YEDİ İKLİM
TÜRKÇE

Yunus Emre Enstitüsü

YUNUS EMRE ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE ÖĞRETİM SETİ
ÖĞRETMEN KİTABI

Seviye **B2**

Yunus Emre Enstitüsü

Yedi İklim Türkçe

B2

Yayın Türü ve Basım Tarihi
Öğretmen Kitabı - 2015

İmtiyaz Sahibi
Prof. Dr. Hayati DEVELİ

Editörler
Yrd. Doç. Dr. Erol BARIN
Dr. Şaban ÇOBANOĞLU
Prof. Dr. Şeref ATEŞ
Doç. Dr. Mustafa BALCI
Doç. Dr. Cihan ÖZDEMİR

Yazarlar
Yrd. Doç. Dr. İbrahim GÜLTEKİN
Doç. Dr. Mahir KALFA
Yrd. Doç. Dr. İbrahim ATABEY
Yrd. Doç. Dr. Filiz METE
Aydan ERYİĞİT
Uğur KILIÇ

Eğitim Tasarımı ve Redaksiyon
Selçuk DOĞAN, Gül GÖNÜLTAŞ, Emine SARIKAYA
Fikriye YILMAZOĞLU

Görsel Yapım
laze kitap
Görsel Yayın Yönetmeni: Zeynep Sevde Paksu
Görsel Yayın Danışmanı: Dr. Melike Günyüz
Sanat Yönetmeni: Sümeyye Eroğlu
Fotoğraflar: Sezer Alçınkaya
Grafik Uygulama: Rumeysa Temiz
İllustratörler: İbrahim Çiftçi, Saadet Ceylan

Basım
Türkiye Diyanet Vakfı Yayın Matbaacılık ve Ticaret İşletmesi
Serhat Mah. Alınteri Bulvarı 1256.
Sok. No: 11 Ostim - Yenimahalle - Ankara
www.diyanetvakfiyayin.com.tr
Tel: 0 312 354 91 31 Fax: 0 312 354 91 32

Dağıtım
Karbey Yayıncılık Eğitim ve Dan. Hiz. San. Tic. Ltd. Şti.
Ankara Cad. No: 15 Konak Han Kat: 1
Hobyar Mahallesi Cağaoğlu - Fatih / İstanbul
Tel: 0 212 512 56 33 - 0 212 511 68 28

Yönetim Yeri
Anafartalar Mah. Atatürk Bulvarı No: 11 Ulus-Ankara
Tel: 0.312 309 11 88 Faks: 0.312 309 16 15
www.yee.org.tr - iletisim@yee.org.tr

ISBN
978-605-87010-2-1
© 2015
Yunus Emre Enstitüsü
Bütün hakları saklıdır.

B2

SUNUŞ

Kıymetli Arkadaşlar,

Bir dili öğrenmek, yeni bir dünyaya doğru yolculuğa çıkmak gibidir. Her yolculuk gibi, dil öğrenme yolculuğu da öncelikle sağlam bir niyet, coşkulu bir arzu ve hedefe varmak için gerekli irade ve çalışma gerektirir. Dil öğrenirken birkaç adım sonra bu kararından dönenler, birkaç durak sonra vazgeçenler çok görülür; hedefe varanlar ise yeni bir kültür ve medeniyetin geniş kapısından içeri girip kendi geleceklerini, kendi zihin dünyalarını zenginleştirme mutluluğuna erenlerdir.

Bu yolculuğun üç temel unsuru var: Birincisi öğrencidir. Öğrenci bu yolculuğun asıl unsurudur. Onun talebi, iradesi, çalışması olmadan yolculuk gerçekleşemez. Diğer unsurlar ise ona bu yolda kılavuzluk edecek olan öğreticiler ve öğretim malzemeleridir.

Yunus Emre Enstitüsü, Türkçe öğrenme yolculuğuna çıkanlara yardımcı olmak için çalışıyor. Okutmanlarımızı bu konuda özel bir eğitimden geçiriyor ve bir dilin yabancı dil olarak öğretimi metotlarını bilen okutmanlarla yürüyoruz. Okutmanlarımızın işlerini yaparken en iyi araçlara sahip olmasını arzu ediyoruz. Kitap ve yardımcı ders malzemeleri bunların başında geliyor.

Elinizdeki kitap seti, Türkçe öğrenmek isteyenlere yardımcı olmak üzere üretildi. Türkçeyi daha hızlı, kolay, akılda kalıcı; günlük hayatın ihtiyaçlarına cevap verecek yeterlikleri kazandırmak üzere tasarlandı. Derslerde ilerledikçe öğrencilerinizin kendilerini Türkçe ifade edebilmeleri, Türkçe ile iletişim kurabilmeleri, yazma, okuma, konuşma ve dinleme becerilerini geliştirmeleri hedeflendi.

Öğrencilerinizin, Yedi İklim Türkçe kitabının tamamını bitirdiğinde günümüz Türkçesinin iyi bir konuşuru olacağına, Türk edebiyatının heyecanlı sayfalarında kendi başınıza gezinebileceğine, Türk akademik hayatını Türkçe takip edebileceklerine inanıyoruz.

Bu yeni yolculukta Yunus Emre Enstitüsü çalışanlarıyla sizin yanınızdadır. Hepinize sağlık ve başarılar diliyorum.

Prof. Dr. Hayati DEVELİ

YUNUS EMRE ENSTİTÜSÜ BAŞKANI

B2
İÇİNDEKİLER

1 MESLEĞİMDE İLERLİYORUM	**Mesleğimde İlerliyorum**	9-40	**Dil Bilgisi**
	A) İş Hayatı		• Sıfat fiil ekleri: -r, -Ar, -Ir, -ASI, -mAz. • Zarf fiil ekleri: -AnA kadar, -IncAyA kadar, -mAksIzIn. • Bütün zamanların hikâyeleri.
	B) Püf Noktası		
	C) Eğitim ve Bilgilendirme		
2 DEĞERLERİMİZ	**Değerlerimiz**	41-66	**Dil Bilgisi**
	A) Evlilik Hayatı		• Sıfat fiil eki: -mIş • Zarf fiil ekleri: -DIğI zaman, -DIğIndA, -DIğI sırada, -AcAğı zaman, -AcAğI sırada. • Bütün zamanların rivayetleri.
	B) Arkadaşlık		
	C) Komşuluk		
3 BİR ÖMÜR BÖYLE GEÇTİ	**Bir Ömür Böyle Geçti**	67-96	**Dil Bilgisi**
	A) Hayata İlk Adım		• Dolaylı anlatım • İsimlerin dolaylı anlatımları • Fiillerin dolaylı anlatımları • İstek kipinin dolaylı anlatımı • Soruların dolaylı anlatımları • Emir kipinin dolaylı anlatımları
	B) Rüzgâr Gibi Geçti		
	C) Bu Da Geçer Ya Hu!		
4 MUTFAKTA KİM VAR?	**Mutfakta Kim Var?**	97-120	**Dil Bilgisi**
	A) Yemekte ne var?		• boyunca • süresince • -DIğI sürece • -DIğI zaman • -DIkçA • -IncA • -Ar ... mAz
	B) Su Gibi Aziz Ol!		
	C) Yemek Yapma Sanatı		

YEDİ İKLİM TÜRKÇE

Dinleme	Okuma	Konuşma	Yazma
• İş Başvurusu Hikâyesi	• Yıllar Sonra	• Hangisi Doğru?	• Eleman Aranıyor
• Zirvedekilerden Altın Öğütler	• Başarılı İnsanların Farklı Yaptığı 12 Şey	• Kazlardan Alınacak Çok Ders Var	• Başarının Formülü
• Değişim Toplantısı	• Üniversite Öğrencileri Yer Değiştirerek Daha Çok Öğreniyor	• Öğrenci Değişim Programları	• Katılım Mektubu

Dinleme	Okuma	Konuşma	Yazma
• Farklı Düğünler	• Murat Evren'le Röportaj	• Gelenekler	• Düğün
• Kan Kardeşliği	• İki Arkadaş	• Dargınlık	• Doğum Günüm
• Yüzük Nerede?	• Komşuluk	• Komşunun Kıymeti	• Gece Oyunları

Dinleme	Okuma	Konuşma	Yazma
• Altın Top	• Sevgili Anneciğim ve Babacığım	• Gebelikle İlgili İnanışlar	• Sevgili Çocuğum
• Üniversiteli Gençlerin Sorunları	• Kimse Beni Anlamıyor!	• Hangi Mevsim, Hangi İnsan?	• İş Başvurusu
• Tahta Çanaklar	• Huzurevinde Kahvaltı	• Kendinize Dikkat Edin!	• Belediye Başkanı

Dinleme	Okuma	Konuşma	Yazma
• Hayatın İşleyişi	• Birinin Yemeği, Diğerinin Zehridir	• Yemek Listesi	• Nerede Yiyelim?
• Su Hayattır	• Ölçüyü Kaçırmak	• Sağlıklı Yaşam	• Benim Yemeğim
• Can Boğazdan Gelir	• Yemek Yapmak Uzmanlık İster	• Yemek Yapmanın İncelikleri	• Müjde!

B2

İÇİNDEKİLER

5 TERCİHİNİZ NEDİR?	**Tercihiniz Nedir?**	121-142	**Dil Bilgisi**
	A) Nerede Yaşamak İstersiniz?		• Gereklilik kipinin dolaylı anlatımı • Zarf fiil ekleri: -DIğI için, -DIğIndAn, -AcAğI için, -AcAğIndAn
	B) Kimin Hayatı Daha Zor?		
	C) Hangi Sanattan Hoşlanırsınız?		
6 NELER OLUYOR HAYATTA?	**Neler Oluyor Hayatta?**	143-168	**Dil Bilgisi**
	A) İlginç Doğa Olayları		• Birleşik çatı: işteş / ettirgen + ettirgen vs. • Zarf fiil ekleri: -DIğI hâlde, -AcAğI hâlde -mAsInA rağmen, A rağmen.
	B) Sıra Dışı Deneyimler		
	C) Sırlar Dünyası		
7 ÖĞRENDİM, ÇALIŞTIM, BAŞARDIM	**Öğrendim, Çalıştım, Başardım**	169-192	**Dil Bilgisi**
	A) Nasıl Öğreniyorum?		• Zarf fiil ekleri: -mAk yerine, -mAktAnsA, -AcAğInA / mAsI hâlinde, -AcAğI yerde, -DIğI takdirde, -mAsI durumunda.
	B) Nasıl Çalışıyorum?		
	C) Nasıl Başardılar?		
8 MİSAFİR SEVER MİSİNİZ?	**Misafir Sever misiniz?**	193-218	**Dil Bilgisi**
	A) Misafirimiz Gelecek		• -I vermek • -Ip durmak • -Ip kalmak • -I yazmak • -A kalmak • -A gelmek
	B) İş Yeri Ziyareti		
	C) Köylerde Misafirlik		

YEDİ İKLİM TÜRKÇE

Dinleme	Okuma	Konuşma	Yazma
• Köyde Hayat / Şehirde Hayat	• İstanbul'da Yaşama Sanatı	• Memleket İsterim	• Tatilim
• Çalışkan Karadeniz Kadınları	• Bir Elmanın Yarısı Sen Yarısı Ben	• Kadınlar mı Erkekler mi?	• Büyük Seçim
• Sanatların En Büyüğü: Yaşama Sanatı	• Sanata Adanmış Bir Ömür	• Sanatçı Kimdir?	• Sanatımız

Dinleme	Okuma	Konuşma	Yazma
• Hava Durumu	• İlginç Olaylar	• Büyük Tahmin	• Doğal Afet
• Ne İzliyoruz?	• Sıra Dışı Başarılar	• Yamaç Paraşütü	• Sana Göre, Bana Göre
• 23 Yıllık Bekleyiş	• Şans Oyunları	• Benim Fikrim	• Tıbbî Terimler

Dinleme	Okuma	Konuşma	Yazma
• Farklı Öğrenenler Farklı Davranırlar	• Öğrenme Devam Ediyor	• Ne Dersiniz?	• Çalışma Ortamı
• Neler Yapılmamalı?	• Öğrenme Çeşitleri Testi	• Mesleğim	• Sence Nasıl Olmalı?
• Nasıl Başardıklarını Merak Ediyorum	• Onlar Çalıştılar ve Başarılı Oldular	• Ünlüler	• Boş Vaktim

Dinleme	Okuma	Konuşma	Yazma
• Türk Kahvesi	• Türkiye'de Misafirperverlik	• Misafir Geldi	• Okudum, Yazıyorum
• Atölye Ziyareti	• Ticaret Hayatı	• Hangisi Senin İşin	• Benim Dükkânım
• Avrupalı Öğrenciler Türk Kültürünü Öğreniyor	• Köy Odaları	• Sohbet	• Benim Komşularım

Çengelköy Sahili/İstanbul

1 Mesleğimde İlerliyorum

Bölümler
A) İş Hayatı
B) Püf Noktası
C) Eğitim ve Bilgilendirme

Beceriler
- Meslek Seçme
- Bir İşin İnceliklerini Bilme
- Üniversitede Okuma

Dil Bilgisi
- Sıfat fiil ekleri: -r, -Ar, -Ir, -ASI, -mAz.
- Zarf fiil ekleri: -AnA kadar, -IncAyA kadar, -mAksIzIn.
- Bütün zamanların hikâyeleri.

Kelimeler
- iş başvurusu
- meslek
- önemli
- rapor

1
Mesleğimde İlerliyorum

A. ALT KONULAR

A) İş Hayatı
B) Püf Noktası
C) Eğitim ve Bilgilendirme

B. SÖZ VARLIĞI

- arkadaş, kariyer, gözlerime inanamıyorum, uzun yıllar, hayal, iş, öğrencilik, mazi, eski günler, meslek, başvuru
- aday, lider, başvurmak, doktora yapmak, ikna, iş aramak, iş ilanı, konuşması düzgün, mesleki gelişim, özgüven, sonuç odaklı, takım çalışması
- bilimsel, ev sahipliği, değişim programı, jüri, mesleki eğitim, ortak, pilot üniversite, proje, rapor, seminer, teşvik etmek, değişim

C. DİL BİLGİSİ

- Sıfat fiil ekleri: -r, -Ar, -Ar.....mAz, -AsI, -mAz.
- Zarf fiil ekleri: -AnA kadar, -IncAyA kadar, -mAksIzIn.
- Bütün zamanların hikâyeleri.

D. KAZANIMLAR

DİNLEME

1. Standart Türkçenin kullanıldığı kayıtları anlar.
2. Dinlediği konuşmadaki konuyu ve ana iletiyi anlar.
3. Konuşmada verilmek istenen ana iletiyi anlar.
4. Konuşmalardaki soyut kullanımlar ile alana yönelik terim ve kalıpları anlar.
5. Konuşmaları seçici dinleme yöntemiyle dinleyerek anlar.

OKUMA

1. Metnin ana düşüncesini ve yardımcı düşüncelerini anlar.
2. Metnin konusunu anlar.
3. Metindeki anahtar kavram ve ifadeleri belirler.
4. Metnin ana ve alt başlıkları ile konusu arasındaki ilişkiyi belirler.
5. Metinle ilgili çıkarımlarda bulunur.

KONUŞMA

1. Tartışmada görüşlerine uygun açıklamalar, kanıtlar, yorumlar getirerek savunur.
2. Tartışmada nedenler, sonuçlar, varsayımlar üzerinde durur.
3. Bir konuyu olumlu/olumsuz yönleriyle değerlendirir.
4. Bir olay veya durumla ilgili çıkarımlarda bulunur.

YAZMA

1. Bir konuyu, önemli noktalarına yer vererek yazılı bir metin haline getirir.
2. Kişisel yorum ve ifade kalıplarını kullanır.
3. Kompozisyonun genel özelliklerine uyar.
4. Bir konuyu önemli noktaları vurgulayarak ve destekleyici ayrıntılara yer vererek yazılı bir metin, rapor haline getirir.
5. Öz geçmişini mektup olarak yazar.
6. Bir konuya ilişkin olumlu veya olumsuz görüşlerini, sebeplerini de belirterek bir kompozisyon biçiminde yazar.

● E. HAZIRLIK

Öğrencilerinize mesleklerle ilgili sorular sorunuz.

- Sizce en zor/en kolay/en popüler/ en önemli vs. meslekler hangileridir? Niçin?
- Hayalinizdeki meslek neydi? gibi sorularla öğrencilerinizi konuya hazırlayın.

Bunların dışında aşağıdaki soruları da ünite boyunca sorarak konuşmalara giriş yapabilirsiniz.

Kazanımlar

Okuma

1. Metnin ana düşüncesini ve yardımcı düşüncelerini anlar.
2. Metnin konusunu anlar.

Üniteye Hazırlık

1. Ünitenin adında ve hazırlık görsellerinden hareketle öğrencilere konuyla ilgili sorular sorunuz.
   - Görsellerde hangi meslekler var?
   - Sizce en zor meslek hangisi?
   - Size en faydalı melek hangisi?
2. Öğrencilerin aile bireylerindeki mesleklerini sorunuz. Çocukken kimi örnek aldıklarını ve ileride hangi mesleğe sahip olmak istediklerini sorabilirsiniz.

1. Okuyalım.

1. İki öğrenciye diyalogu okutunuz. Ardından birkaç öğrenciye daha okutup, metinde bilmedikleri kelimeleri ve kalıpları işaretlemelerini isteyiniz. Okuma bittikten sonra örneklerle açıklayınız.

A) İŞ HAYATI

1. Okuyalım.
Yıllar Sonra

Ertan Gözlerime inanamıyorum, Polat sen misin?
Polat Özür dilerim beyefendi, ben sizi çıkaramadım.
Ertan Ben Ertan, İstanbul Şehremini Lisesinden Ertan Demirkıran.
Polat Ertan! Evet evet, şimdi tanıdım. Ya kardeşim ne kadar değişmişsin! Saçlarına ak düşmüş.
Ertan Ee, ne yaparsın, hayat, yıpratıyor insanı! Maşallah, sen hiç değişmemişsin!
Polat Olur mu? Ben de çok değiştim. Görüyorsun, çok kilo aldım, göbeğim çıktı. Lisede ben böyle miydim?
Ertan Niçin ayakta konuşuyoruz? Gel, şuraya oturalım, hem birer çay içeriz hem de eskilerden konuşuruz.
Polat Tabi tabi, neden olmasın? Şurada boş bir yer var, oraya geçelim.
Ertan Ee, anlat bakalım kardeşim, nasılsın? Neler yapıyorsun?
Polat Çok şükür, hâlimiz keyfimiz yerinde. Liseden sonra mimarlık fakültesine devam ettim.

Ertan Evet, sen hep "Hayalimdeki meslek mimarlık, ileride meşhur bir mimar olacağım." derdin.

Polat Ah o hayaller! Başka neler hayal etmedik ki!.. Neyse! Dediğim gibi fakülteden sonra mimar oldum. Kendime ait bir mimarlık ofisim var. Sen neler yaptın?

Ertan Ben de liseden sonra işletme bölümüne devam ettim. Şimdi mali müşavir olarak çalışıyorum.

Polat Hatırladığım kadarıyla senin hayalin bu değildi. Ziraat fakültesini tamamlayacak ve kendine ait büyük bir çiftlik kuracaktın.

Ertan Evet, lisede öyle bir hayalim vardı. Üniversiteyi bitirdikten sonra büyük bir çiftlik kuracaktım, ama olmadı. Belki ziraat fakültesine gitseydim, bu hayalimi gerçekleştirebilirdim. Hayat şartları beni iktisat fakültesine yönlendirdi.

Polat Hayırlısı olsun kardeşim. Ee, evlendin mi?

Ertan Biliyorsun, sınıfta Ayşe adında bir arkadaşımız vardı.

Polat Evet evet, bilmez miyim, hatta siz onunla epey bir yakındınız da!

Ertan Öyleydi. Ayşe'yle aynı üniversiteye devam ettik. Üniversitede daha da yakınlaştık. Ayşe'yle sık sık bir araya geliyor, geleceğe dair hayaller kuruyorduk. Üniversiteyi bitirdikten sonra evlenecek, mutlu bir yuva kuracaktık ama hayalimiz gerçekleşmedi. Maalesef anlaşamadık ve ayrıldık. Ayşe, üniversiteyi tamamladıktan sonra beni unuttu.

Polat Özür dilerim Ertan, bilmiyordum. Bilseydim bu konuyu hiç açmazdım.

Ertan Özür dilemen için bir sebep yok Polat. Elbette bilseydin bu konuda soru sormazdın. Neyse, bırakalım bunları da daha keyifli konulardan bahsedelim. Mehmet'i hatırlıyor musun? Benim sıra arkadaşım.

Polat Hatırlamaz olur muyum? Çilli Mehmet. Yüzündeki çiller yüzünden kendisine "çilli" diye takılırdık.

Ertan Öyle ya! Mehmet, kendisine çilli diyoruz diye hiç kızmazdı bize. Sen, ben ve Mehmet birlikte kütüphaneye gider, saatlerce kitap okurduk.

Polat İçimizde en çok kitap okuyan Mehmet'ti. O, âdeta bir kitap kurduydu. Bir konuda en ince ayrıntısına kadar araştırma yapmaya çok meraklıydı. Sahi, ne oldu Mehmet'e? Onunla görüşebiliyor musun?

Ertan Evet, Mehmet'le sık sık görüşüyoruz. Senin de söylediğin gibi Mehmet okumaya, araştırmaya çok meraklıydı. Bilim adamı olacak bir arkadaşımızdı ama olmadı.

Polat Ee, ne oldu peki?

Ertan İkinci sınıftan sonra üniversiteye devam etmedi.

Polat Çok yazık olmuş! Üniversiteyi niçin bıraktı?

Ertan Ne yalan söyleyeyim, sebebini ben dahi bilmiyorum. Mehmet'i bilirsin, lisede de kendisi hakkında çok konuşmazdı. Gizemli bir dünyası vardı. Ama Mehmet, kitaplardan kopmadı. Beyazıt'ta bir sahaf dükkânı açtı. Artık kütüphaneye gitmesine de pek lüzum kalmıyor. Dükkânına düşen kitabı önce okuyor, sonra satıyor.

Polat Bence yine de Mehmet, bilim adamı olmalıydı.

Ertan Evet, okulu bitirseydi bilim adamı olurdu. Kim bilir, belki de böylesi onun için daha iyi olmuştur. Hem ne demişler, "Nasipten öteye köy yoktur."

Polat Öyle tabi. Ya Ertan, ne güzel oldu böyle! Yıllar sonra bir araya geldik, eskilerden konuştuk. Yalnız, hazır birbirimizi bulmuşken tekrar kaybetmeyelim. Telefonunu ver de sık sık görüşelim.

Ertan Çok doğru söylüyorsun. Hem böyle ayaküstü pek olmadı. Geniş bir vakitte tekrar buluşalım da uzun uzun laflayalım. Ayrıca Mehmet'in sahaf dükkânına uğrarız. Hem onu da görmüş olursun. Kim bilir, eski günlerde olduğu gibi belki saatlerce kitap okuruz.

2. Tahmin Edelim

1. Öğrencilerden kalıp sözleri incelemelerini ve bildikleri varsa onları işaretlemelerini isteyiniz. Bilinmeyen kalıp sözlerin ne anlama gelebileceğini öğrencilerden tahmin etmelerini isteyiniz. Anlamını bilmedikleri ve yanlış tahminde bulundukları kalıp ifadeleri açıklayınız.

3. Cevaplayalım.

1. Okuma metnine göre öğrencilerden soruları cevaplamalarını isteyiniz.

2. Tahmin edelim.

Aşağıdaki cümle, kelime öbeği ve kalıp sözlerin anlamlarını tahmin ediniz.

1. gözlerine inanamamak
2. saçlarına ak düşmek
3. Maşallah, sen hiç değişmemişsin!
4. göbek bırakmak
5. ayakta konuşmak
6. hayat şartları
7. Hayırlısı olsun.
8. geleceğe dair hayaller kurmak
9. mutlu bir yuva kurmak
10. sıra arkadaşı
11. kitap kurdu
12. kitaplardan kopmamak
13. Nasipten öteye köy yoktur.
14. eskilerden konuşmak
15. eski günlerde olduğu gibi
16. telefonunu vermek

3. Cevaplayalım.

1. Polat ile Ertan nerede ve ne zaman karşılaşıyorlar?
   Polat ile Ertan liseden sonra yolda karşılaşıyorlar.
2. Polat, Ertan'ı hemen tanıyor mu? Niçin?
   Hayır, Polat, Ertan'ı hemen tanıyamıyor. Çünkü,çok değişmiş. Saçlarına ak düşmüş.
3. Lisedeyken Ertan'ın hayali nedir? Ertan'ın bu hayali gerçekleşiyor mu? Niçin?
   Ziraat fakültesine gitmek ve büyük bir çiftlik kurmaktı. Hayali gerçekleşmiyor. Çünkü, hayat şartları onu iktisat fakültesine yöntendiriyor.
4. Ertan ile Ayşe niçin evlenemiyorlar?
   Anlaşamayıp ayrıldıkları için evlenemiyorlar.
5. Ayşe'nin bu yaptığını doğru buluyor musun? Niçin?
6. Polat, Ertan'dan niçin özür diliyor?
   Geçmişi hatırlattığı için.
7. Mehmet, nasıl bir insandır?
   Mehmet, okumaya ve araştırmaya meraklı bir insandır.
8. Polat, Mehmet'in hangi özelliğinden dolayı "Bence yine de Mehmet, bilim adamı olmalıydı." demektedir?
   Çok kitap okuma özelliğinden dolayı öyle diyor.
9. Polat ile Ertan nasıl ayrılıyorlar?
   Çok kitap okuma özelliğinden dolayı öyle diyor.

4. Okuyalım.

Aşağıdaki cümleleri okuyalım. Koyu yazılmış fiillerin cümleye kattığı anlama dikkat edelim.

1. Evet, lisede öyle bir hayalim vardı, üniversiteyi tamamladıktan sonra büyük bir çiftlik **kuracaktım**, ama olmadı. Belki ziraat fakültesine **gitseydim**, bu hayalimi **gerçekleştirebilirdim**.
2. Ayşe'yle sık sık bir araya geliyor, geleceğe dair hayaller **kuruyorduk**. Üniversiteyi bitirdikten sonra evlenecek, mutlu bir yuva **kuracaktık** ama olmadı.
3. Hâlbuki ben onun için hayatımı vermiş, her şeyden **vazgeçmiştim**.
4. Özür dilerim Ertan, **bilmiyordum. Bilseydim** bu konuyu hiç **açmazdım**.
5. Sen, ben ve Mehmet birlikte kütüphaneye gider, saatlerce kitap **okurduk**.
6. Bence yine de Mehmet, bilim adamı **olmalıydı**.
7. Evet, okulu **bitirseydi** bilim adamı **olurdu**. Kim bilir, belki de böylesi onun için daha iyi **olmuştur**.

5. Okuyalım, inceleyelim.

1. Sen geldiğin zaman kitap oku***yordu***m.	Kitap okumaya sen gelmeden önce başladım ve sen geldiğinde okumaya devam ediyordum.
2. Geçen yıl sinemaya her hafta gidi***yordu***m.	Bu yıl sinemaya her hafta gidemiyorum / gitmiyorum.
3. Geçen yıl sinemaya her hafta gid***erdi***m.	Geçen yıl sinemaya her hafta gitmek benim için bir alışkanlıktı. Ama şimdi her hafta gitmiyorum.
4. Küçükken ağaçtan araba yapardım / yapı***yordu***m. Şimdi üniversitede grafik tasarım okuyorum.	Daha önce yaptığım işleri, şimdi de aynı veya biraz farklı şekilde devam ettiriyorum.
5. Sana borç para ver***irdi***m ama bende de para yok.	Şu anda param olsaydı sana verirdim ama param yok.
6. Kitabı sana ver***miştim***.	Kitabı sana daha önce verdim ama galiba sen bunu unuttun.
7. Bu kitabı oku***muştu***m.	Bu kitabı daha önce okuduğumu şimdi hatırladım.
8. Şoför bu durakta dur***acaktı*** ama durmadı.	Şoför bu durakta durmak istedi veya onun bu durakta durması gerekiyordu ama durmadı.
9. (Eğer) Okula gits***eydi*** onunla görüşürdü.	Okula gitmedi ve onunla görüşmedi.
10. (Keşke) Okula gits***eydi***.	Okula gitse iyi olurdu ama gitmedi.
11. Yemeğinizi şimdiye kadar ye***meliydi***niz.	Yemeğinizi şimdiye kadar yemeniz lazımdı ama yememişsiniz.

4. Okuyalım.

1. Öğrencilerinizden cümleleri okumalarını isteyiniz.
2. Birleşik zamanlara dikkat çekiniz. Cümlelerin anlamlarını öğrencilerinize sorun ve onlardan örnek cümleler isteyiniz.

5. Okuyalım, inceleyelim.

1. Öğrencilerden ilk önce cümleleri okumalarını ve incelemelerini isteyiniz. Ardından cümleleri tahtada açıklayınız. Açıklamalarınız bittikten sonra birkaç öğrenciden örnek cümle kurmalarını isteyiniz.

6. Tamamlayalım, devam ettirelim.

1. Öğrencilerden telefon mesajlarını sessiz bir şekilde okuyup boşluklara uygun olan sözcükleri yerleştirmelerini isteyiniz. Ardından iki öğrenciye diyaloğu okutturunuz.

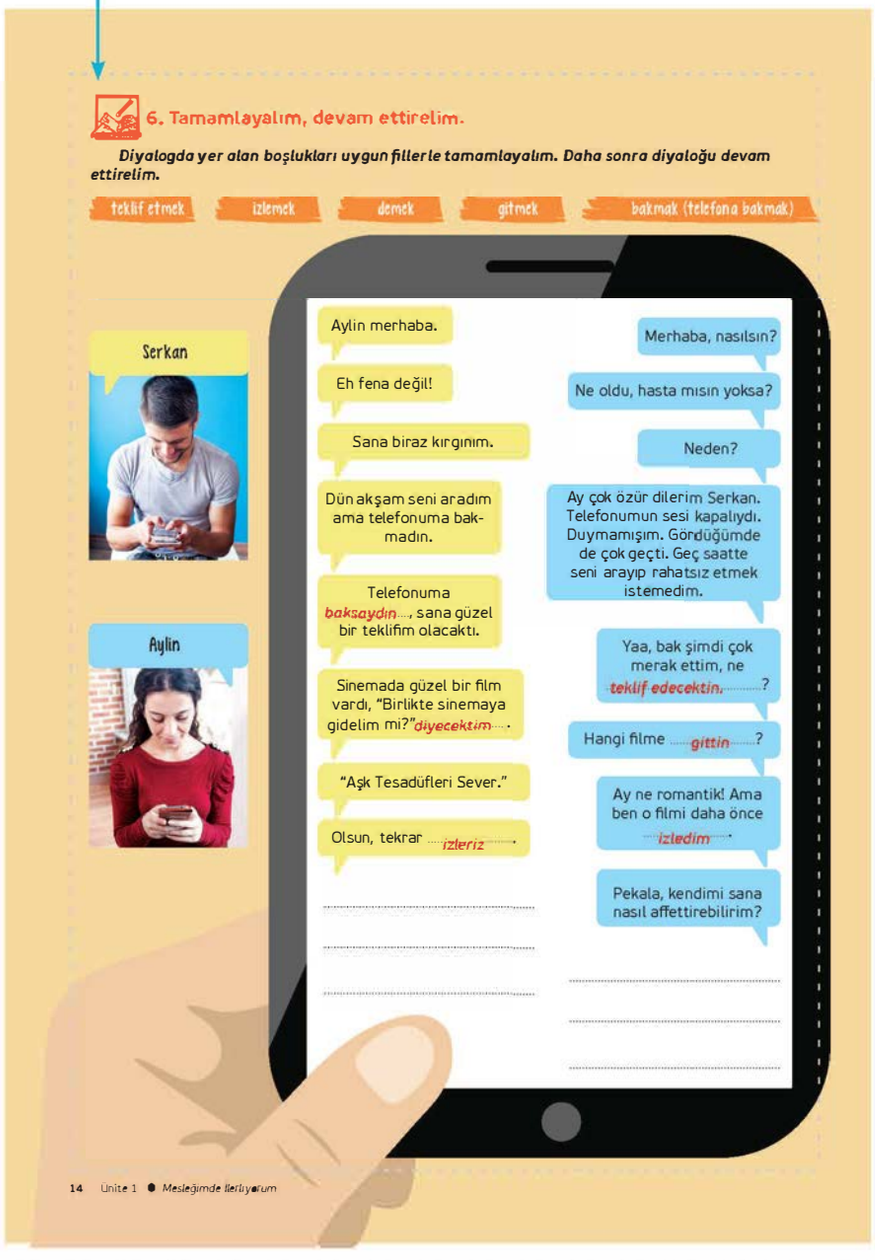

6. Tamamlayalım, devam ettirelim.

Diyalogda yer alan boşlukları uygun fillerle tamamlayalım. Daha sonra diyaloğu devam ettirelim.

teklif etmek | izlemek | demek | gitmek | bakmak (telefona bakmak)

Serkan

Aylin

Aylin merhaba.

Eh fena değil!

Sana biraz kırgınım.

Dün akşam seni aradım ama telefonuma bakmadın.

Telefonuma *baksaydın*, sana güzel bir teklifim olacaktı.

Sinemada güzel bir film vardı, "Birlikte sinemaya gidelim mi?" *diyecektim*.

"Aşk Tesadüfleri Sever."

Olsun, tekrar *izleriz*.

Merhaba, nasılsın?

Ne oldu, hasta mısın yoksa?

Neden?

Ay çok özür dilerim Serkan. Telefonumun sesi kapalıydı. Duymamışım. Göndüğümde de çok geçti. Geç saatte seni arayıp rahatsız etmek istemedim.

Yaa, bak şimdi çok merak ettim, ne *teklif edecektin*?

Hangi filme *gittin*?

Ay ne romantik! Ama ben o filmi daha önce *izledim*.

Pekala, kendimi sana nasıl affettirebilirim?

14 Ünite 1 ● Mesleğimde İlerliyorum

Kazanımlar

Dinleme

1. Standart Türkçenin kullanıldığı kayıtları anlar.
2. Dinlediği konuşmadaki konuyu ve ana iletiyi anlar.
3. Konuşmada verilmek istenen ana iletiyi anlar.

Dinleme metni ünitenin sonundadır.

7. Tamamlayalım.

1. Yeni bir bilgisayar *alacaktım*, ama param olmadığı için alamadım.
   Param olsaydı yeni bir bilgisayar *alacaktım*.
2. Türkiye'ye seni görmeye *gelecektim*, ama uçağı kaçırdığım için gelemedim.
   Uçağı *kaçırmasaydım*, Türkiye'ye seni görmeye gelecektim.
3. Denize *girecektim*, ama su soğuk olduğu için giremedim.
   Su soğuk olmasaydı, denize girecektim.

8. Yazalım.

Aşağıdaki fiili kullanarak cümleler kurunuz.

1. seviyordun — Hani beni çok seviyordun? O sözlerin hepsi yalanmış meğer!
2. severdin — *Sen muzlu pastayı çok severdin, neden yemedin?*
3. sevmiştik — *Birbirimizi çok sevmiştik ama ayrılmak zorunda kaldık.*
4. sevseydin — *Eğer onu yeterince sevseydin bu şekilde davranmazdın.*
5. sevecektik — *Hani birbirimizi ölene kadar sevecektik?*
6. sevmeliydi — *Her şeye rağmen birbirimizi sevmeliyiz. Yoksa hayatın bir anlamı olmaz.*

9. Dinleyelim, tahmin edelim.

İş Başvurusu Hikâyesi

1. Yöneticiler, işe alacakları adayın nasıl cevap vermesini beklemektedirler?
2. İşe başvuranlar bu soruya hangi cevabı vermiş olabilirler? Niçin?
3. Siz olsaydınız hangi cevabı verirdiniz? Niçin?
4. Şirketin yöneticisi siz olsaydınız hangi cevabı vereni işe alırdınız? Niçin?

10. Tahmin edelim.

Aşağıdaki kelime öbeği ve kalıp sözlerin anlamlarını tahmin ediniz.

1. araba kullanmak
2. püf noktası
3. işe kabul edilmek
4. yalnız başına
5. soğuktan ölmek üzere
6. hayatının aşkı
7. tanışmaya can atmak
8. hayat arkadaşı
9. baş başa kalmak
10. tanıma fırsatı elde etmek

7. Tamamlayalım.

1. Öğrencilerden boşlukları tamamlamalarını isteyiniz. Daha sonra cümleleri teker teker okutunuz.

8. Yazalım.

1. Öğrencilerden fiillere göre cümleler yazmalarını isteyiniz. Ardından cümleleri okutunuz. Beğendiğiniz birkaç cümleyi tahtaya yazınız.

9. Dinleyelim, tahmin edelim.

1. Öğrencilerinize metni dinletirken siz de ünitenin sonundaki dinleme metnini açınız.
2. Dinleme metni içerisinde notları dikkate alarak dinlemeyi aralarda kesip soruları öğrencilerinize yöneltiniz ve tahmin etmelerini isteyiniz.

10. Tahmin edelim.

1. Öğrencilerden kelime öbeği ve kalıp sözlerin anlamını tahmin etmeden önce bildiklerini işaretlemelerini isteyiniz. Daha sonra tahminlerini alınız. Bilinmeyen kalıp sözleri açıklayınız. Birkaçını öğrencilerden cümle içinde kullanmalarını isteyiniz.

Kazanımlar

Okuma

1. Metnin ana düşüncesini ve yardımcı düşüncelerini anlar.

Konuşma

1. Tartışmada görüşlerine uygun açıklamalar, kanıtlar, yorumlar getirerek savunur.
2. Tartışmada nedenler, sonuçlar, varsayımlar üzerinde durur.

11. Okuyalım, cevaplayalım, tartışalım.

1. Metni önce bir kez siz okuyunuz. Daha sonra öğrencilere okutunuz. Bilinmeyen sözcükleri açıklayınız. Öğrencilerden metin sonundaki etkinlikleri yapmalarını isteyiniz. Öğrencileri 3 gruba ayırarak tartışma konusunu her grubun savunmasını isteyiniz.
2. Öğrencilerinize eşit konuşma hakkı vererek saygı çerçevesi içinde konuyu tartışmalarını sağlayınız.

11. Okuyalım, cevaplayalım, tartışalım.
Hangisi Doğru?

Ağır işçilerin işleri hakkında ne düşündüklerini incelemek üzere araştırmayı yürüten bir görevli, bir inşaat alanına gönderilir. Görevli, ilk işçiye yaklaşır ve sorar:

- Ne yapıyorsun?

İşçi öfkeyle bağırır.

- Nesin sen, kör mü? Bu parçalanması imkânsız kayaları ilkel aletlerle kırıyor ve patronun emrettiği gibi bir araya yığıyorum. Cehennem sıcağında kan ter içinde kalıyorum. Bu çok ağır bir iş, ölümden beter...

Görevli hızla oradan uzaklaşır ve çekinerek ikinci işçiye yaklaşır. Aynı soruyu sorar:

- Ne yapıyorsun?

İşçi cevap verir:

- Kayaları mimari plana uygun şekilde yerleştirilebilmeleri için kullanılabilir şekle getirmeye çalışıyorum. Bu ağır ve bazen de monoton bir iş, ama karım ve çocuklarım için para gerekli sonuçta bir işim var. Daha kötü de olabilirdi.

Biraz cesaretlenen görevli üçüncü işçiye doğru ilerler.

- Ya sen ne yapıyorsun?

İşçi kollarını gökyüzüne kaldırarak;

- Görmüyor musun? Bir mabet yapıyorum.

Her üç işçi de aynı işi yapıyor olmalarına rağmen hepsinin yaptığı işe bakış açıları farklıydı. Biri için eziyet olan iş, diğeri için mecburiyet, bir diğeri için ise üretmenin, yapılan işin bir parçası olmanın mutluluğuydu.

Hangi işçinin cevabını doğru buluyorsunuz? Niçin?

Tartışalım

Cevaplayalım

Yapılan iş hangi işçi için ne anlama geliyor?

Birinci işçi: *eziyet*

İkinci işçi: *mecburiyet*

Üçüncü işçi: *mutluluk*

Kazanımlar

Yazma

1. Bir konuyu önemli noktaları vurgulayarak ve destekleyici ayrıntılara yer vererek yazılı bir metin, rapor haline getirir.

12. Yazalım.
Eleman Aranıyor

Bir tekstil fabrikasının sahibisiniz. Fabrikanıza yönetici, muhasebeci ve bir de sekreter alacaksınız. Alacağınız elemanların hangi özelliklere sahip olmasını istersiniz? Niçin?

Yönetici

Muhasebeci

Sekreter

Konuşalım. / *Uzun yıllar görüşmediğiniz bir arkadaşınızla karşılaşıyorsunuz. Ne yaparsınız? Onunla ne konuşursunuz?*

Kelime Dünyası

* arkadaş
* kariyer
* gözlerime inanamıyorum
* uzun yıllar
* hayal
* iş
* öğrencilik
* mazi
* eski günler
* meslek
* başvuru

12. Yazalım.

1. Öğrencilerden ders kitabındaki yazma etkinliğini yapmalarını isteyiniz.

Kelime Dünyası.

1. Öğrencilerin ders kitabında yer alan kelime dünyası sorusundaki konu hakkında konuşturunuz. İlgili başka sorularla konuşmalarının içeriğini genişletiniz.

Kazanımlar

Okuma

1. Metindeki anahtar kavram ve ifadeleri belirler.
2. Metnin ana ve alt başlıkları ile konusu arasındaki ilişkiyi belirler.
3. Metinle ilgili çıkarımlarda bulunur.

B. PÜF NOKTASI

Öğrencileri derse hazırlamak amacıyla "püf noktası"nın ne anlama geldiğini sorunuz. Püf noktası ile ilgili bildiklerini anlatmalarını isteyiniz. Bu sözcüğü nerelerde kullandığımıza dair öğrencilerden örnek vermelerini isteyiniz. Eğer ne anlama geldiğini bilmiyorlarsa siz birkaç örnekle açıklayınız.

1. Okuyalım.

Öğrencileri başarılı insanlar hakkında konuşturunuz.

- Onlara göre en başarılı kişiler kim?
- Onların başarılı olmalarındaki etkenler neler olabilir?

Öğrencilerinizin başarılı oldukları alanları sorunuz. Sorulardan sonra metni öğrencilerinize okutunuz. Metinde bilinmeyen ve anlaşılmayan sözcük ve cümleler varsa açıklayınız.

B) PÜF NOKTASI

1. Okuyalım.

Başarılı İnsanların Farklı Yaptığı 12 Şey

İşinizde başarılı olmak istiyorsunuz ama nereden başlayacağınızı bilmiyorsunuz. Başarılı insanların öykülerinden yola çıkabilirsiniz. Yapılan araştırmalar, başarılı insanların birçok ortak özelliği olduğunu ortaya koymuş durumda. İşte başarılı insanların farklı yaptığı on iki şey...

1. Doğru hedefler peşinde koşmak

Başarılı insanların gerçekçi hedefleri vardır. Kişiliklerine ve yeteneklerine uygun hedefler belirler, bu doğrultuda planlı bir şekilde ilerlerler.

2. Kararlı olmak ve çabuk harekete geçmek

Başarı, aldığınız kararlara ve attığınız adımlara bağlıdır. Eğer kararınız, hayallerinizin ve hedeflerinizin peşinden gitmek ve harekete geçmek olursa başarıya ulaşmamanız için hiçbir sebep yok demektir.

3. Meşgul değil üretken olmak

Başarıyı getiren bilinçsizce çok çalışmak değil akıllıca çalışmaktır. Çünkü çok çalışmak ya da sürekli bir şeylerle meşgul olmak, daha iyi işler yapmak anlamına gelmez. Önemli olan dolu bir programa sahip olmak değil programınızı daha verimli çalışabileceğiniz şekilde düzenlemektir.

4. Mantıklı ve bilinçli karar almak

Uzun vadeli ve sürdürülebilir hedefler belirlerken duygularınızla hareket etmek sizi yanlış yola sürükleyebilir. Duygularınızın mantığınızın önüne geçmesine izin vermeyin. Hayatınızı değiştirecek kararlar almadan önce gerekli tüm bilgileri edinin ve sahip olduğunuz tüm olasılıkları değerlendirin.

5. Her zaman mükemmeliyetçi olmamak

Çoğumuz kendimizce mükemmeliyetçiyiz. Kendimiz için en iyisini ister, en yüksek hedefleri koyarız. Sonuca ulaşanların mükemmeliyetçi olanlar değil işlerini bitirebilenler olduğunu aklınızdan çıkarmayın. Sakin olun, tecrübeleriniz, size yavaş yavaş mükemmelliği getirecektir.

6. Güvenli bölgelerinin dışında çalışmak

İnsanların harekete geçmelerini engelleyen şey çoğu zaman karşılarına çıkan fırsatları yeterli bilgi yetenek ya da tecrübeye sahip olmadıklarını düşünerek geri çevirmeleridir. Bu davranış, kişisel başarıyı ve gelişimi engeller. Gerçek şu ki kimse, karşısına çıkan fırsatlar için önceden hazırlıklı değildir ve iyi diyebileceğimiz fırsatlar genelde bizi duygusal ve entelektüel olarak geliştiren fırsatlardır.

7. İşleri basit tutmak

Sonsuz fırsatların olduğu ve her şeyin saniyeler içinde değiştiği günümüzde, hayatınız için almanız gereken sayısız karar var. Bu kadar çok tercihinizin olması, çoğu zaman karmaşaya ve kafa karışıklığına yol açıyor. Çeşitliliğin artması, karar vermeyi zorlaştırıyor ve seçenekler denizinde boğulan bilinçaltınız pes ediyor. Çözüm sadeleşmekten geçiyor. Hayatınızla ilgili önemli bir karar alacaksanız, vaktinizi her seçeneğin en basit ayrıntısına kadar listelemekle harcamayın. İşe yarayacağını düşündüğünüz bir şeyi seçin ve uygulamaya geçin. Eğer işe yaramazsa bunu bir tecrübe olarak görün ve başka bir tarafa yönelin.

8. Küçük ve devamlı gelişmelere odaklanmak

Küçük ama emin adımlarla ilerlemek sizi ulaşmak istediğiniz hedefe en hızlı şekilde yaklaştırır. Bir yerden başlayın, programlı ve karşınıza çıkabilecek problemlere karşı hazırlıklı olun. İlerleyip güçlendikçe daha büyük engelleri aşabilir hâle geleceksiniz.

9. Gelişimi takip etmek

Başarılı insanlar, belirli zaman aralıklarıyla gelişimlerini ölçümler. Bulundukları yeri, ulaşmak istedikleriyle karşılaştırıp ne yöne ağırlık vermeleri ya da nerede hızlanmaları gerektiğini belirlerler. Eğer ölçemiyorsanız kontrol de edemezsiniz. Eğer yanlış şeyleri kovalarsanız karşınıza çıkan olası fırsatları da kaçırırsınız.

Doğru yaklaşım, bir numaralı hedefinizin peşinden gitmek ve sizi bu yolda ilerletecek şeylere odaklanmak, haftalık ya da aylık gelişimlerinizi bir tablo hâlinde sıralamak ve attığınız adımların sizi ne kadar ilerlettiğini görebilmektir.

10. Hatalarından ders almak

Başarılı insanların bir diğer ortak özelliğidir. Çünkü büyümeyi sağlayan, müspet bakış açısına sahip olmaktır. Yaptığınız her yanlışın sizi aslında geliştirdiğini aklınızdan çıkarmayın. Hatalar sizi önemli dersler öğretir ve hatalarınızdan ders aldığınızda, hedefinize bir adım daha yaklaşırsınız. Kendinizden şüphe etmeyin ve olumsuz düşüncelerin size engel olmasına izin vermeyin.

11. Doğru insanlarla vakit geçirmek

Başarılı insanlar, hedeflerine odaklanmış ve destekleyici insanlarla işbirliği yaparlar. İlerleyebilmek için kendilerine ilham veren kişilerle zaman geçirirler. Sizin kim olduğunuzu, beraber vakit geçirdiğiniz insanlar gösterir. Yanlış insanlarla zaman geçirerek vakit kaybetmeyin.

12. Dengeli bir hayat sürmek

Hayattan beklentilerimiz birbirine benzer; aşk, para, mutlu bir aile... Ancak hayatımızı bu hedeflere ulaşabilecek şekilde yaşamıyoruz. İstediklerimizin tümüne ulaşmak yerine, bir iki tanesini elde ettikten sonra diğerlerini gözden çıkarabiliyoruz. Asıl amacınız mutlu bir aile sahibi olmaksa milyon liralarınız size bunu getirmez. Aynı şekilde mutlu olmadığınız sürece, başarılı da sayılmazsınız.

Kaynak: http://www.uplifers.com

(Kısaltılmıştır.)

2. Eşleştirelim.

1. Öğrencilerinizden okudukları metinden sonra etkinlikleri yapmalarını isteyiniz.

3. İşaretleyelim.

1. Öğrencilerinizden metinle ilgili atasözleri işaretlemelerini isteyiniz. Öğrencilerinizin anlamını bilmediği atasözleri varsa onları açıklayınız.

4. Konuşalım.

1. Öğrencilerinize "Başarılı İnsanların Farklı Yaptığı 12 Şey" adlı metindeki özelliklerinden hangisi ya da hangilerine sahip olduklarını sorarak konuşma ortamı hazırlayın.
2. Bütün öğrencilerinize eşit konuşma hakkı verin.
3. Konuşmalardaki hataları düzeltin.

5. Okuyalım.

1. Diyalogu öğrencilerinize birkaç kez okutunuz. Öğrencilerinizin anlamını bilmediği sözcükleri ve kalıp ifadeleri açıklayınız.

2. Eşleştirelim.

1. kararlı olmak	a. Başarıyı getiren bilinçsizce çok çalışmak yerine akıllıca çalışmaktır.
2. meşgul değil üretken olmak	b. Başarı alınan kararlara ve atılan adımlara bağlıdır.
3. devamlı gelişmelere odaklanmak	c. Uzun vadeli hedefler belirlerken duygularla hareket edilmesi uygun olmayabilir.
4. gelişimi takip etmek	d. Başarılı insanlar haftalık ve aylık gelişimlerini tablo hâline getirip kaydederler.
5. dengeli bir hayat sürmek	e. Mutlu olunmadığı sürece başarılı olmak beklenilmez.
6. mantıklı karar almak	f. Karşılaşılacak sorunlara hazırlıklı olunursa büyük engeller kolaylıkla aşılabilir.

3. İşaretleyelim.

Metinle ilgili atasözlerini işaretleyelim.

- ☐ 1. Acele işe şeytan karışır.
- ☐ 2. Adamın iyisi iş başında belli olur.
- ☐ 3. Kul bunalmayınca Hızır yetişmez.
- ☑ 4. Akılsız başın cezasını ayak çeker.
- ☐ 5. Altın ateşte insan mihnette belli olur.
- ☐ 6. Bin ölçüp bir biçmeli.
- ☑ 7. Danışan dağı aşmış danışmayan yolu şaşmış.
- ☑ 8. Aşını, eşini, işini bil.
- ☑ 9. Emek olmadan yemek olmaz.
- ☑ 10. Kusursuz dost arayan dostsuz kalır.
- ☐ 11. Öfkeyle kalkan zararla oturur.
- ☑ 12. Bana arkadaşını söyle sana kim olduğunu söyleyeyim.
- ☐ 13. Damlaya damlaya göl olur.

4. Konuşalım.

Bir önceki sayfada okuduğunuz metindeki özelliklerden hangisine sahipsiniz?

5. Okuyalım.

İş Yerinde

Zeynep Patronun söylediği sunumu hazırladın mı?
Aylin Evet hazırladım ama inanır mısın, gece saat 3.00'te yattım. Sunum bitinceye kadar durmadan çalıştım.
Zeynep Çok mu zordu?
Aylin Zor ne demek. Demirden leblebi gibiydi. Anlaşılan sen hazırlamamışsın.
Zeynep Haklısın, dün akşam bize misafir geldi, küçük de bir çocukları vardı. Çocuk ağlayıp durdu, gidinceye kadar susmadı.
Aylin Ee, ne olacak peki? Biliyorsun, bugün Japonlarla iş görüşmesi var. Patron bizim hazırlayacağımız sunuma güveniyor.
Zeynep Biliyorum, ben de senden yardım isteyecektim. Japonlar öğleden sonra gelecekler. Sen de yardım edersen onlar gelene kadar bitiririm.
Aylin Olur tabii. Yazmam gereken bir yazı var, bitireyim birlikte yaparız. Sen de ben yazıyı yazana kadar benim hazırladığım sunumu okuyuver.
Zeynep Canım arkadaşım benim, sen mükemmel bir insansın.
Aylin Haydi haydi, yağ çekmeyi bırak da işine bak!

Kazanımlar

Okuma

1. Metindeki anahtar kavram ve ifadeleri belirler.

6. Cevaplayalım.

1. Aylin, ne zamana kadar çalışmış?

   Aylin,gece 03.00'a kadar çalışmış.

2. Aylin, hazırladığı sunumu neye benzetiyor?

   Demir leblebiye benzetiyor.

3. Zeynep, sunumu niçin hazırlayamamış?

   Misafir geldiği için hazırlayamamış.

4. Zeynep, Aylin'den ne istiyor?

   Sunumuna yardım etmesini istiyor.

5. Zeynep, sunumunu ne zamana kadar bitirmeyi düşünüyor?

   Japonlar gelene kadar bitirmeyi düşünüyor.

6. Sizce, beraber çalışmanın işleri yetiştirmeye etkisi nedir?

7. Okuyalım.

-IncAyA kadar
-AnA kadar

Doktor, ne zamana kadar hastasının başucunda bekledi?

- Doktor, hastası uyuy**uncaya kadar** başucunda bekledi.
- Doktor, hastası uyuy**ana kadar** başucunda bekledi.

Ne zamana kadar heyecanlanmamıştı?

- Sınava gir**inceye kadar** heyecanlanmamıştı.
- Sınava gir**ene kadar** heyecanlanmamıştı.

Çocuk, ne zamana kadar parkta bekledi?

- Çocuk, annesi gel**inceye kadar** parkta bekledi.
- Çocuk, annesi gel**ene kadar** parkta bekledi.

8. Tamamlayalım.

Otobüs hareket et *edinceye kadar* otogardan ayrılmadı.

Uçak yere iniş yap *yapıncaya kadar* kemerini çözmedi.

Ödevlerimi bitir *bitirinceye kadar* yatmayacağım.

Ateş sön *sönünceye kadar* kamp yerini terk etmeyin.

Gülü sol *sönünceye kadar* seni öl *ölünceye kadar* seveceğim.

6. Cevaplayalım.

1. Öğrencilerinizden metne göre sorular cevaplandırmalarını isteyiniz.

7. Okuyalım.

1. Öğrencilerinizden cümleleri okuyup incelemelerini isteyiniz. Ardından cümleleri tahtaya yazarak "-IncAyA kadar, -AnA kadar"ın cümleye kattığı anlamı açıklayınız. Daha sonra öğrencilerinizden buna uygun birkaç cümle kurmalarını isteyiniz.
2. Yanlışları düzeltiniz. Eksik olduğunu düşündüğünüz yerlerle ilgili ek çalışmalar hazırlayınız.

8. Tamamlayalım.

1. Cümledeki boşlukları bir önceki etkinliğe göre öğrencilerinizden tamamlamalarını isteyiniz.

Kazanımlar

Okuma

1. Dinlediği konuşmadaki konuyu ve ana iletiyi anlar.
2. Konuşmalardaki soyut kullanımlar ile alana yönelik terim ve kalıpları anlar.

Dinleme metni ünitenin sonundadır.

9. Dinleyelim, işaretleyelim.

1. Öğrencilerinize metni dinletmeden önce çalışmanın temel prensipleri hakkında konuşturunuz. Onlara çalışma alanında prensiplerinin neler olduğunu sorunuz. Ardından metni dinletiniz ve etkinlikleri yaptırınız.

9. Dinleyelim, işaretleyelim.
Zirvedekilerden Altın Öğütler

Hangi iş adamı, hangi sözü söyledi?	İshak Alaton	Asım Kibar	Rahmi Koç	Sakıp Sabancı	Ahmet N. Zorlu	Saffet Ulusoy
1. Yapacağınız kadar iş alıp en iyi olmayı hedefleyin.					●	
2. Akşam işten sonra günün değerlendirmesini yapın. Planlı çalışın.						●
3. Hedef belirleyip fırsatları iyi değerlendirin.				●		
4. Geçmişte yaptığınız hatalardan dolayı tamamen kendinizi suçlayıp kendinize eziyet etmeyin.	●					
5. Eğlencenin, çalışmanın ve dinlenmenin ölçüsünü iyi ayarlayın.			●			
6. Ailenize ve ahlaki değerlerinize sahip çıkın.			●			
7. Çalışanlarınızın düşüncelerine değer verin.		●				
8. İşiniz ne olursa olsun yerinize bırakabileceğiniz kaliteli kişiler yetiştirin.				●		
9. Bazı zevklerinizden fedakârlıkta bulunup kazançlarınızı doğru şekilde harcayın.						●

10. Okuyalım, tamamlayalım, tartışalım.

1. Yaban kazlarının neden "V" şeklinde uçtuklarını öğrencilerinizden tahmin etmelerini isteyiniz. Daha sonra metni öğrencilerinize okutunuz ve etkinlikleri yaptırınız. konuşma sorusunu öğrencilerinize sorarak onların konuyla ilgili görüşlerinizi alınız.

10. Okuyalım, tamamlayalım, tartışalım.
Kazlardan Alınacak Çok Ders Var

Yaban kazları "V" şeklinde uçarlar. Bilim adamları kazların neden bu şekilde uçtuklarını araştırmışlar. Araştırma sonucunda şu verilere ulaşmışlar.

"V" şeklinde uçulduğunda, uçan her kuş kanat çırptığında, arkasındaki kuş için onu kaldıran bir hava akımı sağlıyor. Böylece "V" şeklinde uçan kaz grubu, birbirlerinin kanat çırpışları sonucu ortaya çıkan hava akımını kullanarak uçuş menzillerini yüzde yetmiş oranında uzatıyorlar. Yani tek başına gidebilecekleri azami yolu takım hâlinde neredeyse ikiye katlıyorlar.

Bir kaz, "V" grubundan ayrıldığı anda uçmakta güçlük çekiyor çünkü diğer kuşların oluşturduğu hava akımının dışında kalmış oluyor. Bunun sonucunda, genellikle takıma geri dönüyor ve yoluna takımla devam ediyor.

"V" takımının başında giden kaz hiçbir hava akımından yararlanamıyor. Bu yüzden diğerlerine oranla daha çabuk yoruluyor. Bu durumda yorulunca en arkaya geçiyor ve bu defa hemen arkasındaki kaz lider konumuna geçiyor. Bu değişim sürekli yapılıyor; böylece her kaz takımın her noktasında yer almış ve aynı oranda yorulmuş oluyor.

Uçuş hızı yavaşladığında gerideki kuşlar, daha hızlı gitmek üzere öndekileri bağırarak uyarıyorlar.

Gruptaki bir kuş hastalanırsa veya bir avcı tarafından vurulup uçamayacak duruma gelirse; düşen kuşa yardım etmek üzere gruptan iki kaz ayrılıyor ve korumak üzere hasta veya yaralı kazın yanına gidiyor. Tekrar uçabilene veya eğer ölürse, ölümüne kadar onunla beraber uçuyorlar. Yaralı kuşu asla terk etmiyorlar. Daha sonra kendilerine başka bir kaz grubu buluyorlar.

Hiçbir kaz grubu, kendilerine bu şekilde katılmak isteyen kazları reddetmiyor.

Kazanımlar

Yazma

1. Kişisel yorum ve ifade kalıplarını kullanır.
2. Kompozisyonun genel özelliklerine uyar.
3. Bir konuyu önemli noktaları vurgulayarak ve destekleyici ayrıntılara yer vererek yazılı bir metin, rapor hâline getirir.

işbirliği | destek | uyarı | bırakmak

Boşlukları uygun kelimeyle tamamlayalım.

Belli bir hedefe ulaşmak için bir araya geldiklerinde birbirlerinden ...destek... alarak hedeflerine daha kolay ve çabuk erişirlerdi. Aynı yöne giderken bilgi alışverişine önem verir ve ...işbirliği... içinde hareket ederlerdi. Görevlerini, yeri ve zamanı geldiğinde başkasına ...bırakmak... gerektiğini bilirlerdi. İlerlemek ve yol almak için başkalarının ...uyarılarına... ihtiyaç duyarlardı.

Konuşalım

Yandaki görüşlere katılıyor musunuz? Niçin? Kendi hayatınızdan örneklerle açıklayınız.

11. Yazalım.
Başarının Formülü

Sizin başarı formülünüz nedir?

Yazalım. / *Tanıdığınız başarılı bir işadamının, başarılı olmasındaki etkenleri yazınız.*

Kelime Dünyası

- aday
- lider
- başvurmak
- doktora yapmak
- ikna
- iş aramak
- iş ilanı
- konuşması düzgün
- mesleki gelişim
- özgüven
- sonuç odaklı
- takım çalışması

11. Yazalım.

1. Ders kitabındaki yazma etkinliği ile ilgili öğrencilerinizden kendi başarı formüllerini yazmalarını isteyiniz.

Kelime Dünyası

Öğrencilerinizden yan taraftaki kelimeleri kullanarak tanıdık bir iş adamının başarılı olma nedenlerini yazmalarını isteyiniz.

Kazanımlar

Okuma

1. Metnin ana konusunu anlar.
2. Metnin ana ve alt başlıkları ile konusu arasındaki ilişkiyi belirler.

C. EĞİTİM VE BİLGİLENDİRME

Ünitenin adından ve hazırlık görsellerinden hareketle öğrencilerinize üniteyi tanıtınız. Görsellerdeki kişileri tanıyıp tanımadıklarını sorunuz. Onlarla ilgili neler bildiklerini anlatmalarını isteyiniz. Kendi ülkelerindeki bilim adamlarının kim olduklarını sorunuz.

1. Okuyalım, işaretleyelim.

1. Metni öğrencilerinize okutmadan önce "Erasmus Programı" hakkında neler bildiklerini sorunuz. Kendi ülkelerinde en çok tercih edilen öğrenci değişim programları hakkında öğrencilerinizi konuşturunuz. Onlara "Öğrenci değişim programıyla hangi ülkede eğitim almak istersiniz" sorularını yöneltiniz. Ardından metni okutup etkinlikleri yaptırınız.
2. Cevapları kontrol ediniz. Yanlış cevapları düzeltiniz.

C) EĞİTİM VE BİLGİLENDİRME

1. Okuyalım, işaretleyelim.

Üniversite Öğrencileri Yer Değiştirerek Daha Çok Öğreniyor

Erasmus | Ahmet Yesevi | Mevlana | İbni Sina

Leonardo Da Vinci | Kaşgarlı Mahmut | Yusuf Has Hacip

Erasmus

Erasmus programında, yükseköğretim kurumları birbirleri ile işbirliği yapmaktadır. Avrupa Birliği, bu programı teşvik etmektedir. Ortak projeler üretilip hayata geçirilmesi, kısa süreli öğrenci ve personel değişimi için karşılıksız mali destek sağlamaktadır. Bunun yanı sıra yükseköğretim sistemiyle iş dünyasının ihtiyaçlarını birleştiren programların geliştirilmesini de teşvik edip desteklemektedir.

Programın amacı Avrupa'da yüksek öğretimin kalitesini artırmak ve Avrupa boyutunu güçlendirmektir.

Erasmus programı, üniversitelerde ülkelerarası işbirliğini teşvik edip öğrenci ve eğitimcilerin Avrupa'da karşılıklı değişimini sağlamaktır. Programa katılan ülkelerdeki çalışmaların ve alınan derecelerin akademik olarak tanınması ve şeffaflığın sağlanmasıyla bu amaç gerçekleştirilmeye çalışılmaktadır.

Daha kaliteli yükseköğretim sunan Avrupa'da mezunlar daha donanımlı, iş dünyasının beklentilerine daha fazla cevap veren bireyler olacaklardır.

Erasmus programı ile 1987'den günümüze kadar 1,5 milyondan fazla yükseköğretim öğrencisi, başka bir Avrupa ülkesinde öğrenim hayatının bir dönemini geçirmiş; o ülkenin insanlarını ve kültürünü de tanıma imkânı elde etmiştir. Program, 2012 yılı itibarıyla üç milyon öğrencinin Erasmus'a dâhil olmasını hedeflemiştir.

24 Ünite 1 ● Mesleğimde İlerliyorum

	D	Y
1. Erasmus, sadece üniversite öğrencileri arasında uygulanır.		●
2. Erasmus'la dersler arasında denklik sağlanmıştır.	●	
3. Avrupa Birliği, bu programı kısmen desteklemektedir.		●
4. Bu programa iki milyondan fazla öğrenci dâhil olmuştur.		●
5. Erasmus, çağının eğitim anlayışını etkilemiştir.	●	

Erasmus Kimdir?

Hümanizm akımının öncülerinden ve en büyük temsilcilerinden biri olan Erasmus, Avrupa'nın ortak bir sanat ve bilim çatısı altında birleşmesine katkıda bulunmuştur. Bu katkıdan dolayı çağının eğitim felsefesine olan etkisi ile programa uygun bir isim olarak düşünülmüştür.

Leonardo

Avrupa Birliğine (AB) üye ve aday ülkelerin mesleki eğitime yönelik politikalarını desteklemek ve geliştirmek amacıyla kurulmuş olan Leonardo da Vinci Programı; kurumlara Avrupa çapında ortaklarla birlikte çalışma, yeni yöntem ve uygulamaları paylaşma, çalışanların bilgi, beceri ve uzmanlıklarını artırma fırsatı sağlar. Program, ülkeler arası iş birliği yoluyla, mesleki eğitim sistemleri ve uygulamalarında kalitenin geliştirilmesini, bireylerin bilgi, beceri ve yeterliklerinin artırılmasını, yeniliklerin teşvik edilmesini hedeflemektedir.

Bu programa, mesleki eğitimle ilgili eğitim kurumları, kamu kurumları, yerel yönetimler, işletmeler, borsalar, sendikalar, sivil toplum kuruluşları projeyle başvurabilirler. Bireysel başvuru yapmak mümkün değildir.

Bu projeyle, mesleki konularda Avrupalı meslektaşlarla birlikte çalışma, fikirleri paylaşma ve genel sorunları tartışma fırsatı elde edilmektedir.

Leonardo da Vinci Kimdir?

Leonardo da Vinci, 1452 - 1519 yılları arasında yaşamıştır. Döneminin önemli bir düşünür, mimar, mühendis, mucit, matematikçi, anatomist, müzisyen, heykeltıraş, yazar ve ressamıdır. Rönesans sanatını zirveye çıkarmıştır. Eserleri, araştırmaları ve buluşlarıyla dünyanın gelmiş geçmiş en büyük sanatçı ve dehalarından biri olarak kabul edilir.

	D	Y
1. Leonardo programına her ülke dâhildir.		●
2. Leonardo programına, sadece AB'ye üye ülkeler başvurabilir.		●
3. Leonardo programına, öğrenciler başvuramaz.	●	
4. AB, Leonardo programını desteklemektedir.	●	
5. Bu program, mesleki gelişme ve işbirliği için uygulanmaktadır.	●	
6. Leonardo, sadece bir alanda eser vermemiştir.	●	

Mevlana

Mevlana Değişim Programı, yurtiçinde eğitim veren yükseköğretim kurumları ile yurtdışında eğitim veren yükseköğretim kurumları arasında öğrenci ve öğretim elemanı değişimini sağlayan bir programdır. 23 Ağustos 2011 tarihinden itibaren yurt dışındaki yükseköğretim kurumları ile ülkemizdeki yükseköğretim kurumları arasında öğrenci ve öğretim elemanı değişimi başlamıştır.

Diğer değişim programlarından farklı olarak, hiçbir coğrafi bölge ayrımı olmaksızın değişim programı bünyesindeki hareketlilik bütün dünyadaki yükseköğretim kurumlarını kapsamaktadır.

Değişim programına katılmak isteyen öğrenciler en az bir en fazla iki yarıyıl eğitim için; öğretim elemanları ise en az 1 hafta en fazla 3 ay süreyle dünyadaki yükseköğretim kurumlarında ders vermek üzere programdan faydalanabilirler. Benzer şekilde dünyanın bütün bölgelerinden de öğrenci ve öğretim elemanları Türkiye'deki yükseköğretim kurumlarına gelebilirler.

Mevlana Kimdir?

Mevlana Celaleddin-i Rumî, bugün Afganistan sınırları içerisinde yer alan Horasan yöresinin Belh şehrinde 1207 tarihinde doğmuştur. Mevlana ismi, Sultan Veled, Şems-i Tebrizi ve sevenlerince kullanılmış; adeta onunla özdeşleşen evrensel bir simge olmuştur. Batılılarca da Rumî olarak bilinmektedir.

Hayata ve insanlara bakışıyla bir fikir adamı olarak da tüm dünyada kabul görmektedir. UNESCO, Mevlana'nın doğumunun 800. yıldönümü nedeniyle, 2007 yılını Mevlana ve Hoşgörü Yılı ilan etmiştir.

	D	Y
1. "Mevlana Değişim Programı" mesleki alanda uygulanmaktadır.		●
2. Bu programa, üniversite öğrencileri ve öğretim üyeleri başvurabilir.	●	
3. Bu programa, sadece Türkiye'den başvurmak mümkündür.		●
4. Bu programa AB ülkeri katılabilmektedir.	●	
5. Mevlana, sadece felsefe alanında eser yazmamıştır.	●	

2. İnceleyelim, tamamlayalım.

-mAksIzIn

1. Dinlen**meksizin** altı saat yürümüş.
2. Akşama kadar yorul**maksızın** çalıştı.
3. Bir müddet konuş *maksızın* öylece bekledi.
4. Ders çalış *maksızın* sınavda yüksek bir puan alacağını mı sanıyorsun?
5. Beklentiye gir *meksizin* yaşlı adama yardım etti.

3. Yazalım.

Değişiyoruz, Güçleniyoruz

1. Üniversite öğrencileri arasındaki değişim programına Erasmus'un adı verilmiştir. Çünkü *Çağının eğitim felsefesini etkilemiştir.*

2. AB'de mesleki eğitim programına Leonardo'nun adı verilmiştir. Çünkü *Dünyanın gelmiş geçmiş en büyük sanatçı ve dehalarından biri olarak kabul edilmektedir.*

3. Türkiye ile diğer ülkeler arasındaki öğrenci ve öğretim üyesi değişimi programına Mevlana'nın adı verilmiştir. Çünkü *hayata ve insanlara bakışıyla tüm dünyada kabul gören bir fikir adamıdır.*

4. Okuyalım, cevaplayalım.

Mariya Türkiye'de

Mariya, Erasmus Programı kapsamında Kırıkkale Üniversitesinde bir dönem okumak için Türkiye'ye geldi. Kırıkkale'de öğrenci yurdunda kalacak olan Mariya, kalacağı yurda geldi. **Döner kapı**dan içeri girdi. Yurt görevlisi Mariya'yı kapıda karşıladı:

- Buyurun hoş geldiniz.

- Hoş bulduk. Benim adım Mariya. Erasmus Programı kapsamında bir dönem Kırıkkale Üniversitesinde öğrenim göreceğim.

- Evet, biz de sizi bekliyorduk. Evraklarınızı verebilir misiniz?

- Olur tabii, ancak evraklarım **taşınabilir bellek**te. Çıktı alabileceğim bir yazıcı var mı?

- Tabii, siz **taşınabilir belleğinizi** veriniz, biz evraklarınızı çıktı olarak alalım. Bu arada siz de tükenmez kalemle şu formu doldurunuz.

Metinde aşağıdakilerden hangisi yoktur?

a. Mariya'nın Türkiye'ye geliş amacı
b. Mariya'nın kalacağı yurt
c. Mariya'yı karşılayan kişi
ç. Kayıtta hangi evrakların olması gerektiği

2. İnceleyelim, tamamlayalım.

1. Öğrencilerinize -mAksIzIn ekinin örnek cümlelerden hareketle ne anlama geldiğini sezdiriniz.
2. Konuyla ilgili örnekler yazıp konuyu açıklayınız.
3. Öğrencilerden örnekler isteyin ve etkinliği yaptırın.

3. Yazalım.

Öğrencilerimizden ders kitabındaki cümlelerin sebeplerini yazmalarını isteyiniz.

4. Okuyalım, cevaplayalım.

1. Metni öğrencilerinize okutunuz. Bilinmeyen sözcük kalıplarını açıklayınız. Daha sonra etkinlikleri yaptırınız.
2. Cevapları kontrol ediniz, yanlış cevapları düzeltiniz.
3. Öğrencilerinize yurtta kalıp kalmadıklarını sorunuz. Yurda kayıt için istenen belgeleri hatırlayıp hatırlamadıklarından hareketle konuşma ortamı hazırlayınız.

5. İnceleyelim.

Öğrencilerinizden cümleleri incelemelerini ve ne anlama geldiklerini tahmin etmelerini isteyiniz. Daha sonra cümleleri tahtaya yazarak "-r, -Ir, -Ar, mAz" eklerinin işlevini kavramalarını sağlayınız. Öğrencilerinizden bu dil bilgisine uygun cümleler kurmalarını isteyiniz.

5. İnceleyelim.

-r, -Ir, -Ar, mAz

Cümlelerde renkli yazılmış kelimelerin farkını bulalım.

Adam her zaman her şeye **gülerdi**.

Güler yüzlü bir adamdı.

Günde altı saat hiç durmadan **yazarım**.

Yazar, "Günde altı saat hiç durmadan yazı yazdığını söyledi."

Her sabah parkta **koşarım**.

Koşar adımlarla karşıdan karşıya geçti.

Saatin zili her zaman tam 12.00'de **çalar**.

Çalar saatin zili bozulmuş.

Buradan bizim okul **görünmez**.

Canlı yayında sunucunun yaşadığı **görünmez** kazadan dolayı yayına ara verildi.

Temmuz ayının sıcağına **dayanılmaz**.

Geçen yıl, temmuz ayında **dayanılmaz** bir sıcak oldu.

Bu işten bir sonuç **çıkmaz**.

Hırsız, **çıkmaz** sokağa girince polise yakalandı.

6. Eşleştirelim.

6 döner kebap
1 döner kapı
4 tükenmez kalem
2 yazar kasa
5 çalar saat
7 paslanmaz tencere
3 akar su

7. Eşleştirelim.

4 yazar 2 okur 3 gelir 5 uyurgezer 1 keser

8. İnceleyelim.

1. Elleri kırılası hırsız altınlarımı çalmış.
2. Kör olası adam arabamıza çarptı.
3. Yıkılası evlerinden çıkacakları yok.
4. Anneler elleri öpülesi değerli varlıklardır.

-Asl

9. Tamamlayalım.

1. Aşağıdaki formu tüken *tükenmez* kalemle doldurmanız gerekiyor.
2. Gel*ir* gid*er* dengesi bozulunca ekonomi çöker.
3. Düş*mez* kalk*maz* bir Allah.
4. Sen gidince çağlayan ırmaklar çağlamaz, ak*ar* sular ak*maz* oldu.
5. Hasta, dayanıl*maz* bir acıyla uyandı.
6. Adı bat*ası* dolandırıcı bütün paramızı çaldı.

6. Eşleştirelim.

Öğrencilerinizden görsellerle sözcükleri eşleştirmelerini isteyiniz. Görsellerdeki sözcüklerin birkaçını cümle içinde kullanmalarını isteyiniz.

7. Eşleştirelim.

Öğrencilerinizden görsellerle sözcükleri eşleştirmelerini isteyiniz. Görsellerdeki sözcüklerin birkaçını cümle içinde kullanmalarını isteyiniz.

8. İnceleyelim.

Öğrencilerinizden cümleleri okumalarını ve -Asl ekinin işlevini sezmelerini sağlayınız.

9. Tamamlayalım.

Bir önceki etkinlikleri dilbilgisine uygun bir şekilde öğrencilerinizden cümleleri tamamlamalarını isteyiniz.

Kazanımlar

Yazma

1. Öz geçmişini mektup olarak yazar.

Dinleme

1. Konuşmaları seçici dinleme yöntemiyle dinleyerek anlar.
2. Konuşmalardaki soyut kullanımlar ile alana yönelik terim ve kalıpları anlar.

Dinleme metni ünitenin sonundadır.

10. Yazalım.

Öğrencilerinizden ders kitabındaki etkinliğe uygun bir mektup yazmalarını isteyiniz.

11. Dinleyelim, tamamlayalım.

Metni dinletmeden önce "Farabi Değişim Programı" hakkında öğrencilerinize sorular yöneltiniz. "Bu programı bilen var mı?" gibi. Öğrencilerinize metni dinlettikten sonra etkinlikleri yaptırınız.

12. Konuşalım.

Öğrenci değişim programları ile ilgili konuşma yapmalarını isteyiniz. Programın faydalarının neler olduğunu, kendi düşüncelerini anlatmalarını isteyiniz.

13. Okuyalım, tartışalım, yazalım.

Metni öğrencilere okutunuz. Rapor hakkında bilgi veriniz. Daha sonra öğrencilerinizden ders kitabındaki etkinlikle ilgili rapor yazmalarını isteyiniz.

10. Yazalım.
Katılım Mektubu

Erasmus, Leonardo veya Mevlana programlarından birine katılmak için bir mektup yazınız. Mektubunuzda şu bilgiler yer alsın: Ad ve soyadınız, doğum yeriniz, doğum tarihiniz, eğitim durumunuz, mesleğiniz, gitmek istediğiniz ülke vb.

.....

.....

.....

.....

11. Dinleyelim, tamamlayalım.
Değişim Toplantısı

1. Mevlana Değişim Programı hakkındaki çalıştay, *7-8 Şubat tarihlerinde Gazi Üniversitesinin ev sahipliğinde Ankara Vilayetler Evinde* yapıldı.
2. Öğrenci başvuruları, üniversitelerarası protokoller, burs işlemleri *Mevlana Otomasyon Sistemi* içinde yer almaktadır.
3. Yapılan anlaşma sonucunda, öğrenciler bu programla ilgili işlemlerini *elektronik ortamda* yürütebileceklerdir.
4. Çalıştayda, bundan sonraki süreci takip edebilmek için *online işlemler* belirlendi.

12. Konuşalım.
Öğrenci Değişim Programları

Dünya üniversiteleri arasındaki öğrenci ve akademisyen değişimi programları hakkında neler düşünüyorsunuz? Bu programların ne tür yararları olabilir?

13. Okuyalım, yazalım, tartışalım.
Rapor

Rapor nedir? Nasıl yazılır?

Herhangi bir iş veya olay hakkında bilgi vermek, yapılacak işler hakkında düşünce ve görüşleri belirtmek ve bazı hususları açıklamak için yazılan yazılara rapor denir. Rapor türündeki yazılar, ciddi bir araştırma ve inceleme ürünüdür.

Rapor yazılırken dikkat edilecek hususlar:

- Konuyu tarafsız bir gözle incelemeli, kişisel duygu, düşünce ve görüşlere yer verilmemeli,
- Bilgiler, sağlam gözlemlere, bulgu ve belgelere dayanmalı,
- Cümleler, açık olmalı, yanlış anlaşılmalara meydan verilmemeli, süs ve sanattan kaçınılmalı,
- Anlatılanlar belirli bir plan içinde yerleştirilmeli,
- Konu derinliğine incelenmiş olmalı,

30 Ünite 1 ● *Mesleğimde İlerliyorum*

Kazanımlar

Yazma

1. Bir konuyu önemli noktaları vurgulayarak ve destekleyici ayrıntılara yer vererek yazılı bir metin, rapor haline getirir.

Konuşma

1. Bir konuyu olumlu/olumsuz yönleriyle değerlendirir.
2. Bir olay veya durumla ilgili çıkarımlarda bulunur.

Sınıfınızda üçerli takımlar oluşturunuz. Aşağıdaki konulardan herhangi birini seçiniz ve konu hakkında rapor yazınız. Raporunuzu yazmadan önce bilgi ve belgeleri edinmeyi unutmayınız.

Konular:

1. Kurs Merkezinin eğitim ve kültür faaliyetlerini değerlendiriniz.
2. Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim Seti'ni değerlendiren bir rapor yazınız.
3. Yaşadığınız şehrin çevre sorunlarını değerlendiriniz.
4. Üniversitenizin bilim, kültür ve sanat faaliyetlerini değerlendiren bir rapor yazınız.

Not: Başka konularda da rapor yazabilirsiniz.

Kimden :

Kime :

Tarih :

Konu :

Raporun Amacı :

Sonuç ve Öneriler :

Serbest Okuma

Öğrencilerinizden "Püf Noktası" adlı metni okumalarını isteyiniz.

Kelime Dünyası

Öğrencilerinize Kelime Dünyasındaki kelimeleri kullanarak öğrenci değişim programında hangi ülkede niçin okumak istediğini sorarak, öğrencilerinizi konuşturunuz.

Serbest Okuma

Püf Noktası

Vaktiyle testi ve çanak-çömlek imal edilen kasabalardan birinde uzun yıllar bu meslekte çalışan bir çırak, kalfa olunca artık kendi dükkânını açmak istemiş. Ancak ustası ona, "Daha bu işin püf noktasını bilmiyorsun, biraz daha emek vermen gerekiyor." demiş.

Kalfa ustasını dinlememiş ve dükkânını açmış. Açmış açmasına ama yeni dükkânında güzel güzel yaptığı testiler, küpler, vazolar, sürahiler gösterdiği titizliğe ve emeğe rağmen orasından burasından yarılmaya, yer yer çatlamaya başlamış. Kalfa bir türlü bu çatlamaların önüne geçememiş. Nihayet ustasına gidip durumu anlatmış.

Usta, "Sana demedim mi evladım; sen bu işin püf noktasını henüz öğrenmedin. Haydi geç bakalım tezgâhın başına da bir testi çıkar. Ben de sana püf noktasını göstereyim" demiş.

Eski çırak merdaneyi döndürüp çamura şekil vermeye başladığında usta önünde dönen çanağa arada sırada "püf!" diye üfleyerek zamanla testiyi çatlatacak olan bazı küçük hava kabarcıklarını patlatmış.

Her sanatın incelik gereken nazik kısmına da o günden sonra püf noktası denilmeye başlanmış.

Konuşalım. / *Öğrenci değişim programıyla hangi ülkede üniversite okumak istersiniz? Niçin?*

Kelime Dünyası

- bilimsel
- ev sahipliği
- değişim programı
- jüri
- mesleki eğitim
- ortak
- pilot üniversite
- proje
- rapor
- seminer
- teşvik etmek
- değişim

Değerlendirme

1. Üniteyi bitirdikten sonra aşağıdaki değerlendirme sorularını öğrencilerinize ödev olarak veriniz veya sınıfta yapınız.
2. Öğrencileriniz soruları cevapladıktan sonra sınıfta birlikte çözünüz ve yanlış yapan öğrencileri bilgilendiriniz.
3. Öğretiminde eksiklik gördüğünüz konularla ilgili ek çalışmalar yaparak sınıfınız hazır olduğunda bir sonraki üniteye geçiniz.

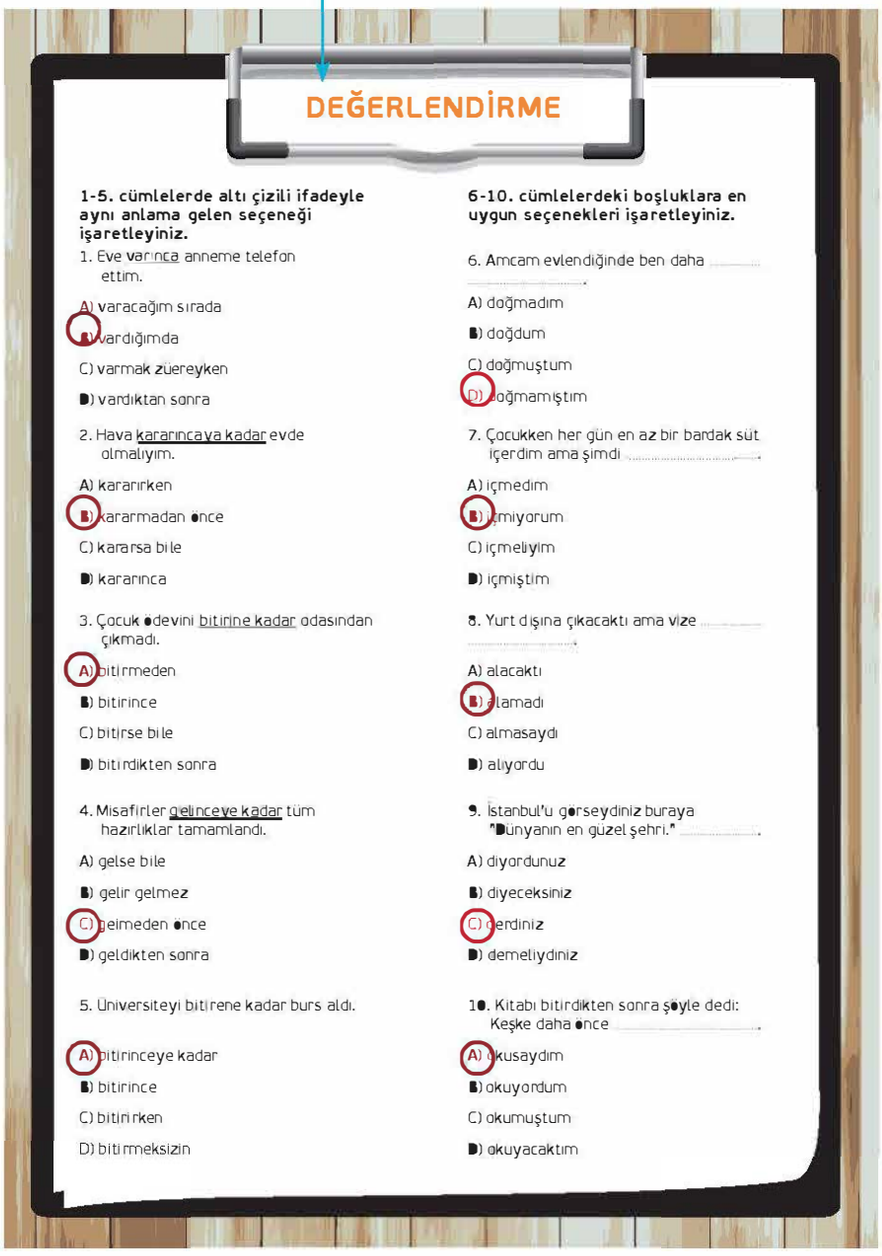

DEĞERLENDİRME

1-5. cümlelerde altı çizili ifadeyle aynı anlama gelen seçeneği işaretleyiniz.

1. Eve varınca anneme telefon ettim.

A) varacağım sırada
B) vardığımda
C) varmak üzereyken
D) vardıktan sonra

2. Hava kararıncaya kadar evde olmalıyım.

A) kararırken
B) kararmadan önce
C) kararsa bile
D) kararınca

3. Çocuk ödevini bitirine kadar odasından çıkmadı.

A) bitirmeden
B) bitirince
C) bitirse bile
D) bitirdikten sonra

4. Misafirler gelinceye kadar tüm hazırlıklar tamamlandı.

A) gelse bile
B) gelir gelmez
C) gelmeden önce
D) geldikten sonra

5. Üniversiteyi bitirene kadar burs aldı.

A) bitirinceye kadar
B) bitirince
C) bitirirken
D) bitirmeksizin

6-10. cümlelerdeki boşluklara en uygun seçenekleri işaretleyiniz.

6. Amcam evlendiğinde ben daha ..... .

A) doğmadım
B) doğdum
C) doğmuştum
D) doğmamıştım

7. Çocukken her gün en az bir bardak süt içerdim ama şimdi ..... .

A) içmedim
B) içmiyorum
C) içmeliyim
D) içmiştim

8. Yurt dışına çıkacaktı ama vize ..... .

A) alacaktı
B) alamadı
C) almasaydı
D) alıyordu

9. İstanbul'u görseydiniz buraya "Dünyanın en güzel şehri." ..... .

A) diyordunuz
B) diyeceksiniz
C) derdiniz
D) demeliydiniz

10. Kitabı bitirdikten sonra şöyle dedi: Keşke daha önce ..... .

A) okusaydım
B) okuyordum
C) okumuştum
D) okuyacaktım

Kendimi Değerlendiriyorum.

Bu bölümde;

Öğrencilerinizden değerlendirme cümlelerini sözlük yardımıyla anlamaya çalışmalarını isteyiniz. Zorlandıkları yeterlikle ilgili ek çalışma ve ödev istemelerini söyleyiniz. Öğrencilerin kişisel farklılıklarına göre ayrı ayrı ödevler vermeniz gerekir. Verdiğiniz her ödevi de mutlaka kontrol edip öğrenciye dönüt vermelisiniz.

DİNLEME METİNLERİ

A. İŞ HAYATI

9. İş Başvurusu Hikâyesi

Anka şirketi Araştırma-Geliştirme (AR-GE) bölümüne bir uzman alacaktır. Bu iş için elli kişi başvuruda bulunur. Adaylar, bir mülakata alınırlar. Mülakatın püf noktası sorulan sorunun doğru ya da yanlış bir cevabının olmamasıdır. Önemli olan adayların soruya nasıl cevap verdiğidir. Soruya en mantıklı cevabı veren kişi işe kabul edilecektir.

Durum şu:

Karanlık bir gece. Hava yağmurlu hatta fırtınalı. Issız bir yolda yalnız başınıza araba kullanıyorsunuz. Arabanız spor bir araba ve iki kişilik. İlerideki otobüs durağında ise üç kişi bekliyor.

Birinci kişi: Sizi daha önce geçirdiğiniz kalp krizinden kurtarmış, bir doktor.

İkinci kişi: Neredeyse soğuktan ölmek üzere olan zayıf ve hasta ihtiyar bir adam.

Üçüncü kişi: Hayatınızın aşkı, her zaman için tanışmaya can attığınız birisi.

Hava gittikçe kötüleşiyor ve arabanızda sadece bir kişiye yer var.

Soru şu;

Böyle bir durumda ne yapardınız? Arabanıza kimi alırdınız?

Not: Dinleme bölümü burada kesintiye uğratılacak ve öğrencilere "İşe başvuranlar bu soruya hangi cevabı vermiş olabilirler? Niçin?" sorusu yöneltilecek. Öğrencilerin verdiği cevaplardan sonra metin dinletilmeye devam edilecek.

İşe başvuranların cevapları söyle olmuş:

A. Hasta ve yaşlı adamı alır, onu en yakın hastaneye götürürdüm.

B. Doktora hayatımı borçluyum onu orada bırakamazdım ve arabama doktoru alırdım.

C. İnsan bir kez dünyaya gelir. Bu kısa ömürde hayat arkadaşı çok önemlidir. Mutlu olmak için her zaman tanışmak istediğim hayatımın aşkını alırdım.

Not: Bu bölümde, öğrencilere, "Siz olsaydınız hangi cevabı verirdiniz? Niçin?" sorusunu yöneltiniz. Daha sonra "Adayların yüzde kaçı hangi cevabı vermiş olabilir?" sorusunu yöneltiniz.

Adayların %90'ı bu soruya "Hasta ve yaşlı adamı alır, onu en yakın hastaneye götürürdüm." cevabını vermişler.

Adaylardan sadece birisi farklı bir cevap vermiş, şirket yöneticileri de işe o farklı cevabı veren kişiyi almışlar.

O kişinin cevabı şöyleymiş:

Not: Bu bölümde öğrencilerden bu cevabı tahmin etmeleri istenir.

"Arabadan iner arabamın anahtarını doktora veririm, doktor yaşlı kişiye yardım edip onu hastaneye götürebilir, ben de hayatımın aşkıyla otobüs durağında baş başa kalarak onu tanıma fırsatı elde edebilirim."

B. PÜF NOKTASI
9. Zirvedekilerden Altın Öğütler

Zirvedeki iş adamlarına sorduk, "Başarılı olmak için gençlere neler önerirsiniz? Sizin alanınızda başarılı olmak için neler yapmalılar? Tavsiyeleriniz neler?"

İşte başarılı iş adamlarımızın cevabı:

İshak Alaton: " Sizi rahatsız etse de kendinize bazı sorular yöneltin."

Şimdi derin bir nefes alıp aynanın karşısına geçin ve uzunca bir müddet gözlerinizin içine bakın. Kendinizi bulmaya ve tanımaya çalışın. Sizi rahatsız etse de kendinize, bazı sorular yöneltin. Geçmiş günlerde başınızdan geçen bazı tatsız olayları tekrar gözden geçirin. Bunların sonucunda kendi hatalarınızın payının ne kadar olduğu hakkında bazı yargılara varmaya çalışın. Bunları düşünürken mümkün olduğu kadar gerçekçi olun. Ne kendinize eziyet edip hep kendinizi suçlayın ne de kabahati hep başkalarında bulun. Ortada bir yerde olmaya çalışın. En önemlisi kendinizle bir dostluk kurmaya başlayın. Bundan sonra hayatınızın kalan kısmını akıllı bir şekilde planlamaya başlayın. Bugünkü uğraşınız size uygun mu? Size heyecan veriyor mu? Her gün yeni bir şey öğrendiğinizi ve bunları her gün daha iyi kullanıp olumlu sonuçlar aldığınızı hissediyor musunuz? O hâlde doğru yoldasınız ancak yabancı dil veya genel kültür gibi bazı eksiklerinizi tamamlamanız gerekiyor...

Asım Kibar: "Başarının zevkini tattığınız zaman işlerin ne kadar kolay olduğunu göreceksiniz."

Yürürken sadece yola bakmayın. Sağa, sola, etrafınıza bakın. Dünyada neler oluyor? İşinizi sürekli geliştirin. Müşterilerinize kulak verip sorunlarına çözüm bulun. Çalışanlarınızla yakın ilişki kurun. Onların önerilerine değer verin. Kimseyle çatışmayın, yolunuza devam edin. Gücünüzü, işinizi daha iyi yapmak için kullanın. Çalışanlarınıza, müşterilerinize güven verin. Herkes güven duyduğu malı alır, güven duyduğu yerde çalışır.

Yeni atılım ve girişimlerinizi uluslararası kriterlere göre yapın. Aylık raporlama ve kontrolleri mutlaka yapın. Rakamlar yanlış söylemez. Nakit akımını iyi ayarlayın. Dünyada her yıl kurulan 100 şirketten % 80'i nakit akışını düzenleyemediği için iflas eder.

Son önerilerim; dürüst olun, çok çalışın, kendinizi geliştirin, başarının zevkini tattığınız zaman işlerin ne kadar kolay olduğunu göreceksiniz.

Rahmi Koç: " Bir günden bir güne zengin olunmaz."

Gençlerin ilk önce girişimci olarak mı yoksa profesyonel olarak mı çalışacaklarına karar vermeleri lazımdır. Girişimci olduğunuz zaman küçük havuzda büyük kurbağa olursunuz. Sorumluluk sırtınızdadır. Uykusuz geceler geçirebilirsiniz. Profesyonel olduğunuz zaman da büyük havuzda küçük kurbağa olursunuz. Geceleri nispeten daha rahat uyursunuz. Çünkü işin sahibi değilsinizdir. Bu kararı verdikten sonra hedefler seçeceksiniz.

İş hayatında dürüst olmak şart. Çalıştığınız ülkenin kanunlarına uymak insana saygınlık getirir. Disiplinli çalışmak gereklidir. Eğlence ise eğlence, dinlence ise dinlence, çalışmak ise çalışmak, hepsi ölçülü olmalı.

Mutlaka aile kurulmalı. Evlat yetiştirilmeli. Mutlaka insanın dinine bağlı olması, büyüklerine hürmet etmesi ve geleneklerine unutmaması lazımdır.

Sakıp Sabancı: "Yerimizi alabilecek insan yetiştirmeliyiz."

Hayatta tesadüf, fırsat, şans ancak onlardan yararlanmaya hazır olanların işine yarayabilir. Dikkatli, hevesli, çalışkan, sabırlı ve en önemlisi hedefi olan insan tesadüfleri değerlendirebilir, fırsatları yakalar ve şansı kaçırmaz.

İnsanın tek başına "dünyanın hakkından gelmesi" mümkün değil. Ancak bir vizyonu varsa; bu vizyonunu çalışanlarıyla paylaşıyor ve onların yüreklerine inanç, azim ve şevk aşılayabiliyorsa ve en önemlisi aynı hedefi gerçekleştirmeye kendini adamış yetenekli kişilerden oluşan bir "takım" oluşturabiliyorsa başarıya ulaşmak kolaylaşır.

Dolayısıyla ister iş adamı, ister politikacı, isterse akademisyen olalım hepimizin en önemli görevi bizim yerimizi alabilecek, kalkınma ve gelişme bayrağını ileri ve yeni ufuklara taşıyacak "insan" yetiştirmektir.

Saffet Ulusoy: " Zengin olana kadar zenginlerin yaşantısına özenmeyin."

İş hayatımda yükselirken önem verdiğim şey geçmişi unutmamak, alçak gönüllü olmak, insanlara daha çok önem vermektir.

İş hayatımda bu noktaya gelene kadar çok çalıştım ve çalıştığım insanlarla hep yakın dirsek temasında oldum. Onlardan en yüksek verimi almak için işime erkenden gelerek onlara örnek ol-

maya çalıştım.

Akşam iş bitiminden sonra neler yaptığımı, eksik bir işimin kalıp kalmadığının kontrolünü yaparım. Ertesi gün yapacağım işleri aklımdan geçiririm. Tutamayacağım iş sözlerini asla vermem, verdiğim sözlerin de hep arkasında olurum.

Gençlere vereceğim en önemli öğüt, çok çalışmaları, zengin olana kadar kendinden zenginlerin yaşantısına özenmeyip dünya nimetlerinin bir kısmından vazgeçip kazançlarını doğru kullanmayı bilmeleridir. Büyüklerine saygılı olup, onların geçmişte yaşadıkları tecrübelerden en iyi şekilde yararlanmayı bilmelidirler.

Ahmet N. Zorlu: " Basamakları göremeyenlerin yükselmeleri mümkün değildir."

Daha önce de altını çizdiğim bir gerçek var. "Ne yaparım da patron olurum?" diye yola çıkılmamalı. Başarının temel taşı çalışmak ve bir alanda uzman olmak.

Beni buralara getiren öğrenme hevesim ve çalışma azmim olmuştur. Benim için hedef zengin olmak değil başarılı olmaktı hep. İkisi birbirinden çok farklı şeyler, dikkat etmeliyiz.

Yapacağın kadar iş alıp o alanda en iyi olmayı hedeflemek gerekir. Basamakları göremeyenlerin yükselmeleri mümkün değil, hızlı çıkanların ise düşmeleri kaçınılmazdır.

(Ece Vahapoğlu''nun "Bugün Zengin Ol" adlı kitabından alınmıştır.)

C. EĞİTİM VE BİLGİLENDİRME

11. Değişim Toplantısı

Yükseköğretim Kurulu tarafından hayata geçirilecek olan Mevlana Otomasyon Sistemi III. Çalıştayı, 7-8 Şubat 2013 tarihlerinde Gazi Üniversitesi'nin ev sahipliğinde Ankara Vilayetler Evi'nde düzenlendi. Çalıştaya Gazi Üniversitesinin yanı sıra pilot üniversite olarak Dokuz Eylül Üniversitesi, Dumlupınar Üniversitesi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Fırat Üniversitesi, Balıkesir Üniversitesi ve Yükseköğretim Kurulu yetkilileri katıldı.

Gazi Üniversitesi Mevlana Kurum Koordinatörü, çalıştayın açılış konuşmasında, Türkiye genelinde Mevlana Değişim Programı'na katılan öğrencilerin yaklaşık yüzde 30'luk kısmına ev sahipliği yaptıklarını belirterek "Hem öğrenciler hem de Mevlana ofisleri için büyük kolaylık getirecek olan otomasyon sisteminin kurulmasında pilot üniversite olarak yer almaktan ve sisteme katkıda bulunmaktan mutluluk duyuyoruz." dedi. Daha sonra söz alan Yükseköğretim Kurulu Mevlana Sorumlusu ise uygulanacak olan Mevlana Otomasyon Sistemi'nin öğrenci başvuruları, üniversitelerarası protokoller, burs işlemleri gibi pek çok ayağı olduğunu, dolayısıyla gerek Türkiye gerekse Avrupa'da değişim programları için uygulanan otomasyon sistemlerinin en kapsamlısı olacağını, bu açıdan büyük bir önem arz ettiğini vurgulayarak otomasyon sisteminin önemine dikkat çekti.

Çalıştayda, programa başvuracak olan aday öğrencilerin başvurularının elektronik ortamda alınması ve alınan başvuruların değerlendirilmesi, üniversitelerarası anlaşmalar ile öğrenim protokollerinin düzenlenmesi ve burs işlemleri gibi süreçlerin online olarak takip edilmesini içeren konular üzerinde uzlaşma sağlandı. Ayrıca bu süreçte yapılacak işlemler ve iş takvimi de belirlendi. Çalıştayda otomasyon sistemine ek olarak Gazi Üniversitesi tarafından Mevlana programı için yapılacak olan İOS ve Android uygulamaları hakkında katılımcı üniversitelere bilgi verildi. Programın ilk örneklerinin mart ayında düzenlenecek olan seminerde tanıtılacağı belirtildi.

İstanbul Boğazı

2
Değerlerimiz

Bölümler
A) Evlilik Hayatı
B) Arkadaşlık
C) Komşuluk

Beceriler
- Aile İlişkileri Kurma
- Arkadaşlık Terimlerini Bilme
- Komşuluk Terimlerini Bilme

Dil Bilgisi
- Sıfat fiil eki: -mIş
- Zarf fiil ekleri: -DIğI zaman, -DIğIndA, -DIğI sırada, -AcAğı zaman, -AcAğI sırada.
- Bütün zamanların riva-yetleri.

Kelimeler
- aile
- komşuluk
- arkadaşlık
- evlilik
- düğün

2
Değerlerimiz

A. ALT KONULAR

A) Evlilik Hayatı
B) Arkadaşlık
C) Komşuluk

B. SÖZ VARLIĞI

- psikolog, evlilik, kırgınlık, tanımak, problem, saygı duymak, evlenmek, damat, gelin, düğün, tören, dinlemek
- arkadaş, samimi olmak, telefon etmek, iyilik, küsmek, dargınlık, kan kardeşi, akıllı, çocukluk, dostluk, hatıra, mazi
- mahalle, kentleşme, misafir, öğüt vermek, iç içe yaşamak, ödünç, huzur, el birliği, dayanışma, düğün, muhtar, komşu

C. DİL BİLGİSİ

- Sıfat fiil eki: -mIş
- Zarf fiil ekleri: -DIğI zaman, -DIğIndA, -DIğI sırada, -AcAğı zaman, -AcAğI sırada.
- Bütün zamanların rivayetleri.

D. KAZANIMLAR

DİNLEME

1. Konuşmalardaki soyut ve somut kullanımlar ile alana yönelik terim ve kalıpları anlar.
2. Konuşmadaki anahtar kavramlardan hareketle metnin konusu ve ana fikrini anlar.
3. Konuşmayı seçici dinleme yoluyla anlar.

OKUMA

1. Metindeki anahtar kavram ve ifadeleri anlar.
2. Metnin ana konusunu belirler.
3. Metnin ana ve alt başlıkları ile konusu arasındaki ilişkiyi belirler.
4. Öznel ve nesnel yargıları anlar.
5. Metnin ana düşüncesini ve yardımcı düşüncelerini anlar.
6. Metindeki sebep-sonuç, amaç-sonuç, şart, varsayım, olasılık, onaylama, genelleme, karşı çıkma gibi durumları ifade eden yapıları anlar.
7. Bir tiyatro oyununda, filmde, öyküde veya kısa romandaki temel kişileri belirler.

8. Metindeki kişilerin fiziksel ve psikolojik özelliklerini belirler.
9. Metindeki kişilerin öyküde yüklendikleri işlevleri belirler.
10. Metnin olay örgüsünü ana hatlarıyla özetleyecek şekilde anlar.

YAZMA

1. Yaşadığı olayları ve deneyimlerini, tasarı ve hayallerini anlatan ayrıntılı ve kolayca okunup anlaşılabilir metinler yazar.
2. Herhangi bir konu hakkındaki olumlu veya olumsuz görüşlerini, sebepleriyle birlikte ilgili kişilere yazılı olarak ifade eder.
3. Bir konu hakkındaki düşüncesini örnek, kanıt ve gerekçeler göstererek, önemli noktalarına vurgu yaparak ayrıntılarına değinerek yazılı bir biçimde ifade eder.

KONUŞMA

1. Ayrıntılı bir bilgiyi doğru biçimde aktarır.
2. Olaylar ve durumlarla ilgili duygu, düşünce ve deneyimlerini aktarır.
3. Uzun ve ayrıntılı bir konuşmada kişisel yorumlarıyla yer alır.
4. Bir olay veya durumla ilgili çıkarımlarda bulunur.
5. Güncel bir konuyu olumlu ve olumsuz yönleriyle değerlendirir.
6. Bilinen etkinlik ve konularla ilgili bir diyaloğu başlatır ve sürdürür.

● E. HAZIRLIK

Öğrencilerinize ülkelerindeki insan ilişkileri hakkında sorular sorunuz. Örneğin;
-Ülkenizde insanlar daha çok hangi yaşlarda evlenmeyi tercih ediyorlar? Niçin?
-Ülkenizde komşuluk ilişkileri nasıl?
-Arkadaşlığa önem veriyor musunuz? Kimlerle arkadaşlık kuruyorsunuz? Niçin?
gibi sorularla onları üniteye hazırlayınız.

Kazanımlar

Okuma

1. Metindeki anahtar kavram ve ifadeleri anlar.
2. Metnin ana konusunu belirler.
3. Metnin ana ve alt başlıkları ile konusu arasındaki ilişkiyi belirler.
4. Öznel ve nesnel yargıları anlar.
5. Metnin ana düşüncesini ve yardımcı düşüncelerini anlar.
6. Metindeki sebep-sonuç, amaç-sonuç, şart, varsayım, olasılık, onaylama, genelleme, karşı çıkma gibi durumları ifade eden yapıları anlar.

Üniteye Hazırlık

1. Ünitenin adından ve hazırlık görsellerinden hareketle öğrencilerinize üniteyi tanıtınız. Görsellerdeki resimlerdeki kişilerin kimler olduğunu, neler yaptıklarını öğrencilerinize sorunuz. Aşağıdaki sorulardan yararlanabilirsiniz.

- Evlilik hayatı sürdükmek için eşlere düşen görevler nelerdir?
- Arkadaşınızda hangi özellikleri ararsınız?

A) EVLİLİK HAYATI

1. Okuyalım.

1. Okuyalım.

Metni okumadan önce evlilik hakkında öğrencilerinizle konuşunuz. iyi bir evlilikte en temel unsurun ne olması gerektiğini, kendi ailelerinin mutluluk sırlarının neler olduğunu öğrencilerinize sorunuz. Daha sonra iki kişiye röportajı okutunuz.

Murat Evren'le Röportaj

Sunucu:
Sayın dinleyiciler, bugün stüdyo konuğumuz evlilik danışmanı Psikolog Dr. Murat Evren. Kendisiyle evlilik hayatıyla ilgili konuşacağız. Sizin de bu konuda merak ettiğiniz sorular varsa bize ulaşıp uzmanımıza danışabilirsiniz.
Hoş geldiniz Murat Bey, sizce evliliğin temelini ne oluşturur?

Murat Evren:
Evliliğin olmazsa olmazı sevgi ve saygıdır. Hayat paylaştıkça güzeldir.

Sunucu :
Evlilikte mutluluğun sırrı nedir?

Murat Evren :
Biz evlenmeden önce birbirimizi tanımaya çalışmıyoruz. Karşımızdakine kendimizi olduğumuzdan farklı tanıtıyoruz. Böylece evlilik için doğru karar verilemiyor.
Sevgi, bir kişiyi kayıtsız şartsız kabul etmektir. Eşimizin tercihlerine saygı duyabilmektir. Onu olduğu gibi kabul ettiğimizde mutluluğu buluruz.

Sunucu:
Eşler, en çok hangi problemlerle size geliyorlar?

Murat Evren:
En çok birbirlerine eskisi kadar ilgi göstermediklerine dair şikâyetlerle geliyorlar. Evlilikte çatışmaların ortaya çıkması, herkesin kendi doğrularını kabul ettirmeye çalışması ve birbirlerinin öz değerlerine zarar vermesiyle problemler başlıyor. Evlilik dansında insanlar birbirlerinin ayaklarına basıyor ve canları yanmaya başlıyor, yani ritim bozuluyor.

Sunucu:
Çiftlerin anlaşamamasında, çevrenin etkisi var mıdır?

Murat Evren:
Her ailenin sınırları vardır. Ailenin dışarıdan

gelebilecek olumlu ya da olumsuz etkilere karşı zırh oluşturması gerekiyor. Bizim ülkemizde, anne babalar, çocukları evlenirken "Güle güle." demekte zorlanıyorlar. Onlar da "Hoşça kal anne, baba." demekte zorlanıyorlar. Böylece çiftler birbirlerine yakınlaşamıyorlar ve ailelerinden kaynaklanan sorunlar yavaş yavaş başlıyor.

Sunucu:
Günümüzde evlilikleri yürütmek kolay mı?

Murat Evren:
Günümüzde evli kalmak çok kolay değil. Şüphesiz bunun birçok sebebi var. Artık çiftler birbirlerine fazla vakit ayıramıyor oysa eşlerin duygularını paylaşması gerekir. İnsanlar duygularının fark edildiği ve onaylandığı ortamlarda mutlu olabilirler. Aksi takdirde evliliği yürütmek zorlaşıyor. Eşler arasında kişilik mücadeleleri var. Görev dağılımları, haklı çıkma çabası, iletişim bozuklukları ...

Sunucu:
Evlilikte roller nasıl olmalıdır?

Murat Evren:
Çocuk faktörü var bir de evlilikte. Çocuk önemli ama yeterli değildir sağlıklı bir ilişki için. Hatta bazen o kadar ileri gidiyoruz ki ebeveyn rolümüze çok önem veriyoruz ve eş olma rolü ikinci plana düşüyor. En büyük hata burada başlıyor. Oysa iyi anne-baba olabilmenin yolu, iyi eş olmaktan geçiyor. İyi eş olanlar, iyi anne babalık yapabiliyorlar. Eş olmayı ikinci plana attığınızda, eş olma rolü unutulmaya ve yerini başka roller almaya başlıyor. Bu rol her zaman birinci sırada olmalı. Beş çocuğunuz bile olsa, önce eş olacaksınız.

2. Eşleştirelim.

1. Herkes kendi doğrularını kabul ettirmeye çalışınca... (b)
2. Mutluluğu bulmanın yolu eşlerin birbirlerini... (ç)
3. Evlenmeden önce çiftler... (a)
4. Evlilikte kontrolü eline almak için... (d)
5. Anne babalık rolümüze çok önem verdiğimiz için... (f)
6. İnsanlar duyguların fark edildiği ve onaylandığı zaman... (c)
7. Beş çocuğunuz olsa bile... (e)

a) birbirlerini tanımaya başlamalıdır.

b) evlilikte sorunlar başlıyor.

c) mutlu olabilirler.

ç) olduğu gibi kabul etmesinden geçer.

d) insanlar birbirlerinin ayaklarına basıyor.

e) önce eş olacaksınız.

f) eş rolü geride kalıyor.

2. Eşleştirelim.

Öğrencilerinizden metne göre cümleleri eşleştirmelerini isteyiniz.

3. İnceleyelim.

1. Öğrencilerinizden cümleleri incelemelerini ve cümlelerdeki renkli yazılmış kelimelerin farklarını tahmin etmelerini isteyiniz.
2. Daha sonra konuyu açıklayınız. Tahtaya yeni örnek cümleler yazınız.

3. İnceleyelim.

Tenceredeki mısırlar **patlamış**.

Sinemada film izlerken **patlamış** mısır yedik.

Çiçekler sıcaktan **solmuş**.

Solmuş çiçeklerini suladı.

Sonbahar mevsimi ile birlikte yapraklar **sararmış**.

Parkın içindeki **sararmış** yaprakları topladık.

4. Koyu yazılmış kelimelerin farkını bulalım.

dilimlen- + ekmek	→ dilimlen**miş** ekmek	X	dilimlenmemiş ekmek
kavrul- + kahve	→ kavrul**muş** kahve	X	kavrulmamış kahve
haşlan- + yumurta	→ haşlan**mış** yumurta	X	haşlanmamış yumurta
yıkan- + çamaşırlar	→ yıkan**mış** çamaşırlar	X	yıkanmamış çamaşırlar
sol- + çiçek	→ sol**muş** çiçek	X	solmamış çiçek

5. Görselleri inceleyelim, boşlukları dolduralım.

küçülmüş

kurumuş

haşlanmış

doğranmış

1. Yaklaşık on dakika sonra yağın içine *doğranmış* patatesleri atabilirsiniz.
2. Annem, *kurumuş* çamaşırları topladı.
3. Sabahları kahvaltıda bir tane *haşlanmış* yumurta yiyorum.
4. *küçülmüş* kıyafetlerimi kime verebilirim?

6. Yeniden yazalım.

1. Havuçlar haşlandı. Ayşe havuçları tabağa alsın.
   Ayşe haşlanmış havuçları tabağa alsın.
2. Sebzeler paketlendi. Buzdolabına yerleştirilecek.
   Paketlenmiş sebzeler buzdolabına yerleştirilsin.
3. Yumurtalar pişti. Onları salatanın içine doğrayalım.
   Pişmiş yumurtalar salatanın içine doğransın.
4. Sebzeler doğrandı. Sibel onlar tencereye konacak.
   Sibel, doğranmış sebzeleri tencereye koysun.
5. Kahve çekirdekleri kavruldu. Kahve çekirdeklerinin kokusu etrafa yayılıyor.
   Kavrulmuş kahve çekirdeklerinin kokusu etrafa yayıldı.

7. Eşleştirelim.

1. kırılmış	a. duvar
2. yıkanmış	b. kumaş
3. kızarmış	c. mum
4. boyanmış	d. kâğıt
5. sönmüş	e. cam
6. yırtılmış	f. elbiseler
7. biçilmiş	g. yemek
8. hazırlanmış	h. tavuk

5. Görselleri inceleyelim, boşlukları dolduralım.

Öğrencilerinizden görsellerdeki kelimeleri uygun boşluklara yerleştirmelerini isteyiniz.

6. Yeniden yazalım.

Öğrencilerinizden birinci örnekteki gibi diğer cümleleri de yeniden yazmalarını isteyiniz.

7. Eşleştirelim.

Öğrencilerinizden kelimeleri eşleştirmelerini isteyiniz.

Kazanımlar

Dinleme

1. Konuşmalardaki soyut ve somut kullanımlar ile alana yönelik terim ve kalıpları anlar.
2. Konuşmadaki anahtar kavramlardan hareketle metnin konusunu ve ana fikrini anlar.
3. Konuşmayı seçici dinleme yoluyla anlar.

! Dinleme metni ünitenin sonundadır.

8. Dinleyelim, eşleştirelim.

1. Öğrencilerinize metni dinletmeden önce kendi ülkelerindeki düğünlerden bahsetmelerini isteyiniz. Daha sonra parçayı dinletiniz ve etkinlikleri yaptırınız.
2. Öğrencilerinizden dinledikleri metne uygun bir şekilde etkinliği yapmalarını isteyiniz.
3. Cevapları kontrol ediniz, yanlış cevapları düzeltiniz.

8. Dinleyelim, eşleştirelim
Farklı Düğünler

İskoçya

Afrika

Hollanda

Çek Cumhuriyeti

Finlandiya

Türkmenistan

Dünya üzerinde birbirinden ilginç düğün gelenekleri var. Türkiye'de tuzlu kahveyi içen damat adayı sesini çıkartmazken Hindistan'da damadın ayakları gelinin annesi tarafından yıkanıyor. İşte dünya üzerindeki diğer gelenekler...

Kosova

Çin

Fas

	NEREDE?
1. Gelinle damat tek kaşıkla çorba içer.	Çek Cumhuriyetinde
2. Gelinin yüzü beyaza boyanır.	Kosova'da
3. Geline takılanlar ve gelinlik kırk kiloyu geçer.	Türkmenistan'da
4. Düğün tarihi için doğum günü önemlidir.	Çin'de
5. Tacı alan kız evlenir.	Finlandiya'da
6. Dilek ağacına dilekler yazılır.	Hollanda
7. Büyükler, gelinin ayaklarını yıkar.	İskoçya
8. Gelin süt banyosu yapar.	Fas
9. Gelin adayına para ve fıstık verilir.	Afrika

40 Ünite 2 ● Değerlerimiz

Kazanımlar

Konuşma

1. Ayrıntılı bir bilgiyi doğru biçimde aktarır.
2. Olaylar ve durumlarla ilgili duygu, düşünce ve deneyimlerini aktarır.
3. Uzun ve ayrıntılı bir konuşmada kişisel yorumlarıyla yer alır.

Yazma

1. Yaşadığı olayları ve deneyimlerini, tasarı ve hayallerini anlatan ayrıntılı ve kolayca okunup anlaşılabilir metinler yazar.

9. Konuşalım.
Gelenekler

a) Dinlediğimiz gelenekler hakkında ne düşünüyorsunuz? Sizin için en ilginç olanı hangisidir?
b) Sizin ülkenizdeki düğün gelenekleri nelerdir?

10. Canlandıralım.

- Bir grup oluşturunuz.
- Bir ülke seçiniz.
- O ülkenin düğün geleneğini canlandırınız.

11. Yazalım.
Düğün

Türkiye'de düğünden önce tüm akrabalar bir araya gelir ve kına gecesi yapılır. Ertesi gün düğün olur. Geline ve damada para veya altın takılır. Bu törene takı merasimi denir. Anneler kızlarına çeyiz sandığı hazırlarlar ve gelin bu sandığı yeni evine götürür. Yeni evli çifte "Allah bir yastıkta kocatsın!" diye temennide bulunulur.

Siz de ülkenizde düğünle ilgili gelenekleri yazınız.

Konuşalım. / *Günümüzde gençlerin evlilik hakkındaki düşünceleri nelerdir?*

Kelime Dünyası

- psikolog
- evlilik
- kırgınlık
- tanımak
- problem
- saygı duymak
- evlenmek
- damat
- gelin
- düğün
- tören
- dinlemek

9. Konuşalım.

Öğrencilerinizden ülkelerindeki düğün geleneklerinden ilginç olanları anlatmalarını isteyiniz. Konuşma bittikten sonra öğrencilerinizden bir grup seçip ülkenin düğün geleneğini canlandırmalarını isteyiniz.

11. Yazalım.

1. Öğrencilerinizin düğün metnini okumalarını sağlayınız.
2. Daha sonra onlara kendi ülkelerindeki düğün gelenekleriyle ilgili bir paragraf yazmalarını söyleyiniz.

Kelime Dünyası

Kelime dünyasındaki kelimeleri de kullanarak öğrencilerinizden günümüzdeki gençlerin evlilik hakkındaki düşünceleriyle ilgili konuşmalarını isteyiniz.

Kazanımlar

Okuma

1. Bir tiyatro oyununda, filmde, öyküde veya kısa romandaki temel kişileri belirler.
2. Metindeki kişilerin fiziksel ve psikolojik özelliklerini belirler.
3. Metindeki kişilerin öyküde yüklendikleri işlevleri belirler.
4. Metnin olay örgüsünü ana hatlarıyla özetleyecek şekilde anlar.

B. ARKADAŞLIK

Öğrencilerinize arkadaşlığın önemiyle ilgili sorular yöneltiniz. "Bana arkadaşını söyle sana kim olduğunu söyleyeyim." sözünü açıklayın.

1. Okuyalım.

Metni öğrencilerinize okutmadan önce arkadaşlar arasında ne tür fedakarlıklar yapılmalı sorusunu yöneltiniz. Öğrencilerinizden arkadaşları için yaptığı fedakarlıkları anlatmalarını isteyiniz. Daha sonra metni okutunuz. Öğrencilerinizden bilmedikleri kelimelerin altını çizmelerini isteyiniz. Okuma bittikten sonra kelimeleri açıklayınız.

B) ARKADAŞLIK

1. Okuyalım.

İki Arkadaş

Meroz, mantosunun altına bir hançer saklayarak Siragüza Kralı Denis'in yanına sokuldu. Muhafızlar derhâl kendisini yakalayarak zincire vurdular.

Kral Meroz'a öfkeyle sordu:

- Bu hançerle ne yapacaktın?

- Kenti bir zalimden kurtaracaktım.

Bu arzunun cezasını darağacında göreceksin.

- Ölüme hazırım, hiçbir zaman af ve aman dilemiyorum. Yalnız küçük bir isteğim var. Kız kardeşimle nişanlısının düğünlerini yapmak için üç gün izin istiyorum. Üç günün sonunda güneş batmadan geri döneceğim. Bu üç gün için arkadaşım benim yerime sizin yanınızda kalacak ve eğer sözümde duramazsam ölümü ondan alabileceksin.

Kral gülmeye başladı ve biraz düşündükten sonra alaycı bir tavırla cevap verdi:

- Sana üç gün izin veriyorum. Fakat bilmiş ol ki bu süre içinde gelmezsen senin yerine arkadaşını cezalandıracağım.

Bunun üzerine Meroz arkadaşına koştu:

- Kral, beni idam ile cezalandırdı. Bununla beraber kardeşimin düğününde bulunmak için bana üç gün izin verdi. Yalnız bu üç gün için kralın yanında benim yerime sen kalacaksın. Bana bu iyiliği yapar mısın?

Arkadaşı, hiç sesini çıkarmadan onu kucakladı ve isteğini kabul etti. Krala teslim olmak üzere saraya gitti. Bu sırada Meroz, kız kardeşinin düğününe yetişmek için yola çıktı.

Meroz, kardeşi ile nişanlısını birleştirmişti. Üçüncü gün tan yeri ağarmadan uğursuz zamanı geçirmemek için çabuk çabuk geri dönüyordu. Fakat sürekli yağan yağmur, Meroz'un hızlı yürümesini engelliyordu.

Meroz, sopasına dayanarak bir ırmağın kenarına geldi. Irmaktan karşıya geçmek zorundaydı. Ancak ırmağın taşkın suları köprüyü yıkıp götürmüştü. Meroz, ne yapacağını şaşırdı. Üzüntü ve çaresizlik içinde çırpınmaya başladı. Irmağın kenarında ellerini göğe kaldırarak ağlamaya ve yalvarmaya başladı.

- Allah'ım, sana yalvarıyorum, bu yağmuru ve azgın suları durdur! Zaman geçiyor. Güneş

tam tepemize geliyor. Eğer biraz daha yükselirse arkadaşımı kurtarmak için çok geç kalacağım.

Dalgalar, onun öfkesini artırmaktan başka hiçbir şey yapmıyordu. Sular suları, saatler saatleri kovalıyordu. Meroz artık çok düşünmedi, hemen coşkun ırmağın ortasına atıldı. Çetin bir mücadeleden sonra suları yenerek nehrin karşısına geçti. Akşam olmadan yetişmek için hızla yoluna devam etti. Bu sırada yanından geçen iki kişinin kendi aralarında şöyle konuştuklarını işitti:

- Şu anda onu darağacına çekiyorlardır.

Meroz'u, yetişememek düşüncesi kanatlandırdı. Korku onu kamçıladı. Koşmuyor, âdeta uçuyordu. Sonunda, uzaklarda Sıragüza şehrinin kuleleri göründü. Çok geçmeden evinin bahçesini gördü. Meroz, bir süre sonra şehrin meydanına gelmişti ama güneş artık batıyordu.

Meroz, darağacını ve halkı gördü. Arkadaşını asmak için boğazına ip geçirmişler, dar ağacına çıkarıyorlardı. Meroz yüksek sesle bağırdı:

- Dur, cellat, işte ben buradayım, geldim!

Meydandaki halk, cellat, kral herkes Meroz'a bakıyordu. Meroz'la arkadaşı göz göze geldiler. Cellat, Meroz'un arkadaşını dar ağacından indirdi. İki arkadaş büyük bir sevinçle kucaklaştılar. Bu manzara karşısında kimse duygusuz kalamazdı. Meroz sözünde durmuş, arkadaşının kendisi yerine idam edilmesini önlemişti. Kral, bu iki arkadaşı yanına çağırttı ve onları uzun

uzun hayranlıkla seyrettikten sonra şöyle dedi:

Bana büyük bir ders verdiniz. Hayatta kral olmaktan daha değerli şeyler varmış. Demek ki iyilik ve dostluk dedikleri boş kelimeler değilmiş. Şimdi benim de sizden bir isteğim var: Beni de aranıza alın, üçümüzün kalbi bundan sonra bir olsun.

Schiller

2. Cevaplayalım.

1. Meroz, kralı niçin öldürmek istiyor?

   Kenti bir zalimden kurtarmak için.

2. Kral, Meroz'u ne ile cezalandırıyor?

   Darağacıyla cezalandırıyor.

3. Meroz'un kraldan isteği nedir?

   Kız kardeşinin düğününü yapmak için üç gün izin istiyor.

4. Kral, Meroz'un isteğini hangi şartla kabul ediyor?

   Üç gün içinde dönmezse arkadaşını cezalandıracağını söyleyerek kabul ediyor.

5. Meroz, geri dönerken nasıl bir zorlukla karşılaştı?

   Karşıya geçeceği ırmağın üzerindeki köprü yıkıldığı için karşıya geçemiyor.

6. Kral, Meroz ile arkadaşının davranışından nasıl bir ders çıkarıyor?

   Hayatta kral olmaktan daha önemli şeyler olduğunu, iyilik ve dostluk kelimelerinin baş söz olmadığını anlıyor.

2. Cevaplayalım.

Öğrencilerinizden metne uygun bir şekilde soruları cevaplamalarını isteyiniz.

3. Karakter özelliklerini yazalım.

Öğrencilerinizden okuma metninden sonra hikâyedeki karakterlerin özelliklerini yazmalarını isteyiniz.

3. Karakter özelliklerini yazalım.

Cesur

Sözünün eri

Vefalı

Cesur

İyi kalpli

Zalim

Alaycı

Yaşadıklarından ders alan

4. Hikâyeyi kendi cümlelerimizle özetleyelim.

1. Öğrencilerinizden okudukları hikâyeyi kendi cümleleriyle özetlemelerini isteyiniz.
2. Ardından yazdıklarını kontrol edip yazım hatalarını düzeltmelerini sağlayınız.
3. Birkaç öğrenciye yazdıkları özetleri okutunuz.

4. Hikâyeyi kendi cümlelerimizle özetleyelim.

5. Okuyalım, inceleyelim.

- DIğI sırada,
- DIğIndA, DIğI zaman,
- AcAğI zaman
- AcAğI sırada

Meroz, hançeri krala saplayacaktı, ama o sırada muhafızlar tarafından yakalandı.

Meroz, hançeri krala saplay**acağı sırada** muhafızlar tarafından yakalandı.

Meroz, şehre geldi. Güneş henüz batmamıştı.

Meroz, şehre gel**diğinde** güneş henüz batmamıştı.

Meroz şehrin meydanına geldi. Meroz'un arkadaşı henüz idam edilmemişti.

Meroz, arkadaşı idam edil**eceği sırada** şehrin meydanına geldi.

Kral, Meroz'u idam edecekti. Meroz bir istekte bulundu.

Kral, Meroz'u idam ed**eceği sırada** Meroz bir istekte bulundu.

Meroz'la arkadaşı sevinçle kucaklaştı. Kral çok duygulandı.

Meroz ve arkadaşı sevinçle kuşakla**ştığı zaman** Kral çok duygulandı.

Meroz, nehrin kenarına geldi. Güneş tepeye çıkmıştı.

Meroz, nehrin kenarına gel**diği sırada** güneş tepeye çıkmıştı.

5. Okuyalım, inceleyelim.

Öğrencilerinizden cümleleri incelemelerini isteyiniz. Daha sonra cümleleri tahtaya yazarak "-DIğI sırada, -DIğIndA, -DIğI zaman, -AcAğı zaman"ın cümleye kattığı işlevi açıklayınız.

6. Örnekteki gibi yeniden yazalım.

Öğrencilerinizden birinci cümledeki örneğe uygun dil bilgisi kurallarıyla diğer cümleleri yeniden yazmalarını isteyiniz.

7. Tamamlayalım.

1. Öğrencilerinizden bir önceki etkinlikteki gibi birinci cümleye uygun bir şekilde diğer cümleleri tamamlamalarını isteyiniz.
2. Cevapları kontrol ediniz, yanlış cevapları düzeltiniz. Eksik gördüğünüz hususlarla ilgili ek çalışmalar yapınız.

8. Tamamlayalım.

1. Öğrencilerinizden metni verilen kelimelerle doğru şekilde tamamlamalarını isteyiniz.
2. Öğrencielrinizin yaptıkları yanlışları düzeltiniz.

6. Örnekteki gibi yeniden yazalım.

1. Okul açıldı. Mariya o sırada ülkesindeydi.
   Mariya, okul açıldığında ülkesindeydi.
2. Leyla'nın annesi lambayı kapattı. Leyla henüz uyumamıştı.
   Annesi lambayı kapattığında Leyla henüz uyumamıştı.
3. Ders çili çaldı. Öğrenciler bahçedeydi.
   Ders zili çaldığında öğrenciler bahçedeydi.
4. Ayşe Hanım, yemek pişirecek. Misafirler geldi.
   Ayşe Hanım yemek pişireceği sırada misafirler geldi.
5. Yaz geldi. Ailemle birlikte köye gideceğim.
   Yaz geldiğinde ailemle birlikte köye gideceğim.
6. Karanlık çöktü. Herkes evine çekilir.
   Karanlık çöktüğü zaman herkes evine çekilir.

7. Tamamlayalım.

Telefon çaldığı zaman internet kesiliyor.

Cihangir'le konuş*konuştuğum sırada* sen geldin.

Eşyalar taşın*taşınacağı zaman* bana haber ver.

Râhâ derse gir *girdiği zaman* "Günaydın!" dedi.

8. Tamamlayalım.

cevapladığı sırada — *vardığımızda* — *verdiği zaman* — *yapacağınız zaman*

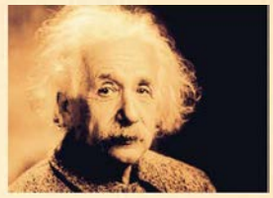

Einstein, birçok yerde konferans vermişti. Bu konferanslara şoförünün kullandığı bir otomobille gidiyordu. O, konferans *verdiği zaman* şoför de dinleyiciler arasında otura-rak onu dinlerdi. Bir gün yine bir yere konferansa gidiyorlardı. Bir aralık şoför, "Dr. Einstein!" dedi, sizi o kadar uzun zamandır defalarca dinledim ki artık konuşma *verdiği zaman* sözlerinizi kelimesi kelimesine biliyorum." Yaşlı adam anlamıştı."Pekâlâ..." dedi. "Şimdi gittiğimiz yerde beni tanımazlar. *vardığımızda* palto ve şapkalarımızı değişelim ve sen konuş." Bunun üzerine konuşmayı şoför yaptı. Gerçekten de dersini iyi çalışmıştı. Soruları *cevapladığı sırada* daha önce sorulmamış bir soru soruldu. Cevabını bilmediği bu soru karşısında yine de telaşlanmadı ve: "Böyle basit bir şeyi sormanız gerçekten çok garip..." dedi. "Şimdi arka sırada oturan şoförümü çağıracağım ve size cevap vermesini söyleyeceğim." dedi. Soruyu Einstein cevapladı.

Kazanımlar

Dinleme

1. Konuşmadaki anahtar kavramlardan hareketle metnin konusunu belirler.
2. Konuşmayı seçici dinleme yoluyla anlar.

Dinleme metni ünitenin sonundadır.

9. Dinleyelim, işaretleyelim.

1. Metni dinletmeden önce kan kardeşliği hakkında öğrencilerinize bilgi veriniz. Öğrencielrinize aşağıdaki soruları sorunuz.
   - Kan kardeşliği ne demek?
   - Kan kardeşi olan var mı?
2. Daha sonra metni dinletip etkinliği yaptırınız.

9. Dinleyelim, işaretleyelim.

Kan Kardeşliği

	Var	Yok
Kan kardeşliğinin kelime anlamı		●
Farklı cinsiyetlerin kan kardeşi olabileceği	●	
Kan kardeşliğinin kuralları	●	
Gerçek kardeşlikten farkının olmadığı	●	
Kan kardeşliğinin gelenekselliği	●	
Günümüzde de devam ettiği		●

10. Okuyalım.

Diyaloğu öğrencilerinize okutunuz. Öğrencilerinizden bilmedikleri kelimelerin altını çizmelerini isteyiniz. Okuma bittikten sonra kelimelerin anlamını açıklayınız.

10. Okuyalım.

En Yakın Arkadaşım

Emine Hanım Neyin var kızım?

Meryem Hiç... Yok, bir şey...

Emine Hanım Emin misin? Çok üzgün görünüyorsun.

Meryem Şey aslında bugün Emir'le biraz tartıştık.

Emine Hanım Neden? Sizin çok iyi anlaştığınızı sanıyordum.

Meryem Bugün beni yanlış anladı. Bana biraz kızdı, ben de kırıldım.

Emine Hanım Konunun ne olduğunu anlatmak ister misin?

Meryem Birkaç gün önce Emir benden ders notlarımı istemişti. Hasta olduğu zaman bazı dersleri kaçırmıştı. Ben de tamam dedim. Daha sonra defteri götürmeyi unuttum. O da bir daha hatırlatmadı. Dün bu dersten sınav olduk. Emir'in de ders notları eksik olduğu için iyi bir not alamadı. Bana "Sen notlarını benden saklamasaydın, notum bu kadar düşük olmazdı." dedi.

Kazanımlar

Konuşma

1. Olaylar ve durumlarla ilgili duygu, düşünce ve deneyimlerini aktarır.
2. Güncel bir konuyu olumlu ve olumsuz yönleriyle değerlendirir.

Emine Hanım Peki sen ne dedin? Gerçekten notlarını götürmek istemedin mi?

Meryem Olur mu öyle şey anne? Hiç Emir'den saklar mıyım? Gerçekten unutmuşum.

Emine Hanım Peki unuttuğunu söylemedin mi?

Meryem Söyledim fakat beni dinlemedi. Çok üzüldüm. Demek Emir hâlâ beni tanıyamamış.

Emine Hanım Meryemciğim, kırılmakta haklısın. Fakat Emir de sana değer verdiği için tepki göstermiş.

Meryem Nasıl? İnsan sevdiğine daha çok mu tepki gösterir? Bence sevdiklerine daha anlayışlı olmalıdır.

Emine Hanım Şöyle düşün. Emir sana çok değer verdiği için senin de kendisine değer verdiğini düşünüyor.

Meryem Değer veriyorum zaten anne.

Emine Hanım İşte bu nedenle unutabileceğini hiç düşünmemiş.

Meryem Ama beni dinleyebilirdi. O zaman ona açıklayabilirdim.

Emine Hanım Surat asma! Emir'e telefon et ve durumu anlat. İsteyerek olmadığını söyle ve senin için onun önemli olduğunu hissettir.

Meryem Yarın okulda görüşünce konuşurum.

Emine Hanım Eğer konuşmayı yarına ertelersen Emir yanlış düşünmeye devam edebilir. Haydi, kalk ve onu ara; bak göreceksin o da seni anlayışla karşılayacak.

Meryem Haklısın anne, yarın her şey için geç olabilir. Emir'i arayayım ve ondan özür dileyeyim.

Emine Hanım Haydi bakalım, artık yüzün gülsün.

11. Tamamlayalım.

Öğrencilerinizden okuma metnine uygun bir şekilde cümleleri tamamlamalarını isteyiniz.

12. Anlatalım.

1. Öğrencilerinize okudukları metinden hareketle yandaki soruları sorunuz ve onların görüşlerini alınız.
2. Öğrencilerinize eşit konuşma hakkı veriniz. Konuşmaların nezaket kuralları çerçevesinde gerçekleşmesini sağlayınız.

11. Tamamlayalım.

1. Meryem ve Emir ...önceden... tanışıyorlar.
2. Meryem üzgün çünkü ...Emir'le tartıştılar...
3. Emir, Meryem'e ...değer verdiği için kırılmıştır... kırılmıştır.
4. Emine Hanım Meryem'e ...Emir'i aramasını... önermiştir.

12. Anlatalım.

Dargınlık

Siz, Emir'in Meryem'e darılmasını doğru buluyor musunuz? Siz olsanız, böyle bir durumda ne yaparsınız?

Kazanımlar

Yazma

1. Yaşadığı olayları ve deneyimlerini, tasarı ve hayallerini anlatan ayrıntılı ve kolayca okunup anlaşılabilir metinler yazar.
2. Herhangi bir konu hakkındaki olumlu veya olumsuz görüşlerini, sebepleriyle birlikte ilgili kişilere yazılı olarak ifade eder.
3. Bir konu hakkındaki düşüncesini örnek, kanıt ve gerekçeler göstererek, önemli noktalarına vurgu yaparak ve ayrıntılarına değinerek yazılı biçimde ifade eder.

13. Hikâyeyi tamamlayalım.
Doğum Günüm

Doğum günümü kutlamak için bütün arkadaşlarımı evimize davet etmiştim. Hemen hemen tüm arkadaşlarım gelmişti. Fakat en sevdiğim arkadaşım ..... gelmemişti.

.....

.....

.....

14. Okuyalım, yazalım.
Aslan ile Fare

Ormanlar kralı aslan bir gün avlanmaktan yorulmuş ve yatmış uyumuş. Minik bir fare aslanın üzerinde dolaşmaya başlamış. Aslan sinirlenerek uyanıp, fareyi yakalamış. Tam öldüreceği sırada fare "Ne olur beni bırak! Gün olur benim de sana bir iyiliğim dokunur." demiş. Aslan farenin bu sözlerine gülerek:

"Sen küçük bir faresin, bana ne iyiliğin dokunur?" deyip onu bırakmış. Fare sevinerek oradan uzaklaşmış. Aradan biraz zaman geçmiş. Aslan, bir gün avcıların kurduğu tuzağa yakalanmış. Çırpınmış, bağırmış ama tuzaktan bir türlü kurtulamamış. Oradan geçen minik fare aslanın bu durumunu görmüş. Hemen dişleri ile tuzağın iplerini kemirerek kesmiş. Aslanı tuzaktan kurtarmış. Fare aslana "Beni küçük görüyordun. Bak, senin canını kurtardım." demiş. Aslan, böylece yapılan bir iyiliğin karşılıksız kalmayacağını anlamış.

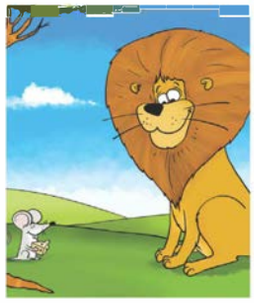

Bu hikâyenin ana fikri nedir?

Yapılan bir iyilik asla karşılıksız kalmaz.

Konuşalım. / *En yakın arkadaşınızın özelliklerini anlatınız.*

Kelime Dünyası

* arkadaş	* kan kardeşi
* samimi olmak	* akıllı
* telefon etmek	* çocukluk
* iyilik	* dostluk
* küsmek	* hatıra
* dargınlık	* mazi

13. Hikâyeyi tamamlayalım.

Öğrencilerinizden hikâyenin devamını yazmalarını isteyiniz. Öğrencielrinizin yazdıklarını kontrol ediniz ve hatalarını düzeltmelerine yardımcı olunuz.

14. Okuyalım, yazalım.

Metni okumadan önce öğrencilerinizle hangi hayvanlarla ilgili hikâyeleri bildiklerini sorunuz. Sonra metni okutup etkinliği yaptırınız.

Kelime Dünyası

Öğrencilerinizden kelime dünyasındaki kelimelerden de faydalanarak en yakın arkadaşlarını anlatmalarını isteyiniz.

Kazanımlar

Okuma

1. Öznel ve nesnel yargıları anlar.
2. Metnin ana düşüncesini ve yardımcı düşüncelerini anlar.
3. Metindeki sebep-sonuç, amaç-sonuç, şart, varsayım, olasılık, onaylama, genelleme, karşı çıkma gibi durumları ifade eden yapıları anlar.

C. KOMŞULUK

1. Metni okumadan önce öğrencilerinize ülkelerindeki komşuluk ilişkilerini sorunuz. Kendi hayatınızdan örnekler veriniz. "Komşu komşunun külüne muhtaçtır." sözünü açıklayınız. Öğrencilerinizden de kendi ülkelerinde bunun gibi atasözlerinin olup olmadığını sorunuz. Komşuluğun önemli olup olmadığına dair görüşlerini alınız.

1. Okuyalım.

1. Öğrencilerinizden metni sessiz okumalarını ve okurken bilmedikleri kelimeleri işaretlemelerini isteyiniz.
2. İstekli birkaç öğrencinize metni paragraflar hâlinde okutunuz.
3. Anlamını bilmedikleri kelime ve ifadeleri açıklayınız.

C) KOMŞULUK

1. Okuyalım.
Komşuluk

Geçmişteki komşuluk ilişkisi ile günümüzdekini karşılaştırdığımızda çok büyük farklar görürüz. Günümüzde komşuluk giderek yok oluyor. Aynı mahallede, aynı apartmanda oturan insanlar yabancı gibi yaşıyorlar. Atalarımızın komşuya ve komşuluğa verdiği değeri şu sözlerle daha da iyi anlıyoruz: "Ev alma komşu al." "Komşu komşunun külüne muhtaçtır." "Komşuda pişer bize de düşer." "Hayır söyle komşuna hayır çıksın karşına." "Komşu hakkı tanrı hakkıdır." gibi bu sözler daha da uzayıp gider.

Komşuluk ilişkileri ne yazık ki çağın hayat şartlarına ve hızlı kentleşmeye yenik düşmüş durumda. Eskiden mahallelerde birlik ve beraberlik içinde yaşanıyordu. Mahallede herkes birbirini tanır, kimin derdi sıkıntısı varsa herkes bilirdi. Evler birbirine çok yakındı. Bu durumu bize eski komşuluk ilişkilerini bilenler şöyle anlatıyor: "Eskiden bir evde yaşayan nüfus ne kadar olursa olsun yalnız evin reisi çalışır herkes onun getirdiği kazançla geçinirdi. Evlerimiz taştan yapılmıştı. Bugünkü lüks avizelerin yerinde gaz ocakları, oturma gruplarının yerinde ise minderlerimiz vardı. Yiyecek, giyecek ve eşya azdı. Misafire çok önem verilirdi. "Misafir on rızıkla gelir, birini yer dokuzunu bırakır." denirdi. "Misafirin geldiği eve bereket gelir." anlayışı vardı insanlarda. Bütün bu zor şartlara rağmen eskiden insan ilişkileri daha sıcaktı.

Tek katlı, kimi üç oda, kimisi iki oda, uzun hayatlı evler vardı. Bu yapılarda çoğu zaman aynı duvar, iki komşuya bir duvarlık yapardı. Evlerin üzerleri direklerle örtülüydü. Toprak damlı ve damdan dama geçilerek âdeta mahalle dolaşılırdı. Komşular birbirlerine evini, malını, canını emanet edebilirlerdi. Komşular arasında saygı vardı. Birbirlerinin kusurlarını ayıplamaz ve hor görmezlerdi. Ortada bir yanlışlık varsa mahallenin büyükleri hatası olanı uyarır ve ona öğüt verirdi. Geçmişten gelen komşuluk bağları sayesinde birbirine akrabadan daha yakın olur ve herkes birbirini ağabeyi, ablası gibi sever, sayardı. Komşunun komşuyu gözetmesi en büyük haktı.

2. İşaretleyelim.

1. Aşağıdakilerden hangisi *"Komşunun komşuyu gözetmesi"* ifadesindeki gözetmek fiiline en yakın anlamı verir?

A) merak etmek
B) saklamak
C) korumak
D) endişe etmek

2. Aşağıdakilerden hangisi *"Misafir on nazıkla gelir, birini yer dokuzunu bırakır."* cümlesiyle anlatılmak istenen anlamı verir?

A) misafirlerin habersiz gelmesi
B) misafir sayısının çokluğu
C) misafirin bereket getirdiği
D) misafirin ev sahibine tutumu

3. *"Çoğu zaman aynı duvar iki komşuya duvarlık yapardı."* cümlesi ile anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

A) çekilen maddi sıkıntı
B) evlerin birbirine olan yakınlığı
C) dönemin zor şartları
D) samimiyetin varlığı

3. Konuşalım.
Komşunun Kıymeti

Yandaki atasözlerinden hangileri metinde anlatılanlarla yakınlık göstermektedir. Bu atasözlerinin anlamlarını tartışınız.

Gülme komşuna gelir başına.
Komşu komşunun külüne muhtaçtır.
Ev alma komşu al.
Komşunun tavuğu komşuya kaz görünür.
Kötü komşu insanı ev sahibi eder.
Hayır dile komşuna hayır gele başına.
Aç kurt bile komşusunu dalamaz.

4. İnceleyelim, tamamlayalım.

1. Ona yardım etseydin ödevlerini zamanında **bitirirmiş**.
   O hafta sonları balığa çıkmaya bayılırmış.
2. Her akşam müzik dinlemeliymiş, müziksiz **yapamazmış**.
   Her sabah spor yaparmış, yoksa kendine gelemezmiş.
3. Her gün yirmi bardak çay **içermiş**.
   Günde en az on saat uyurmuş.
4. Günde altı saat ders **çalışıyormuş**.
   Eskiden her akşam kitap okuyormuş.
5. Önümüzdeki ay ülkesine **dönecekmiş**.
   Bulaşıkları o yıkayacakmış.

2 İşaretleyelim.

Öğrencilerinizden okuma metnine uygun bir şekilde işaretlemelerini isteyiniz.

3. Konuşalım.

Öğrencilerinizden atasözlerinin hangisinin okuma metniyle ilgili olduklarını sorunuz ve onları atasözlerinin anlamlarıyla ilgili konuşturunuz.

4. İnceleyelim, tamamlayalım.

Öğrencilerinizden cümleleri birinci örnek cümleye uygun bir şekilde tamamlamalarını isteyiniz.

Kazanımlar

Dinleme

1. Konuşmadaki anahtar kavramlardan hareketle metnin konusunu ve ana fikrini anlar.
2. Konuşmayı seçici dinleme yoluyla anlar.

Dinleme metni ünitenin sonundadır.

5. Dinleyelim, tamamlayalım, işaretleyelim.
Metni dinletmeden önce öğrencilerinize "Çok eski zamanlar insanlar nasıl vakit geçirirlermiş, neler yaparlarmış?" diye sorular yöneltiniz. Daha sonra metni dinletiniz ve etkinlikleri yaptırınız.

5. Dinleyelim, tamamlayalım, işaretleyelim.
Yüzük Nerede?

Derya Aaa, elektrikler kesildi!
Deniz Tüh, yazdıklarımızı kaydedememiştim!
Derya Ne yapalım şimdi?
Deniz Eskiden ne yaparlarmış acaba?
Derya Babam anlatmıştı. Akşamları gaz lambası ile tüm aile otur*ur muş*. Babamın dedesi hikâyeler anlat*ırmış*. Babam ve kardeşleri de ilgi ile onu dinle*rmiş*.
Deniz Şimdi hatırladım, bana da annem anlatmıştı. Onlar da akşam olunca komşularla bir araya gelir ve oyunlar oyna*rlarmış*. Mesela bir yüzük oyunu varmış. Fincanlar bir tepsiye dizili*rmiş*. Yüzük, bunlardan birinin altına saklan*ırmış*. Oyuna başlama işi yazı tura atılarak belirlen*irmiş*. Kazanan taraf göstermeden yüzüğü saklar ve karşı grubun bunu bulmasını iste*rmiş*. Arayan grup istediği fincanı "Boş!" diyerek kaldırabil*irmiş*, bunda sayı sınırlaması yokmuş. Ancak, boş diye kaldırdığı zarfın altından yüzük çıkarsa arayan taraf kaybed*ermiş*.
Derya Bu oyunu biz de oynayabilir miyiz?
Deniz Hayır, daha kalabalık bir grupla oynanması gerekir.
Derya O zaman arkadaşlar gelince hep birlikte oynayalım.

	D	Y
1. İki arkadaş çalışıyormuş.	●	
2. Derya'nın dedesi torunlarına hikâye anlatırmış.		●
3. Derya'nın annesi komşularla yüzük oyunu oynarmış.		●
4. Yüzük oyununda yüzükler tepsiye dizilirmiş.		●
5. Oyuna yazı tura atılarak başlanırmış.	●	
6. Fincanda yüzüğü bulan oyunu kaybedermiş.	●	

Kazanımlar

Yazma

1. Yaşadığı olayları ve deneyimlerini, tasarı ve hayallerini anlatan ayrıntılı ve kolayca okunup anlaşılabilir metinler yazar.

Konuşma

1. Olaylar ve durumlarla ilgili duygu, düşünce ve deneyimlerini aktarır.
2. Bilinen etkinlik ve konularla ilgili bir diyaloğu başlatır veya sürdürür.
3. Uzun ve ayrıntılı bir konuşmada kişisel yorumlarıyla yer alır.

! Dinleme metni ünitenin sonundadır.

6. Dinleyelim, tamamlayalım.
Kazan Doğurdu

Hoca komşusundan ödünç bir kazan alır, kazanı verirken içine bir kazan yerleştirir.
Komşusu sorar:
-Bu ne?
-Senin kazan doğurdu der, Hoca.
Komşu çok *sevinir* ..... Aradan birkaç gün geçer. Hoca yine komşusuna *gider* ..... .
Bir iki gün kullanmak için kazanı *ister* ..... .
Komşusu:
"Hay hay baş üstüne." *der* ..... ; kazanı sevinerek hocaya *verir* ..... .
Aradan oldukça uzun bir zaman geçer. Komşu, kazanı geri gelmeyince ayakkabılarını giyer, Hocanın evine gider, *sorar* ..... :
"Bizim kazan ne oldu?" diye sorar.
"Sizin kazan mı? Sizlere ömür." *der* ..... Hoca.
Komşu *şaşırır* ..... ;
"Aman hocam kazan bu nasıl *ölür* .....?"
"Ee komşum! Kazanın doğurduğuna inanıyorsun da öldüğüne mi *inanmıyorsun?* .....?"

7. Yazalım.
Gece Oyunları

Siz de büyüklerinizden dinlediğiniz bir oyunu yazınız.

8. Konuşalım.
Komşularımız

1. Yukarıdaki görsellerde komşuluk ilişkisinin hangi yönü öne çıkarılmıştır?
2. Konu ile ilgili deyim ve atasözü örnekleri veriniz.
3. Kendi kültürünüzdeki komşuluk ile ilgili sözlerden örnekler veriniz.

6. Dinleyelim, tamamlayalım.

1. Öğrencilerinize metni dinletmeden önce fıkranın ne almala geldiğini ve Türk fıkrası bilip bilmediklerini sorunuz. Sınıfta fıkra bilen biri ya da birileri varsa ona ya da onlara fıkraları anlattırın. Eğer kimse bilmiyorsa dinleyecekleri metnin bir fıkra olduğunu söyleyin.
2. Öğrencilerinizden fıkrayı dinleyerek boşlukları tamamlamalarını isteyin.
3. Cevapları kontrol ederek hatalarını düzeltiniz.

7. Yazalım.

Öğrencilerinizden büyüklerinden duydukları bir oyunu yazmalarını isteyiniz. Eğer böyle bir oyun yoksa küçükken oynadıkları bir oyunu anlatmalarını isteyin.

8. Konuşalım.

Görsellerdeki komşuluk ilişkilerinin ortak yönü hakkında öğrencilerinizden konuşmalarını isteyiniz. Konu ile ilgili kültürlerinde var olan komşuluk ile ilgili sözlere örnek vermelerini isteyiniz.

Serbest Okuma

Öğrencilerinize metni okutunuz. Öğrencilerinizin bilmedikleri kelimeleri açıklayınız.

Serbest Okuma

İmece

İmece, bir köy ya da köy topluluğu içinde işlerin gönüllü ya da zorunlu olarak ve el birliği içinde yapılmasıdır. Köyün herhangi bir sorununun giderilmesine karar verilmişse, köydeki her evin bu sorunun çözülmesi için yardım etmesi beklenir. Bir konu için para toplanmasına karar alınmışsa, her ev gücü yettiği kadar katkı yapmak zorundadır. İmece, köy veya küçük kasabalarda yazılı olmayan hukuka dayalı, herkes tarafından kabul gören bir dayanışma örgütüdür. Bir belediyenin yapması gereken pek çok iş, köylerde belediye olmadığı için bu usulle yapılır. İmece kararı muhtar ve ihtiyar heyeti tarafından alınır.

İmece usulü yapılan veya yapılabilecek işlere bazı örnekler:

Düğün yerlerinin kurulması,

Okul inşaatı,

Cami inşaatı,

Okulun yakacağının toplanması,

Köye misafir gelmişse ağırlamak.

Yazalım. / Yaşadığınız yerde komşuluk ilişkileri nasıl? Yazınız.

Kelime Dünyası

Öğrencilerinizin Kelime Dünyasındaki kelimelerden faydalanarak yaşadıkları yerde komşuluk ilişkilerinin nasıl olduğunu anlatan bir yazı yazmalarını isteyin.

Kelime Dünyası

* mahalle
* kentleşme
* misafir
* öğüt vermek
* iç içe yaşamak
* ödünç
* huzur
* el birliği
* dayanışma
* düğün
* muhtar
* komşu

Değerlendirme

1. Üniteyi bitirdikten sonra aşağıdaki değerlendirme sorularını öğrencilerinize ödev olarak veriniz veya sınıfta yapınız.
2. Öğrencileriniz soruları cevapladıktan sonra sınıfta birlikte çözünüz ve yanlış yapan öğrencileri bilgilendiriniz.
3. Öğretiminde eksiklik gördüğünüz konularla ilgili ek çalışmalar yaparak sınıfınız hazır olduğunda bir sonraki üniteye geçiniz.

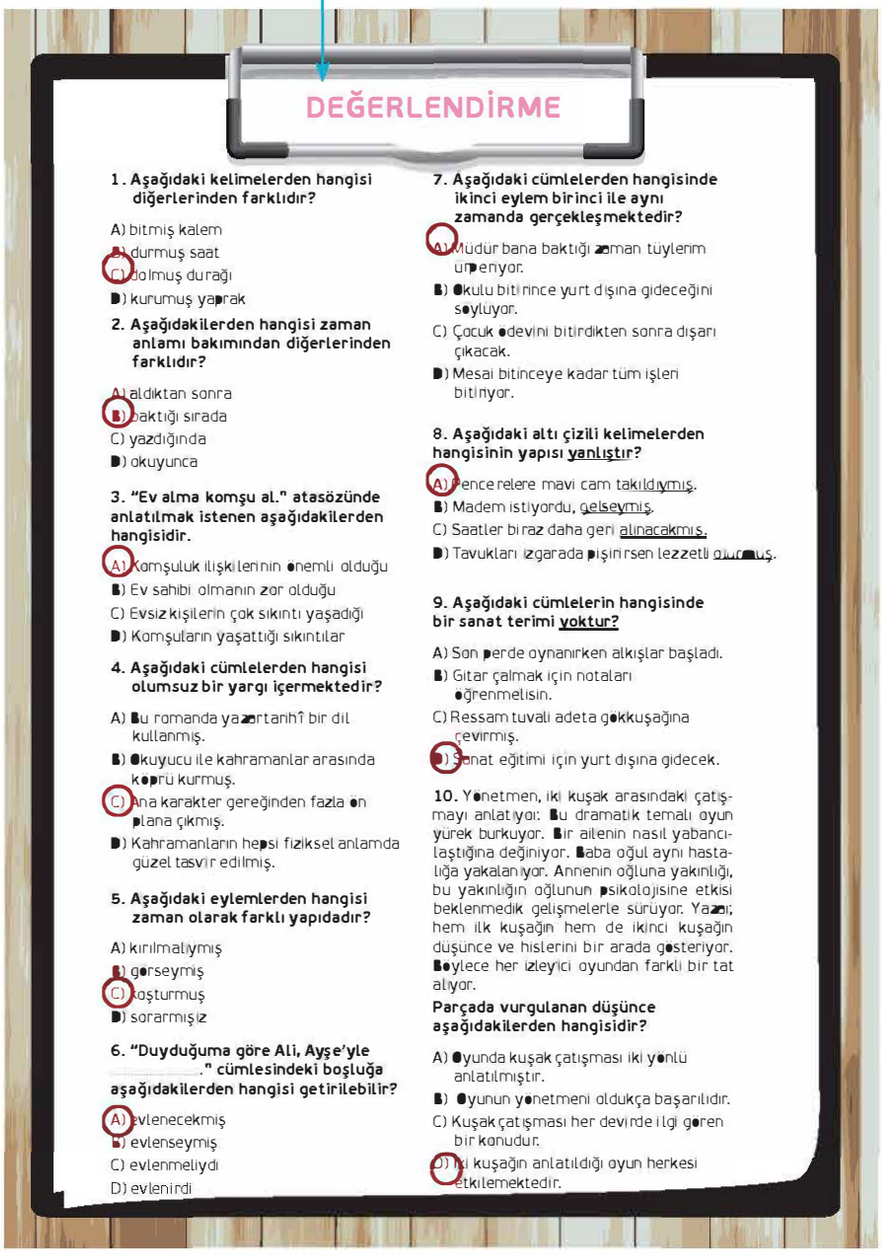

DEĞERLENDİRME

1. Aşağıdaki kelimelerden hangisi diğerlerinden farklıdır?

A) bitmiş kalem
B) durmuş saat
C) dolmuş durağı
D) kurumuş yaprak

2. Aşağıdakilerden hangisi zaman anlamı bakımından diğerlerinden farklıdır?

A) aldıktan sonra
B) baktığı sırada
C) yazdığında
D) okuyunca

3. "Ev alma komşu al." atasözünde anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir.

A) Komşuluk ilişkilerinin önemli olduğu
B) Ev sahibi olmanın zor olduğu
C) Evsiz kişilerin çok sıkıntı yaşadığı
D) Komşuların yaşattığı sıkıntılar

4. Aşağıdaki cümlelerden hangisi olumsuz bir yargı içermektedir?

A) Bu romanda yazar tarihî bir dil kullanmış.
B) Okuyucu ile kahramanlar arasında köprü kurmuş.
C) Ana karakter gereğinden fazla ön plana çıkmış.
D) Kahramanların hepsi fiziksel anlamda güzel tasvir edilmiş.

5. Aşağıdaki eylemlerden hangisi zaman olarak farklı yapıdadır?

A) kırılmalıymış
B) görseymiş
C) koşturmuş
D) sorarmışız

6. "Duyduğuma göre Ali, Ayşe'yle ..... " cümlesindeki boşluğa aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

A) evlenecekmiş
B) evlenseymiş
C) evlenmeliydi
D) evlenirdi

7. Aşağıdaki cümlelerden hangisinde ikinci eylem birinci ile aynı zamanda gerçekleşmektedir?

A) Müdür bana baktığı zaman tüylerim ürperiyor.
B) Okulu bitirince yurt dışına gideceğini söylüyor.
C) Çocuk ödevini bitirdikten sonra dışarı çıkacak.
D) Mesai bitinceye kadar tüm işleri bitiriyor.

8. Aşağıdaki altı çizili kelimelerden hangisinin yapısı yanlıştır?

A) Pencerelere mavi cam takıldıymış.
B) Madem istiyordu, gelseymiş.
C) Saatler biraz daha geri alınacakmış.
D) Tavukları ızgarada pişirirsen lezzetli olurmuş.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir sanat terimi yoktur?

A) Son perde oynanırken alkışlar başladı.
B) Gitar çalmak için notaları öğrenmelisin.
C) Ressam tuvali adeta gökkuşağına çevirmiş.
D) Sanat eğitimi için yurt dışına gidecek.

10. Yönetmen, iki kuşak arasındaki çatışmayı anlatıyor. Bu dramatik temalı oyun yürek burkuyor. Bir ailenin nasıl yabancılaştığına değiniyor. Baba oğul aynı hastalığa yakalanıyor. Annenin oğluna yakınlığı, bu yakınlığın oğlunun psikolojisine etkisi beklenmedik gelişmelerle sürüyor. Yazar; hem ilk kuşağın hem de ikinci kuşağın düşünce ve hislerini bir arada gösteriyor. Böylece her izleyici oyundan farklı bir tat alıyor.

Parçada vurgulanan düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

A) Oyunda kuşak çatışması iki yönlü anlatılmıştır.
B) Oyunun yönetmeni oldukça başarılıdır.
C) Kuşak çatışması her devirde ilgi gören bir konudur.
D) İki kuşağın anlatıldığı oyun herkesi etkilemektedir.

Kendimi Değerlendiriyorum

Bu bölümde;

Öğrencilerinizden değerlendirme cümlelerini sözlük yardımıyla anlamaya çalışmalarını isteyiniz. Zorlandıkları yeterlikle ilgili ek çalışma ve ödev istemelerini söyleyiniz. Öğrencilerin kişisel farklılıklarına göre ayrı ayrı ödevler vermeniz gerekir. Verdiğiniz her ödevi de mutlaka kontrol edip öğrenciye dönüt vermelisiniz.

DİNLEME METİNLERİ

A. EVLİLİK HAYATI

8. Farklı Düğünler

Dünya üzerinde birbirinden ilginç ve farklı düğün gelenekleri var. Türkiye'de tuzlu kahveyi içen damat adayı sesini çıkartmazken Hindistan'da damadın ayakları gelinin annesi tarafından yıkanıyor. İşte dünya üzerindeki diğer gelenekler...

Afrika'nın bazı bölgelerinde damat adayı, kızı ailesinden istedikten sonra kızın ailesi kabul ederse gelin adayına para ve fıstık verir. Gelin fıstığı damatla bölüşür, çiftin birleşmesine yardımcı olan aracıya da bir parça verilir. Bu komşulara ve akrabalara düğün daveti anlamına gelir.

Çek düğünlerinde, gelinle damat törenin düzenlendiği salona girerken ayaklarının önüne tabak kırılır ardından çift birlikteliklerini ve mutluluklarını garantilemek için bu kırıkları süpürür. Çiftin mutlu beraberliğinin devamını simgeleyen diğer bir geleneğe göre ise düğün yemeğinde gelinle damat çorbalarını da tek kaşıkla içer.

İskoçya'da ise düğünden bir gün önce yumurta ve salçadan yapılan karışımla gelin baştan aşağı kaplanır ve herkesin görmesi için şehirde dolaştırılır. Gece aile büyüklerinin ortasına oturur ve onlara ayaklarını yıkatır. Bu gelenek çiftin mutluluk yolunda yürümelerini temsil eder. Düğünde ise gelin, ayakkabısına bozuk para koyar.

Kosova'da düğün töreninin kötü şans getirmemesi için, geleneksel gelin kıyafeti giydirilen gelinin yüzü beyaz boyayla boyanarak üzerine geçmişin desenleri çizilir.

Türkmenistan'da yüzyıllardır devam eden düğün gelenekleri, günümüzde de yaşatılıyor. Gelenek ve göreneklerine bağlılığıyla bilinen Türkmenlerin düğünleri oldukça renkli geçiyor. Türkmen gelinlerinin düğünlerde giydiği kıyafetlerin ve takıların ağırlığı neredeyse kendi ağırlıkları kadar oluyor. Sadece takıların ağırlığı 36 kiloyu bulurken, "kürte" olarak adlandırılan el işlemeli gelinlik örtüsü ve diğer kıyafetlerle birlikte bu ağırlık 40 kiloyu aşıyor.

Fas'ta düğünler genellikle 7 gün sürer. İlk gün gelin süt banyosu yapar, ardından elleri ve ayaklarına kına yakılır. Düğün sürecince gelinin kıyafetini sık sık değiştirmesi beklenir. Düğün için standart bir gelinlik yoktur fakat ipek gibi pahalı kıyafetler tercih edilir.

Çin'de damadın ailesi astroloji uzmanına başvurarak evlenmeyi düşünen çift hakkında yorum ister. Eğer astroloji uzmanının hazırladığı horoskopu damadın ailesi uygun bulursa çocuklarının doğum saatini ve tarihini kızın ailesine göndererek aynı işlemi onların da yapmasını ister. Astrolog tarafından uygun bulunurlarsa çift, düğün hazırlıklarına başlar. Çin'de düğün tarihi seçimi de çiftin geleceği için oldukça önemlidir. Çift, ay takviminin 7. ayının son 15 günü hariç, doğum günlerine ve astrolojik işaretlere göre en uygun günü seçer. Ay takviminin 7. ayının son 15 gününde evlenmenin uğursuz olduğuna inanılır çünkü o dönemde cehennemin kapısının açılıp kayıp ruhların serbest kaldığına inanırlar. İyi şans getirdiğine inanıldığı için çiftin düğünü de mutlaka buçuklu saatlerde başlamalıdır.

Finlandiyalı gelinler düğünde el yapımı altın bir taç takarlar. Törenden sonra bekâr genç kızlar gelinin etrafında toplanır. Gelin, genç kızlar arasından birini seçerek altın tacını ona verir, seçilen kızın ondan sonra evleneceği düşünülür.

Hollanda düğünlerinde gelinle damadın masasının yanına bir ağaç yerleştirilir ve gelen misafirler gelin ve damat için dileklerini yazarak bu ağaca asarlar.

B. ARKADAŞLIK
9. Kan Kardeşliği

Kan ve kardeş kelimeleri size neyi hatırlatıyor? Aklıma "kan kardeşi" sözü geliyor ister istemez. Peki, ne demek kan kardeşi?

Aynı yaşta iki kız ya da erkek, hayatlarının bir döneminde, yaşadıkları sürece birbirlerine kardeşçe davranacaklarına söz verirler ve birbirlerini kardeş gibi koruyup kollayacaklarına ant içerler. Kesilen parmaktan çıkan kanı birbirine sürüp "böylece kardeş olduk" derler. Bu basit törenden sonra kan kardeşleri, gerçek kardeş olmadıkları hâlde birbirlerine sanki kardeşmiş gibi davranır, verdikleri bu sözü de yerine getirmeye çalışırlar.

İşte bu şekilde kan kardeşi olunur. Çocukken yapılan bu anlaşmaya Türk kültüründe "ant içmek" denir. İki insanı kardeş gibi birbirine bağlayan bu gelenek artık hatıralar arasında yerini aldı. Bugün ismini bile kullanan çok azaldı.

C. KOMŞULUK
5. Yüzük Nerede?

Derya Aaa, elektrikler kesildi!
Deniz Tüh, yazdıklarımızı kaydetmemiştim!
Derya Eee, ne yapalım şimdi?
Deniz Eskiden ne yaparlarmış acaba?
Derya Babam anlatmıştı. Akşamları tüm aile gaz lambası ile otururmuş. Babamın dedesi hikâyeler anlatırmış. Babam ve kardeşleri de ilgiyle onu dinlerlermiş.
Deniz Şimdi hatırladım, bana da annem anlatmıştı. Onlar da akşam olunca komşularla bir araya gelir, oyunlar oynarlarmış. Mesela bir yüzük oyunu varmış. Fincanlar bir tepsiye dizilirmiş. Yüzük, bunlardan birinin altına saklanırmış. Oyuna hangi grubun başlayacağı yazı tura atılarak belirlenirmiş. Kazanan taraf göstermeden yüzüğü saklar ve karşı grubun bunu bulmasını istermiş. Arayan grup istediği fincanı "Boş!" diyerek kaldırabilirmiş, bunda sayı sınırlaması yokmuş. Ancak, boş diye kaldırdığı fincanın altından yüzük çıkarsa arayan taraf kaybedermiş.
Derya Ne kadar güzel. Bu oyunu bizde oynayalım.
Deniz Ama kalabalık grupla oynanması gerekir diye biliyorum.
Derya O zaman arkadaşlar gelince hep birlikte oynayalım.

C. KOMŞULUK
6. Kazan Doğurdu

Nasreddin Hoca komşusundan ödünç bir kazan alır, kazanı verirken içine bir kazan yerleştirir.

Komşusu sorar:

- Bu ne?

- Senin kazan doğurdu der, Hoca.

Komşu çok sevinir. Aradan birkaç gün geçer. Hoca yine komşusuna gider. Bir iki gün kullanmak için kazanı ister. Komşusu:

"Hay hay baş üstüne." der; kazanı sevinerek hocaya verir.

Aradan oldukça uzun bir zaman geçer. Komşu, kazanı geri gelmeyince ayakkabılarını giyer, Hocanın evine gider, sorar:

"Bizim kazan ne oldu?"

"Sizin kazan mı? Sizlere ömür." der Hoca.

Komşu şaşırır:

"Aman hocam, kazan bu nasıl ölür?"

"Eee komşum! Kazanın doğurduğuna inanıyorsun da öldüğüne mi inanmıyorsun?"

Beylerbeyi/İstanbul

3

Bir Ömür Böyle Geçti

Bölümler

A. Hayata İlk Adım
B. Rüzgâr Gibi Geçti
C. Bu Da Geçer Ya Hu!

Beceriler

- Organları Tanıma
- Yaşlıklıkla ve Hayatla İlgili Terimleri Kullanma

Dil Bilgisi

- Dolaylı anlatım
- İsimlerin dolaylı anlatımları
- Fiillerin dolaylı anlatımları
- İstek kipinin dolaylı anlatımı
- Soruların dolaylı anlatımları
- Emir kipinin dolaylı anlatımları

Kelimeler

- gençlik
- hamilelik
- yaşlılık
- mezuniyet

3
Bir Ömür Böyle Geçti

A. ALT KONULAR

A) Hayata İlk Adım
B) Rüzgâr Gibi Geçti
C) Bu Da Geçer Ya Hu!

B. SÖZ VARLIĞI

- çocukluk, torun, evlat, cinsiyet, güvenmek, karşılaştırmak, kulak ardı etmek, haksızlık etmek, dile getirmek, benzemek, gebelik, inanış
- kimlik arayışı, hayal, tutku, ideal, arkadaşlık, huzursuz, endişeli, ihtiraslı, başarı, yardımsever, bağlılık, kendine güvensizlik
- yaşlılık, ömür, bellek, yaşlı, beyazlaşmak, hayat, zaman, sakatlık, vücut, yorulmak, halsizlik, istemek

C. DİL BİLGİSİ

- Dolaylı anlatım
- İsimlerin dolaylı anlatımları
- Fiillerin dolaylı anlatımları
- İstek kipinin dolaylı anlatımı
- Soruların dolaylı anlatımları
- Emir kipinin dolaylı anlatımları

D. KAZANIMLAR

DİNLEME

1. Konuşmayı seçici dinleme yoluyla anlar.
2. Dinlediği konuşmadaki konuyu ve ana iletiyi anlar.
3. Konuşmalardaki anahtar kavramlardan hareketle metnin konusunu anlar.
4. Metnin gelişimine ve sonucuna ilişkin çıkarım ve varsayımlarda bulunur.
5. Konuşmadaki anahtar kavramlardan hareketle metnin konusunu belirler.
6. Metindeki soyut ve somut kullanımlar ile alana yönelik terim ve kalıpları anlar.
7. Dinlediği metnin konusunu ve ana iletisini anlar.

OKUMA

1. Metnin ana konusunu belirler.
2. Öznel ve nesnel yargıları anlar.
3. Metindeki kişilerin fiziksel ve psikolojik özelliklerini belirler.
4. Metnin ana düşüncesini ve yardımcı düşüncelerini anlar.
5. Metindeki anahtar kavram ve ifadeleri belirler.

KONUŞMA

1. Genel konuları içeren kapsamlı bir konuşmada etkin bir şekilde yer alabilir.
2. Uzun ayrıntılı bir konuşmada katılımcı bir tavırla yorumlar getirir.
3. Güncel bir konuyu olumlu olumsuz yönleriyle değerlendirir.
4. Fikirlerini mantıklı bir şekilde sıralayarak neden-sonuç ilişkisine dayalı bir tez halinde tutarlı ve belirli bir düzen içinde aktarır.

YAZMA

1. Yaşadığı olayları, deneyimlerini, tasarı ve hayallerini anlatan ayrıntılı ve kolayca okunup anlaşılabilir metinler yazar.
2. Kişisel yazışmalarında duygu, düşünce ve tavırlarını anlatır.
3. İş başvurusu için gerekli formları doldurur ve iş başvuru mektubu yazar.
4. Çeşitli kaynaklardan edinilen bilgileri özetler.

E. HAZIRLIK

Öğrencilerinize ünitenin başlığını okumalarını ve bu başlığın onlarda uyandırdığı çağrışımları sorunuz.

Öğrencilerinize hayatlarının nasıl geçtiğini sorunuz. Genellikle insanların gençlik dönemlerinde zamanın yavaş geçtiğinden şikayet ettiklerini ancak yaşlılık döneminde hızlı geçtiklerini söylediklerini belirterek onların görüşlerini alınız.

Kazanımlar

Dinleme

1. Dinlediği konuşmadaki konuyu ve ana iletiyi anlar.
2. Konuşmalardaki anahtar kavramlardan hareketle metnin konusunu anlar.

A. HAYATA İLK ADIM

Ünitenin adından ve hazırlık görsellerinden hareketle öğrencilerinize üniteyi tanıtınız. Hayatın evrelerinden bahsediniz. Çocukluklarının nasıl geçtiğini sorunuz. Öğrencilerinize yaşlandıklarında nasıl bir hayata sahip olmak istedikleri gibi sorular yöneltiniz.

1. Dinleyelim, işaretleyelim.

Metni dinletmeden önce öğrencilerinizden görsellerdeki resimleri incelemelerini isteyiniz. Daha sonra metni dinletiniz ve etkinlikleri yaptırınız.

! Dinleme metni ünitenin sonundadır.

Üniteye Hazırlık

- Daha önce hiç yeni doğmuş bir bebek gördünüz mü?
- Öğrenciyken ne gibi sorunlar yaşadınız?
- Daha önce bir huzurevine gittiniz mi?

A. HAYATA İLK ADIM

1. Dinleyelim, işaretleyelim.

Altın Top

Aşağıdaki görsellerden hangileri dinlediğiniz metinle ilgilidir?

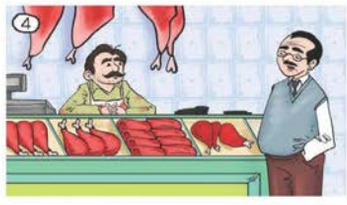

2. İnceleyelim.

Fakir kadın, "Bizim küçük bir altın topumuz var." dedi.

→ Fakir kadın, küçük bir altın topları olduğunu söyledi.

Zengin adam karısına, "Biz çok zenginiz ama yine de mutlu değiliz." demiş.

→ Zengin adam karısına, çok zengin olduklarını ama yine de mutlu olmadıklarını söylemiş.

Kuyumcu zengin adama "Siparişiniz hazır." dedi.

→ Kuyumcu, zengin adama siparişinin hazır olduğunu söyledi.

Zengin adam kuyumcuya, "Şimdi hemen eve gitmem lazım." dedi.

→ Zengin adam kuyumcuya, hemen eve gitmesi gerektiğini söyledi.

Fakir kadın zengin adamın karısına, "Bizim sarı saçlı, tostoparlak bir yavrumuz var." dedi.

→ Fakir kadın zengin adamın karısına sarı saçlı, tostoparlak bir yavruları olduğunu söyledi.

3. Okuyalım.

Mesele Mühim!

Aylin ile Serkan bundan bir sene önce evlendiler. Şimdi onlar bir çocuk bekliyorlar. Aylin, iki aylık hamile. Çocuğun cinsiyeti henüz belli değil. Aylin'in doktoru bebeğin cinsiyetinin belirlenmesi için biraz daha beklemek gerektiğini söylüyor. Hem Aylin'in hem de Serkan'ın ailesi çok heyecanlılar. Çünkü onlar da ilk defa torun sahibi olacaklar. Ancak aileler arasında tatlı bir sorun ortaya çıktı. Torunun adı ne olacak? Aylin sorunun çözümü için bu akşam bütün aileyi yemeğe davet etti. Aylin, yemeği tek başına yapmadı. Kocası da ona yardım etti. Akşam olunca aile bir araya geldi. Neşe içinde yemeklerini yediler. Aylin'in ailesi ile Serkan'ın ailesi, doğacak torunları hakkında yemekteyken uzun uzun konuştular. Acaba çocuk kız mı oğlan mı olacaktı? Kime benzeyecekti? Bu ve benzeri konularda tahminler yürüttüler. Şimdi onların yemekten sonra neler konuştuklarını hep birlikte dinleyelim.

2. İnceleyelim.

Öğrencilerinizden cümleleri incelemelerini isteyiniz. Daha sonra cümleleri tahtaya yazınız. Dolaylı anlatıma çevirirken yapılan değişikliklere öğrencilerinizin dikkatini çekiniz. Daha sonra siz birkaç cümle yazınız. Öğrencilerinizden onları dolaylı anlatıma çevirmelerini isteyiniz.

3. Okuyalım.

Metni öğrencilerimize okutmadan önce çocuklar hakkında sorular yöneltiniz. "En sevdiğiniz çocuk isimleri nelerdir?" ya da "Çocuk ve çocukluk deyince aklınıza neler geliyor?" gibi sonra metni öğrencilerinize okutunuz.

Kazanımlar

Dinleme

1. Metnin gelişimine ve sonucuna ilişkin çıkarım veya varsayımlarda bulunur.
2. Konuşmadaki anahtar kavramlardan hareketle metnin konusunu belirler.
3. Metindeki soyut ve somut kullanımlar ile alana yönelik terim ve kalıpları anlar.

4. Dinleyelim, tahmin edelim, cevaplayalım.

1. Metni dinletmeden önce bebeğe isim koyma ile ilgili öğrencilerinize, geleneksel bir törenleri var mı? diye sorunuz. Sonra siz de isim koyma ile ilgili neler yapıldığını anlatınız. Ardından metni dinletiniz ve etkinliği yaptırınız.
2. Metne göre öğrencilerinizden soruları cevaplamalarını isteyiniz.

Dinleme metni ünitenin sonundadır.

4. Dinleyelim, tahmin edelim, cevaplayalım.

Adını Kim Koysun?

Aylin: "O hâlde sıkı durun söylüyorum, biz Serkan'la karar verdik..."

1. Aylin'le Serkan'ın kararı ne olabilir?
2. Aylin'le Serkan'ın bu kararı hakkında büyüklerin tepkisi ne olabilir?

Serkan: "Şimdi de ikinci kararımızı söylüyoruz."

3. Serkan'la Aylin'in ikinci kararları ne olabilir?
4. Serkan'la Aylin'in ikinci kararları üzerine büyükler ne söylemiş olabilirler?

asıl mesele | çocuğun adı | bebeğin cinsiyeti | anne sütü | ad koyma kavgası | kura | hamilelikte beslenme | Allah adıyla yaşatsın! | karar anı | sürpriz | bebek bakımı

1. Yukarıdaki kelime öbeklerinden hangileri dinlediğiniz metinle ilgilidir?

Çocuğun adı, bebeğin cinsiyeti, ad koyma kavgası, kura, Allah adıyla yaşatsın, sürpriz

2. Siz olsaydınız bu kelime öbeklerinden hangisini metin için başlık koyardınız? Niçin?

3. Seçtiğiniz kelime öbeklerinden hareketle dinlediğiniz metni özetleyiniz?

5. Örnekteki gibi tekrar yazalım.

İkinci etkinliktekine uygun bir şekilde öğrencilerinizden cümleleri dolaylı anlatım kullanarak yeniden yazmalarını isteyiniz.

5. Örnekteki gibi tekrar yazalım.

1. Yazar, "Aylin ile Serkan bir yıllık evliler." dedi.
   → *Yazar, Aylin ile Serkan'ın bir yıllık evli olduklarını söyledi.*
2. Serkan'ın babası, gelinine "Yemekler çok güzel!" dedi.
   → *Serkan'ın babası, gelinine yemeklerin çok güzel olduğunu söyledi.*
3. Serkan'ın babası, "Çocuğun adı belli." dedi.
   → *Serkan'ın babası, çocuğun adının belli olduğunu söyledi.*
4. Aylin'in annesi "Benim kızım da çok hamarattır." dedi.
   → *Aylin'in annesi, kızının çok hamarat olduğunu söyledi.*
5. Serkan babasına, "Baba, bebeğin cinsiyeti henüz belli değil." dedi.
   → *Serkan babasına,bebeğin cinsiyetinin henüz belli olmadığını söyledi.*

Kazanımlar

Okuma

1. Metnin konusunu belirler.
2. Öznel ve nesnel yargıları anlar.

6. Okuyalım.

Sevgili Anneciğim ve Babacığım

Bütün duygu ve düşüncelerimi dile getirebilseydim, size şunları söylemek isterdim. Deneme ile öğrenirim. Bana oyunda, arkadaşlıkta ve uğraşılarımda özgürlük tanıyın. Beni her yerde, her işimde, koruyup kollamaya çalışmayın. Davranışlarımın sonuçlarını kendim görürsem daha iyi öğrenirim.

Büyümeyi çok istesem de ara sıra yaşımdan küçük davranışlarda da bulunabilirim. Bunu önemsemeyin. Ama siz beni şımartmayın. Hep çocuk kalmak isterim sonra. Her istediğimi elde edemeyeceğimi biliyorum. Ancak siz verdikçe almadan edemiyorum. Bana yerli yersiz söz de vermeyin. Sözünüzü tutmayınca sizlere olan güvenim azalıyor.

Beni dinleyin. Öğrenmeye en yakın olduğum anlar, soru sorduğum anlardır. Söylediklerinizi kısa ve açık olsun.

Bana bütün kuralları birden öğretmeye kalkmayın. Öğütlerinizden çok davranışlarınızdan etkilendiğimi unutmayın. Birbirinize saygı ve sevginizin azaldığını görmek beni yaralar ve sürekli tedirgin eder.

Çok konuşup çok bağırmayın. Yüksek sesle söylenenleri pek duymam. "Ben senin yaşındayken..." diye başlayan sözleri hep kulak ardına atarım.

Beni yeteneklerimin üstünde işlere zorlamayın. Aksine başarabileceğim işleri yapmamı bekleyin. Başarmam için beni destekleyin. Hiç değilse çabamı övün. Bana güvendiğinizi belli edin. Beni başkalarıyla karşılaştırmayın, umutsuzluğa kapılırım.

Bana haksızlık ettiğinizi anlayınca özür dilemekten çekinmeyin. Özür dileyişiniz size olan sevgimi azaltmaz; tersine, beni size daha çok yakınlaştırır.

Benden "örnek çocuk" olmamı beklemezseniz ben de sizden kusursuz anne baba olmanızı beklemem. Sevgi dolu ve anlayışlı olmanız bana yeter.

Biliyorsunuz, sizin çocuğunuz olarak doğmayı ben seçmedim. Ama seçme hakkım olsaydı sizden başka kimsenin çocuğu olmak istemezdim!

Sevgiler...

Çocuğunuz...

(Prof. Dr. Atalay YÖRÜKOĞLU)

6. Okuyalım.

Metni okutmadan önce öğrencilerinize çocukken anne ve babalarına mektup yazıp yazmadıklarını sorunuz. Daha sonra metni öğrencilerinize okutunuz.

7. Deyimleri anlamlarıyla eşleştirelim.

7. Deyimleri anlamlarıyla eşleştirelim.

Öğrencilerinizden deyimleri anlamları ile eşleştirmelerini isteyiniz. Yanlış verilen cevapları açıklayarak düzeltiniz.

8. Cümle kuralım.

Öğrencilerinizden bir önceki etkinlikten de faydalanarak içinde deyimlerin geçtiği cümleler yazmalarını isteyiniz.

8. İçinde deyimlerin geçtiği dört cümle de biz kuralım.

Arkadaşımın sözleri beni çok yaraladı.

Yerli yersiz konuşmaktan ne zaman vazgeçeceksin?

9. İşaretleyelim, açıklayalım.

Öğrencilerinizden etkinliği kendi görüşlerinize göre işaretlemelerini isteyiniz.

9. İşaretleyelim, açıklayalım.

	Katılıyorum	Katılmıyorum
1. Çocuklar deneme yanılma ile öğrenirler.		
2. Anne ve baba, çocuklarına, arkadaşlıkta ve işlerinde özgürlük tanımalıdır.		
3. Çocuklara her istediği verilmemelidir.		
4. Çocuklara verilen sözler o kadar da önemli değildir. Çocuklar, çabuk unuturlar.		
5. Çocukların her sorusuna cevap yetiştirmek büyükleri yorar.		
6. Çocukları serbest bırakmak lazım, kurallarla boğmamak gerekir.		
7. Çok nasihat bıktırır, önemli olan davranışlarla çocuklara örnek olmaktır.		
8. Çocuklar, diğer çocuklarla karşılaştırılmayı pek hazzetmezler.		
9. Çocuklar kusursuzdur ama kusursuz anne baba yoktur.		

10. Örnekteki gibi yazalım.

1. Öğrencilerinizden birinci örneğe benzer bir şekilde diğer cümleleri de yeniden yazmalarını isteyiniz.
2. Cevapları kontrol ediniz.
3. Eksik gördüğünüz yerlere ilişkin ek alıştırmalar yapınız.

10. Örnekteki gibi yazalım.

1. Çocuk, anne ve babasına, "Bana yerli yersiz söz vermeyin." dedi.

   Çocuk, anne ve babasına kendisine yerli yersiz söz vermemelerini söyledi.

   Çocuk anne ve babasından kendisine yerli yersiz söz vermemelerini istedi.

2. Çocuk, anne ve babasına "Başarmam için beni destekleyin." dedi.

   Çocuk, anne ve babasından başarması için kendisini desteklemelerini söyledi.

3. Çocuk anne ve babasına "Beni şımartmayın." dedi.

   Çocuk, anne babasından kendisini şımartmamalarını söyledi.

62 Ünite 3 ● Bir Ömür Böyle Geçti

Kazanımlar

Konuşma

1. Genel konuları içeren kapsamlı bir konuşmada etkin bir şekilde yer alabilir.
2. Uzun ayrıntılı bir konuşmada katılımcı bir tavırla yorumlar getirir.

Yazma

1. Yaşadığı olayları ve deneyimlerini, tasarı ve hayallerini anlatan ayrıntılı ve kolayca okunup anlaşılabilir metinler yazar.
2. Kişisel yazışmalarında duygu, düşünce ve tavırlarını anlatır.

11. Okuyalım, anlatalım.
Gebelikle İlgili İnanışlar

- Gebelikte eğer bebek kız ise anne çirkinleşir, erkek ise güzelleşir.
- Gebe kadının karnı sivri ise bebeği erkek, karnı yayvan ise bebeği kız olur.
- Eğer bebek kız ise gebelik zor, erkek ise gebelik kolay geçer.
- Gebelik kadınlarda bazı hastalıkları giderir.
- Mide ekşimesi, gebelikte bebeğin saçlarının çıkma zamanında çok olur.
- Gebe kadın kelle, muşmula yerse çocuğu çirkin olur, güzele bakarsa çocuğu güzel olur.
- Gebe kadın, cenaze geçerken cenazeye bakmamalı çünkü cenazeye bakarsa doğacak çocuğun ömrü kısa olur.
- Gebe kadın, gül koklarsa bebeği güller gibi kokar.
- Gebe kadın, gebelikte ayva ve erik yerse bebeğin yüzünde gamzeler olur.
- Gebe kadın, ekşi yerse kızı, tatlı yerse oğlu olur.

- a. Metindeki inanışlardan hangisi/hangileri sizin kültürünüzde de vardır?
- b. Gebelik dönemi ve gebelik sonrası dönem için çevrenizde ne gibi inanışlar/düşünceler var? Siz bu düşüncelere katılıyor musunuz? Niçin?

11. Okuyalım, anlatalım.

Öğrencilerinize metni okutunuz. Metinden sonraki etkinlikleri yaptırınız. Öğrencilerinize metindeki inanışlara inanıp inanmadıklarını sorunuz ve onların konu hakkında konuşmalarını sağlayınız..

12. Yazalım.
Sevgili Çocuğum

Kendinizi, anne ya da baba olarak düşünün ve çocuğunuza bir mektup yazınız.

.....

.....

.....

12. Yazalım.

Öğrencilerinizden ders kitabındaki yazma çalışmasını yapmalarını isteyiniz.

Kelimelerle paragrafı tamamlayınız.

İnsan hayatında çocukluk dönemi çok önemlidir. İnsanın kişiliği bu dönemde oluşmaya başlar.

.....

Kelime Dünyası

* çocukluk	* kulak ardı etmek
* torun	* haksızlık etmek
* evlat	* dile getirmek
* cinsiyet	* benzemek
* güvenmek	* gebelik
* karşılaştırmak	* inanış

Kelime Dünyası

Öğrencilerinizden cümlenin devamını kendi cümleleri ile yazmalarını isteyiniz. Daha sonra yazdıkları paragrafı okutunuz.

Kazanımlar

Dinleme
1. Konuşmadaki anahtar kavramlardan hareketle metnin konusunu anlar.
2. Konuşmayı seçici dinleme yöntemiyle dinleyerek anlar.

Okuma
1. Metindeki kişilerin fiziksel ve psikolojik özelliklerini belirler.
2. Metnin konusunu anlar.
3. Metnin ana düşüncesini ve yardımcı düşüncelerini anlar.

! Dinleme metni ünitenin sonundadır.

B. RÜZGAR GİBİ GEÇTİ

Metni dinletmeden önce öğrencilerinize ülkelerindeki üniversiteli gençlerin ne gibi sıkıntıları olduğunu sorunuz. Metni dinletiniz.

1. Dinleyelim, işaretleyelim.

Metne göre öğrencilerinizden tabloda gerekli yerleri işaretlemelerini isteyiniz.

2. Okuyalım, tartışalım, yazalım.

Metni okutmadan önce öğrencilerinize çocukken ne gibi sıkıntılar yaşadıkları hakkında sorular sorunuz. Metni okutup etkinlikleri yaptırınız.

B. RÜZGÂR GİBİ GEÇTİ

1. Dinleyelim, işaretleyelim.
Üniversiteli Gençlerin Sorunları

Aşağıdaki sorunlardan hangileri metinde dile getirilmemiştir?

1. sağlıksız beslenme		7. kirli hava	
2. çekingenlik		8. kalabalık sınıflar	
3. barınma yetersizliği		9. niteliksiz eğitim	
4. ulaşım sıkıntısı		10. not kaygısı	
5. sosyal imkânların yetersizliği		11. istihdam yetersizliği	
6. ders yükünün fazla olması		12. yemeklerin pahalı olması	

2. Okuyalım, tartışalım, yazalım.
Kimse Beni Anlamıyor!

Öğretmen Arkadaşlar, Karadeniz Bölgesi'nin iklimi, Türkiye'nin diğer bölgelerine göre oldukça farklıdır.

Melek Haklısınız öğretmenim, ben Doğu Karadenizliyim. Bizim orada gün içinde, ne zaman yağmur yağacağını ne zaman güneş açacağını kestiremezsiniz.

Öğretmen Öyle ki Karadeniz ikliminin bu değişken özelliği Karadeniz insanı üzerinde de etkilidir. Bu konuda sen ne dersin Ahmet?

Ahmet (Dalgın) Hangi konuda hocam?..

(Gülüşmeler...)

2. Kantinde

Kerem Arkadaşlar, ne dersiniz, bugün dersten sonra sinemaya gidelim mi?

Canan Çok iyi fikir! Sınavlar da bitti. Ama ben önce anneme telefon edip izin alayım.

Deniz Sanki biz izin almayacağız!

Kerem Ahmet, sen bir şey demeyecek misin?

Ahmet Şeyy, ben gelmeyeceğim. Kütüphaneye gidip ders çalışmam lazım.

Canan Sen de iyice tuhaflaştın Ahmet. Ne dersi bu? Sınavlar daha yeni bitti.

3. Metroda

1. Kadın Bugün de iyice yoruldum vallahi!

2. Kadın Sen beni sormuyorsun! Sabahtan akşama kadar evrak götür, evrak getir, şirketin merdivenlerinde dolanıp durdum. Kimse kimsenin hâlinden anlamıyor ki!

1. Kadın Ya ya! Geçen hafta doktora gittim. Ayaklarımda varis varmış, doktor ayakta fazla kalmamı yasakladı.

2. Kadın Benim de belim tutulmuş vallahi! Fıtık başlangıcı mı nedir?

1. Kadın *(Yüksek sesle)* Gençlerde de edep diye bir şey kalmadı. Aah! Ah! Zamane gençleri ne olacak! Biz gençken böyle miydik?

Ahmet Affedersiniz teyzeciğim! Sizi görmemişim. Buyurun oturun lütfen!

4. Evde

Anne Oğlum, hiçbir şey yemedin yine!

Ahmet İştahım yok anne. Ayrıca doydum.

Anne Bu nasıl doymak böyle? Doğru düzgün bir lokma bile yemedin. Haydi haydi, biraz daha ye bakalım!

Ahmet Anne, gerçekten yemek istemiyorum. Kendimi yorgun hissediyorum.

Baba Bırak hanım bırak! İnsanın yemesi ne ise işi de öyle olur! (Oğluna döner.) Öğretmenlerin, senin hakkında pek iyi şeyler söylemiyorlar Ahmet!

Ahmet Ne söylüyorlar baba?

Baba Derslerinle pek ilgili değilmişsin. Bu gidişle!..

Ahmet Bu gidişle ne baba!..

Anne Babası, o kadar üstüne gitme! Belki bir derdi vardır.

Baba Ne derdi olacak hanım! Bak, kız kardeşine de hiç iyi örnek olmuyor.

5. Kimse Beni Anlamıyor

Bugün de gece oldu. Ama nasıl? Her zamanki gibi! Sıkıcı ve bomboş! Hiçbir şeyden tat alamıyorum. Ne yediğim yemekten ne de içtiğim sudan. Herkesi de üzüyorum. Derste öğretmenlerimi, okulda arkadaşlarımı, evde anne ve babamı... Ama onlar da beni anlamıyorlar. Çok fazla üzerime geliyorlar. "Ahmet, neyin var? Bir sıkıntın, derdin var mı?" diye soran yok. Herkese göre bütün sorun bende. Evet, kim bilir, belki de bütün sorun bendedir. Doğrusu, ben de bir anlam veremiyorum, niçin böyleyim? Ama bildiğim bir şey var. Hiç kimse beni anlamıyor. Off! Şu yüzümdeki sivilceler de canımı çok sıkıyor. Her şey canımı sıkıyor işte...

Kantinde otururken bir ara Leyla ile göz göze geldik ya da ne bileyim belki de bana öyle geldi. O, yan masada oturuyordu. Leyla, ne kadar neşeli kız, güldükçe yüzünde güller açıyor âdeta...

A) Aşağıdaki özelliklerden hangileri Ahmet'i yansıtmaktadır?

1. vurdumduymaz		11. geveze	
2. tembel	●	12. kendini beğenmiş	
3. saygılı	●	13. unutkan	
4. girişken		14. bencil	
5. ukala		15. alıngan	
6. çekingen		16. dalgın	
7. kibirli		17. sorumsuz	●
8. neşeli		18. yaramaz	
9. mutlu		19. kendiyle barışık	
10. mutsuz	●	20. asi	

B) Siz ne düşünüyorsunuz? Niçin?

	Katılıyorum	Katılmıyorum
1. Öğretmenin, Ahmet'e soru sorması doğru değildi.		
2. Babası Ahmet'i azarlamakta haklıydı.		
3. Canan'ın sinemaya gitmek için annesinden izin alması doğruydu.		
4. Ahmet, metroda kadınlara hemen yer verebilirdi.		
5. Metrodaki kadınların gençler hakkındaki düşünceleri doğrudur.		
6. Babası, Ahmet'le konuşabilir, onu dinleyebilirdi.		
7. Annesi, Ahmet'e daha sert davranmalıydı.		
8. Ahmet'in sivilcelerini sorun hâline getirmesi yanlıştır.		

C) Ahmet'in asıl sorunu nedir? Yazalım.

.....

.....

3. Okuyalım, işaretleyelim.

Gençlik Dönemi

Gençlik, bireyin çocukluktan yetişkinliğe geçtiği dönemdir. Gençlik, şüphesiz sadece olumsuz durumların yaşandığı bir evre değildir. Gençler, kendi kimliğinin arayışındadır. Bu dönem, hayallerin kurulduğu, tutku duyulduğu, idealler için çalışıldığı, arkadaşlık ilişkilerinin güçlenmesi için gelişime açık bir dönemdir.

Gençlik döneminde bireyler huzursuz, endişeli ve ihtiraslıdır. Genç insan, engellenmeye tahammül edemez; başarı ve gurura, cömertlik ve yardımseverliğe, güvene ve bağlılığa önem verir. Genç insanın hayalleri sarsılmazdır, büyük idealleri vardır. Hayatın henüz başındadır ve şartların olumsuzluklarını pek düşünmez.

Gençlik dönemi birkaç bölüme ayrılmaktadır. Büyümenin hızlandığı ve cinsel gelişimin başladığı 12 ve 15 yaş arasına ergenlik denir. Ergenlikte negatif tepki ve duygular hâkimdir. 15 yaşından 17 yaşına kadar olan dönem kendine güvensizliğin ve çekingenliğin daha sık görüldüğü bir çağdır. 17 yaşından 21 yaşına kadar ise kimliğin oturmaya başladığı yüksek öğrenim dönemidir.

Gençlik döneminin en belirgin özelliği, bütün hayatı etkileyen önemli gelişmeleri barındırmasıdır. Kişi, bu dönemde kazandığı olumlu ve olumsuz özellikleri ömür boyu taşıyabilir.

3. Okuyalım, işaretleyelim.

Metni okumadan önce öğrencilerinize çocukluktan gençliğe geçen kişilerin hayatlarındaki değişikliklerin neler olabileceği konusunda sorular yöneltiniz. Metni öğrencilerinize okutup etkinlikleri yaptırınız.

Hangisi metinde vardır?

1. Gençliğin tanımı	●	6. Gençlik dönemine yönelik çalışmalar	
2. Gençlik devresinin ne zaman başlayıp ne zaman tamamlandığı	●	7. Bu döneminin bütün hayatı etkileyen önemli gelişmeleri barındırması	●
3. Gençlerin eğitim sorunları		8. Genç insanın özellikleri	●
4. Gençlerin fiziksel özellikleri		9. Gençlerin sosyal faaliyetleri	
5. Gençlik döneminde bireylerin özellikleri	●	10. Genç-ebeveyn ilişkisi	

4. Okuyalım, yeniden yazalım.

1. Ali Dede, "Gençliğimi hiç yaşayamadım." dedi.	Ali Dede, gençliğini hiç yaşayamadığını söyledi.
2. Yaşlı kadın, "Gençliğimde çok çalıştım, kendime hiç zaman ayırmadım." diyor.	Yaşlı kadın, gençliğinde çok çalıştığını, kendine hiç zaman ayırmadığını söyledi.
3. Annesi, Mehmet için, "Odasında ders çalışıyor." dedi.	Annesi, Mehmet'in odasında ders çalıştığını söyledi.
4. Ayşe, öğretmene, "Sorunun cevabını ben biliyorum." dedi.	Ayşe, öğretmene sorunun cevabını bildiğini söyledi.
5. Öğretmenime, "Ödevimi yarın getiriyorum." dedim.	Ahmet, bana bu akşam bize geleceklerini söyledi.
6. Ahmet bana, "Bu akşam size geleceğiz." dedi.	Öğretmenime, ödevimi yarın getireceğimi söyledim.
7. Babam, "İstanbul'a trenle gideceğiz." dedi.	Babam, İstanbul'a trenle gideceğimizi söyledi.
8. Bahçıvan, "Bu mevsimde buralara çok yağmur yağar." dedi.	Bahçıvan, bu mevsimde buralara çok yağmur yağdığını söyledi.
9. Arkadaşım, "İstanbul'a yarın gideriz." dedi.	Arkadaşım, İstanbul'a yarın gideceğimizi söyledi.
10. Annem bana, "Baban henüz pazara gitmemiş." dedi.	Annem bana, babamın henüz pazara gitmediğini söyledi.
11. Ali arkadaşına "Yurt odalarını baştan başa ilaçlamışlar." dedi.	Ali arkadaşına,yurt odalarının baştan başa ilaçlandığını söyledi.

5. Okuyalım.

Ekmek Aslanın Ağzında

Garson Hoş geldiniz! Ne içersiniz?
Aylin Ben soğuk bir maden suyu istiyorum.
Zeynep Ben çay içeceğim. Yalnız açık olsun.
Garson Peki efendim.
Zeynep Merveciğim, çok yorgun görünüyorsun.
Aylin Haklısın canım, çok bitkinim. Dün gece sabaha kadar uyumadım.
Zeynep Yine iş meselesi mi?
Aylin Başka ne olsun! Fakülteyi bitireli altı ay oldu hâlâ iş bulamadım.
Zeynep E biraz da kabahat sende güzelim. Çok seçici davranıyorsun. Bu devirde ekmek aslanın ağzında. İş buldun mu iyisine kötüsüne bakmayacaksın.
Aylin Haklısın ama sevmediğim bir işte de çalışmak istemiyorum.
Zeynep Peki ne yapmayı düşünüyorsun?
Aylin Dedim ya dün gece sabaha kadar uyumadım. İnternette iş ilanlarını taradım.
Zeynep Peki bulabildin mi bir şey?
Aylin Evet buldum ve hemen bir iş başvurusu mektubu yazdım.
Zeynep Harika bir haber bu!

4. Okuyalım, yeniden yazalım.

Öğrencilerinizden cümleleri dolaylı anlatıma çevirerek yeniden yazmalarını isteyiniz.

5. Okuyalım.

Diyaloğu öğrencilerinize okutunuz. Bilinmeyen kelimeleri okumadan sonra açıklayınız.

Kazanımlar

Konuşma

1. Genel konuları içeren kapsamlı bir konuşmada etkin bir şekilde yer alabilir.
2. Uzun ayrıntılı bir konuşmada katılımcı bir tavırla yorumlar getirir.

6. Okuyalım, cevaplayalım.

02.12.2013

Sayın Mehmet ALTINKANAT,

ALTINKANAT LTD. ŞTİ.

Genel Müdürü

İstanbul Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Uçak Mühendisliği Bölümü 2013 mezunuyum. Şirketinizin taşımacılık alanında gerçekleştirdiği başarıları yakından takip etmekteyim. Piyasada güvenilir ve söz sahibi olan şirketinizde uygun bir pozisyonda görev almak istiyorum.

Saygılarımla...

Aylin MUTLU

Adres: Sancak Mah. 1576. Sok. Etlik - Ankara

Tel: 0312 309 11 88 - E-posta: aylinmutlu@hotmail.com

Ek: 1. Öz geçmiş
2. Diploma
3. Referans Mektubu

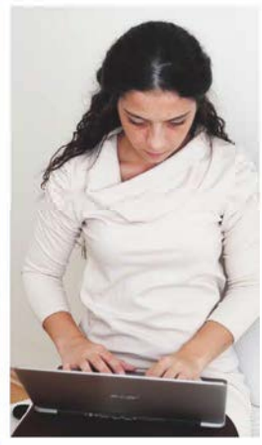

1. Aylin, mektuba nasıl başlamış?
   Kendini tanıtarak başlamış.
2. Aylin, kime mektup yazmış?
   Aylin, genel müdüre mektup yazmış.
3. Tarihi, mektubun hangi köşesine atmış?
   Tarihi, sağ üst köşeye yazmış.
4. Mektup kaç cümleden oluşuyor?
   Mektup üç cümleden oluşuyor.
5. Aylin, isteğini kaçıncı cümlede anlatıyor?
   Aylin, isteğini üçüncü cümlede anlatıyor.
6. Mektup nasıl tamamlanıyor?
7. Mektupta bahsi geçen diğer konular nelerdir?

7. Eşleştirelim, tartışalım.

Hangi Mevsim, Hangi İnsan?

Hangi mevsim insanın hangi dönemini temsil ediyor? Niçin?

6. Okuyalım, cevaplayalım.

1. Öğrencilerinize metni okutunuz. Ardından öğrencilerinizden soruları metne uygun bir şekilde cevaplamalarını isteyiniz.
2. Cevapları kontrol ediniz. Hatalı cevapları düzeltiniz.

7. Eşleştirelim, tartışalım.

Öğrencilerinizden görselleri incelemelerini daha sonra görsellerdeki mevsimlerle resimleri eşleştirmelerini isteyiniz. Eşleştirmelerden sonra sebeplerini açıklamaları için öğrencilerinizi konuşturunuz.

Kazanımlar

Yazma

1. İş başvurusu için gerekli formları doldurur ve iş başvuru mektubu yazar.

8. Yazalım.

1. Yazma etkinliğinden önce öğrencilerinize iş başvurusunda bulunanlar olup olmadığını ve başvuruda neler yapılması gerektiğini sorunuz. Daha sonra öğrencilerinizden yazma etkinliğini yapmalarını isteyiniz.

8. Yazalım.
İş Başvurusu

Bir iş başvurusu mektubu yazınız. Mektubunuzda aşağıdaki hususları özellikle belirtiniz.

- adınız soyadınız
- bitirdiğiniz okul ya da üniversite
- fakülte ve bölümünüz
- mezuniyet tarihiniz
- ilgi alanlarınız
- niçin bu işte çalışmak istediğiniz
- referanslarınız

Tamamlayalım

a. Kelime dünyasındaki kelimelerin anlamını sözlükten bulunuz.
b. Sizin özelliklerinizi en iyi yansıtan kelimelerin altını çiziniz. Bu kelimelerden yararlanarak kendinizi anlatınız.

Kelime Dünyası

Öğrencilerinizden kelime dünyasındaki kelimelerin anlamını bulduktan sonra hangi kelimelerin kendilerini yansıttığını sorunuz.

Kelime Dünyası

* kimlik arayışı
* hayal
* tutku
* ideal
* arkadaşlık
* huzursuz
* endişeli
* ihtiraslı
* başarı
* yardımsever
* bağlılık
* kendine güvensizlik

Kazanımlar

Dinleme

1. Konuşmayı seçici dinleme yoluyla anlar.
2. Dinlediği metnin konusunu ve ana iletisini anlar.
3. Öyküdeki konu veya durumu anlar.

! Dinleme metni ünitenin sonundadır.

C) BU DA GEÇER YA HU!

1. Dinleyelim, sıralayalım, yazalım.

Tahta Çanaklar

A) Resimleri hikâyeye göre sıralayalım.

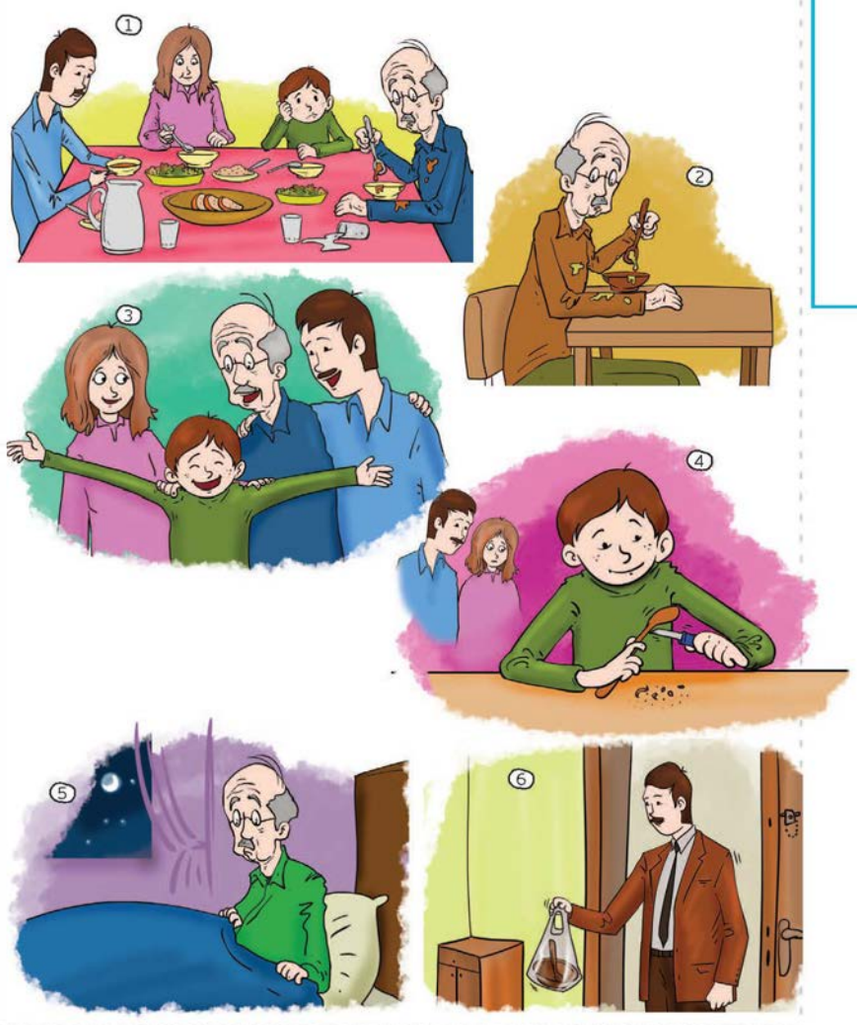

C. BU DA GEÇER YA HU!

Öğrencilerinize aile büyükleri ile ilgili sorular sorunuz. Yaşlı insanlara nasıl davranılması gerektiği hususunda onları konuşturunuz.

1. Dinleyelim, sıralayalım, yazalım.

1. Metni dinletiniz. Dinleme bittikten sonra öğrencilerinizden görselleri hikâyeye göre sıralamalarını isteyiniz.
2. Sıralamayı kontrol ederek B bölümüne geçiniz ve hikâyeyi özetlemelerini sağlayınız.

Sıralama:

1-5-6-2-4-3

2. İnceleyelim, tamamlayalım.

Öğrencilerinizden cümleleri dolaylı anlatıma çevirmelerini isteyiniz. Daha sonra cümleleri teker teker okutunuz.

B) Dinlediğimiz metni özetleyelim.

2. İnceleyelim, tamamlayalım.

Babası, Ali'ye, "Tahta çanakları ne yapacaksın?" diye sordu.

→ Babası, Ali'ye, tahta çanakları ne yapacağını sordu.

Annem bana, "Eve ne zaman geldin?" diye sordu.

→ Annem bana, eve ne zaman geldiğimi sordu.

Anton, bize "Yaz tatilinde Türkiye'ye gidecek misiniz?" diye sordu.

→ Anton, yaz tatilinde Türkiye'ye gidip gitmeyeceğimizi sordu.

1. Selim, arkadaşına, "Mehmet sana ne verdi?" diye sordu?

→ Selim, arkadaşına, *Mehmet'in ona ne verdiğini sordu.*

2. Kemal, Ayşe'ye, "Dersten sonra ne yapacaksın?" diye sordu.

→ Kemal, *Ayşe'ye dersten sonra ne yapacağını sordu.*

3. Ayşe, Hacer'e "Konuşmacıyı tanıyor musun?" diye sordu.

→ Ayşe, Hacer'e, *konuşmacıyı tanıyıp tanımadığını sordu.*

Kazanımlar

Okuma

1. Metnin konusunu anlar.
2. Metindeki anahtar kavram ve ifadeleri belirler.

3. Okuyalım, cevaplayalım.

Huzurevinde Kahvaltı

Bülent Ecevit Üniversitesinin uluslararası öğrencileri geçen hafta, yaşamlarını Zonguldak Huzurevinde sürdüren yaşlılarla kahvaltıda bir araya geldi.

Memleketlerinden kilometrelerce uzakta olan öğrenciler ile ailelerinden uzakta yaşamlarını sürdüren yaşlılar, kahvaltı sırasında uzun uzun sohbet edip fotoğraf çektirdiler.

Muhammed Aydarus

Merhaba, Ben Etiyopyalıyım. Farmokoloji alanında doktora yapmak için Türkiye'ye geldim. Yaşlılara Saygı Haftası münasebetiyle Zonguldak Huzurevindeki yaşlı teyzeleri ve amcaları ziyarete gittik. Ziyaret sırasında, hem çok mutlu oldum hem de hüzünlendim. Aklıma, şimdi çok uzaklarda olan yaşlı anne ve babam geldi. Huzurevindeki büyüklerle kucaklaşırken sanki anne ve babamı kucaklamış gibi oldum.

Fatma Nine

İki yıldır huzurevinde yaşıyorum. Dünyada kimim kimsem kalmadı. Çok şükür, şimdi buradayım. Allah devlete millete zeval vermesin. Yaşıtlarımla huzur içinde yaşıyorum. Bugün bizi gençler ziyarete geldiler, hâlimizi hatırımızı sordular. Onların bu ziyareti beni çok mutlu etti. Allah onlardan razı olsun, Allah hepsine zihin açıklığı versin. Hem nasıl da güzel Türkçe konuşuyorlar öyle! Maşallah, Allah nazardan saklasın!

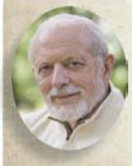

Ali Amca

Ben 86 yaşındayım. Dört yıldır burada yaşıyorum. Bugün gençlerle kahvaltıda buluştuk. Onlarla uzun uzun sohbet ettik. Gençlerle konuşmak gençleştiriyor insanı; dertlerini, sıkıntılarını unutuyorsun. Okumaya gelmişler buraya, okuyup memleketlerine döneceklermiş. Şu Allah'ın hikmetine bak! Dünyanın dört bir yanından buralara gelmişler ve bugün de bizleri ziyaret ettiler. Allah hepsinden razı olsun. Allah tez zamanda ailelerine kavuştursun.

Helal Mazorni

Ben Afganistanlıyım. Burada Uluslararası Ticaret ve İşletme bölümünde okuyacağım. Henüz TÖMER'de Türkçe öğreniyorum. Bugün hocalarımızla ve arkadaşlarımızla birlikte huzurevine ziyarete geldik. Yaşlılarla birlikte olmak, onların dertlerini dinlemek mutluluk veriyor insana. Buradakiler şanslı. Bir çatıları ve birlikte zaman geçirdikleri arkadaşları var. Dünyada binlerce belki yüz binlerce yaşlı insan, kimsesiz ve yalnız başına hayatını sürdürmeye çalışıyor. Hiç kimsenin aklına bir gün yaşlanacağı gelmiyor.

1. "Yaşlılara Saygı Haftası" sözünden ne anlıyorsunuz? Yazınız.

.....

2. "Ziyaret", "huzurevi" kelimelerinin anlamını sözlükten bulup aşağıya yazınız.

.....

3. Yaşlı insanların yaşadıkları bu yerlere niçin huzurevi denilmiş olabilir? Yazınız.

.....

4. "Allah zihin açıklığı versin!" "Allah devletimize ve milletimize zeval vermesin!" "Allah nazardan saklasın!" sözleri ne anlama gelmektedir? Bu cümleler, hangi durumlarda söylenir?

.....

3. Okuyalım, cevaplayalım.

Metni okutmadan önce huzurevi ve yaşlılar haftası ile ilgili öğrencilerinize sorular yöneltiniz. Metni öğrencilerinize okutup etkinlikleri yaptırınız

Kazanımlar

Okuma

1. Öznel ve nesnel yargıları anlar.
2. Metnin ana düşüncesini ve yardımcı düşüncelerini anlar.

4. Okuyalım, işaretleyelim anlatalım.

Öğrencilerinizle yaşlılık ve gençlik hakkında bu kavramların onlarda çağrıştırdıklarını sorarak konuşunuz. Olumlu, olumsuz yönlerini anlatmalarını isteyiniz. Metni okutup etkinlikleri yaptırınız.

4. Okuyalım, işaretleyelim, anlatalım.

Yaşlılık

Yaşlılığa herkes ulaşmak ister, ulaşınca da onu kötüler. Hâlbuki tıpkı ağaçtaki meyvelerin zamanı gelince olgunlaşıp yere düşmesi gibi insan ömrünün de bir sonu olması kaçınılmazdır.

Yaşlılığı kötü gösteren dört sebep vardır. İsterseniz, bu sebepleri ve bu sebeplerin ne dereceye kadar gerçek olduklarını görelim.

Yaşlılık, insanı işlerden uzaklaştırırmış. Hangi işlerden? Gençlik ve güç isteyen işlerden mi? Yaşlıların bedeni güçsüz olsa da manevi güçlerle yapılabilecek işler yok mudur?

Yaşlılar, gençlerin yaptığı işleri yapamazlar ama çok daha büyük, çok daha iyi işler görürler. Büyük işler, kol gücüyle değil; sözünü geçirme ve isabetli düşüncelerle başarılır. Ancak yaşlandıkça bellek zayıflar, derler. İşletmezsen ya da belleğin yaratılıştan ağır işliyorsa zayıflar elbette. Bir yaşlının hazinesini gömdüğü yeri unuttuğunu doğrusu hiç duymadım.

Yaşlılığı kötü gösteren ikinci sebep bedenin zayıflamasıdır. Yeni yetiştiğim sıralarda bir boğa ya da bir fil kadar güçlü olmak umurumda değildi. Şimdi de gençlikteki gücümü yitirişim umurumda değil. İnsan yalnızca, gücünü yönetmesini bilmeli, ancak gücünün yettiği kadarına el atmalı; işte böyle olursa insan, "Eski gücüm kalmadı." diye hayıflanmaz. Dediklerine göre Milon, Olimpiyat alanına omuzlarında canlı bir öküzle girmiş. Sana böyle bir beden gücünün mü yoksa Pisagor'daki zekâ gücünün mü verilmesini istersin?

Gelelim yaşlılığa bulduğu üçüncü eksikliğe, yani yaşlıların zevklerden yoksun olmasına. Yaşlılık bizden gençliğin bu özelliğini uzaklaştırıyorsa ne büyük bir iyilik ediyor! Çünkü zevk isteği, hem insanda düşünce bırakmaz hem de aklın gözlerini körleştirir.

Yaşlıların zevki aramamaları bir eksiklik değil, tam tersine övünülecek bir şeydir. Yaşlılar şölenlerden, güzel sofralardan uzak mı kalıyorlar? Öyleyse sindirimsizlikten, uykusuzluktan da uzak kalıyorlar demektir.

Yokluğunu duymadığın şeyin üzüntüsünü de duymazsın. İhtiyar Sofokles'e "Aşkla aran nasıl?" diye sorulunca şöyle demiş: "Allah korusun! Ben ondan elimi eteğimi seve seve çektim, kaba ve çılgın bir efendinin elinden kurtulmuş gibiyim."

Yaşlılığa kötü dedirten dördüncü sebep ise ölüme yakın oluş. Evet, ölüm yaşlılardan uzun süre uzak kalamaz ama onca yıl yaşayıp da ölümün küçümsenmesi gerektiğini anlamayan yaşlıya yazık! Genç bile olsa, akşama kadar yaşayacağını kesin olarak söyleyecek düşüncesiz bir insan var mıdır? Ölüm gençlerin de başında olduğuna göre niçin yaşlılığı kötülemek için bir sebep olsun? Bir ömür, kısa da olsa iyi ve onurlu olarak yaşamaya yetecek kadar uzundur. Öleceğimiz kesin, kesin olmayan bir şey varsa o da bugün ölüp ölmeyeceğimizdir.

Yaşlılık üzerine söyleyeceğim işte bu kadar! Keşke siz de o çağa erseniz de benden dinlediklerinizin doğru olduğunu kendi deneyimlerinizle görebilseniz!..

A) İşaretleyelim.

	Yazarın Görüşü	Genel Görüş
Yaşlılığa herkes ulaşmak ister, ulaşınca da onu kötüler.	●	
Yaşlandıkça bellek zayıflar.		●
Büyük işler, kol gücüyle değil; sözünü geçirme ve isabetli düşüncelerle başarılır.	●	
Zevk isteği, hem insanda düşünce bırakmaz hem de aklın gözlerini körleştirir.	●	
Yokluğunu duymadığın şeyin üzüntüsünü de duymazsın.	●	
Ölüm yaşlılardan uzun süre uzak kalamaz.		●
Bir ömür, kısa da olsa iyi ve onurlu olarak yaşamaya yetecek kadar uzundur.	●	
İnsan ömrü sınırsız değildir.	●	
İşletilmeyen bellek zayıflar.	●	
Yaşlılıkta beden zayıflar.		●
Zekâ gücü beden gücünden çok daha önemlidir.	●	
İnsanın ne zaman öleceği belirsizdir.	●	

B) Metinden aşağıdaki yargılardan hangilerine ulaşabiliriz?

1. Her yaşın bir güzelliği vardır.	●	7. Yaşlılık insanın kaçınılmaz bir gerçeğidir.	●
2. Yaşlılık sanıldığı gibi şikâyet edilecek bir dönem değildir.	●	8. Yaşlılık çok önemli işler görmeye engel değildir.	●
3. Belleği zayıflatan yaşlılık değildir.	●	9. Yaşlı insanların şikâyetleri çok olur.	
4. Yaşlılıkla ilgili şikâyetler toplumdan topluma değişir.		10. Zekâ gücü, beden gücünden daha kıymetlidir.	●
5. Çok yemek sindirim güçlüğüne yol açar.	●	11. Kimse ne kadar yaşayacağını bilemez.	●
6. Yaşlılık insanı yalnızlaştırır.		12. İnsan hayatı çok da uzun değildir.	

C) Bu metni en iyi anlatan düşünce yukarıdakilerden hangisidir?
Yaşlılık sanıldığı gibi şikâyet edilecek bir dönem değildir.

5. Örnekteki gibi tamamlayalım.

1. Ali, Leylâ'ya "Tiyatroya birlikte gidelim." dedi.
   Ali, Leylâ'ya tiyatroya birlikte gitmeyi teklif etti.
2. Mustafa, "Bugün alışverişe ben gideyim." dedi.
   Mustafa, alışverişi bugün kendisinin yapmasını teklif etti.
3. Öğretmen, öğrencilere "Bu problemi birlikte çözelim." dedi.
   Öğretmen öğrencilere problemi birlikte çözmeyi teklif etti.

5. Örnekteki gibi tamamlayalım.

Öğrencilerinizden cümleleri dolaylı anlatıma çevirmelerini isteyiniz.

Kazanımlar

Dinleme

1. Konuşmada verilmek istenen ana iletiyi anlar.

Dinleme metni ünitenin sonundadır.

6. Dinleyelim, işaretleyelim.

Metni dinletiniz. Öğrencilerinizden dinleme yapılırken parçada geçen organları işaretlemelerini isteyiniz.

7. Örnekteki gibi tamamlayalım.

Öğrencilerinizden dinleme metnine uygun bir şekilde tamamlamalarını isteyiniz.

8. Okuyalım, tamamlayalım.

Öğrencilerinize metni okutup cümleleri tamamlamalarını isteyiniz. Yazma işlemi bittikten sonra öğrencilerinize cümlelerini okutunuz.

6. Dinleyelim ve metinde adı geçen organ adlarını işaretleyelim.

Yaşlılığa Hazır mısınız?

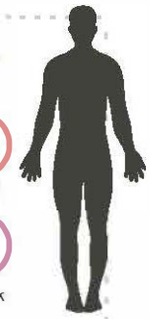

☐ mide ☐ karaciğer ☐ böbrekler ☐ akciğer ☐ kalp ☐ el ☐ diş

☐ burun ☐ dudak ☐ kafa ☐ beyin ☐ kulak ☐ göz ☐ ayak

7. Örnekteki gibi tamamlayalım.

1. Vücut ısısı gençliğe nazaran daha düşüktür.
2. *mide* ve bağırsaklarda bozukluklar ön plana çıkar.
3. *Gözlerde*, yakındaki nesnelere odaklanma güçlüğü 40'lı yaşlarda başlar.
4. *Kulaklarda*, 60'lı yaşlarda düşük frekanslı sesleri duyma becerisi azalır.
5. Seksen yaşından sonra *böbrekler*, 20 yaşındaki süzme işinin ancak yarısını yapabilir.
6. *Deri* daha az esnek, kuru ve buruşuktur.
7. *Kaslar* daha gevşek ve zayıf olup daha kısa boyludur.
8. Yaşlıların vücudunda görülen en aşırı *şişmanlık* karın çevresinde ve göğüstedir.

8. Okuyalım, örnekteki gibi tamamlayalım.

Uzmanlar diyor ki: Genç ve sağlıklı kalmak sizin elinizde!

1. Daha fazla su için.
2. Gün boyunca üç saatten fazla aç kalmayın.
3. Bol bol meyve ve sebze tüketin.
4. Sabah erken kalkın ve akşam geç yatmayın.
5. Katkılı, boyalı, işlem görmüş gıdalardan uzak durun.
6. Günde en az bir saat açık havada yürüyün.

Cümlelerimizde aşağıdaki fiilleri kullanalım.

önermek | tavsiye etmek | istemek | söylemek | gerektiğini söylemek

1. Uzmanlar, genç ve sağlıklı kalmak için daha fazla su içmemizi öneriyorlar.
2. Uzmanlar, genç ve sağlıklı kalmak için gün boyunca *üç saatten fazla aç kalmamamızı öneriyorlar.*
3. *Uzmanlar, genç ve sağlıklı kalmak için bol bol meyve ve sebze tüketmemizi istiyorlar.*
4. *Uzmanlar, genç ve sağlıklı kalmak için sabah erken kalkmamızı ve akşam geç yatmamamızı tavsiye ediyorlar.*
5. *Uzmanlar, genç ve sağlıklı kalmak için katkılı, boyalı, işlem görmüş gıdalardan uzak durmamızı istiyorlar.*
6. *Uzmanlar, genç ve sağlıklı kalmak için günde en az bir saat açık havada yürümemiz gerektiğini söylüyorlar.*

Kazanımlar

Konuşma

1. Güncel bir konuyu olumlu ve olumsuz yönleriyle değerlendirir.
2. Fikirlerini mantıklı bir şekilde sıralayarak neden-sonuç ilişkisine dayalı bir tez halinde tutarlı ve belirli bir düzen içinde aktarır.

9. Konuşalım.
Kendinize Dikkat Edin!

Yaşlı bir insan olduğunuzu düşününüz. Gençlere neler tavsiye edersiniz?

10. Yazalım.
Belediye Başkanı

Yaşadığınız şehrin belediye başkanlığına aday olsaydınız yaşlılar ve gençler için ne tür proje ya da projeleriniz olurdu? Bu projeleri gerçekleştirmek için neler yapardınız?

Yaşlılar için;

Gençler için;

9. Konuşalım.

Ders kitabından konuşma etkinliğini öğrencilerinize yaptırınız.

10. Yazalım.

Ders kitabındaki yazma etkinliğini iki ayrı bölümde "yaşlılar ve gençler" olmak üzere öğrencilerinizden yapmalarını isteyiniz.

Serbest Okuma

Öğrencilerinize Kültür Çağlayanı adlı bölümü okutarak kendi ülkelerinde böyle bir geleneğin olup olmadığını sorunuz.

Serbest Okuma

Türklerde Ad Verme Geleneği

Türk töresinde aile ve çocuk, toplumun temeli olarak görülür. Doğum öncesi ve sonrası; büyütülüp yetiştirilmesi ile ilgili törenlerin varlığı ve bu törenlerin gücü, bize bu konuda bir fikir vermektedir.

Türklerde, özellikle Türkiye'de, çocuğa doğumunu izleyen üç veya yedinci gün içinde ad verilmesi yaygın bir gelenektir. Bu âdet, bugün de sürdürülmektedir. Eski Türk yaşayışında ise çocuk, gerçek adına ergenlik çağında ve bir beceri göstermesi, yiğitlik yapmasıyla kavuşurdu. Bunun en güzel örnekleri Dede Korkut hikâyelerinde işlenmiştir.

Türklerde ad koyma töreni şu şekilde gerçekleşir: Ad koyacak kişi, abdest aldıktan sonra gelip çocuğu kucağına alır, kıbleye yönelir; çocuğun sağ kulağına alçak sesle ezan okur, sol kulağına kamet getirir. Sonra, yine sağ kulağına koyacağı adı üç kere söyler. "Adını biz verdik, yaşını Allah versin, hayırlı evlat olsun, âmin!" duasıyla ad verme işini sona erdirir.

Çocuğa verilen ad, tarih ve saatiyle birlikte Kur'an-ı Kerim'e yazılır. Onun için bazı evlerdeki Kur'an'ların iç kapakları küçük bir soy kütüğü gibidir.

Osman KİBAR

Tamamlayalım. 1. Bu kelimelerin eş anlamlılarını sözlükten bulup yazınız.
2. "Yaşlılık" ve "hayat" kelimelerinin zıt anlamlılarını yazınız.

Kelime Dünyası

Öğrencilerinizden kelime dünyasındaki kelimelerin eş anlamlılarını bulduktan sonra yaşlılık ve hayat kelimelerinin zıt anlamlarını yazmalarını isteyiniz.

Değerlendirme

1. Üniteyi bitirdikten sonra aşağıdaki değerlendirme sorularını öğrencilerinize ödev olarak veriniz veya sınıfta yapınız.
2. Öğrencileriniz soruları cevapladıktan sonra sınıfta birlikte çözünüz ve yanlış yapan öğrencileri bilgilendiriniz.
3. Öğretiminde eksiklik gördüğünüz konularla ilgili ek çalışmalar yaparak sınıfınız hazır olduğunda bir sonraki üniteye geçiniz.

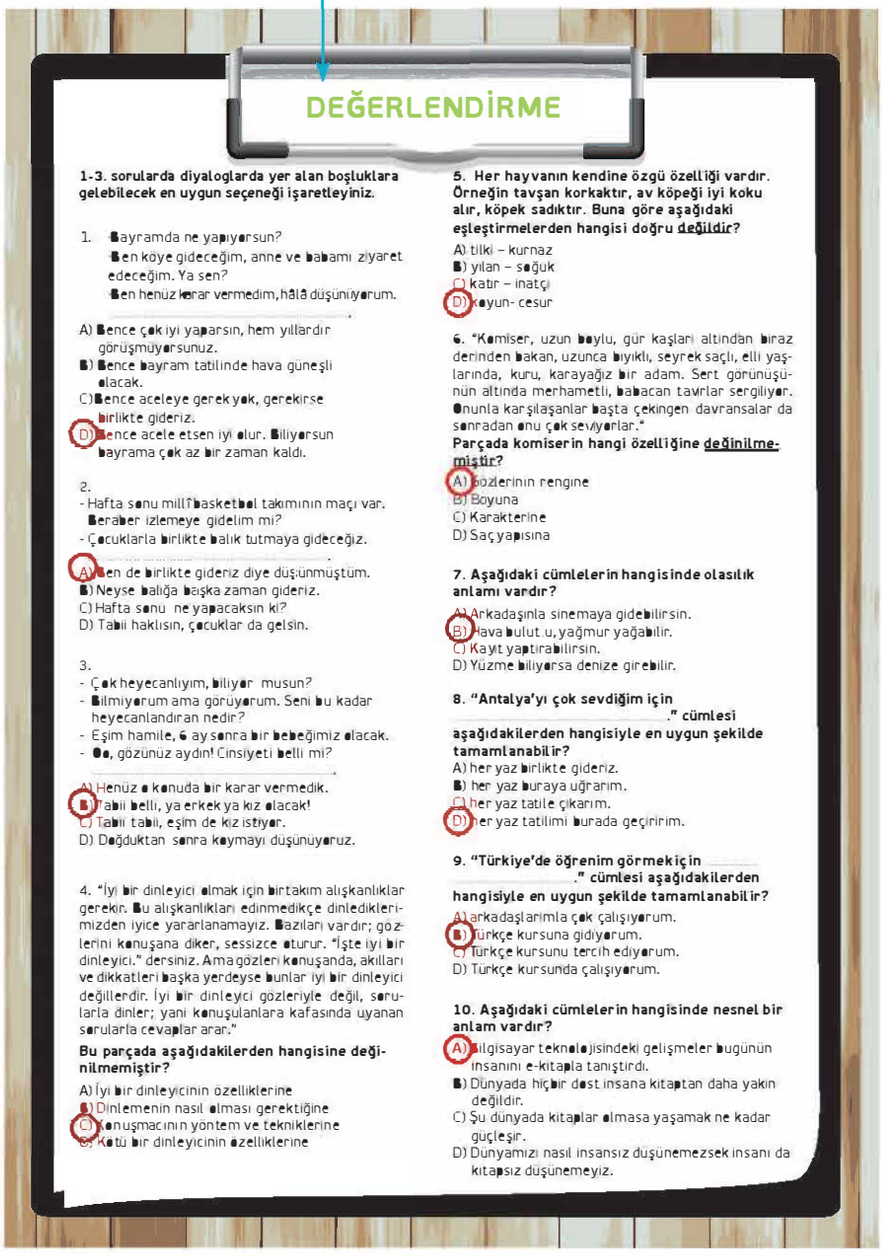

DEĞERLENDİRME

1-3. sorularda diyaloglarda yer alan boşluklara gelebilecek en uygun seçeneği işaretleyiniz.

1. - Bayramda ne yapıyorsun?
   - Ben köye gideceğim, anne ve babamı ziyaret edeceğim. Ya sen?
   - Ben henüz karar vermedim, hâlâ düşünüyorum.
   _____.

A) Bence çok iyi yaparsın, hem yıllardır görüşmüyorsunuz.
B) Bence bayram tatilinde hava güneşli olacak.
C) Bence aceleye gerek yok, gerekirse birlikte gideriz.
D) Bence acele etsen iyi olur. Biliyorsun bayrama çok az bir zaman kaldı.

2. - Hafta sonu millî basketbol takımının maçı var. Beraber izlemeye gidelim mi?
   - Çocuklarla birlikte balık tutmaya gideceğiz. _____.

A) Ben de birlikte gideriz diye düşünmüştüm.
B) Neyse balığa başka zaman gideriz.
C) Hafta sonu ne yapacaksın ki?
D) Tabii haklısın, çocuklar da gelsin.

3. - Çok heyecanlıyım, biliyor musun?
   - Bilmiyorum ama görüyorum. Seni bu kadar heyecanlandıran nedir?
   - Eşim hamile, 6 ay sonra bir bebeğimiz olacak.
   - Oo, gözünüz aydın! Cinsiyeti belli mi?
   _____.

A) Henüz o konuda bir karar vermedik.
B) Tabii belli, ya erkek ya kız olacak!
C) Tabii tabii, eşim de kız istiyor.
D) Doğduktan sonra kaymayı düşünüyoruz.

4. "İyi bir dinleyici olmak için birtakım alışkanlıklar gerekir. Bu alışkanlıkları edinmedikçe dinledikleri-mizden iyice yararlanamayız. Bazıları vardır; gözlerini konuşana diker, sessizce oturur. "İşte iyi bir dinleyici." dersiniz. Ama gözleri konuşanda, akılları ve dikkatleri başka yerdeyse bunlar iyi bir dinleyici değillerdir. İyi bir dinleyici gözleriyle değil, sorularla dinler; yani konuşulanlara kafasında uyanan sorularla cevaplar arar."

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

A) İyi bir dinleyicinin özelliklerine
B) Dinlemenin nasıl olması gerektiğine
C) Konuşmacının yöntem ve tekniklerine
D) Kötü bir dinleyicinin özelliklerine

5. Her hayvanın kendine özgü özelliği vardır. Örneğin tavşan korkaktır, av köpeği iyi koku alır, köpek sadıktır. Buna göre aşağıdaki eşleştirmelerden hangisi doğru değildir?

A) tilki – kurnaz
B) yılan – soğuk
C) katır – inatçı
D) koyun- cesur

6. "Komiser, uzun boylu, gür kaşları altından biraz derinden bakan, uzunca bıyıklı, seyrek saçlı, elli yaşlarında, kuru, karayağız bir adam. Sert görünüşünün altında merhametli, babacan tavırlar sergiliyor. Onunla karşılaşanlar başta çekingen davransalar da sonradan onu çok seviyorlar."
Parçada komiserin hangi özelliğine değinilmemiştir?

A) Gözlerinin rengine
B) Boyuna
C) Karakterine
D) Saç yapısına

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde olasılık anlamı vardır?

A) Arkadaşınla sinemaya gidebilirsin.
B) Hava bulutlu, yağmur yağabilir.
C) Kayıt yaptırabilirsin.
D) Yüzme biliyorsa denize girebilir.

8. "Antalya'yı çok sevdiğim için _____." cümlesi aşağıdakilerden hangisiyle en uygun şekilde tamamlanabilir?

A) her yaz birlikte gideriz.
B) her yaz buraya uğrarım.
C) her yaz tatile çıkarım.
D) her yaz tatilimi burada geçiririm.

9. "Türkiye'de öğrenim görmek için _____." cümlesi aşağıdakilerden hangisiyle en uygun şekilde tamamlanabilir?

A) arkadaşlarımla çok çalışıyorum.
B) Türkçe kursuna gidiyorum.
C) Türkçe kursunu tercih ediyorum.
D) Türkçe kursunda çalışıyorum.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde nesnel bir anlam vardır?

A) Bilgisayar teknolojisindeki gelişmeler bugünün insanını e-kitapla tanıştırdı.
B) Dünyada hiçbir dost insana kitaptan daha yakın değildir.
C) Şu dünyada kitaplar olmasa yaşamak ne kadar güçleşir.
D) Dünyamızı nasıl insansız düşünemezsek insanı da kitapsız düşünemeyiz.

Kendimi Değerlendiriyorum.

Bu bölümde;

Öğrencilerinizden değerlendirme cümlelerini sözlük yardımıyla anlamaya çalışmalarını isteyiniz. Zorlandıkları yeterlikle ilgili ek çalışma ve ödev istemelerini söyleyiniz. Öğrencilerin kişisel farklılıklarına göre ayrı ayrı ödevler vermeniz gerekir. Verdiğiniz her ödevi de mutlaka kontrol edip öğrenciye dönüt vermelisiniz.

DİNLEME METİNLERİ

A. HAYATA İLK ADIM

1. Altın Top

Bir zamanlar, ülkenin birinde zengin bir aile ile fakir bir aile birbirilerine komşu olarak yaşarlarmış. Fakir ailenin evinden her akşam kahkaha sesleri yükselirken zengin ailenin evi âdeta yas evine bürünürmüş. Zengin aile, fakir komşularının bu mutluluğuna bir türlü anlam veremez bununla birlikte onların bu hâline de çok özenirlermiş.

Zengin adam, bir gün karısına demiş ki,

- Biz bu kadar mala mülke sahibiz ama yine de mutlu değiliz. Niçin bizim neşemiz yok? Sen yarın, bu fakir komşulara git ve komşunun hanımına "Bu mutluluğunuzun sebebi nedir?" diye sor bakalım.

Zengin adamın karısı sabah olunca fakir komşularını ziyarete gitmiş. Sohbet sırasında evlerindeki mutluluğun sebebini sormuş. Kadın demiş ki,

- Bizim küçük bir altın topumuz var. Eşim akşam eve geldiğinde, altın topu birbirimize atarak oynar, eğleniriz.

Zengin adamın karısı, komşularının mutluluk kaynağını öğrenince hem çok şaşırmış hem de sevinmiş. Eğer onlar bir altın topla bu kadar mutlu oluyorlarsa biz on tane altın top alırız, mutluluğumuza mutluluk katarız, diye düşünmüş. Sabırsızlıkla akşamın olmasını beklemiş. Akşam olunca da durumu heyecanla kocasına anlatmış.

Zengin adam, ertesi gün bir kuyumcuya giderek altın bir top siparişi vermiş. Akşam eve dönmeden önce kuyumcuya uğramış. Kuyumcuya siparişinin hazır olup olmadığını sormuş. Kuyumcu adama,

-Evet, siparişiniz hazır. Ancak merak ediyorum, bu altın topu ne yapacaksınız? diye sormuş.

Adam kuyumcuya,

- Şimdi hemen eve gitmem lazım, hanım beni bekliyor, onunla top oynayacağız, demiş ve altın topun ücretini kuyumcuya ödedikten sonra aceleyle dükkândan çıkmış.

Bu işten pek bir şey anlamayan kuyumcu, adamın arkasından bakakalmış.

Zengin adam, eve gelir gelmez karısını karşısına almış ve altın topu birbirlerine atmaya başlamışlar. Ancak hayal ettikleri neşe bir türlü gerçekleşmemiş. Hatta madeni topun ağırlığı sebebiyle canları yanmış; sert atışlar yüzünden topun isabet ettiği vücutları, yer yer morarmış. Sabah olur olmaz zengin adamın karısı, fakir komşularının kapısına dayanmış.

- Biz senin dediğin altın topu aldık. Dün akşam kocamla karşılıklı bu topla oynadık, fakat bir türlü mutlu olamadık. Hatta topun ağırlığı yüzünden birbirimizin canını acıttık, demiş. Fakir komşu,

- A komşum, benim sana anlattığım bildiğin gibi bir top değil. Bizim sarı saçlı, tostoparlak bir yavrumuz var. Biz ona "altın top" diyoruz. Akşam olunca bir benim kucağıma, bir babasının kucağına koşar ve bizi eğlendirir. Onunla meşgul olurken yorgunluğumuzu unutur, neşeleniriz, cevabını vermiş.

A. HAYATA İLK ADIM
4. Adını Kim Koysun?

Serkan'ın babası Kızım ellerine sağlık, yemekler çok güzeldi.

Aylin Afiyet olsun babacığım ama yemeği ben tek başıma yapmadım. Serkan da bana yardım etti.

Serkan'ın annesi Aferin benim oğluma, annesinin evladı. Küçükken bana da hep böyle yardım ederdi. Allah herkese Serkan gibi evlat nasip etsin!

Aylin'in annesi Benim kızım da çok hamarattır. Elinden her türlü iş gelir.

Aylin'in babası Bırakın şimdi çocuklarınızı övmeyi de asıl meselemize gelelim. Kızım sen bize bu arada orta şekerli bir Türk kahvesi yap bakalım.

Aylin Tabii babacığım. Sizin kahveniz nasıl olsun anneciğim?

Serkan'ın annesi Benimki sade olsun evladım. Anlaşılan bu akşam yine uykusuz kalacağız.

Serkan'ın babası Uykusuz kalacak ne var hanım! Çocuğun adı belli! Elbette, paşa babamın adı olacak: Ekrem Nazım! Küçük Ekrem Paşa.

Serkan Baba, bebeğin cinsiyeti henüz belli değil.

Serkan'ın babası Oğlum, ben biliyorum, erkek olacak. Bizim sülalede ilk çocuklar hep erkek olur.

Serkan'ın annesi Aaa! Ben kız torun istiyorum. İkincisi erkek olsun. Adını bile hazırladım: Eda!

Aylin'in annesi Biz burada neciyiz efendim? Bize hiç soran yok!

Aylin'in babası Hanım, anlaşılan biz dış kapının mandalıyız!

Serkan Ne münasebet babacığım, niçin öyle düşünüyorsunuz?

Aylin'in annesi Görmüyor musun evladım? Sizinkiler maşallah, adını koymuşlar, bize de "Allah adıyla yaşatsın!" demek kalmış.

Aylin Anlaşılan sizin bu ad koyma kavganız bitmeyecek. Bir araya gelmeniz de çare olmadı. Hiç kusura bakmayın. Biz Serkan'la bu konuda bir karar verdik.

Serkan'ın annesi (Kocasının kulağına eğilerek sessizce) Gelin hanım, bizim çocuğu iyice eline almış bey!

Serkan Söylediğini duymadım zannetme anne.

Serkan'ın annesi Laf da söylenmiyor ayol, hemen de alınıyor. Huy değiştirmiş bizim oğlan. Sanki hamile gelin hanım değil de kendisi.

Aylin'in annesi Durun bakalım canım, belli ki çocuklar bu işi kendi aralarında çözmüşler. Bir dinleyelim bakalım.

Serkan'ın annesi Dünürüm, kararı kızın vermiş ya! Bakıyorum da hemen kızından yana oldun.

Serkan'ın babası Hanım, sen de lafı iyice uzattın!

Serkan'ın annesi Tamam tamam, konuşanda kabahat. Doğru söyleyeni dokuz köyden kovarlar, zaten! Yine kötü kaynana biz olduk!

Aylin Olur mu hiç öyle anneciğim! Sen dünyanın en tatlı annesisin.

Aylin'in babası Haydi bakalım kızım, söyleyin artık şu kararınızı da çatlatmayın bizi.

Aylin O hâlde sıkı durun, söylüyorum: Biz Serkan'la karar verdik, çocuğumuz doğmadan önce cinsiyetini öğrenmeyeceğiz. Hepimiz için sürpriz olsun istiyoruz.

Serkan'ın annesi Aferin benim gelinime. En doğru kararı vermişsiniz.

Serkan'ın babası Hanım, az önce öyle demiyordun?

Serkan'ın annesi Ben ne dediğimi biliyorum bey. Henüz bunamadım.

Serkan Şimdi de ikinci kararımızı söylüyoruz: Bebek doğduktan sonra herkes belirlediği adı söyleyecek. Elbette Aylin'in de benim de düşündüğümüz bazı adlar var. Bu adları bir torbaya koyacağız ve üç kez kura çekeceğiz. Hangi ad daha çok çıkarsa bebeğin adı o olacak.

Serkan'ın babası Çok iyi düşünmüşsünüz evladım. İkiniz de büyüklerinizin kalbini kırmamaya çalışıyorsunuz. Ama galiba biz heyecana kapılıp pek sağlıklı düşünemedik. Bu kararınızla bize de iyi bir ders verdiniz. Galiba doğrusu bu işi size bırakmak. Çocuğunuza ad koymak en çok sizin hakkınız.

B. RÜZGÂR GİBİ GEÇTİ
1. Üniversiteli Gençlerin Sorunları

Herkes gibi gençlerin de sorunları çok. Ama nedense onlar bunun pek farkında değil ya da dile getiremiyorlar.

Gençlerle geçen hafta değişik platformlarda uzun uzadıya sorunlarını tartıştık. 60'lı, 70'li, 80'li yılların gençleri gibi isyankâr değiller. Öyle ki çok zor koşullarda öğrenimlerini sürdürmeye çalışmalarına rağmen içlerinde hiçbir sorunumuz yok diyenler de var. Ama konuşmalarına fırsat verip sabırla dinlediğinizde gündeme getirmedikleri pek çok sorunun varlığını görebiliyorsunuz.

Peki, bu sorunlar neler? İşte üniversiteli gençlerin, "En önemli sorunlarınız nedir?" sorusuna verdikleri cevaplardan bazıları:

- Üniversite sonrası işsizlik
- Staj yeri bulamama
- Barınma
- Ulaşım
- Üniversitelerin yetersizliği
- Hayat pahalılığı
- Bursların azlığı
- Uygulamaya yönelik eğitimin olmaması
- Kitapların pahalı olması
- Sağlık hizmetleri ve sosyal tesislerin yetersizliği
- Sivil toplum örgütlerinin yeterince güçlü olmaması
- Kalitesiz eğitim
- Gelecek kaygısı
- Aile içi baskı
- Spor yapacak tesislerin bulunmaması
- Fikirlerin rahatça ifade edilememesi
- Yabancı dil

Abbas GÜÇLÜ

B. RÜZGÂR GİBİ GEÇTİ
1. Tahta Çanaklar

Süleyman Dede iyice yaşlanmıştı. Gözleri görmüyor, kulakları iyi işitmiyordu. Yemeğini bile doğru dürüst yiyemiyordu. Üstüne başına döküyor, sofrayı kirletiyordu. Bu yüzden gelini de oğlu da ona kızıyorlar, iyi davranmıyorlardı. Evde onu tek seven küçük torunu Ali'ydi. Ali dedesine acıyor, babasıyla annesinin davranışlarına çok kızıyordu.

Bir akşam yemek yiyeceklerdi. Dede, ekmeğe uzanayım derken kolu tabağına takıldı ve tabağını yere düşürdü. Örtüler kirlendi, tabak kırıldı. Gelini kızdı, bağırdı. Süleyman Dede, üzüntü içinde odasına çekildi. Karnı çok açtı ama yiyecek hâli kalmamıştı. Ağlıyordu... "Allah'ım, canımı al da kurtulayım, oğluma ve gelinime daha fazla yük olmak istemiyorum." diye Allah'a yalvarmaya başladı.

Ertesi gün Ali'nin babası eve elinde tahta çanak ve kaşıklarla geldi. Süleyman Dede'yi evin bahçesindeki kulübeye taşıdılar. Artık burada kalacak, yemeklerini de bu tahta çanak ve kaşıklarla yiyecekti.

Ali buna çok üzüldü. Neden böyle yapıyorlardı, sanki? Bir gün gelecek, onlar da yaşlanacaklardı. Onların da eli ayağı tutmaz olacaktı. Bunu annesine, babasına nasıl anlatmalıydı?

Yağmurlu bir gündü. Ali'nin annesi babası evdeydi. İşe gitmemişlerdi. Ali, birkaç tahta parçası getirdi. Bir bıçakla onları kesmeye, oymaya başladı. Bir yandan da annesine, babasına bakıyordu. Annesi ve babası merak ettiler. Ali bu tahtalarla ne yapıyordu? Annesi Ali'ye sordu:

- Bu tahtalarla ne yapıyorsun Ali?

- Tahta çanaklar yapıyorum.

- Tahta çanakları ne yapacaksın?

- Sizin için!

- Bizim için mi?

- Evet, sizin için. Yaşlandığınızda yemeklerinizi bu kaplara koyacağım. Siz dedeme öyle yapmıyor musunuz? Dedeme ne yapıyorsanız ben de size öyle yapacağım.

İkisinin de yüzü kıpkırmızı oldu, söyleyecek tek kelime bulamadılar. Yaptıklarından pişman oldular. Süleyman Dede'nin yanına varıp ondan özür dilediler. Süleyman Dede'yi tekrar yanlarına alarak onu bağırlarına bastılar.

C. BU DA GEÇER YA HU!

6. Yaşlılığa Hazır mısınız?

"Hatırlar mısın, sen doğduğunda ağlıyordun ve etrafındaki herkes gülüyordu. Öyle bir hayat sür ki sen öldüğünde herkes ağlasın, senin yüzünde ise anlamlı bir gülümseme olsun."

Hepimiz doğar, büyür ve ölürüz. Yaşlanma, bir süreçtir, doğumla başlar ve bir daha durmaz.

1963 yılında Kiev'de toplanan Dünya Sağlık Teşkilatı konferansında yaşlılığa ilişkin bir sınıflandırma ortaya konulmuştur. Buna göre;

Orta yaş, 45-59; yaşlı, 60-74; ihtiyar, 75 yaş ve yukarısı olarak kabul görmüştür.

Ortalama yaşam süresi Antik Roma'da yaklaşık olarak 22 yılken, 1800'lü yıllarda 41-42 yıla, bugün ise 75-80 yıla çıkmıştır.

Yaşlılıkta;

1. Vücut ısısı gençliğe nazaran daha düşüktür. Eskisi gibi artık kolay terlenmez.

2. Mide ve bağırsaklarda bozukluklar ön plana çıkar.

3. Gözlerde, yakındaki nesnelere odaklanma güçlüğü 40'lı yaşlarda başlar, 70'li yaşlarda ayrıntıları görme becerisi azalır. 50 yaşından itibaren, loş ışıkta görme ve hareket eden nesneleri fark edebilme becerisi azalmaya başlar.

4. Kulaklarda, 60'lı yaşlarda düşük frekanslı sesleri duyma becerisi azalır. 30-80 yaşları arasında erkekler kadınlardan iki kat hızla duyma yetilerini yitirirler.

5. Karaciğer ve böbrekler daha az çalışır. Seksen yaşından sonra böbrekler, 20 yaşındaki süzme işinin ancak yarısını yapabilir. Sık sık idrara çıkılır. Aynı zamanda 55 yaşını geçmiş erkeklerin dörtte üçünde prostat büyümesi görülür.

6. Kalp, kanı 30 yaşına göre %30 daha yavaş pompalar. Atardamarlardaki sertleşme, kanın akışını güçleştirir. Akciğerlerin lifleri, yumuşaklığını kaybettiğinden nefes darlığı başlar; akciğerlerin çalışma gücü gençliğe kıyasla % 40 azalır.

7. Deri daha az esnek, kuru ve buruşuktur. El ve yüzde çil, siyah lekeler çıkar. Başta kalan saçlar da beyazlaşır.

8. Kaslar daha gevşek ve zayıftır. Gövdede küçülme, hayatın yedinci ve sekizinci onar yıllık devrelerine rastlar. Her on yılda bir oksijen tüketimi %5-10 azalır, 75 yaşa gelindiğinde ellerin kavrama gücü %45 azalır.

9. Yaşlıların vücudunda görülen en aşırı şişmanlık karın çevresinde ve göğüstedir. Öteden beri bilinen bu duruma "ihtiyarlık göğsü" denilmektedir. Yaşlı bir kimse, eğer burun ve kulak uzunluğunun ve genişliğinin arttığından şüphe ediyorsa bu şüphesinde haklıdır; bu artış burun ucu için %6'dan kulak uzunluğu için %10'a kadar değişebilir. Araştırma sonuçlarına göre, baş, yüz, el ve ayak ölçüleri her yaşta aynı kalmaktadır.

Dr. Halit YILDIRIM

4
Mutfakta Kim Var?

Bölümler
A. Yemekte Ne Var?
B. Su Gibi Aziz Ol!
C. Yemek Yapma Sanatı

Beceriler
- Yemek İsimlerini Tanıma
- Yiyecek ve İçeceklerle İlgili Kalıp İfadeleri Bilme

Dil Bilgisi
- boyunca
- süresince
- -DIğI sürece
- -DIğI zaman
- -DIkçA
- -IncA
- -Ar ... mAz

Kelimeler
- misafir
- yemek
- ölçü
- kızartma

4 Mutfakta Kim Var?

A. ALT KONULAR

A) Yemekte ne var?
B) Su Gibi Aziz Ol!
C) Yemek Yapma Sanatı

B. SÖZ VARLIĞI

- sofra, yemek, mutfak, doğramak, karıştırmak, pişirmek, tencere, ocak, kepçe, kaşık, masa, çatal
- hayat, su, can, tatlı, ölçü, oran, vücut, mide, damar, diyet, doktor, hastalık
- misafir, balık, kırmızı et, beyaz et, ateş, ızgara, kızartma, haşlama, yağ, tuz, tezgah, pişirmek

C. DİL BİLGİSİ

- Zarf fiil ekleri: -ınca, -ır ... -maz, -acağı sırada
- Zarf fiil ekleri: -dıkça, -dığı sürece, süresince, boyunca

D. KAZANIMLAR

DİNLEME

1. Belli bir uzmanlık alanına giren metinlerdeki temel terim ve kalıpları anlar.
2. Konuşmalardaki soyut kullanımlar ile alana yönelik terim ve kalıpları anlar.
3. Konuşmada verilmek istenen ana iletiyi anlar.
4. Konuşmayı seçici dinleme yöntemiyle dinleyerek anlar.
5. Konuşmalardaki anahtar kavramlardan hareketle metnin konusunu anlar.
6. Dinlediği konuşmalardaki konuyu ve ana iletiyi anlar.

OKUMA

1. Herhangi bir uzmanlık alanında yazılmış metinlerin ana düşüncesini ve yardımcı düşüncesini anlar.
2. Sanatsal ve kültürel etkinliklerle ilgili temel terim ve kalıpları bilir.
3. Sanatsal ve kültürel bir etkinlikle ilgili metni özetleyecek derecede anlar.

4. Metindeki neden-sonuç, amaç-sonuç, şart, varsayım, olasılık, onaylama, genelleme, karşı çıkma gibi durumları ifade eden yargıları anlar.
5. Öznel ve nesnel yargıları anlar.
6. Metnin konusunu belirler.
7. Metnin ana ve alt başlıkları ile konusu arasındaki ilişkiyi belirler.

KONUŞMA

1. Doğal bir biçimde ve rahatlıkla konuşma konusuna giriş yapar.
2. Kendini açık ve ayrıntılı bir biçimde ifade eder.
3. Olaylarla ilgili deneyimlerini aktarır.
4. Genel konularda tavsiyelerde bulunur.
5. Olaylarla ilgili duygu ve düşüncelerini ifade eder.
6. Fikirlerini mantık sırasıyla sebep-sonuç ilişkisiyle sunar.

YAZMA

1. Bir yemek tarifini ayrıntılarıyla yazar.
2. Öğrendiği cümle kalıplarını doğru kullanır.
3. Kişisel yorum bildiren ifade ve kalıpları kullanır.
4. Olaylar, deneyimler, tasarılar ve hayallerle ilgili ayrıntılı metinler yazar.
5. Görüşlerini sebep-sonuç ilişkisiyle sunar.

E. HAZIRLIK

Öğrencilerinize yemek yemeyi ne kadar çok sevdiklerini sorarak konuya giriş yapabilirsiniz. Sınıfta kimlerin yemek yapabildiğini, ülkelerindeki en ünlü yemeklerin isimlerini sorup bunları öğrenebilir ve öğrencilerinizi konuya hazırlayabilirsiniz.

Ünitenin başlığını okumalarını ve evlerinde mutfakta en çok kimin zaman geçirdiğini söylemelerini isteyebilirsiniz.

Bu şekilde öğrenciler bu ünitede hangi konularla karşılaşacaklarını sezebilirler.

Kazanımlar

Okuma

1. Herhangi bir uzmanlık alanında yazılmış metinlerin ana düşüncesini ve yardımcı düşüncesini anlar.

A. YEMEKTE NE VAR?

Ünitenin adından ve hazırlık görsellerinden hareketle öğrencilerinize üniteyi tanıtınız. Öğrencilerinize yemek ve mutfakla ilgili sorular sorunuz. Yemek yapmayı sever misiniz? En sevdiğiniz yemek nedir? gibi.

A. YEMEKTE NE VAR?

1. Okuyalım, işaretleyelim.

Metni öğrencilerinize okutmadan önce onlara kan gruplarını sorunuz. Kan grubu ile beslenme ilişkisi hakkında bilgisi olan var mı diye sorabilirsiniz. Daha sonra metni okutup etkinlikleri yaptırınız.

1. Okuyalım, işaretleyelim.

BİRİNİN YEMEĞİ, DİĞERİNİN ZEHRİDİR

1980'lerde keşfedilen kan grubuna göre beslenme, sağlıklı olmak ve kilo vermek isteyenler için alternatif bir diyet hâline geldi. Bu beslenme düzenine göre O grubu et yemeli, A grubu ise vejetaryen beslenmeli.

Son günlerin en gözde diyetlerinden biri kan grubuna göre beslenme... 1980'li yıllarda Dr. James D'Adamo, aynı tür beslenme düzeni karşısında bazı hastalarının kilo verdiğini, bazı hastalarının ise kilo aldığını fark edince bir araştırma yaptı. Bu araştırma, kan gruplarının beslenme modelinde önemli bir etkisi olduğunu ortaya koydu. D'Adamo, 1990'ların başında 'Bir İnsanın Gıdası Başkası İçin Zehir Olabilir' adlı bir kitap da yazdı. Bu kitabın ardından kan gruplarına göre beslenme hakkında birçok kitap daha yazıldı. Ancak bu beslenme şekli bilimsel bir yöntem olarak kabul edilmediği için hâlâ tartışılıyor. İşte D'Adamo'nun geliştirdiği sisteme göre O, A, B ve AB gruplarının uyması gereken kurallar:

0 grubu

Kırmızı et, balık ve sebze yiyin!

Bu kan grubuna sahip olanlar bol bol av hayvanı, meyve ve sebze tüketmeli! Ter attırıcı egzersizler yapmalı...

Yasaklar:
Buğday, mısır, mercimek, patates, süt ve süt ürünleri...

Mutlaka yemesi gerekenler:
Yağsız kırmızı et, özellikle koyu yeşil renkli sebzeler, balık, hindi, tavuk ve meyveler. (Portakal, mandalina ve kivi gibi yüksek asitli meyveler hariç.)

Öğün sayısı:
Günde üç öğün yemeli ve öğün atlamamalı. 0 grubunda ara öğün şart değildir. Fazla karbonhidrat tüketilmediği için kan şekeri dengeli seyreder.

İçecek:
Gazlı içecekler, siyah çay ve kahve içilmemeli.

A grubu

Domates yasak, mercimek serbest

Bu kan grubuna sahip olanlar, kırmızı etten uzak durmalı, günde en az bir porsiyon karbonhidrat almalı. Genel olarak sebze ağırlıklı beslenmeli. Yoga ve pilates gibi rahatlatıcı egzersizler yapmalı.

Yasaklar:
Domates, biber, patlıcan, patates.

Mutlaka yemesi gerekenler:
Mantar, soya fasulyesi, mercimek.

Öğün sayısı:
6 öğünden oluşan bir beslenme şekli idealdir. A gruplarının mide asidi daha az olduğu için hayvansal proteini sindirmekte zorlanırlar. Bu nedenle az ve sık yerlerse kendilerini daha rahat hissederler.

İçecekler:
Siyah çay yerine yeşil çay tercih edilebilir. Günde iki fincan kahve de yararlı olur.

Meyveler:
Muz, portakal ve mandalina yerine greyfurt tercih edilebilir. Limon yararlıdır. Bir bardak suya bir limonun suyunu sıkıp güne başlamak çok yararlı olacaktır.

B grubu

B grubu için süt ürünleri yararlı!

B grubu tarımın ve av hayvanının kısıtlı olduğu Himalaya bölgesinde ortaya çıkıyor. Dolayısıyla süt ve süt ürünlerinden en fazla yarar sağlayan gruptur. B grubundan olanlara da A grubu gibi meditasyon ve yoga yararlıdır.

Yasaklı gıdalar:
Tavuk, domates, mercimek, mısır.

Mutlaka yenmesi gerekenler:
Süt ve süt ürünleri, kuzu eti, bol sebze ve meyve.

Öğün sayısı:
Üç öğünle idare edebilirler.

Meyveler:
Narın dışında tüm meyveler tüketilebilir.

İçecekler:
Yeşil çay içilebilir.

AB grubu

Yarı vejetaryen beslenme düzeni

AB kan grubu, A ve B grubunun karışmasıyla ortaya çıkıyor. B grubunun Himalaya'dan dünyaya yayılmasıyla birlikte bu kan grubu çoğalıyor. Vetejaryen beslenme ve rahatlatıcı egzersizler tercih edilmeli.

Yasaklı gıdalar:
Dana etinden uzak durmaları gerekiyor. Hindi dışında bütün kanatlılar ile kuru fasulye yasaktır.

Mutlaka yenmesi gerekenler:
Süt ürünleri ve sebze tüketilmeli, yani yarı vejeteryan beslenme türü uygulanmalı. B grubundan farkı ise AB'lerin, yağsız süt ürünlerini tercih etmesi gerekiyor.

Meyveler:
Nar tavsiye edilmiyor. Greyfurt, limon, erik, kiraz, vişne, incir yararlı meyveler arasında...

İçecekler:
Yeşil çay.

BU REJİMLE TANSİYONUM DÜZELDİ VE 12 KİLO VERDİM

56 yaşındaki yüksek mühendis Yaman Akalın, tam 12 yıldır uyguladığı kan grubu diyetiyle nasıl tanıştığını ve faydalarını anlattı:

1997'de bana yüksek tansiyon, yüksek kolesterol, hipoglisemi ve kronik yorgunluk teşhisi konuldu. Doktorların verdiği rejim kilo almama yol açtı. Bu yüzden ben de beslenme modelleri arasında bir arayışa başladım. Kan grubu diyetini 1999'da bir arkadaşımdan duydum. Bana, "Sen 0 grubu kana sahipsin, senin et yemen gerekli" dedi.

Tam tersini yaptım

Bunun üzerine internette bir arama yaptım ve 'Kan Grubu'na Göre Beslenmek' adlı kitabı getirttim.

Bana önerilen klasik rejimde "Kırmızı et ve yağ yeme, tam tahıl tüket." deniliyordu. Ama kan grubu diyetine göre bu söylenenlerin tam tersini yapmam gerekiyordu. Mesela zeytinyağı, bol sebze, balık, yumurta ve yüksek protein tükettim, süt ürünlerinden uzak durdum.

İki hafta içinde müthiş bir hafiflik, enerji artışı, sindirim sistemimde rahatlama oldu. Bir ay içinde tansiyonum normale döndü. Altı ay içinde de toplam 12 kilo verdim. Şu an 56 yaşındayım ve çok sağlıklıyım.

HERKES AĞIRLIĞININ YÜZDE 3'Ü KADAR SU TÜKETMELİ

Kan grubu diyetinin en önemli özelliği sağlıklı beslenmeye yönelik bir rejim olması... Yani bu diyet sistemi hızlı kilo vermek için hiç uygun değil... Öte yandan bu beslenme şekline göre her dört grubun serbest olarak tüketebileceği gıdalar da var:

Sebze ve meyve bütün kan grupları için yararlı. Ancak bir tek B ve AB grubunun nardan uzak durması gerekiyor.

Rafine edilmemiş deniz tuzu kullanmak mineral açısından zengin olduğu için çok faydalıdır.

Yumurta günde bir tane yenebilir. Herkes vücut ağırlığının yüzde 3'ü kadar su içmeli! Mesela 60 kilo olan biri günde 1.8 litre su tüketmeli...

Sabah Gazetesi

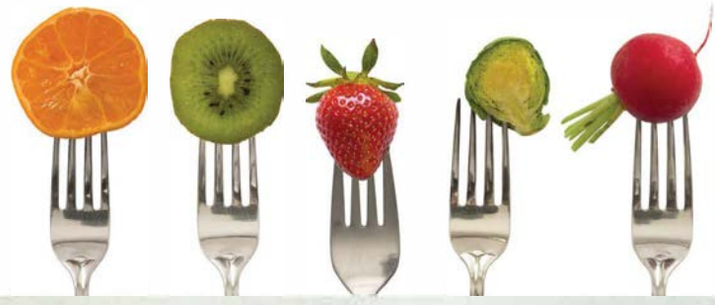

	0 Grubu	A Grubu	B Grubu	AB Grubu
1. Mantar, soya fasulyesi, mercimek mutlaka yemeli.		●		
2. Patates, süt ve süt ürünleri yemesi yasaktır.	●			
3. Günde en az bir porsiyon karbonhidrat almalı.		●		
4. Yağsız süt ürünlerini tercih etmeliler.				●
5. Gazlı içeceklerden uzak durmalı.	●			
6. Az ve sık yemeliler.		●		
7. Mutlaka süt ve süt ürünleri yemelidirler.			●	

2. İnceleyelim, tamamlayalım.

boyunca
süresince
-DIğI sürece

Tatil boyunca geç kalkacağım. Her sabah mükellef kahvaltı edeceğim. Tatil süresince telefonumu kapatacağım. Her gün spor yapacağım, bol bol yüzeceğim. Tatilde olduğum sürece işlerimi düşünmeyeceğim. Tatil boyunca çocuklarımla doyasıya oyun oynayacağım.

1. Tatil boyunca kitap okudu.
   Gezi boyunca .....
2. Ders süresince müzik dinledi.
   Tedavi süresince .....
3. Hayatı boyunca çalıştı, çabaladı.
   Gün boyunca .....
4. Seyahat boyunca huysuzluk yaptı.
   Konser süresince .....

tatil boyunca=tatil süresince
Okula geldiğin zamanlarda beni görebilirsin.
Okula geldiğin sürece beni görebilirsin.
Okula geldikçe beni görebilirsin.

-DIğI zaman
-DIğI sürece
-DIkçA

1. Okula geldiğin sürece beni görebilirsin.
2. Bu kitabı oku ***okudukça*** güleceksin.
3. Televizyon seyre ***seyrettiğim zaman*** herşeyi unutuyorum.
4. Yaşa ***yaşadığım sürece*** seni seveceğim.
5. Onu gör ***gördükçe*** eski günleri hatırlayacağım.
6. Bu gözlüğü tak ***taktığın zaman*** seni tanıyamazlar.
7. Bebeğin ateşi yüksel ***yükseldikçe*** daha çok ağlıyordu.
8. Çocuk koş ***koştukça*** köpek kovalıyor.
9. Bebeğin üzerini ört ***örttüğü zaman*** ateşi yükseliyordu.
10. Bize gel ***geldiği zaman*** albümlere bakmak ister.
11. Adam hıçkır ***hıçkırdıkça*** gülesim geliyordu.
12. Sana bak ***baktıkça*** gençliğimi hatırlıyorum.

2. İnceleyelim, tamamlayalım.

Öğrencilerinizden cümleleri okuyup incelemelerini daha sonra etkinliklerdeki cümleleri tamamlamalarını isteyiniz.

Kazanımlar

Okuma

1. Sanatsal ve kültürel etkinliklerle ilgili temel terim ve kalıpları bilir.
2. Sanatsal ve kültürel bir etkinlikle ilgili metni özetleyecek derecede anlar.

3. Okuyalım, sıralayalım.

Metni okumadan öğrencilerinizle geleneksel yemekler hakkında konuşunuz. Daha sonra metni okutup etkinlikleri yaptırınız. Ardından kendi geleneksel yemeklerinden birini anlatmalarını isteyiniz.

3. Okuyalım, sıralayalım.

Analı Kızlı Çorbası

Analı kızlı çorbası, yöresel çorbalarımız arasında lezzetiyle ünlüdür. Bu lezzeti mutlaka tatmalı ve tattırmalısınız, hatta siz de bizim gibi ana kız bir araya gelip büyük bir zevkle çorbanızı yapabilirsiniz. Kolay gelsin anneler ve kızları...

MALZEMELER

1.5 su bardağı nohut
2 su bardağı ince bulgur
500 gr çiğ köftelik kıyma
250 gr az yağlı kıyma
200 gr kuzu eti
1 çay bardağı iri çekilmiş ceviz içi
1 yemek kaşığı domates salçası
3 baş soğan
1 yemek kaşığı tereyağı
2 limon
1 yemek kaşığı kuru nane
Tuz
Karabiber

HAZIRLANIŞI

Nohudu bir gece boyunca suda bekletin. Et, domates salçası ve küp şeklinde doğranmış iki soğanı, nohutla birlikte tencereye koyun. Üzerini örtecek kadar su ilave edip az miktarda tuz atın.

Diğer bir kapta kıymayı kavurun. Küp şeklinde doğradığınız iki soğanı ilave edip kavurmaya devam edin. Tuz, karabiber ve cevizi de ekleyip soğumaya bırakın.

Çiğ köftelik kıyma, ince bulgur, tuz ve karabiberi biraz su ilavesiyle yoğurup kıymanın yarısıyla misket büyüklüğünde köfteler yapın. Kalan yarısından ceviz büyüklüğünde köfteler hazırlayıp içlerini oyarak cevizli harçtan ilave edip kapatın. Köfteleri süzgece alın. İçinde kaynar su bulunan tencereye süzgeci yerleştirin. Bir süre haşladıktan sonra daha önceden hazırladığınız salçalı et suyuna ilave edin. İki limonun suyunu ekleyip biraz daha pişirin.

Tereyağını erittikten sonra naneyi ekleyip iki dakika pişirin. Bunu çorbanın üzerinde gezdirin ve sıcak servis yapın.

Afiyet olsun...

86 Ünite 4 ● *Mutfakta Kim Var?*

Kazanımlar

Dinleme

1. Belli bir uzmanlık alanına giren metinlerdeki temel terim ve kalıpları anlar.
2. Konuşmalardaki soyut kullanımlar ile alana yönelik terim ve kalıpları anlar.

Dinleme metni ünitenin sonundadır.

- Tereyağı eritilip nane eklendikten sonra 2 dakika daha pişirilir.
- Nohut bir gün önceden geceleyin suya koyulur.
- Küp küp doğranmış soğanlar kıymaya eklenip kavrulur.
- Kıyma piştikten sonra karabiber, tuz ve ceviz eklenip ocaktan alınır.

4. Oyun zamanı
Ne Dedi?

5. Dinleyelim, işaretleyelim.
Hayatın İşleyişi

Metne göre;	D	Y
1. İnsanların ses izleri birbirinden farklıdır.	●	
2. Sağlıklı olmak isteyen hastaya doğru ilaç verilmeli.	●	
3. Kan grubunun beslenme üzerinde hiçbir etkisi yoktur.		●
4. Bütün insanlar belli bir diyetle rahatça kilo verebilir.		●
5. Kan grupları, vücudun sırlarını aydınlatan anahtardır.	●	
6. Kan grupları ve beslenme arasında bir bağ yoktur.		●
7. Doğru ya da yanlış beslenme yoktur.		●
8. Doğru beslenme için kan grubuna göre doğru besinler seçilmelidir.	●	

4. Oyun zamanı.

Öğrencilerinizi gruplara ayırın. Her gruba farklı cümleler hazırlayın ve kulaktan kulağa oynatarak en son söylenen cümleyi tahtaya yazın. Birinci cümle ile aynı mı diye kontrol edin.

5. Dinleyelim, işaretleyelim.

1. Dinleme etkinliğine başlamadan önce öğrencilerinizin sağlıklı olmak için neler yaptıklarını sorunuz.
2. Öğrencilerinize eşit konuşma hakkı verin ve konuşmalardaki yanlışlıkları düzeltiniz.
3. Metni dinleterek etkinliği yapmalarını sağlayınız.
4. Cevapları kontrol edin, yanlış cevapları düzeltiniz.

Kazanımlar

1. Doğal bir biçimde ve rahatlıkla konuşma konusuna giriş yapar.
2. Kendini açık ve ayrıntılı bir biçimde ifade eder.

6. Konuşalım, tamamlayalım.

1. Öğrencilerinizi ikişerli gruplara ayırın ve onlardan diyaloğu uygun şekilde tamamlamalarını isteyin. İstekli öğrencilerden yazdıkları diyaloğu canlandırmalarını isteyiniz.

6. Konuşalım, tamamlayalım.

Yemek Listesi

Bir arkadaşınızla güzel bir lokantaya gittiniz. Garsondan yemek listesini istediniz ancak garson size listeye gerek olmadığını ve ne öğrenmek istiyorsanız ona sorabileceğinizi söylüyor. Diyalogu tamamlayalım ve canlandıralım.

Murat: İyi günler. **Garson:** İyi günler. Hoş geldiniz, buyurun.

Murat: Yemek listesini alabilir miyiz? **Garson:** Maalesef efendim. .....

Murat: ..... **Garson:** .....

Murat: ..... **Garson:** .....

7. Yazalım.

1. Öğrencilerinizden yazma etkinliğini yapmalarını isteyiniz.
2. Yazılanları kontrol ediniz.
3. İstekli birkaç öğrenciden yazdıklarını okumalarını isteyiniz.

7. Yazalım.

Nerede Yiyelim?

Uzun süredir görmediğiniz bir arkadaşınızdan akşam yemeğini şık bir lokantada yemek için e-postadan davet aldınız. Siz bu lokantaya daha önce gitmiş ve hiç memnun kalmamıştınız. Oysa çok daha uygun bir lokanta biliyorsunuz. Arkadaşınıza, davetine katılacağınızı ancak onun önerdiği lokantaya gitmek istemediğinizi ve nedenlerini anlatan bir not yazınız. Ayrıca sizin önerdiğiniz lokantanın özelliklerinden de bahsediniz.

Konuşalım. / En sevdiğiniz arkadaşınız size yemeğe gelse ona ne hazırlardınız?

Kelime Dünyası

Öğrencilerinize kelime dünyasındaki kelimeleri kullanarak en sevdikleri arkadaşları yemeğe gelse ona ne hazırlayacaklarını sorunuz.

Kelime Dünyası

* sofra	* tencere
* yemek	* ocak
* mutfak	* kepçe
* doğramak	* kaşık
* karıştırmak	* masa
* pişirmek	* çatal

Kazanımlar

Dinleme

1. Konuşmada verilmek istenen ana iletiyi anlar.
2. Konuşmayı seçici dinleme yöntemiyle dinleyerek anlar.
3. Konuşmalardaki anahtar kavramlardan hareketle metnin konusunu anlar.

Dinleme metni ünitenin sonundadır.

B. SU GİBİ AZİZ OL!

1. Dinleyelim, işaretleyelim.

Su Hayattır

	D	Y
1. Her diyette 1-2 litre su önerilir.	●	
2. İnsan vücudundaki su oranı, yaşa ve cinsiyete göre yüzde 42 ile 71 arasında değişir.	●	
3. Yetişkin insan vücudunun ise ortalama yüzde 9'u sudur.		●
4. Alınan su miktarı azalınca vücutta depolanan yağ miktarı artmaya başlar.	●	

2. Tamamlayalım.

Yaşam için vazgeçilmez olan suyun vücuttaki işlevleri:

1. Yediğimiz besinlerin *sindirimi, emilimi ve hücrelere taşınması* .....
2. Vücuttaki zararlı maddelerin *taşınması ve atılması* .....
3. Hücrelerin, dokuların, organ ve sistemlerin düzenli çalışmasına *yardımcı olması* .....
4. Vücut ısısının *dengelenmesi* .....
5. Eklemlerin kayganlığının *sağlanması* .....

3. Boşlukları tamamlayalım.

Ne kadar su içmeli?

1. Sabah *iki bardak* ..... bardak su içmeli.
2. Yemekten önce mutlaka su içmeli çünkü bu sizin *mutluluğunuz* .....
3. Sıvı kaybından sonra *bir* ..... bardak su içmeli.

B. SU GİBİ AZİZ OL!

Öğrencilerinizden "Su gibi aziz ol." sözünün ne anlama geldiğini tahmin etmelerini isteyiniz. Onlarda buna benzer sözler olup olmadığını sorunuz.

1. Dinleyelim, işaretleyelim.

1. Öğrencilerinize metni dinlemeden önce günde ne kadar su içtiklerini sorun. Su içmenin faydaları konusunda görüşlerini alınız.
2. Metnini dinleterek etkinliği yapmalarını sağlayınız.
3. Cevapları kontrol ediniz, yanlış cevapları düzeltiniz.

2. Tamamlayalım.

1. Parçayı dinletmeden önce suyun faydalarından konuşun. Öğrencilerinize suyun vücuda ne gibi faydalarının olduğunu sorunuz.
2. Metne göre cümleleri tamamlamalarını isteyiniz.
3. Cevapları kontrol edip yanlışları düzeltiniz.

3. Boşlukları tamamlayalım.

Öğrencilerinizden dinleme metnine göre cümleleri tamamlamalarını isteyiniz.

Kazanımlar

Okuma

1. Metindeki neden-sonuç, amaç-sonuç, şart, varsayım, olasılık, onaylama, genelleme, karşı çıkma gibi durumları ifade eden yargıları anlar.

4. Okuyalım, tamamlayalım.

Öğrencilerinize metni okumadan önce "Yemek yemekle aranız nasıl, çok yemek yer misiniz?" gibi sorular sorunuz. Ardından metni okutup etkinlikleri yaptırınız.

4. Okuyalım, tamamlayalım.

Ölçüyü Kaçırmak

Şeker hastası bir kadın 2,5 litre meyan şerbeti içince komaya girdi.

Diyarbakır'ın Bağlar ilçesinde yaşayan Yurdagül Yeter Ramazan ayında mideye iyi geldiği ve harareti giderdiği düşüncesiyle severek tükettiği meyan şerbetinden 2,5 litre içti.

Bir süre sonra kusma, terleme, ateş, titreme şikâyetiyle komaya giren Yeter, ailesi tarafından hastaneye kaldırıldı.

Diyabet komasına giren genç kadında tespit edilen tuz kaybının giderilmesi için gereken tüm müdahalelerin yapılmasına rağmen sonuç alınamayınca Yeter'in yakınlarına hastanın meyan şerbeti içip içmediği soruldu. Yeter'in 2,5 litre meyan şerbeti içtiğini öğrenen doktorlar, uygun tedavi ile hastayı ölümden döndürdü.

Yurdagül Yeter'in babası, kızının sekiz yıldır şeker hastası olduğunu ve mideye iyi geldiğini öğrenince meyan şerbetini aşırı tükettiğini söyledi.

Doktorlar, bazı hastalıklara iyi gelen meyan şerbetinin yaz mevsiminde ve özellikle Ramazan aylarında bölge insanının en önemli içeceklerinden biri olduğunu, tüketiminde bir zarar olmadığını ancak bilinçsizce ve aşırı tüketildiğinde tehlikeli olabileceğini vurguladı. Doktorlar, meyan şerbetinin günde bir, en fazla iki bardak tüketilmesi gerektiğini belirterek daha fazla tüketilmesinin kişiye yarardan çok zarar getireceğini söyledi.

Özellikle tansiyon ve şeker gibi kronik hastalığı olanların daha dikkatli olmaları gerektiği uyarısında bulundular. Doktorlar ayrıca, "Ramazan nedeniyle artan talebe yönelik her köşe başında meyan şerbeti satanları görüyoruz. Bu şekilde üretimde meyan kökü yoğunluğu çok fazla olabiliyor. Ölçünün mutlaka iyi ayarlanması gerek. Bu işi meslek edinmiş standartlara uygun üretim yapanlardan satın alarak belli miktarda tüketmek doğru bir yaklaşım olacaktır" dedi.

1. Aşırı meyan şerbeti içen genç kadın *komaya girdi.*
2. Ramazan aylarında bölge halkı *halkının en önemli içeceklerinden biridir.*
3. Bazı hastalıklara iyi geldiği söylenen meyan şerbet *bölge insanının en önemli içeceklerinden biridir.*
4. Doktorlar aşırı tüketimin *tehlikeli olabileceğini vurguladı.*

Kazanımlar

Yazma

1. Bir yemek tarifini ayrıntılarıyla yazar.
2. Görüşlerini sebep-sonuç ilişkisiyle sunar.

Konuşma

1. Olaylarla ilgili deneyimlerini aktarır.
2. Genel konularda tavsiyelerde bulunur.

5. Cümleleri tamamlayalım.

1. Aşırı su içtiğimizde .....
2. Aşırı tatlı yediğimizde .....
3. Aşırı yemek yediğimizde .....
4. Aşırı tuz tükettiğimizde .....
5. Aşırı yorulduğumuzda .....
6. Aşırı terlediğimizde .....

6. Beğendiğiniz bir yemeğin malzemelerini ve tarifini yazınız.

Benim Yemeğim

Yemeğimin Adı: .....

MALZEMELER	YAPILIŞI
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

7. Yazalım, konuşalım.

Sağlıklı Yaşam

Aşağıdaki anahtar kelimeleri kullanarak üç dakikalık bir sunum hazırlayınız. Sunumunuzu sınıfta paylaşınız.

sağlıklı beslenme | sağlıksız beslenme | gençlik stresi | yoğun iş hayatı | kimyasal maddeler | yaşlılık | hastalık | organik yiyecekler | hazır yiyecekler

Yazalım. / Suyun hayatımız için önemini anlatan bir paragraf yazınız.

Kelime Dünyası

* hayat	* vücut
* su	* mide
* can	* damar
* tatlı	* diyet
* ölçü	* doktor
* oran	* hastalık

5. Cümleleri tamamlayalım.

Öğrencilerinizden cümleleri uygun şekilde tamamlamalarını isteyiniz.

6. Yazalım.

Öğrencilerinizden beğendiği bir yemeğin tarifini yazmalarını isteyiniz. Ardından yazdıkları tarifi okutunuz.

7. Yazalım, konuşalım.

Öğrencilerinizden anahtar kelimeleri kullanarak bir sunum hazırlamalarını isteyiniz.

Kelime Dünyası

Öğrencilerinizden "Dünyada su olmasaydı ne olurdu?" sorusunun olduğu bir yazı çalışması yapmalarını isteyiniz.

Kazanımlar

Dinleme

1. Konuşmalardaki anahtar kavramlardan hareketle metnin konusunu anlar.
2. Dinlediği konuşmalardaki konuyu ve ana iletiyi anlar.

C. YEMEK YAPMA SANATI

Öğrencilerinize "Herkes yemek yapabilir mi?", "Niçin bazı kişilerin yaptığı yemekler çok lezzetli oluyor?", "Yemek yapmak yetenek ister mi?" gibi sorular sorunuz.

1. Dinleyelim, tamamlayalım.

Metni dinlerken öğrencilerinizden boşlukları tamamlamalarını isteyiniz.

C. YEMEK YAPMA SANATI

1. Dinleyelim, tamamlayalım.
Emine Hanımın Telaşlı Başlayan Günü Tatlı Bitiyor

1. Emine Hanım banyo kapısını açar açmaz ne görüyor?
   Banyo kapısını açar açmaz *banyodan sular geldiğini görüyor*
2. Tamirci boruları döşeyeceği sırada ne oluyor?
   Adam boruları döşeyeceği sırada *elektrikler kesilmiş.*
3. Emine Hanım üstünü değiştireceği sırada ne oluyor?
   Emine Hanım üstünü değiştireceği sırada *kapı çalıyor.*
4. Mutfağa girer girmez Emine Hanım ne yapıyor?
   Mutfağa girer girmez *önceden hazırladığı mantıları buzluktan çıkarmış ve haşlamış.*
5. Emine Hanım mantıyı yer yemez neyi anlıyor?
   Emine Hanım mantıyı yer yemez .....

92 Ünite 4 ● *Mutfakta Kim Var?*

Dinleme metni ünitenin sonundadır.

2. İnceleyelim, tamamlayalım.

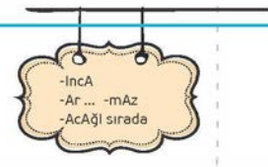

- Okuldan dönünce ödevini yapar.
- Okuldan döner dönmez ödevini yapar.
- Tam uykuya dalacağı sırada telefon çaldı.

1. İnsan sevince *gözü hiçbir şeyi görmez.*
2. Ona aldığım hediyeyi vereceğim sırada *telefonum çaldı.*
3. Sınıfa girer girmez *gülmeye başladı.*
4. Tam anlatmaya başlayacağı sırada *bütün bildiklerini unuttu.*
5. Onu görür görmez *tanıdı.*
6. Annemin sesini duyunca *mutlu oldum.*
7. Öğretmen dersi anlatacağı sırada *sınıfa müdür girdi.*
8. Televizyonu açınca *konuşmayı bıraktı.*
9. Evime dönünce *kitaplığımı yeniden düzenleyeceğim.*

3. Dinleyelim, tamamlayalım.

Can Boğazdan Gelir

1. Bir insan ortalama yılda *bin kez* kez yemek masasına oturuyor.
2. Bir insan hayatı boyunca ortalama *yetmiş bin* öğün yemek yemiş oluyor.
3. Yemek yaparken öne çıkan iki noktadan biri *estetik* diğeri ise *kullanılan malzeme ve tekniklerdir*
4. Uzmanlar estetiğin *analitik olarak nasıl ölçüleceğini* ve estetik analitiğin *matematiği olup olmadığını tartışıyorlar.*
5. Bir kısım insan *bu konuda* daha yeteneklidir.
6. Aşçılık kariyerinde öncelikle *öğrenim* ve *tecrübe* gereklidir.
7. Sanat yapmak için yemekleri çok *fazla zorlamamak* gerekir.

2. İnceleyelim, tamamlayalım.

Öğrencilerinize cümleleri okutunuz. Ardından cümleleri tahtaya yazıp zarf fiillerin cümleye kattığı işlevi açıklayınız. Boşluk bulunan cümleleri tamamlamalarını isteyiniz.

3. Dinleyelim, tamamlayalım.

Öğrencilerinize metni dinletiniz. Metni dinlerken boşlukları metne uygun şekilde tamamlamalarını isteyiniz. Ardından cümleleri okutunuz.

Kazanımlar

Okuma

1. Herhangi bir uzmanlık alanında yazılmış metinlerin ana düşüncesini ve yardımcı düşüncesini anlar.
2. Öznel ve nesnel yargıları anlar.
3. Metnin konusunu belirler.
4. Metnin ana ve alt başlıkları ile konusu arasındaki ilişkiyi belirler.

4. Okuyalım, tamamlayalım.

Metni okutmadan önce öğrencilerinize yemek pişirme tekniklerini bilip bilmediklerini sorunuz. Kaç çeşit pişirme tekniği olduğunu sorunuz. Ardından metni okutup etkinlikleri yaptırınız.

4. Okuyalım, tamamlayalım.
Yemek Yapmak Uzmanlık İster

Yiyecek maddelerimizin bazılarını çiğ bazılarını da pişirerek tüketiriz. Çiğ yenen besinlerin çok iyi yıkanarak tüketilmesi gerekirken pişen besinlerin doğru yöntemle pişirilmesi besin değerinin korunması için son derece önemlidir. Çünkü her besinin pişirme şekli farklıdır. Çoğumuz pişirme işlemini bilinçsizce gerçekleştirirken son derece önemli besin ihtiyacımızı karşılayacak gıdaları faydasız posalara dönüştürüyoruz.

Öyleyse bir bakalım hangi tür gıda pişirilirken hangi yöntem kullanılır.

Et ve Kümes Hayvanları

Etin pişirme sürecinde protein katılaşır ve su kaybı olur. Kuru ısıda pişen ette ısı yükseldikçe su kaybı artar ve et kurur.

Balık

Balığın bağlantı dokuları az olduğu için pişirmeyle kolayca dağılır. Hafif ateşte pişmesi dağılmayı engeller. Yağlı balıklar genellikle ızgarada veya kendi suyuyla içinde pişirilir. Az yağlı balıklar ise kızartma yöntemiyle pişirilir.

Kuru Baklagiller

Kuru baklagiller ıslatma, haşlama ve dış zarlarının çıkarılması, pişirme aşamaları ile yemeğe hazır hale gelir. Kuru baklagillerin haşlama suyunun atılmaması gerekir. Çünkü B grubu vitaminleri ve bazı mineraller bu suya geçer. Bu nedenle düdüklü tencerede pişirilmesi daha uygun olur.

94 Ünite 4 ● *Mutfakta Kim Var?*

Yumurta

Yumurta proteini pişirme ile katılaşır. Fazla pişirme ile yumurta sarısının yüzeyinde yeşil bir renk oluşur. Bu da bileşimindeki demirin emilimini engeller. Yumurta kabuğuyla su içinde kaynatılarak, yağlı tavaya kırılarak veya başka yiyeceklerle karışık olarak pişirilir.

Sebzeler ve Meyveler

En önemli pişirme hatalarının olduğu besin grupları sebzeler ve meyvelerdir.

Sebzelerin yeşil rengini kaybetmemesi için kısa sürede, kapağı kapalı tencerelerde pişirilmeleri gerekir. Kesildikten veya doğrandıktan hemen sonra pişirilmelidir.

Sebzeleri pişirirken şeklini korumak için, lezzet vericiler (salça,soğan gibi) ve su önceden hazırlanmalı sebzeler daha sonra ilave edilerek kısa sürede ve kaynama derecesinde pişirilmelidir. Sebzelere fazla su koymak çok yumuşamasına ve şeklinin bozulmasına neden olur. Birkaç sebze bir arada pişirilecekse önce geç pişenler konmalıdır. Meyveler pişirilirken kaynar suya atılarak pişirilmelidir. Böylece vitaminlerin kaybı önlenmiş olur. Ayrıca sebzelerin haşlama ve pişirme suyu kesinlikle atılmamalıdır.

Yağlar

Yağlar, eritildikten sonra hemen diğer besinler ilave edilmelidir, fazla ısıya maruz bırakılmamalıdır. Kızartmalarda rafine edilmiş bitkisel sıvı yağlar kullanılmalıdır. Kızartma kabındaki yağ 3 veya 4 kezden fazla kullanılmamalıdır. Kızartma yaparken önce yağ ısıtılır, sonra besinler atılır.

1. Tavuk ...*kuru ısıda*... pişerse eti kuru olur.
2. Uskumru yağlı olduğu için ya ...*ızgarada*... ya da ...*kendi suyuyla*... pişirilmelidir.
3. Kurufasulyeyi ...*düdüklü tencerede*... pişirmek en uygun yöntemdir.
4. Ispanak ...*kesildikten*... veya ...*doğrandıktan*... hemen sonra pişirilmelidir.
5. Tereyağ ...*kızartma*... yapmak için kullanılmaz.

Besinlerin pişirme kurallarına göz attıktan sonra yemek pişirme yöntemlerini inceleyebiliriz. Bunları şu şekilde sıralayabiliriz.

Haşlayarak Pişirme

Haşlayarak pişirme, yiyeceklerin sıvıda içinde kaynama derecesine getirilerek pişirilmesidir. Haşlama sıvısı su, et suyu, tavuk suyu veya süt olabilir. Haşlama yapmanın 2 yöntemi vardır:

1. Yiyecekler kaynar sıvıya eklenir ve tekrar kaynama noktasına getirilir. Sonra ısı azaltılır ve pişirmeye devam edilir.
2. Yiyecekler soğuk sıvıya eklenir, kaynatılır daha sonra ısı azaltılır ve pişirmeye devam edilir. Haşlama yöntemiyle pişirmenin faydaları, yiyeceklerin aromalarının korunması ve sindirimlerinin kolay olmasıdır.

Hafif Ateşte Pişirme

Bu yöntemde küçük parçalara bölünmüş yiyecekler az miktarda sıvıyla (su, soslar, et suyu) ve düşük ısıda pişirilir ve içinde pişirildikleri sıvıyla birlikte servis edilirler. Besin değerini koruma açısından en güvenli yöntemdir. Düşük ısıda pişirme kabının kapağı kapalı olarak ocakta veya fırında yapılır. Bu yöntemde ideal ısılar, ocakta 82 derece fırında ise 170 derecedir.

Buharda Pişirme

Yiyeceklerin buhar yardımıyla pişirilme yöntemidir. Bu yöntemde, besin değeri kaybı çok az, yiyeceklerin sindirimi de kolay olur. Renk ve şekil kaybı olmadığı için yiyeceklerin görünüşü de çok güzel kalır. Buharda pişirme için geniş bir kaba su konur ve kaynatılır, onun üzerine delikli bir kap veya özel buhar kabı yerleştirilir ve yiyecekler bu kaba konur. Üzeri kapak ile kapatılır ve yumuşayana kadar pişirilir.

Kızartma Yöntemiyle Pişirme

Yiyeceklerin sıvı yağda kızartılması yöntemidir. Az yağda veya çok yağda kızartma olarak ikiye ayrılır. Kızartma besin değeri kaybına yol açtığından ve kalp damar hastalıkları için zararlı olduğundan çok fazla tercih edilmemelidir.

Fırında Pişirme

Bu yöntemde yiyecekler fırında pişirilirler. Her yiyeceğin pişirilme derecesi farklıdır ve fırın önceden mutlaka pişme ısısına getirilmiş olmalıdır.

Izgara Yöntemiyle Pişirme

Izgara yöntemiyle pişirmede yiyecekler doğrudan ısıya tabi tutularak pişirilirler. Izgarada veya fırınların üstten ısıtma bölümünde yapılır. Yiyecekler bu yöntemde oldukça lezzetli olurlar.

Mikrodalgada Pişirme

Bu yöntemde yiyecekler mikrodalga fırında ses dalgaları yardımıyla pişirilir. Çok kısa sürede pişirme sağlanır. Her yiyeceğin pişme süresi farklıdır. Kısa sürede yemek hazırlanması gereken durumlarda kullanılabilir. Pişirme yöntemlerine uyduğumuz takdirde hem sağlıklı hem de severek yiyeceğimiz yemekler pişirmiş oluruz.

Sağlıklı ve lezzetli pişen yemekler dileği ile...

Kazanımlar

Yazma

1. Öğrendiği cümle kalıplarını doğru kullanır.
2. Kişisel yorum bildiren ifade ve kalıpları kullanır.
3. Olaylar, deneyimler, tasarılar ve hayallerle ilgili ayrıntılı metinler yazar.

Konuşma

1. Doğal bir biçimde ve rahatlıkla konuşma konusuna giriş yapar.
2. Olaylarla ilgili deneyimlerini aktarır.
3. Fikirlerini mantık sırasıyla sebep-sonuç ilişkisiyle sunar.

5. İşaretleyelim.
Müjde!

	D	Y
1. Haşlamanın buharda pişirmeden farkı yoktur.		●
2. Izgara fırında yapılabilir.	●	
3. Besin değerini korumada en güvenilir yöntem, kızartmadır.		●
4. Mikrodalgada farklı yiyecekler aynı sürede pişebilir.		●
5. Sağlıklı ve lezzetli yiyecekler için pişirme yöntemleri farklıdır.	●	

6. Konuşalım.
Yemek Yapmanın İncelikleri

Yemek yapmak sizce bir sanat mıdır? Niçin?

7. Canlandıralım.
Beş Yıldızlı Otele Aşçı Aranıyor!

Ünlü bir otel aşçı aramaktadır. Siz de iyi bir aşçı olduğunuzu iddia ediyorsunuz. Otel sahibinin sizi işe alması için maharetlerinizi anlatınız.

8. Tamamlayalım.
Müjde!

Henüz 15 günlük evliyiz. Eşimle birlikte aynı iş yerinde çalışıyoruz. Bugün iş yerindeyken saat 12.00'ye doğru eşim yanıma geldi. Heyecanla:

- Hayatım müjde! Bu akşam annemler bize yemeğe gelecekler, dedi. Ben de:
- Aa, bu çok güzel bir haber! Yemeği hangi lokantadan sipariş verelim, dedim.
- Aşkım, ne siparişi! .....

6. Konuşalım.

1. Ders kitabındaki konuşma konusu hakkında öğrencilerinizi konuşturunuz.
2. Öğrencilerinize eşit konuşma hakkı veriniz.
3. Konuşmaların nezaket kuralları çerçevesinde gerçekleşmesini sağlayınız.

7. Canlandıralım.

Öğrencilerinizden ders kitabındaki etkinliği canlandırmalarını isteyiniz.

8. Tamamlayalım.

Öğrencilerinizden kendi cümleleriyle hikâyeyi devam ettirmelerini isteyiniz. Ardından yazdıklarını okutunuz.

Serbest Okuma

Metni öğrencilerinize okutunuz. Ardından onlarda da buna benzer atasözlerinin olup olmadığını sorunuz.

Serbest Okuma

Misafir Umduğunu Değil Bulduğunu Yer

Misafirlik, Türk toplumunda çok önemlidir. Bu yüzden Türkiye'de misafir çok değerlidir. Ev sahibi, evine gelen misafiri ne olursa olsun geri çevirmez onu memnun etmek için elinden gelen her şeyi yapar. Maddî imkânları elverdiği ölçüde misafire en iyi şekilde ikramda bulunmak ister. Tabiki ev sahibinin misafire verdiği değer, misafirin ev sahibine karşı anlayışlı olmasını da gerektirir.

Türk kültüründe yer alan misafirlikle ilgili atasözleri, hem bu geleneğin Türk toplumunda ne kadar önemli olduğuna hem de misafirle ev sahibi arasındaki ilişkinin nasıl olması gerektiğine dikkat çekmektedir. Bunlardan biri "Misafir umduğunu değil bulduğunu yer." atasözüdür. Bu atasözünde ev sahibinin misafiri memnun etmek için zaten elinden geleni yapacağı, bu nedenle misafirin herhangi bir eksiklikle karşılaştığında şikâyet etmemesi gerektiği anlatılmaktadır.

Yazalım. / Ülkenizde çok sevilen ve çok tüketilen bir yemeğin tarifini yazalım.

Kelime Dünyası

Öğrencilerinizden ülkelerinde çok sevilen yemeğin tarifini Kelime Dünyasındaki kelimeleri kullanarak yazmalarını isteyiniz.

Kelime Dünyası

- misafir
- balık
- kırmızı et
- beyaz et
- ateş
- ızgara
- kızartma
- haşlama
- yağ
- tuz
- tezgah
- pişirmek

Değerlendirme

1. Üniteyi bitirdikten sonra aşağıdaki değerlendirme sorularını öğrencilerinize ödev olarak veriniz veya sınıfta yapınız.
2. Öğrencileriniz soruları cevapladıktan sonra sınıfta birlikte çözünüz ve yanlış yapan öğrencileri bilgilendiriniz.
3. Öğretiminde eksiklik gördüğünüz konularla ilgili ek çalışmalar yaparak sınıfınız hazır olduğunda bir sonraki üniteye geçiniz.

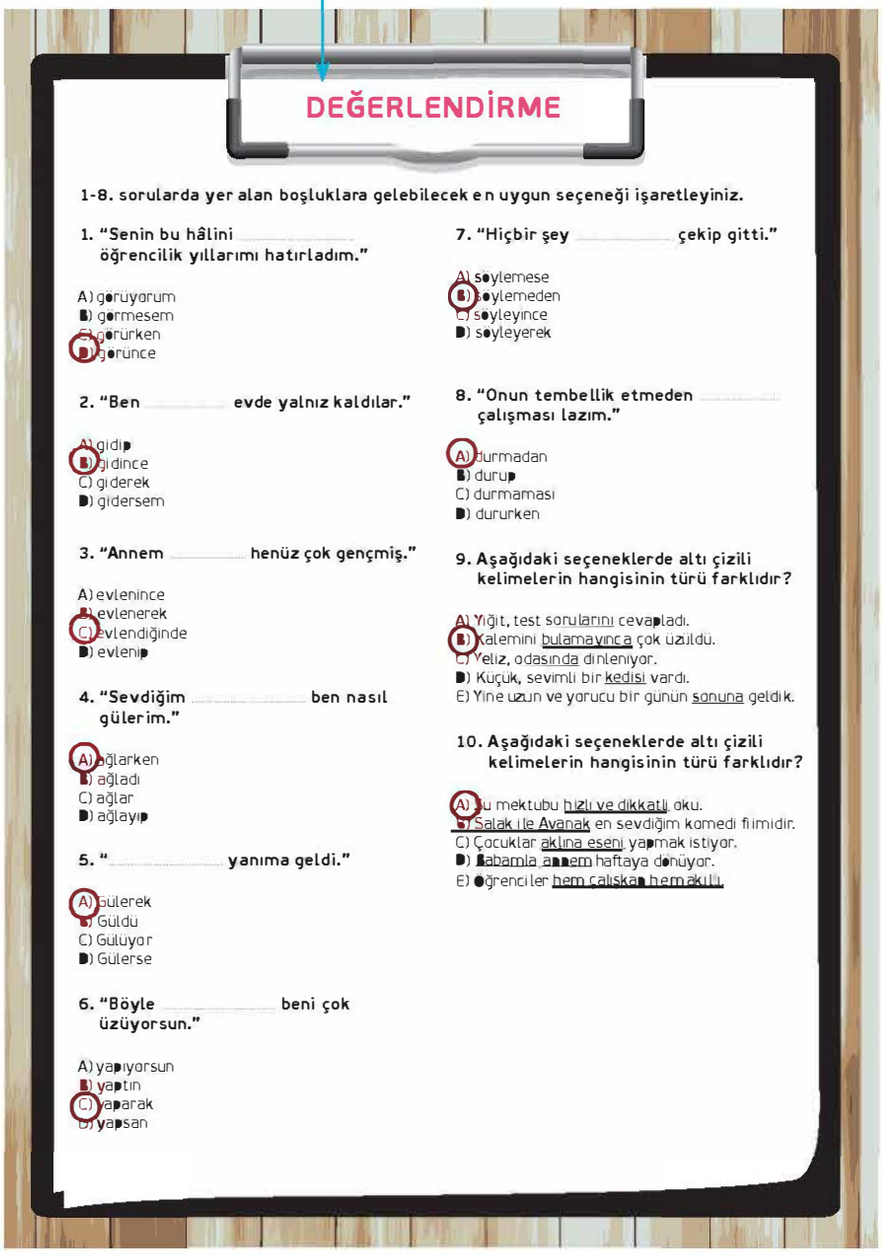

DEĞERLENDİRME

1-8. sorularda yer alan boşluklara gelebilecek en uygun seçeneği işaretleyiniz.

1. "Senin bu hâlini ..... öğrencilik yıllarımı hatırladım."

A) görüyorum
B) görmesem
C) görürken
D) görünce

2. "Ben ..... evde yalnız kaldılar."

A) gidip
B) gidince
C) giderek
D) gidersem

3. "Annem ..... henüz çok gençmiş."

A) evlenince
B) evlenerek
C) evlendiğinde
D) evlenip

4. "Sevdiğim ..... ben nasıl gülerim."

A) ağlarken
B) ağladı
C) ağlar
D) ağlayıp

5. "..... yanıma geldi."

A) Gülerek
B) Güldü
C) Gülüyor
D) Gülerse

6. "Böyle ..... beni çok üzüyorsun."

A) yapıyorsun
B) yaptın
C) yaparak
D) yapsan

7. "Hiçbir şey ..... çekip gitti."

A) söylemese
B) söylemeden
C) söyleyince
D) söyleyerek

8. "Onun tembellik etmeden ..... çalışması lazım."

A) durmadan
B) durup
C) durmaması
D) dururken

9. Aşağıdaki seçeneklerde altı çizili kelimelerin hangisinin türü farklıdır?

A) Yiğit, test sorularını cevapladı.
B) Kalemini bulamayınca çok üzüldü.
C) Yeliz, odasında dinleniyor.
D) Küçük, sevimli bir kedisi vardı.
E) Yine uzun ve yorucu bir günün sonuna geldik.

10. Aşağıdaki seçeneklerde altı çizili kelimelerin hangisinin türü farklıdır?

A) Bu mektubu hızlı ve dikkatli oku.
B) Salak ile Avanak en sevdiğim komedi filmidir.
C) Çocuklar aklına eseni yapmak istiyor.
D) Babamla annem haftaya dönüyor.
E) Öğrenciler hem çalışkan hem akıllı.

Kendimi Değerlendiriyorum.

Bu bölümde;

Öğrencilerinizden değerlendirme cümlelerini sözlük yardımıyla anlamaya çalışmalarını isteyiniz.Zorlandıkları yeterlikle ilgili ek çalışma ve ödev istemelerini söyleyiniz. Öğrencilerin kişisel farklılıklarına göre ayrı ayrı ödevler vermeniz gerekir. Verdiğiniz her ödevi de mutlaka kontrol edip öğrenciye dönüt vermelisiniz.

DİNLEME METİNLERİ

A) YEMEKTE NE VAR?

5. Hayatın İşleyişi

Dünyada birbiriyle aynı olan iki insanın olmadığına inanmışımdır. İki insanın parmak izleri, dudak izleri, ses izleri eşleşmez. Birbirinin aynı olan iki ot ya da iki kar tanesi yoktur. Her insanın farklı olduğuna inandığım için aynı yiyecekleri tüketmelerinin mantıklı olmadığını düşündüm. Her insanın farklı bir bedende farklı yetenekler, zayıflıklar ve besin ihtiyaçlarıyla var olduğunu gördüm. Sağlıklı kalmanın ya da hastalıklardan kurtulmanın tek yolu, o hastaya ihtiyacı olanı vermektir.

Kan grubunuz; sağlık, hastalık, uzun yaşam, fiziksel ve duygusal gücün gizemlerini aralayan bir anahtardır. Hastalıklara duyarlığınız, hangi yiyecekleri tüketmeniz, nasıl egzersiz yapmanız gerektiğini kan grubunuz belirler. Enerji seviyelerinizi, kalori yakma yeterliğinizi, strese karşı verdiğiniz duygusal tepkiyi, hatta belki kişiliğinizi belirleyen bir faktördür.

Beslenmeyle ilgili araştırmalarda hastalıklardan kurtulmada bu kadar çok çelişki olmasının bir sebebi vardır. Bazı insanlar belli bir diyetle rahatça kilo verirken bazılarının verememesinin, bazıları yaşlılıkta da enerji ve sağlıklarını korurken bazılarının zihinsel ve fiziksel açıdan çökmesinin de bir sebebi olmalıdır. Kan grubu analizleri, bize bu çelişkileri açıklama fırsatı verir. Bu bağı keşfettikçe analizler daha geçerli hâle gelir.

Kan grupları, yaratılışın esasıdır. Doğanın olağanüstü mantık zincirinde kan grupları, insanın yaratılışından günümüze kadar hiç bozulmadan gelen bir yolu izler.

Bugün kan grupları, sağlıklı olma yolunda en önemli sırları açığa çıkaran hücresel parmak izleri olarak kullanılır.

Kan grupları, her insanın farklı bir birey olduğunu kesin surette belirleyerek genetik bilimini bir adım daha ileriye götürür. Doğru ya da yanlış beslenme biçimi diye bir şey yoktur. Sadece bireysel genetik kodlarımıza göre yapılmış doğru ya da yanlış seçimler vardır.

B) SU GİBİ AZİZ OL

1. Su Hayattır

İster düşük yağlı bir beslenme programı, ister protein yüklü bir zayıflama diyeti, isterseniz karbonhidrat diyeti uygulayın, hepsinde sabit olan tek şey vardır: Bol su içmek!

Hemen hemen hepimiz suyun ne kadar faydalı olduğunu biliriz. Her diyette 1,5- 2 litre su önerilir ancak nedense bu kurala uyanımız çok azdır. İşte uzmanlardan size, suyun ne kadar önemli ve kilo vermede ne derece etkili olduğunu kanıtlayan bazı temel bilgiler:

Su, insan yaşamı için oksijenden sonra gelen en önemli ihtiyaçtır. İnsan, besin almadan günlerce hayatta kalabilir ancak susuz birkaç gün yaşayabilir. İnsan vücudundaki su oranı, yaşa ve cinsiyete göre yüzde 42 ile 71 arasında değişir. Çocukların vücudunun su oranı yüksektir ve yaş ilerledikçe suyun yerini yağ almaya başlar. Yetişkin insan vücudunun ise ortalama yüzde 59'u sudur.

Çoğumuz suyun değerini önemsemeyiz ama sağlıklı kilo vermenin yolu sudan geçiyor.

Su, iştahı doğal olarak kapatır ve bedenin depolanmış yağları kullanmasına yardımcı olur. Araştırmalar göstermiştir ki, alınan su miktarı azalınca vücutta depolanan yağ miktarı artmaya başlar.

Yaşam için vazgeçilmez olan suyun vücuttaki işlevleri şunlardır:

- Yediğimiz besinlerin sindirimi, emilimi ve hücrelere taşınması,
- Vücuttaki zararlı maddelerin taşınması ve atılması,
- Hücrelerin, dokuların, organ ve sistemlerin düzenli çalışmasına yardımcı olması,
- Vücut ısısının dengelenmesi,
- Eklemlerin kayganlığının sağlanması.

Ne kadar su içmeliyiz?

Bir yetişkin günde ortalama 1,5 litre sıvı kaybeder ve kaybedilen sıvının yerine konması gerekir. Günlük tüketilen 8-12 bardak su, sıvı ihtiyacımızı karşılar.

Kilolu bireylerin daha çok suya ihtiyacı vardır çünkü bu bireylerin metabolik yükleri fazladır.

Yağların kullanılmasında suyun özel bir yeri olduğundan dolayı, kilo fazlası olanlar suya çok daha fazla ihtiyaç duyarlar. Kilolu bir kişi her 12 kilo fazlası için 1 bardak daha fazla su içmelidir.

Egzersiz yapıyorsanız ya da hava sıcak veya kuru ise, yine tüketilen su miktarını artırın. Suyun soğuk olmasını tercih edin, çünkü soğuk su bedende daha çabuk yayılır ve kana daha hızlı karışır.

Su tüketiminde birkaç püf nokta:

- Sabah kalktığınızda ilk yapmanız gereken işlerin başında 2 bardak su içmek gelsin.
- Yemeklerden önce mutlaka su için, bu sizin erken tokluk hissi duymanızı sağlayacaktır.
- İdrarınızı yaptıktan sonra, kaybedilen sıvıyı yerine koymak için bir bardak su için.

Suyu her zaman görebileceğiniz bir yerde bulundurun. Özellikle çalışırken masanızda sürekli su bulunsun.

C) YEMEK YAPMA SANATI

1. Emine Hanımın Telaşlı Başlayan Günü Tatlı Bitiyor

Emine Hanım sabah uyanınca elini yüzünü yıkamak için banyoya girmiş. Kapıyı açar açmaz banyodan sular gelmeye başlamış. Gece su borusu patlamış ve banyoyu su basmış. Hemen tamirci çağırmış. Adam gelince Emine Hanım banyoyu göstermiş ve tamirci işe koyulmuş. Tam banyoya yeni su boruları döşeyeceği sırada elektrikler kesilmiş ve tamir işi yarım kalmış. Öğleden sonra elektrikler gelince tamirci de tekrar gelmiş ve boruları döşemiş. Tamir işi bitince Emine Hanım evi temizlemeye başlamış. Temizlik bittiğinde çok yorulmuş. Akşamüstü tam üstünü değiştireceği sırada kapı çalmış. Kapıyı açmış. O da ne! Emine Hanım gözlerine inanamamış. Eşi Metin Bey yemeğe misafir getirmiş. Emine Hanım onları görünce çok utanmış ve misafirleri salona oturtup hemen üzerini değiştirmiş. Mutfağa girer girmez daha önce hazırladığı mantıları buzluktan çıkarmış ve haşlamış. Telaşla masayı hazırlamış, mantıyı pişirip yoğurtla karıştırmış ve tuzunu, baharatlarını ekleyip ikram etmiş. "Çok şükür, yemek işi de tamamdır" diye düşünerek sandalyesine yorgunlukla çökmüş. Mantının tadına bakan misafirlerin şaşkın bakışlarıyla kendine gelmiş. Metin Bey eşine dönerek, "Gelirken arkadaşlara Tanrı misafirimiz olun, biz ne yiyeceksek paylaşırız, dedim onlar da misafir umduğunu değil bulduğunu yer dediler, ellerine sağlık ama hiç bu kadar tatlı bir mantı yiyeceklerini düşünmediler sanırım." demiş. Emine Hanım bir kaşık mantı alıp tadına bakmış ve yer yemez telaştan mantıya tuz yerine şeker kattığını fark etmiş. O da gülmeye başlamış ve "Tatlı yiyelim, tatlı konuşalım dedim ama galiba lokantadan lahmacun isteyeceğim. Yemekten sonra tatlı yerine mantıya devam ederiz." demiş. Masada herkes kahkahalarla gülmeye başlamış.

C) YEMEK YAPMA SANATI

3. Can Boğazdan Gelir

Her gün milyonlarca tencere kaynıyor dünyanın dört bir yanında. Bir insan günde üç öğünden ortalama yılda bin kez sofraya oturuyor. Bu ömür boyunca 70 bin öğün demek. Bir hafızanızı yoklayın bakalım, bunlardan kaçı estetik değerler taşıyor? Konu uzmanları, bazı yemeklerin sanat eseri değeri taşıdığını düşünüyor. Yemek yaparken iki noktanın öne çıktığını, bunlardan birinin estetik diğerinin kullanılan malzeme ve teknikler olduğunu söylüyorlar. Hatta, estetiğin analitik olarak nasıl ölçüleceğini ve yemeklerdeki 'estetik analitiğin' matematiği olup olmadığını tartışıyorlar.

Özellikle yemek yapmaya meraklı olanların veya yeni başlayanların bu tartışmalardan ürkmelerini istemem. İstekli olan ve bu işle ilgilenen herkesin iyi yemek yapacağına inanıyorum. Belirli bir düzeyden sonrasıysa Allah vergisi. Her dalda olduğu gibi, bazı insanlar, bu konuda da daha yetenekli.

Genç şefler için tavsiyelerim farklı. Sanatçı rütbesini elde etmeden önce, öğrenim ve tecrübeyle kat edilmesi gereken uzun bir yol var aşçılık kariyerinde. Sanat yapmak adına, çok fazla da zorlamaktan yana değilim yemekleri. Tanrı'nın yarattığıyla boğazımızdan geçenin çok da farklı olmaması gerekiyor sonuçta...

Fatih/İstanbul

5 Tercihiniz Nedir?

Bölümler
- A. Nerede Yaşamak İstersiniz?
- B. Kimin Hayatı Daha Zor?
- C. Hangi Sanattan Hoşlanırsınız?

Beceriler
- Şehir Hayatıyla İlgili Terim ve İfadeler
- Meslek ve Uzmanlıkla İlgili Terim ve İfadeler
- Sanatla İlgili Terim ve İfadeler

Dil Bilgisi
- Gereklilik kipinin dolaylı anlatımı
- Zarf fiil ekleri: -DIğI için, -DIğIndAn, -AcAğI için, -AcAğIndAn

Kelimeler
- yaşam
- şehir
- köy
- çalışmak
- sanat

5 Tercihiniz Nedir?

A. ALT KONULAR

A. Nerede Yaşamak İstersiniz?
B. Kimin Hayatı Daha Zor?
C. Hangi Sanattan Hoşlanırsınız?

B. SÖZ VARLIĞI

- durulmak, döndürmek, vurulmak, dövünmek, süslenmek, övünmek, özürlü, engelli, mücadeleci, rampa,
- dernek, gerçeküstü, bilimkurgu, macera, miras, bencil, insanüstü, yetenek, dâhi,
- birey, koltuk değneği, tekerlekli sandalye, ortopedik, cenaze, takıntı,

C. DİL BİLGİSİ

- Gereklilik kipinin dolaylı anlatımı
- Zarf fiil ekleri:

-DIğI için,
-DIğIndan,
-AcAğı için, -AcAğIndan

D. KAZANIMLAR

DİNLEME

1. Dinlediği metinlerin temel hatlarını ve konusunu anlar.
2. Gündelik konuşmalardaki temel deyim ve kalıpları, durumları, duyguları anlar.
3. Konuşmanın konusuna ilişkin çıkarımlarda bulunur.
4. Sosyal ve fiziki çevrede yaşanan olayların anlatımıyla ilgili kalıp ve kavramları anlar.
5. Uzmanlık alanındaki temel terim ve kalıpları anlar.
6. Konuşmada verilmek istenen ana iletiyi anlar.
7. Standart bir dildeki konuşmaları anlar.

OKUMA

1. Kısa biyografiler, sağlık, siyaset, spor, magazin, eğitim, çevre, beslenme gibi alanlara ait kısa anlaşılır metinleri anlar.
2. Gündelik hayata ilişkin metinlerden önemli bilgileri seçer.

3. Metnin ana konusunu belirler.
4. Metindeki anahtar kavram ve ifadeleri belirler.
5. Sanatsal ve kültürel etkinliklerle ilgili temel terim ve kalıpları bilir.
6. Sanatsal ve kültürel bir etkinlikle ilgili bir metni özetleyecek derecede anlar.
7. Metinlerdeki ana ve yardımcı fikirleri anlar.

KONUŞMA

1. Fikirlerini mantıklı bir şekilde sıralayarak neden-sonuç ilişkisine dayalı bir tez halinde tutarlı ve belirli bir düzen içinde aktarır.
2. Bir olay ya da durumla ilgili çıkarımda bulunur.
3. Uzun ayrıntılı bir konuşmada katılımcı bir tavırla yorumlar getirir.
4. Olaylarla ilgili duygu ve düşüncelerini ifade eder.
5. Doğal bir dille konuşmayı sonuçlandırır.

YAZMA

1. Kişisel yorum bildiren ifade ve kalıpları anlar.
2. Olaylar, deneyimler, tasarılar ve hayallerle ilgili ayrıntılı metinler yazar.
3. Çeşitli kaynaklarda ve medyadan aldığı bilgileri gereksiz ayrıntıları ve tekrarlanan ifadeleri ayıklayarak özetler.

E. HAZIRLIK

Öğrencileriniz ünitenin adını okumalarını ve ünitenin ne ile ilgili olabileceğini düşünmelerini isteyiniz. Onların tahminlerini ve görüşlerini alınız.

Daha sonra tercih yapmanın kolay mı zor mu olduğunu, tercihlerinden pişmanlık duydukları bir durum yaşayıp yaşamadıklarını sorabilirsiniz.

Üniteye başlamadan önce hazırlıklı gitmeniz, öğrencilerin öğrenmelerinin zor olacağını düşündüğünüz dil bilgisi çalışmaları ve kelimeleri tespit ederek ek çalışmalar hazırlamanız sizin için faydalı olacaktır.

Kazanımlar

Okuma

1. Kısa biyografiler, sağlık, siyaset, spor, magazin, eğitim, çevre, beslenme gibi alanlara ait kısa anlaşılır metinleri anlar.
2. Metindeki anahtar kavram ve ifadeleri belirler.

Üniteye Hazırlık

1. Ünitenin adından ve hazırlık görsellerinden hareketle üniteyi tanıtınız ve öğrencilerinizin üniteyle ilgili düşünmelerini sağlayınız. Onlara nerede, kiminle, nasıl bir şekilde yaşamak istediklerini sorunuz. kendi kültürlerinden gelen birikimlerini harekete geçiriniz.
2. Yapacağınız bu ön çalışmaya sınıfınızdaki öğrencilerin tamamının katılımını sağlayınız. Bunun için her öğrencinize cevap verebileceği sorular sormaya özen gösteriniz.
3. Ön hazırlık çalışması tamamlandıktan sonra öğrencilerinizin ilgisini ünitenin kapağında yer alan ana görsele/ görsellere çekiniz. Bu görsel/ görseller etrafında öğrencilerinizi konuşturunuz.

- Aşağıdaki sorular bu konuda size yardımcı olacaktır:
- Görselde neleri ya da kimleri görüyorsunuz?
- Görselde en çok dikkatinizi ne çekti?
- Bu görseli/ görselleri en iyi anlatan kelime sizce nedir? Tahmin ediniz.

Not: Görsele ve ünite başlığına göre farklı sorular da sorabilirsiniz

1. Okuyalım.

1. Öğrencilerinize metni okutmadan önce İstanbul'a gidip gitmediklerini sorun. Eğer gidenler varsa onlardan İstanbul'da nerelere gittiklerini söylemelerini isteyin. Eğer giden yoksa siz İstanbul'daki tarihî yerleri gösteren resimler getirin.
2. Metni okutunuz. Anlamadıkları kelimeleri açıklayınız.

A. NEREDE YAŞAMAK İSTERSİNİZ?

1. Okuyalım.
İstanbul'da Yaşama Sanatı

Bir şehri şehir yapan kendine özgü yaşama imkânları, renkleri, çeşitlilikleri ve havasıdır. Eğer bütün bu unsurları ve şehrin müziğini fark edemez, o güzellikleri algılayamazsanız oradaki yaşama sanatını gerektiği gibi icra edemezsiniz. Siz o şehirde bulunuyor, vakit geçiriyor, hatta doğup ölüyor ama o şehirdeki yaşama sanatının farkına varamıyorsunuz demektir.

İstanbul, bir imparatorluk şehri... Roma'nın, Bizans'ın, Osmanlı'nın şaheserlerini kendinde toplamış. Tabiatın ona sunduğu muhteşem konumunu büyük sanatkârların güzel eserleriyle uyum içinde gözler önüne sermiş. Geçen yüzyıllar, bu şehri her bakımdan yıpratsa da güzelliğini almaya gücü yetmemiş. Bazı değerler kaybolup gitse de Türkiye'nin en kalabalık şehri olan İstanbul'u yeniden tanımaya, keşfetmeye, onun keyfini çıkarmaya, orada yaşamayı bir sanat hâline getirmeye ne dersiniz?

İstanbul'da yaşamak bir sanattır. İstanbul'da erguvanların ve mimozaların çiçek açışını izlemek, göçmen kuşların göçünü takip etmek, bülbüllerin ötüşünü dinlemek, Boğaz'da gökyüzündeki yıldızları seyretmek bir başkadır. İstanbul'un güzelliğini yaşamak için Beyazıt'ta sahafları dolaşarak eski kitapları incelemek, Sultanahmet'te bir çınara yaslanıp çay içmek, Ayasofya'nın tarihi havasında kaybolmak, Eyüp'te güzel sesli bir müezzinin sesine kulak vermek gerekir. İşte İstanbul'da yaşamanın bazı güzellikleri...

İstanbul'da yaşamanın sanat hâline gelmesi için bu tarihî şehri iyi tanımak, yedi tepesinden kıyısına, parkından dağına, tarihî Osmanlı çarşılarına kadar iyi bilmek gerekir. İstanbul'da baharda gezintiye çıkmak, hisarların üstünde bu aziz şehre tepeden bakmak bir başkadır. Hele Çengelköy'de ve Kız Kulesi açıklarında balık tutmanın, boğaz hattında çalışan bir vapura binerek Eminönü'nden Kavaklar'a gitmenin, Adalar'da yürüyüşe çıkmanın tadına doyulmaz.

102 Ünite 5 ● *Tercihiniz Nedir?*

İstanbul, mutfağıyla da büyüler sizi. Birçok kültürün mutfağını İstanbul'da bulmak mümkündür. Bazı tatlar ise yalnızca İstanbul'a hastır. Bebek'te badem ezmesinin, Sarıyer'de su muhallebisinin, Kanlıca'da yoğurdun, Beyoğlu'nda tavukgöğsünün, Kavaklar'da balığın, Koska'da helvanın, Güllüoğlu'nda baklavanın İstanbul'un eskimeyen tatlarından olduğunu hatırınızdan çıkarmayın. Bu lezzetleri tattıktan sonra Kurukahveci Mehmet Efendi'den taze kahve alıp keyfinize devam edebilirsiniz. İstanbul için birçok edebiyatçı, düşünür ve lider övgü dolu sözler söylemiştir. İşte bunlardan bazıları:

1. İstanbul dünya ülkesinin başkenti olmalıdır. (Napolyon Bonapart - Fransa İmparatoru)
2. Dünyaya son kez İstanbul'dan bakmalısınız. (Lamartine - Yazar)
3. İstanbul, dünya şehirlerinin kraliçesi olmalıdır. (Lady Dorina - Yazar)
4. İstanbul, insanlar var oldukça yaşamalıdır. (Petrus Gyllius - Yazar)
5. Önce İstanbul, benim gönlümü fethetti. (Fatih Sultan Mehmet – Osmanlı Sultanı)

2. Yazalım.

1. Napolyon, İstanbul'un dünya ülkesinin başkenti olması gerektiğini söylemiş.
2. *Lamartine,dünyaya son kez İstanbul'dan bakılması gerektiğini söylemiş.*
3. *Lady Dorina, İstanbul'un dünya şehirlerinin kraliçesi olması gerektiğini söylemiş.*
4. *Petrus Gyllius, İstanbul'un insanlar var oldukça yaşaması gerektiğini söylemiş.*
5. .....

3. İşaretleyelim.

	D	Y
1. İstanbul, birçok imparatorluğun izlerini taşımaktadır.	✓	
2. İstanbul, Türkiye'nin en kalabalık şehridir.	●	
3. İstanbul'un doğal güzellikleri azdır.		●
4. İstanbul'da yaşamayı sanat hâline getirmek onu tanımakla mümkündür.	●	
5. İstanbul'da birçok kültürün yemeklerini tadabilirsiniz.	●	

2. Yazalım.

1. Metinde verilen ünlülerin sözlerini dolaylı anlatım kullanarak tekrar yazmalarını isteyin.

3. İşaretleyelim.

1. Metne göre öğrencilerinizin etkinliği yapmalarını sağlayınız.
2. Cevapları kontrol ediniz. Yanlış cevapları düzeltiniz.

Kazanımlar

Dinleme

1. Dinlediği metinlerin temel hatlarını ve konusunu anlar.

Dinleme metni ünitenin sonundadır.

4. Dinleyelim, tartışalım, işaretleyelim.

1. Öğrencilerinize metni dinletmeden önce başlıktan ve görsellerden yola çıkarak metnin ne ile ilgili olabileceğini düşünmelerini isteyiniz.

2. Metni dinleterek etkinliği yapmalarını sağlayınız. Cevapları kontrol ediniz.

4. Dinleyelim, tartışalım, işaretleyelim.

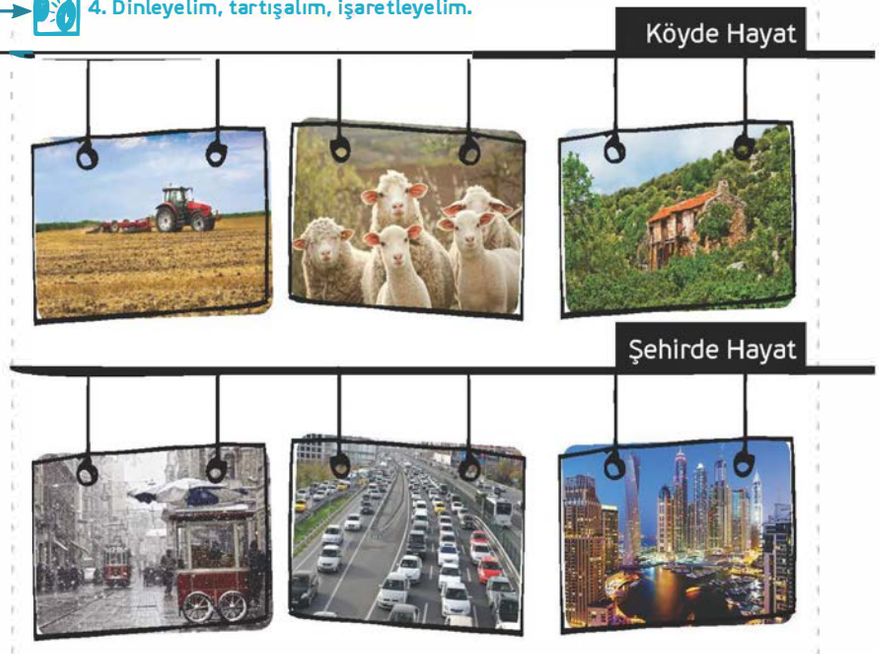

Sizce hangisi metnin başlığı olabilir?

1. Spor ve Hayat
2. Köyler ve Şehirler
3. İstanbul'un Güzellikleri
4. İstanbul'un Sosyal Yapısı

	D	Y
1.Köylerde akşam vakti meydanlar boşalır.	●	
2.Şehirlerde insanlar erken uyanır.	●	
3.Köydeki hızlı yaşam insanları çok yorar.		●
4.Şehirde çok yoğun bir trafik vardır.	●	
5. Şehirlerde insanlar yeniden hayat bulur.		●
6. Köylerde çok sayıda postane, market ve eczane vardır.		●

5. Yazalım.

*doğa *temiz hava *hastane *okul *çevre kirliliği *trafik *gürültü *tazesüt *organik ürünler *doğal güzellikler * işsizlik *arkadaş *fabrika *hava kirliliği *hazır yiyecekler *komşuluk ilişkileri

***Şehirde yaşamanın olumlu ve olumsuz yanları**

***Köyde yaşamanın olumlu ve olumsuz yanları**

6. İnceleyelim, tamamlayalım.

1. Emir, arkadaşına "Anneni üzmemelisin." dedi.
   Emir, arkadaşına annesini üzmemesi gerektiğini söyledi.
2. Babam bize "Hiçbir zaman yalan söylememelisiniz." der.
   Babam bize hiçbir zaman yalan söylememiz gerektiğini söyler.

Sınavda birbirinize bakmamalısınız.
Öğretmen

Ödevini hemen yapmalısın!
Anne

İşe yetişmeliyim.
Murat

İnekleri sağmam gerek.
Ayla

Fotoğraf çektirmemiz lazım.
Serkan ve Aylin

Saçlarımı kestirmeliyim.
Zeynep

5. Yazalım.

1. Öğrencilerinize şehirde ve köyde yaşamanın olumlu ve olumsuz yanlarını anahtar kelimelerden hareketle yazmalarını isteyiniz.
2. Yazılanları kontrol ediniz. Yanlışları düzeltiniz.
3. İstekli birkaç öğrenciye yazdıklarını okutunuz. Beğenilen yazıları ödüllendiriniz.

6. İnceleyelim, tamamlayalım.

1. Öğrencilerinize görseller ile cümleleri incelemelerini isteyiniz.
2. Dolaylı anlatımı hatırlatan örnekler yazarak bu cümlelerde dolaylı anlatım ile gereklilik kipinin kullanıldığını söyleyiniz.
3. Örnekteki gibi cümleleri tamamlatınız.

7. Okuyalım, konuşalım.

1. Cahit Sıtkı Tarancı'nın Memleket İsterim adlı şiirini okutunuz.
2. Okumalarda vurgulara dikkat ettiriniz.
3. Etkinlikteki soruları öğrencilere sorarak konuşma ortamı hazırlayınız.
4. Öğrencilerinizi ülkelerindeki şairler ve şiirler hakkında da konuşturabilirsiniz.

7. Okuyalım, konuşalım.

Memleket İsterim

Memleket isterim
Gök mavi, dal yeşil, tarla sarı olsun;
Kuşların, çiçeklerin diyarı olsun.

Memleket isterim
Ne başta dert ne gönülde hasret olsun;
Kardeş kavgasına bir nihayet olsun.

Memleket isterim
Kış günü herkesin evi barkı olsun.

Memleket isterim
Yaşamak, sevmek gibi gönülden olsun;
Olursa bir şikâyet ölümden olsun.

Cahit Sıtkı Tarancı

1. Nasıl bir ülkede yaşamak istersiniz?

2. Ülkenizin beğendiğiniz özellikleri nelerdir?

3. Ülkenizin beğenmediğiniz özellikleri nelerdir?

8. Yeniden yazalım.

1. Etkinlikteki cümleleri örnekteki gibi yazmalarını isteyiniz.
2. Yazılanları kontrol ediniz. Yanlış cevapları düzeltiniz.
3. Eksik gördüğünüz yerlerle ilgili ek alıştırmalar hazırlayınız.

8. Yeniden yazalım.

1. Babası oğluna yolda top oynamaması gerektiğini söyledi.

   Babası oğluna " Yolda top oynamamalısın." dedi.

2. Ben kardeşlerime trafik polisinin olmadığı yerlerde trafik işaretlerine dikkat etmeleri gerektiğini söyledim.

   Ben kardeşlerime "Trafik polisinin olmadığı yerlerde trafik işaretlerine dikkat edin." dedim.

3. Ali, öğrencilerine duran bir taşıtın hemen önünden ve arkasından geçmemeleri gerektiğini söyledi.

   Ali, öğrencilerine " Duran bir taşıtın hemen önünden ve arkasından geçmeyin." dedi.

4. Ablam bana trafik polislerinin işaretlerine uymam gerektiğini söyledi.

   Ablam bana "Trafik polislerinin işaretlerine uyman gerek." dedi.

Kazanımlar

Yazma

1. Kişisel yorum bildiren ifade ve kalıpları kullanır.

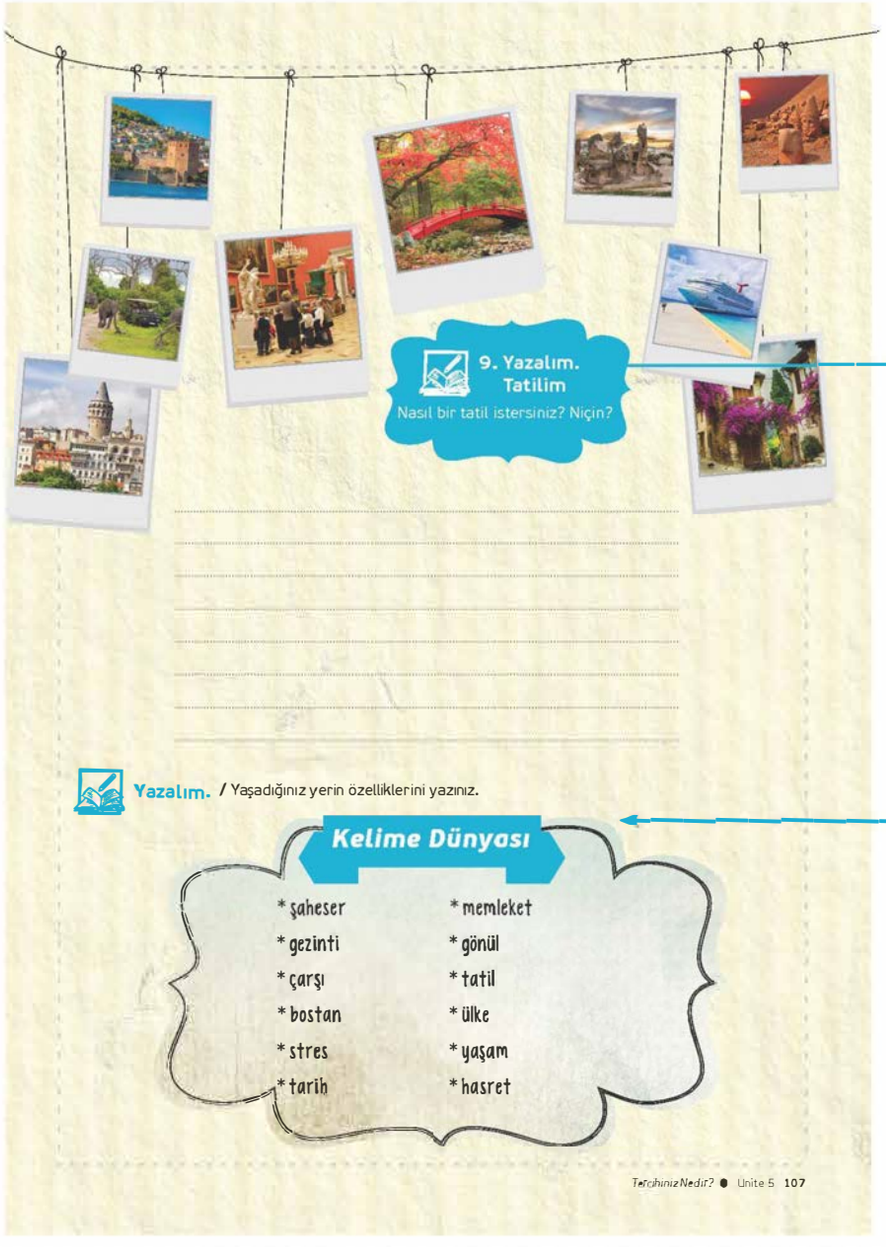

Yazalım. / Yaşadığınız yerin özelliklerini yazınız.

Kelime Dünyası

* şaheser	* memleket
* gezinti	* gönül
* çarşı	* tatil
* bostan	* ülke
* stres	* yaşam
* tarih	* hasret

9. Konuşalım.

1. Öğrencilerinizden nasıl bir tatil istediklerini sebepleriyle yazmalarını isteyiniz.

2. Yazılanları kontrol ediniz. Yanlışları düzeltiniz.

Kelime Dünyası

1.Kelime Dünyasındaki kelimeleri kullanarak öğrencilerinizin yaşadıkları yerin özelliklerini yazmalarını isteyiniz.

2. Yazılanları kontrol ediniz. Yanlışları düzeltiniz.

Kazanımlar

Dinleme

1. Gündelik konuşmalardaki, temel deyim ve kalıpları, durumları, duyguları anlar.
2. Konuşmanın konusuna ilişkin çıkarımlarda bulunur.
3. Sosyal ve fiziki çevrede yaşanan olayların anlatımıyla ilgili kalıp ve kavramları anlar.

Dinleme metni ünitenin sonundadır.

1. Dinleyelim, işaretleyelim, tamamlayalım.

1. Metni dinletmeden önce öğrencilerinizden metinle ilgili görselleri incelemelerini isteyiniz. Onlara aşağıdaki soruları sorunuz.
   - Resimde kimleri görüyorsunuz?
   - Kim, ne yapıyor?
   - Bunlar sizce kim olabilir?
2. Bu sorulardan sonra öğrencilerinize, metni biri cihazdan olmak üzere iki veya üç kez dinletiniz.
3. Öğrencilerinizin metni son kez dinlemeden önce dinleyelim, işaretleyelim etkinliğindeki doğru yanlış cümlelerini okumalarını sağlayınız. Daha sonra metni dinlerken bu cümlelerin olup olmadığını işaretlemelerini ve boşlukları doldurmalarını isteyiniz.

B. KİMİN HAYATI DAHA ZOR?

1. Dinleyelim, işaretleyelim, tamamlayalım.
Çalışkan Karadeniz Kadınları

		Var	Yok
1.	Karadeniz insanlarının kişilik özellikleri	●	
2.	Karadeniz insanlarının yaptığı spor dalları		●
3.	Karadeniz Bölgesi'nin en önemli şehirleri		●
4.	Karadenizli kadınların fiziksel özellikleri	●	
5.	Karadeniz Bölgesi'nden çıkan madenler		●
6.	Karadenizlilerin yetiştirdiği tarım ürünleri	●	
7.	Karadeniz'de bulunan balık çeşitleri		●
8.	Karadeniz'deki göçün sebepleri	●	
9.	Karadeniz Bölgesi'ndeki yemek çeşitleri	●	

1. Karadeniz Bölgesi, çok yağış aldığı için yeşilin her tonunu görebileceğiniz ağaçlarla kaplıdır.
2. Karadeniz insanı, aniden öfkelenebilir ama içlerinde kötülük olmadığından bu öfkeleri hemen söner.
3. Bölgede genç erkek nüfusu sürekli göç etmek zorunda kaldığından ve sanayi yatırımları az olduğu için kadın nüfusa ise çalışmak zorundadır.
4. Bölgede yeteri kadar tarım arazisi ve iş imkânı olmadığı için gurbete giden Karadeniz erkeği göç etmek zorunda kalır.
5. Fadime, çok çalıştığı için için hiç mutsuz olmamış.

108 Ünite 5 ● Tercihiniz Nedir?

Kazanımlar

Okuma

1. Gündelik hayata ilişkin metinlerden önemli bilgileri seçer.
2. Genel konular ile ilgili metinlerde anlamını bilmediği sözcük veya ifadeleri bağlamdan hareketle anlar.
3. Metnin ana konusunu belirler.
4. Metindeki anahtar kavram ve ifadeleri belirler.

2. Okuyalım, işaretleyelim.
Bir Elmanın Yarısı Sen Yarısı Ben

E	Alışveriş bize çok sıkıcı geldiğinden, uzun alışverişleri sevmeyiz.
K	Siz artık evlisiniz ve aileniz arkadaşlarınızdan daha önemli.
E	Bize bir şey soracaksanız lütfen maçın devre arasını bekleyin.
E	Bizce yeterince giysiniz var. Ayakkabılarınız ve çantalarınızın sayısı tüm insanlığa yeter.
K	Elinizde çiçekle kapıda sizi gördüğümüzde dünyanın en mutlu insanı oluyoruz.
K	Bizim için yemek yaptığınız zaman mutlu oluyoruz.
K	Önemli günlerimizi unuttuğunuzda çok üzülüyoruz.
E	Lütfen sürekli sizi sevip sevmediğimizi sormayın.
E	Yaşadığımız yer size dağınık gelebilir ama bizim için çok düzenli.
K	Ara sıra sürprizler yaptığınızda çok hoşumuza gidiyor.
E	Bizi değiştirmeye çalışmayın. Olduğumuz gibi kabul edilmeyi tercih ederiz.
K	Biz yanınızdayken lütfen başka şeylerle ilgilenmeyin.

2. Okuyalım, işaretleyelim.

1. Öğrencilerinizin yandaki cümleleri okumalarını söyleyiniz.
2. Bu cümleleri erkeklerin mi yoksa kadınların mı söylediğini işaretlemelerini isteyiniz.
3. Öğrencilerinize kadınlar ve erkekler hakkında sorular sorunuz. Konuşma ortamı hazırlayınız.

Kazanımlar

Konuşma

1. Fikirlerini mantıklı bir şekilde sıralayarak neden-sonuç ilişkisine dayalı bir tez halinde tutarlı ve belirli bir düzen içinde aktarır.
2. Bir olay ya da durumla ilgili çıkarımda bulunur.

3. Okuyalım, yerleştirelim.

1. Öğrencilerinizin "Bakış Açısı" adlı metni okumalarını sağlayınız. Anlamını bilmedikleri kelimelerin altını çizmelerini isteyiniz ve bunları açıklayınız.
2. Anahtar kelimeleri uygun sütuna yerleştirmelerini isteyiniz.
3. Cevapları kontrol ediniz.

4. Konuşalım.

1. Öğrencilerinize etkinlikteki soruları sorarak konuşma ortamı hazırlayınız.
2. Hangi işleri erkeklerin yapamayacağını, hangi işlerde kadınların daha başarılı olduğunu vs. sorarak sorularınızı çeşitlendirebilirsiniz.

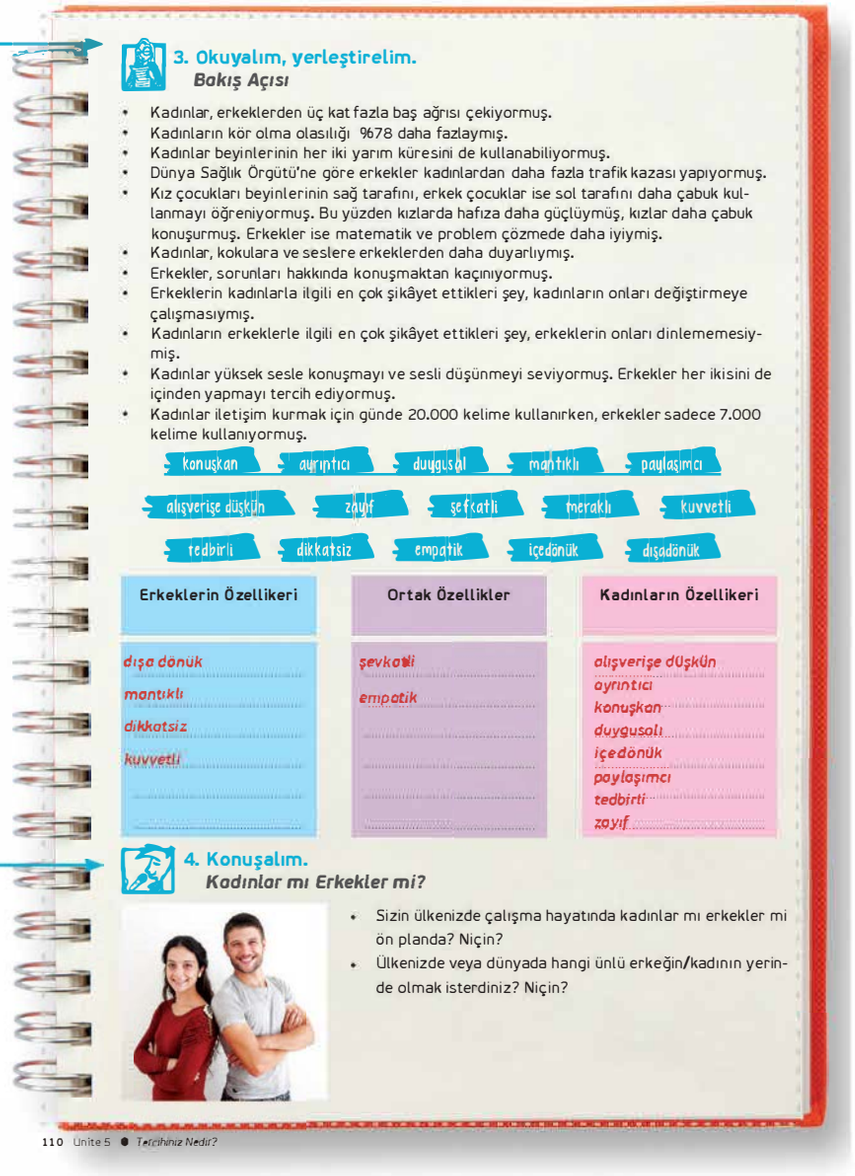

3. Okuyalım, yerleştirelim.
Bakış Açısı

- Kadınlar, erkeklerden üç kat fazla baş ağrısı çekiyormuş.
- Kadınların kör olma olasılığı %78 daha fazlaymış.
- Kadınlar beyinlerinin her iki yarım küresini de kullanabiliyormuş.
- Dünya Sağlık Örgütü'ne göre erkekler kadınlardan daha fazla trafik kazası yapıyormuş.
- Kız çocukları beyinlerinin sağ tarafını, erkek çocuklar ise sol tarafını daha çabuk kullanmayı öğreniyormuş. Bu yüzden kızlarda hafıza daha güçlüymüş, kızlar daha çabuk konuşurmuş. Erkekler ise matematik ve problem çözmede daha iyiymiş.
- Kadınlar, kokulara ve seslere erkeklerden daha duyarlıymış.
- Erkekler, sorunları hakkında konuşmaktan kaçınıyormuş.
- Erkeklerin kadınlarla ilgili en çok şikâyet ettikleri şey, kadınların onları değiştirmeye çalışmasıymış.
- Kadınların erkeklerle ilgili en çok şikâyet ettikleri şey, erkeklerin onları dinlememesiymiş.
- Kadınlar yüksek sesle konuşmayı ve sesli düşünmeyi seviyormuş. Erkekler her ikisini de içinden yapmayı tercih ediyormuş.
- Kadınlar iletişim kurmak için günde 20.000 kelime kullanırken, erkekler sadece 7.000 kelime kullanıyormuş.

konuşkan · ayrıntıcı · duygusal · mantıklı · paylaşımcı · alışverişe düşkün · zayıf · şefkatli · meraklı · kuvvetli · tedbirli · dikkatsiz · empatik · içedönük · dışadönük

Erkeklerin Özellikleri	Ortak Özellikler	Kadınların Özellikleri
dışa dönük	şevkatli	alışverişe düşkün
mantıklı	empatik	ayrıntıcı
dikkatsiz		konuşkan
kuvvetli		duygusal
		içedönük
		paylaşımcı
		tedbirli
		zayıf

4. Konuşalım.
Kadınlar mı Erkekler mi?

- Sizin ülkenizde çalışma hayatında kadınlar mı erkekler mi ön planda? Niçin?
- Ülkenizde veya dünyada hangi ünlü erkeğin/kadının yerinde olmak isterdiniz? Niçin?

110 Ünite 5 ● Tercihiniz Nedir?

Kazanımlar

Dinleme

1. Güncel haberleri ana hatlarıyla anlar.
2. Dinlediği metinlerin temel hatlarını ve konusunu anlar.

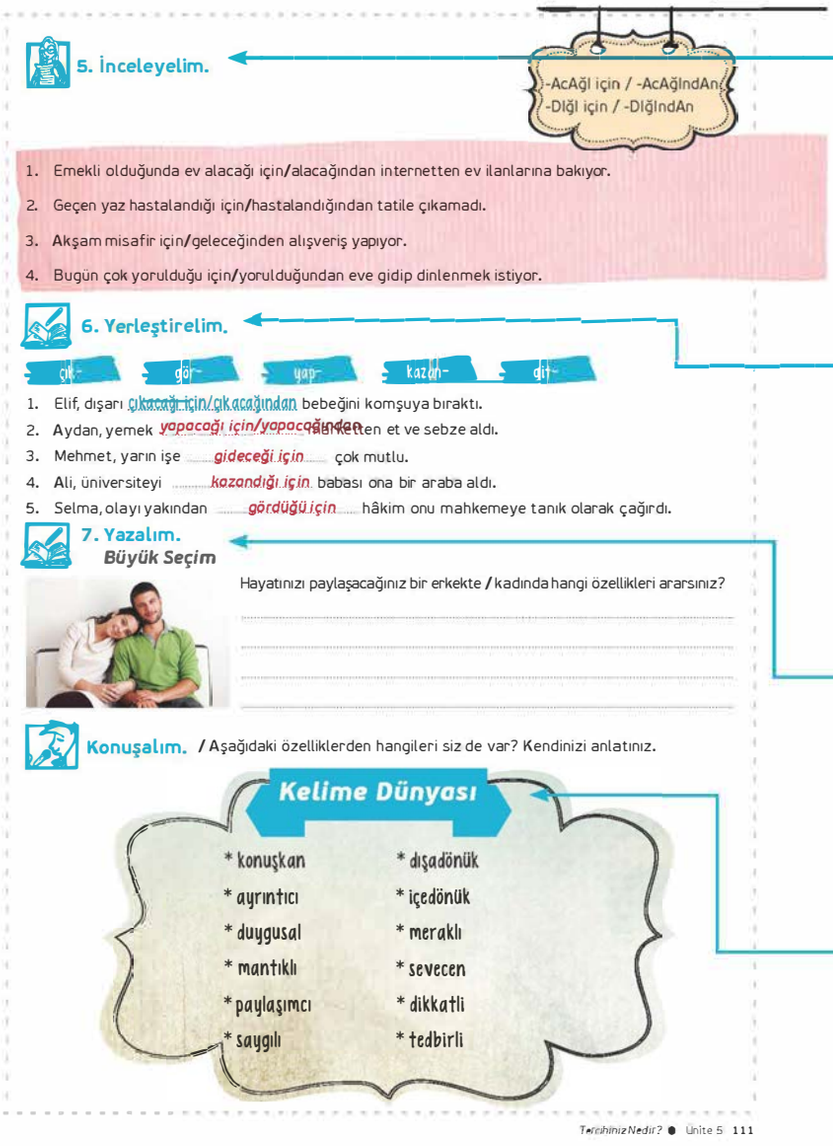

5. İnceleyelim.

-AcAğI için / -AcAğIndAn
-DIğI için / -DIğIndAn

1. Emekli olduğunda ev alacağı için/alacağından internetten ev ilanlarına bakıyor.
2. Geçen yaz hastalandığı için/hastalandığından tatile çıkamadı.
3. Akşam misafir için/geleceğinden alışveriş yapıyor.
4. Bugün çok yorulduğu için/yorulduğundan eve gidip dinlenmek istiyor.

6. Yerleştirelim.

çık- gör- yap- kazan- git-

1. Elif, dışarı çıkacağı için/çıkacağından bebeğini komşuya bıraktı.
2. Aydan, yemek yapacağı için/yapacağından taze ketten et ve sebze aldı.
3. Mehmet, yarın işe gideceği için çok mutlu.
4. Ali, üniversiteyi kazandığı için babası ona bir araba aldı.
5. Selma, olayı yakından gördüğü için hâkim onu mahkemeye tanık olarak çağırdı.

7. Yazalım.
Büyük Seçim

Hayatınızı paylaşacağınız bir erkekte / kadında hangi özellikleri ararsınız?

Konuşalım. / Aşağıdaki özelliklerden hangileri siz de var? Kendinizi anlatınız.

Kelime Dünyası

* konuşkan
* ayrıntıcı
* duygusal
* mantıklı
* paylaşımcı
* saygılı
* dışadönük
* içedönük
* meraklı
* sevecen
* dikkatli
* tedbirli

Tercihiniz Nedir? ● Ünite 5 111

5. İnceleyelim.

1. Öğrencilerinizden cümleleri incelemelerini isteyiniz. Bu cümlelerdeki anlamı öğrencilerinize sorunuz. Siz de farklı örnekler yazarak konuyu geliştiriniz. Öğrencilerden de örnek isteyiniz.

6. Yerleştirelim.

1. İnceleyelim bölümündeki bilgilerden hareketle boşlukları doldurmalarını isteyiniz. Yanlış cevapları düzeltiniz. Eksik kısımlarla ilgili ek alıştırmalar hazırlayınız.

7. Yazalım.

1. Öğrencilerinize hayatını paylaşacakları erkek/kadında hangi özellikleri aradıklarını yazmalarını isteyiniz.

2. Yazılanları kontrol ediniz. Yanlış cevapları düzeltiniz.

Kelime Dünyası

1. Kelime Dünyasındaki kelimelerden hareketle öğrencilerinizden kendilerini tanıtmalarını isteyiniz.

Kazanımlar

Dinleme

1. Uzmanlık alanındaki temel terim ve kalıpları anlar.
2. Konuşmada verilmek istenen ana iletiyi anlar.

C. HANGİ SANATTAN HOŞLANIRSINIZ?

1. Öğrencilerinize hangi sanattan hoşlandıklarını sorunuz.
2. Siz de hoşlandığınız sanat dalını anlatınız.
3. Öğrencilerinize "Herkes sanatçı olabilir mi?" sorusunu sorunuz.
4. Öğrencilerinizi konuyla ilgili konuşturarak konuya giriş yapınız.

1. Dinleyelim, cevaplayalım.

1. Öğrencilerinize metni dinletmeden önce başlıkla ve görselle ilgili olarak yorumlarını alınız.
2. Metni dinleterek metinle ilgili sorular sorun ve konuşma ortamı hazırlayın.

2. Yeniden yazalım.

1. Dinleme metninden seçilen cümleleri dolaylı anlatımla yazmalarını sağlayınız.
2. Cevapları kontrol ediniz. Yanlış cevapları düzeltiniz.

Dinleme metni ünitenin sonundadır.

C. HANGİ SANATTAN HOŞLANIRSINIZ?

1. Dinleyelim, cevaplayalım.

Sanatların En Büyüğü: Yaşama Sanatı

a. Metne yeni bir başlık verseydiniz, hangi başlığı verirdiniz? Niçin?
b. Metindeki hangi öneri sizi daha çok etkiledi?
c. Karl Pillemer'in düşüncelerine katılıyor musunuz? Niçin?
d. Hayatınızda neleri değiştirmek isterdiniz?

2. Yeniden yazalım.

Karl A. Pillemer ne söylüyor?

1. Kendiniz gibi biriyle evlenin!	Kendimiz gibi biriyle evlenmemiz gerektiğini söyledi.
2. Vücudunuzu yüz yıl kullanacakmış gibi yaşayın!	*Vücudumuzu yüzyıl kullanacakmış gibi yaşamamız gerektiğini söyledi.*
3. Yakın çevrenizle irtibatta olun!	*Yakın çevremizle irtibatta olmamız gerektiğini söyledi.*
4. Depresyondan kurtulun!	*Depresyondan kurtulmamız gerektiğini söyledi.*
5. Daima insanların gözünün içine bakın!	*Daima insanların gözünün içine bakmamız gerektiğini söyledi.*
6. Fırsatlara açık olun!	*Fırsatlara açık olmamız gerektiğini söyledi.*
7. İçinde bulunduğunuz anın tadını çıkarın!	*İçinde bulunduğumuz anın tadını çıkarmamız gerektiğini söyledi.*
8. Çocuklarınızla zamanınızı paylaşın!	*Çocuklarımızla zamanımızı paylaşmamız gerektiğini söyledi.*

Kazanımlar

Okuma

1. Sanatsal ve kültürel etkinliklerle ilgili temel terim ve kalıpları bilir.
2. Sanatsal ve kültürel bir etkinlikle ilgili bir metni özetleyecek derecede anlar.

3. Okuyalım, cevaplayalım.

1. Metni okutmadan önce öğrencilerinize ülkelerindeki ünlü sanatçılar hakkında kısaca bilgi vermelerini isteyiniz.
2. Daha sonra metni okutarak metinle ilgili sorulara cevap vermelerini isteyiniz.
3. Cevapları kontrol ediniz. Yanlış cevapları düzeltiniz.
4. Öğrencilerinizden 4. etkinliği yapmalarını isteyiniz.

3. Okuyalım, cevaplayalım.

Sanata Adanmış Bir Ömür

Düşünürler, bazı insanların dünyaya birtakım görevleri yerine getirmek için geldiğini söylerler. Büyük sanatkârlar da böyle insanlardandır. Kendi hayatlarını bir kenara bırakıp içinde yaşadığı topluma hatta bütün insanlara faydalı olan büyük sanatçıları, üzerinden yüzyıllar geçse de hep minnetle anarız. Mimar Sinan işte o insanlardan biridir. 1490 yılında dünyaya geldiği düşünülen büyük sanatçı, Osmanlı Devleti'nin en güçlü döneminde yaşamış ve mesleğindeki en üst rütbe olan mimarbaşılığa kadar yükselmiştir. Geride 350'den fazla eser bırakan Mimar Sinan, Anadolu topraklarını birbirinden gösterişli yapıtlarla donatmıştır

Mimar Sinan ile ilgili birçok hatıra anlatılır. Ancak bu anılardan en çok bilineni Sultan Selim ile yaşanmış olanıdır. Kanuni Sultan Süleyman öldüğünde Osmanlı ülkesi en görkemli dönemlerini yaşıyordu. Kanuni'nin yerine geçen II. Selim'in en çok hoşlandığı şey, sarayına âlimleri, şairleri toplayıp onlarla sohbet etmekti. En çok saygı duyduğu kişilerden biri de ak sakallı, bilgin mimarbaşı, Mimar Sinan'dı. Padişah ona "Aksakal" diye hitap ederdi.

Günlerden bir gün Sultan Selim, Mimar Sinan'ı yanına çağırttı. Mimar Sinan, o günlerde İstanbul yöresinde, bir köprünün yapımı ile uğraşıyordu. Haberi alınca hemen yola çıktı ve birkaç saat içinde saraya ulaştı. Padişah onu karşısında görünce yanında yer göstererek oturmasını istedi. İkramlarda bulundu ve sohbet etti. Sonra biraz durup söze yeniden başladı.

-Dinle mimarbaşı, dedi. Ülkemizi baştan başa sayısız camiler, medreseler, köprüler, saraylar, kervansaraylar, aşhaneler, hastaneler, hamamlarla donattın. Peki benim ismimi yaşatacak bir cami yapmayı düşündün mü hiç?

Mimar Sinan yerinden doğrulup "Emriniz başım üstüne sultanım." dedi.

Padişah şöyle devam etti:

-Öyleyse iyi dinle! Ölen kardeşim Şehzade Mehmet'in anısına Şehzadebaşı Camisi'ni onun karşısına da babam için Süleymaniye Camisi'ni yaptın. İkisi de birbirinden güzel oldu. Şimdi senden isteğim şu: Devletimizin en ihtişamlı dönemi için benim adıma bir cami yapacaksın. Ancak Sultan Selim'in adıyla anılacak olan bu cami, yaptıklarının en görkemlisi olacak.

Sinan padişahın önünde eğilerek şöyle söyledi:

-Devletlim, Şehzadebaşı benim çıraklık dönemimin yapısı, Süleymaniye'yi ise kalfalık dönemimde yaptım. Ustalık dönemimin yapısı ise Selimiye olacak. Bundan hiç kuşkunuz olmasın. Ancak İstanbul'da adınıza layık bir cami için görkemli bir tepe kalmadı. Eğer münasip görürseniz eski başkentimiz Edirne'ye sizi yüzyıllarca unutturmayacak bir cami yapabilirim.

Padişah yerinden kalktı. Mimar Sinan'ın sırtını sıvazlayarak "Edirne bizim için uygundur. Merak etme. Senden de sanatından da hiç şüphemiz yok. Ustalığına güvenimiz sonsuzdur Aksakal. Tez hazırlıklara başlansın."

Uzun uğraşların, büyük emeklerin sonunda cami bitirildi. Sultan Selim, caminin bittiğini haber alınca Edirne'ye doğru yola çıktı. Edirne'ye vardığında Selimiye Camisi bütün görkemiyle karşısında duruyordu. Yanaklarından birkaç damla yaş süzüldü ve Allah'a şükretti. Sonra Mimar Sinan'ı yanına çağırttı. Mimar Sinan cami yapımında çalışan ne kadar usta ve işçi varsa hepsiyle sultanın yanına gitti. Sultan bu muhteşem yapı için Mimar Sinan'a sarılıp teşekkür etti ve sordu: "Söyle bakalım Aksakal bu kadar insanı niçin arkana alıp getirdin." Mimar Sinan " Efendim, şanınıza layık bu camiyi yalnız ben yapmadım, bu insanların her birinin alın teri ve emeği var bu yapıda. O yüzden getirdim." dedi. Sultan Selim, Mimar Sinan'ın alçak gönüllüğü karşısında hayran hayran ona bakarak "Tevazunla gönlümüzü bir kez daha fethettin." dedi. Sonra cami yapımında çalışan herkesi, altınla ödüllendirdi.

Kazanımlar

Konuşma

1. Uzun ayrıntılı bir konuşmada katılımcı bir tavırla yorumlar getirir.
2. Olaylarla ilgili duygu ve düşüncelerini ifade eder.
3. Doğal bir dille konuşmayı sonuçlandırır.

1. Metnin başlığı sizce ne olmalı?

2. Sanatkârlar nasıl insanlardır?
insanlara faydalı olmak için dünyaya gelmiş insanlar.

3. II. Selim, Mimar Sinan'dan ne istiyor?
ismini yaşatarak bir cami yapmasını.

4. Sizce metinde verilmek istenen mesaj nedir?

4. Eş anlamlılarını bulalım, yazalım.

alçak gönüllülük	→	tevazu
hatıra	→	anı
faydalı	→	yararlı
görev	→	misyon
âlim	→	bilge
hayat	→	yaşam

tevazu
yararlı
bilge
yaşam
anı
misyon

5. Konuşalım.
Sanatçı Kimdir?

- Sanatkâr el öpmez; sanatkârın eli öpülür!
- Hepiniz milletvekili olabilirsiniz, bakan olabilirsiniz... Hatta cumhurbaşkanı olabilirsiniz. Fakat sanatkâr olamazsınız.
- Sanatsız kalan bir milletin hayat damarlarından biri kopmuş demektir.

K. Atatürk

1. Yukarıdaki sözler size ne anlatıyor?
2. Sizin ülkenizde sanatçılar için söylenmiş özlü bir söz var mı? Bu sözü Türkçe söyleyin ve yazın.

114 Ünite 5 ● *Tercihiniz Nedir?*

5. Konuşalım.

1. Öğrencilerinize Atatürk'ün sanatçılarla ilgili sözlerini okutunuz.
2. Kendi ülkelerinde sanatkârlarla ilgili söylenmiş özlü sözler hakkında konuşturunuz.

6. Okuyalım, cevaplayalım.

40 Yıl 2 Dakika

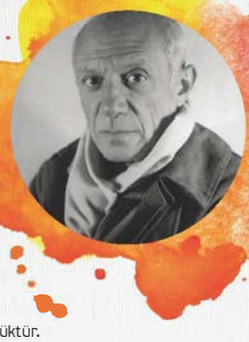

Ünlü ressam Picasso, bir gün bir lokantaya gider. Garson onu görünce çok sevinir. Hemen lokantanın sahibine haber verir. Lokantanın sahibi Picasso'nun yanına gidip tanışır ve onunla bizzat ilgilenir. Picasso'ya yemek listesini uzatır ve yemekleri överek teker teker anlatır. Picasso lokantanın en güzel ve en pahalı yemeklerinden, salatalarından sipariş verir. Lokanta sahibi, aşçıbaşına Picasso'nun geldiğini, yemeklerin en lezzetli yerlerinden koyması gerektiğini söyler. Picasso yemekleri beğenir ve etrafına tavsiye ederse onlar için çok büyük bir reklam olacaktır. Aşçıbaşı adamın dediğini yapar. Garson yemekleri servis eder. Her şey dört dörtlüktür. Masada bir kuş sütü eksiktir.

Picasso yemeğini tadını çıkara çıkara tam iki saatte yer. Üstüne de güzel bir kahve içer. Daha sonra garsonu yanına çağırır. "Evlat! İstersen hesabı getir, ödeyeyim. İstersen patronuna söyle onun bir portresini çizeyim dükkânına assın. Tercih sizin." der. Garson bu teklifi hemen patronuna iletir. Adam heyecanlanır. Picasso gibi bir ressamın resmini çizecek olması kendisi için büyük şereftir. Hemen ikinci seçeneği kabul eder. Bir sandalye alıp Picasso'nun karşına geçer. Picasso iki dakika içinde adamın portresini çizer. Altını da imzalar ve adama uzatır. Adam resme bakar. Gerçekten resim harikadır. Picasso'nun önünde minnetle eğilir ve şükranlarını sunar. Picasso yemekler için teşekkür eder ve lokantadan ayrılmak üzere ayağa kalkar. İşte tam bu sırada adamın bir fısıltı hâlindeki şu sözlerine kulak misafiri olur. "Adama bak, tam iki saat lokantada ne varsa yedi bitirdi, sildi süpürdü. İki dakikada bir resim yaptı, böylece ödeştik. Ne iyi iş!" Picasso bu sözleri duyunca hışımla geri döner. Öfkeyle "Hayır beyefendi! Kırk yıl artı iki dakika!" deyip resmi adamın elinden alıp yırtar ve adamın cebine bir tomar para bırakıp lokantayı terk eder.

1. Picasso ile lokantada kim ilgileniyor, niçin?

   Lokantanın sahibi ilgileniyor. Çünkü, lokantası için iyi bir reklâm olacağını düşünüyor.
2. Aşçıbaşı neden lokantadaki yemeklerin en özel yerlerini Picasso'ya gönderiyor?

   Lokanta sahibi öyle istediği için.
3. Picasso garsona nasıl bir teklifte bulunuyor?

   Ya yemeklerin parasını ödemeyi ya da patronun resimlerini yapmayı
4. Sizce Picasso lokanta sahibine niçin sinirlenmiş olabilir?

   Kırk yıllık tecrübesini hiçe saydığı için
5. Sizin bir lokantanız olsaydı ve ünlü bir sanatçı lokantanıza gelseydi ona nasıl davranırdınız?

6. Okuyalım, cevaplayalım.

1. Öğrencilerinize Picasso'yu tanıyıp tanımadıklarını, onun hakkında neler bildiklerini sorunuz. Siz de Picasso'nun hayatı hakkında bir şeyler okuyunuz ve bunları sınıfta paylaşınız.
2. Metni öğrencilerinize okutunuz. Anlamını bilmedikleri sözcükleri işaretletiniz. Bunları açıklayınız.
3. Sorulara cevap vermelerini siteyiniz.
4. Yanlış cevapları düzeltiniz.

Kazanımlar

Yazma

1. Olaylar, deneyimler, tasarılar ve hayallerle ilgili ayrıntılı metinler yazar.
2. Çeşitli kaynaklarda ve medyadan aldığı bilgileri gereksiz ayrıntıları ve tekrarlanan ifadeleri ayıklayarak özetler.

7. Yazalım.

1. Öğrencilerinize etkinliği yaptırmadan önce Türkiye'deki el sanatlarından örnekler getirip bunları gösteriniz.

2. Daha sonra öğrencilerinize ülkelerinde yaygın olan bir el sanatını tanıtmalarını isteyiniz.

7. Yazalım.
Sanatımız

Ülkenizde yaygın olan bir el sanatını tanıtınız.

.....

.....

.....

Serbest Okuma

Duyguların Dili Oya Sanatı

Anadolu'da oya, onu yapan kadının yaşam öyküsüdür. Kız çocukları 8-9 yaşlarında oya yapmaya başlarlar. İğne ve iplik tutamayacak yaşa gelinceye kadar da bu tutkulu sanata devam ederler. Kadınlar bütün yaşamları boyunca duygularını, sırlarını, inançlarını, aşklarını ve mutluluklarını oya denilen sanatla dile getirirler. Anadolu kadını kaderini "sevdim alamadım" isimli oya ile, sevincini "şeker pembesi" oyasıyla, özlemini "yârim ile" oyasıyla, nefretini "biber" oyasıyla ve diğer bütün duygularını farklı isim ve şekillerdeki oyalarla ifade eder.

Kadınlar, ailelerine ve çevrelerindeki diğer insanlara bazen bu oyalar yoluyla mesaj da verirler. Tülbent, yazma ya da yemeni adı verilen başörtülerinin kenarlarına diktikleri oyalar aracılığıyla istek, dilek ve sıkıntılarını ifade ederler. Kadın eğer kırmızı gül oyası takmışsa bu "evlilik çağındayım" mesajıdır. Şayet oyalardaki gülün rengi sarıya dönmüşse bir delikanlının aşkından sararıp solduğuna işarettir. Başında ayrılığın simgesi olan nergis oyası varsa o zaman ayrılık kesindir. Kadın eğer eşine sinirlenmişse başına biber oyalı bir yemeni takarak bunu ifade eder. Yeni gelinler, mutluluk ve huzurlarını anlatmak için "hercai menekşe" veya " çayır çimen" oyası takarlar.

Hikâyeyi tamamlayalım. **Çoban Ahmet**
Ahmet, Yayla Köyü'nün çobanıydı. Her sabah güneş doğmadan köyün tüm koyunlarını toplar, otlatmaya götürürdü...

Kelime Dünyası

1. Öğrencilerinizin Kelime Dünyasındaki kelimeleri kullanarak başlangıç kısmı verilen hikâyeyi tamamlamalarını isteyiniz.

2. Yazılanları kontrol ediniz. Yanlışları düzeltiniz.

3. Beğenilen hikâyeleri ödüllendiriniz.

Kelime Dünyası

* sahaf	* görkem
* stres	* çırak
* çoban	* kalfa
* memleket	* usta
* hamarat	* eser
* asil	* tablo

Değerlendirme

1. Üniteyi bitirdikten sonra aşağıdaki değerlendirme sorularını öğrencilerinize ödev olarak veriniz veya sınıfta yapınız.
2. Öğrencileriniz soruları cevapladıktan sonra sınıfta birlikte çözünüz ve yanlış yapan öğrencileri bilgilendiriniz.
3. Öğretiminde eksiklik gördüğünüz konularla ilgili ek çalışmalar yaparak sınıfınız hazır olduğunda bir sonraki üniteye geçiniz.

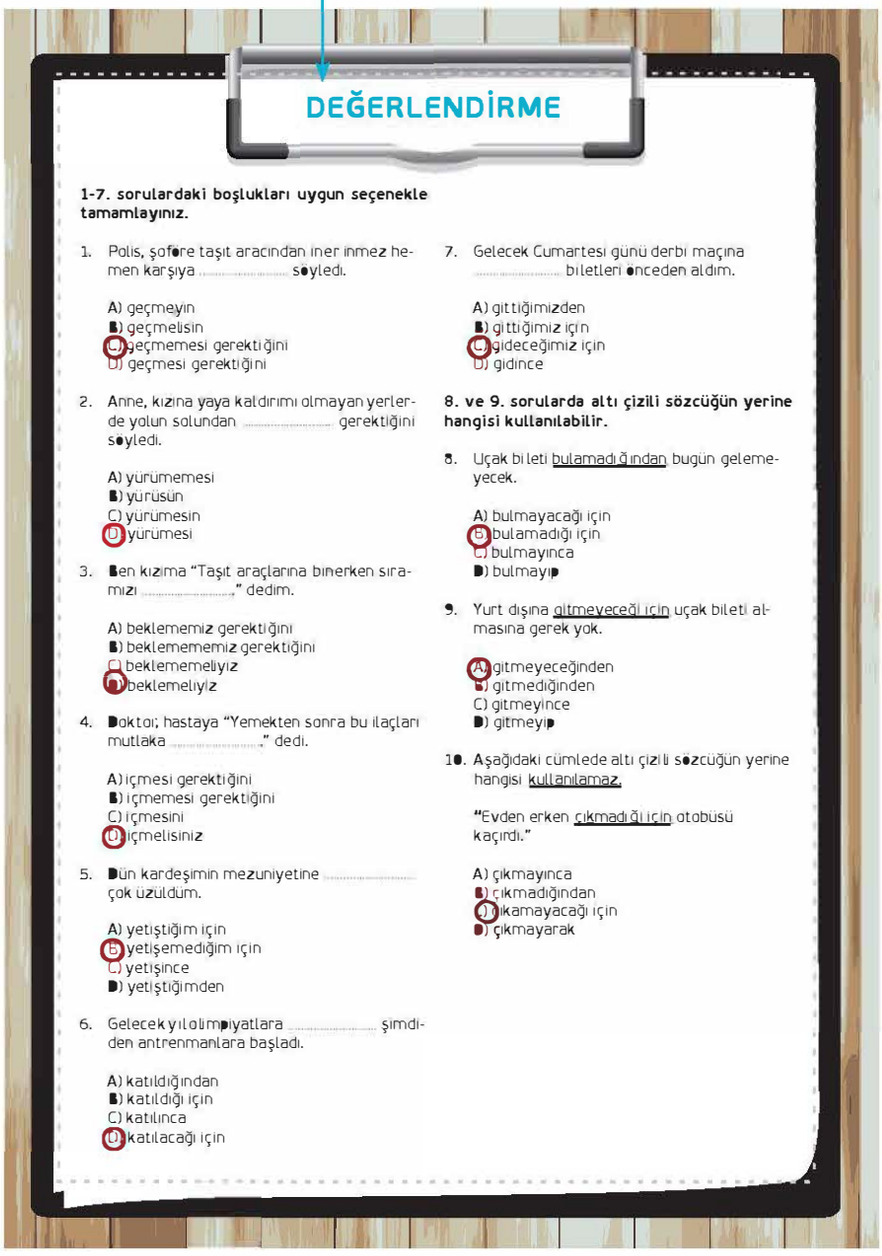

DEĞERLENDİRME

1-7. sorulardaki boşlukları uygun seçenekle tamamlayınız.

1. Polis, şoföre taşıt aracından iner inmez hemen karşıya ..... söyledi.

A) geçmeyin
B) geçmelisin
C) geçmemesi gerektiğini
D) geçmesi gerektiğini

2. Anne, kızına yaya kaldırımı olmayan yerlerde yolun solundan ..... gerektiğini söyledi.

A) yürümemesi
B) yürüsün
C) yürümesin
D) yürümesi

3. Ben kızıma "Taşıt araçlarına binerken sıramızı .....," dedim.

A) beklememiz gerektiğini
B) beklemememiz gerektiğini
C) beklememeliyiz
D) beklemeliyiz

4. Doktor, hastaya "Yemekten sonra bu ilaçları mutlaka .....," dedi.

A) içmesi gerektiğini
B) içmemesi gerektiğini
C) içmesini
D) içmelisiniz

5. Dün kardeşimin mezuniyetine ..... çok üzüldüm.

A) yetiştiğim için
B) yetişemediğim için
C) yetişince
D) yetiştiğimden

6. Gelecek yıl olimpiyatlara ..... şimdiden antrenmanlara başladı.

A) katıldığından
B) katıldığı için
C) katılınca
D) katılacağı için

7. Gelecek Cumartesi günü derbi maçına ..... biletleri önceden aldım.

A) gittiğimizden
B) gittiğimiz için
C) gideceğimiz için
D) gidince

8. ve 9. sorularda altı çizili sözcüğün yerine hangisi kullanılabilir.

8. Uçak bileti bulamadığından bugün gelemeyecek.

A) bulmayacağı için
B) bulamadığı için
C) bulmayınca
D) bulmayıp

9. Yurt dışına gitmeyeceği için uçak bileti almasına gerek yok.

A) gitmeyeceğinden
B) gitmediğinden
C) gitmeyince
D) gitmeyip

10. Aşağıdaki cümlede altı çizili sözcüğün yerine hangisi kullanılamaz.

"Evden erken çıkmadığı için otobüsü kaçırdı."

A) çıkmayınca
B) çıkmadığından
C) çıkamayacağı için
D) çıkmayarak

Kendimi Değerlendiriyorum.

Bu bölümde;
Öğrencilerinizden değerlendirme cümlelerini sözlük yardımıyla anlamaya çalışmalarını isteyiniz. Zorlandıkları yeterlikle ilgili ek çalışma ve ödev istemelerini söyleyiniz. Öğrencilerin kişisel farklılıklarına göre ayrı ayrı ödevler vermeniz gerekir. Verdiğiniz her ödevi de mutlaka kontrol edip öğrenciye dönüş vermelisiniz.

DİNLEME METİNLERİ

A. NEREDE YAŞAMAK İSTERSİNİZ?

4. Köyde Hayat

Köy denildiğinde akıllara kırlarda meleşen kuzular, tarlalarda çalışan insanlar, güneşin batışıyla boşalan meydanlar gelir. Doğanın eşsiz güzelliğini köylerde görmek mümkündür. Şehrin gürültüsünden ve stresinden ne zaman sıkılsak kendimizi köylere atarız. Sabahın ilk ışıklarında bostanlardan toplanan salatalıkları, domatesleri yerken ve taptaze sütü içerken aldığımız tadı sanırım başka hiçbir şeyde bulamayız. Köyde, her nefes alışımızda kendimizi yeniden hayat buluyormuş gibi hissederiz. Ağaçların dallarına konarak şakıyan kuşların o güzel sesini dünyanın en büyük orkestralarına değişmeyiz. Köylerimizde dinlenir, huzur bulur ve şehirlerin bunaltıcı hayatından uzaklaşırız. Belki şehirdeki gibi her istediğimiz elimizin altında değildir. Ancak akşamüstü bir ağaca yaslanıp güneşin batışını izlerken, bir çobanın kaval sesine kulak verirken hiçbir şeyin yokluğunu hissetmeyiz. İyi ki köylerimiz var.

Şehirde Hayat

Modern şehirler; dev binaları, ışıklı caddeleri ve uzayıp giden yollarıyla büyüler insanı. Ancak şehirde yaşamak sanıldığı kadar da kolay değildir. Şehirlerde sabahın erken saatlerinde uyanıp yola koyulur insanlar. İşlerine gitmek için saatlerce trafikte mahsur kalırlar. İş yerine gittiklerinde onlarca dosya, telefon görüşmesi ve toplantı onları karşılar. Gün boyunca zihinleri çok yorulur. Bunun yanında şehirde yaşayan insanlar birçok işlerini otomatik olarak hâlletmenin rahatlığını yaşarlar. Ne elektrik ne su ne de internet faturası için bankaya gitmelerine gerek vardır çünkü her şey otomatik olarak yapılır. Son zamanlarda insanlar alışverişlerini bile bilgisayarın iki tuşuyla yapar oldular. Şehirliler, hayatı otomatik olarak yaşarlar diyebiliriz.

Şehirlerde birçok okul, hastane, banka vardır. Her şey elinizin altındadır. Köylerdeki kadar doğal olmasa da her ürünün onlarca çeşidini bulabilirsiniz. Şehirler, çağdaş hayatın vazgeçilmez unsurlarıdır. İyi ki şehirlerimiz var.

B. KİMİN HAYATI DAHA ZOR?

1. Çalışkan Karadeniz Kadınları

Merhaba Sevgili Yunus Radyosu Dinleyenleri,

Dostluğun, kardeşliğin ve sevginin radyosuna hoş geldiniz.

Ben sunucunuz Erhan İpek. "Yedi İklim Yedi Bölge" programıyla sizlerle birlikteyiz.

Karadeniz Türkiye'nin kuzeyinde yer alan etkileyici bir coğrafyadır. Bu bölge çok yağış aldığı için yeşilin her tonunu görebileceğiniz ağaçlarla kaplıdır. Karadenizliler genel olarak zeki, esprili, bazen aniden öfkelenebilen insanlardır. Ama içlerinde kötülük olmadığından bu öfkeleri hemen söner gider.

Karadeniz kadınları ise Karadeniz gibi etkileyicidirler. Doğal bir güzellikleri vardır. Genelde yeşil veya ela gözlü, deniz gibi asil kadınlardır. Hayatın kendilerine yüklediği ağır yüklere rağmen dik duruşlarını ve azimlerini hiç kaybetmezler. Bu hamarat kadınlar karalahana, hamsi ve mısır ekmeği üçlüsünü sofranın olmazsa olmazı yapan insanlardır. Hamsili pilavlarını tadarken lezzetinden parmaklarınızı yiyebilirsiniz.

Karadeniz kadınlarının bir özelliği de çalışma hayatının içinde etkin bir şekilde yer almalarıdır. Çalışan nüfus içerisinde Karadeniz Bölgesi'ndeki kadınların erkeklere göre çalışma oranları, tüm yaş gruplarında ilk sırayı almaktadır. Durum böyle olduğu için Karadeniz Bölgesi'ndeki çalışan kadınların ortalaması Türkiye ortalamasının üzerinde yer alır. Türkiye'de Karadeniz kadını demek; çalışkanlık, üretkenlik, fedakârlık demektir. Bölgede genç erkek nüfusu sürekli göç etmek zorunda kaldığından ve sanayi yatırımları az olduğu için kadınlar, aile bütçesine katkıda bulunurlar. Fındık, tütün, çay, mısır gibi yoğun emek isteyen tarımsal uğraşlarda kadınlar da büyük destek sağlarlar.

Sabahın ilk ışıklarıyla birlikte tarlalara giden Karadeniz kadını, çoğunlukla gün batımıyla evine

döner. Karadeniz kadını, tüm olumsuzluklara rağmen hayata olumlu bakar. Açık sözlü, tuttuğunu koparan Karadeniz kadını, bu özelliklerinden dolayı yörenin arazi yapısına rahatça uyum sağlamayı başarır. Bölgede yeterli tarım arazisi ve iş yeri olmadığı için gurbete giden Karadeniz erkeği, ekmeğini uzaklarda ararken, kocası gurbette olan kadınlar ise ev işleri, çocuk bakımı ve bahçede çalışma gibi önemli sorumlulukları yüklenirler.

Şimdi bir stüdyo konuğumuza sözü bırakıyoruz. Bir Karadeniz kadını olan Fadime bugün bizlerle düşüncelerini paylaşacak. Buyurun Fadime Hanım, çok çalışan bir Karadeniz kadını olarak düşüncelerinizi öğrenelim: ''Güzel günler göreceğim için çalışmak bana zor gelmez! Hiçbir zaman çok çalıştığım için mutsuz olmadım. Aksine işe yaradığım için kendimle gurur duyuyorum... Aile bütçesine katkı sağlamak ve eşime destek olmak bana gurur veriyor."

Evet sevgili dinleyenler Karadeniz'de doğal yaşam, güzellikleriyle birlikte zorlukları da sunarken, Karadeniz kadını, yaşadığı güçlüklere rağmen mutlu olmayı başarıyor. Sizin de bir gün yolunuz Karadeniz'e düşerse fındık bahçelerinde fındık toplayan Karadeniz kadınlarına selam vermeyi ihmal etmeyin. Selamınıza içten bir tebessümle karşılık vereceklerine emin olabilirsiniz. Kim bilir belki de sofralarına konuk olur. O enfes yemeklerinden tatma fırsatı bulursunuz.

C. HANGİ SANATTAN HOŞLANIRSINIZ?

1. Sanatların En Büyüğü: Yaşama Sanatı

Cornell Üniversitesinden Gerontoloji (İhtiyarlık sorunları) Uzmanı Karl A. Pillemer'e göre dünyadaki en önemli sanat yaşamak. Pillemer, 65 yaşının üzerindeki bin Amerikalıyla yaptığı mülakatlar sonucunda ortaya çıkan bilgileri bir kitapta topladı. "Yaşamla İlgili 30 Ders" adlı kitap özellikle yetişkin ve yaşlılar tarafından büyük ilgiyle okunuyor. İşte o kitaptan mutlu olmak için tavsiyeler:

Sekiz Adımda Mutluluk

1. Kendiniz gibi biriyle evlenin!

Evleneceğiniz kişi ile hayata bakışınız benzer olmalıdır. Bunun aksi durumda mutsuzluklar olacaktır.

2. Vücudunuzu iyi kullanın!

Kendinizi fazla yormayın. Vücudunuzu fiziksel ve psikolojik olarak korumalısınız. Çünkü biz yaşadığımız sürece o vücut bizimle yaşayacak.

3. Yakın çevrenizle daima temas içinde olun!

Yakın çevrenizle, akrabalarınızla iletişiminizin iyi olması gerekir. Çünkü insanlar dertlerini ancak paylaşarak azaltabilir.

4. Kendinizi depresyondan kurtarın!

Depresyon 21. yüzyıl insanının en büyük problemi. Stressiz bir hayat yaşamaya çalışın. Böylece depresyon ihtimali azalacaktır.

5. İnsanların gözünün içine bakın!

Konuşurken insanların gözünün içine bakın. Bu sizin iletişiminizi kolaylaştıracaktır. Böylece daha samimi dostluklar kurabilirsiniz.

6. Fırsatlara açık olun!

Hayattaki güzel fırsatlara "evet" demeyi bilmelisiniz. Unutmayın hayatta mutlu olanlar önemli anlarda risk alabilenlerdir.

7. İçinde bulunduğunuz anın tadını çıkarın!

Unutmayın! Geçmişe bakıp insanlar pişmanlık yaşarlar. Gelecek ise insanda kaygı oluşturur. Önemli olan içinde bulunulan zamanı dolu dolu yaşamaktır.

8. Çocuklarınızla zamanınızı paylaşın!

Hayatınızdaki sorunlardan çocuklarınız etkilenmesin. Onlara her zaman ilgi gösterin ve onlarla bir şeyler paylaşın. Çocuklarınız geriye baktıklarında hatırlayacakları şey bu paylaştığınız anlar olacaktır.

Taksim/İstanbul

6 Neler Oluyor Hayatta?

Bölümler
- A. İlginç Doğa Olayları
- B. Sıra Dışı Deneyimler
- C. Sırlar Dünyası

Beceriler
- Görgü Kurallarını Bilme
- İşaret Levhalarını Okuyabilme
- Dinlediği ya da Okuduğu Bir Öyküyü Başkasına Anlatabilme

Dil Bilgisi
- Birleşik çatı: işteş / ettirgen + ettirgen vs.
- Zarf fiil ekleri: -DIğI hâlde, -AcAğI hâlde -mAsInA rağmen, A rağmen.

Kelimeler
- hava durumu
- tahmin
- ilginç
- felaket
- kaza

6
Neler Oluyor Hayatta

A. ALT KONULAR

A) İlginç Doğa Olayları
B) Sıra Dışı Deneyimler
C) Sırlar Dünyası

B. SÖZ VARLIĞI

- kütle, eklem, nem, gözlem, basınç, afet, hasar, kasırga, girdap, çiy, sızlamak, konmak
- hayvanlar âlemi, fırsat, antrenman, ana haber, son dakika, kampanya, canlı yayın, yenilgi, mikrop, su altı kamerası, ameliyat, kist
- piyango, talihli, ikramiye, olasılık, şans oyunları, yılbaşı çekilişi, bayi, iflas etmek, haciz, mal varlığı, felç, talih kuşu

C. DİL BİLGİSİ

- Birleşik çatı: işteş / ettirgen + ettirgen vs.
- Zarf fiil ekleri: -DIğI hâlde, -AcAğI hâlde -mAsInA rağmen, A rağmen.

D. KAZANIMLAR

DİNLEME

1. Bir uzmanlık alanıyla ilgili temel terim ve kalıpları anlar.
2. Dinlediği konuşmalardaki konuyu ve ana iletiyi anlar.
3. Konuşmadaki anahtar kavramlardan hareketle metnin konusu anlar.
4. Metni seçici dinleme yoluyla dinler.
5. Uzmanlık alanıyla ilgili terimleri tespit eder.
6. Standart Türkçenin kullanıldığı konuşmaları anlar.

OKUMA

1. Metnin anahtar kavram ve ifadelerini belirler.
2. Metnin ana konusunu belirler.
3. Metnin ana ve alt başlıkları ile konusu arasındaki ilişkiyi belirler.
4. Bir uzmanlık alanıyla ilgili metinlerde kullanılan temel yapı ve ifadeleri anlar.

5. Öznel ve nesnel yargıları anlar.
6. Metindeki sebep-sonuç, amaç-sonuç, varsayım, olasılık, onaylama, genelleme, karşı çıkma gibi durumları ifade eden yapıları anlar.

KONUŞMA

1. Bir olayın veya durumun nedenleri/sonuçlarıyla ilgili görüşleri ifade eder.
2. Doğal bir biçimde ve rahatlıkla konuşma konusuna giriş yapar.
3. Verdiği bilgilerin doğruluğunu kontrol etmek için söyleşi yaptığı kişiye sorular sorar.
4. Söyleşi yaptığı kişiden aldığı cevapları, elindeki bilgilerle sentezleyerek duruma uygun yeni sorular sorar.

YAZMA

1. Çeşitli kaynaklardan ve medyadan aldığı bilgileri, gereksiz ayrıntıları ve tekrarlanan ifadeleri ayıklayarak özetler.
2. Kompozisyonun genel kurallarına uyar.
3. Herhangi bir konu hakkındaki olumlu veya olumsuz görüşlerini, sebepleriyle birlikte ilgili kişilere yazılı olarak ifade eder.
4. Bir konu hakkındaki düşüncesini örnek, kanıt ve gerekçeler göstererek, önemli noktalarına vurgu yaparak ve ayrıntılılarına değinerek yazılı bir biçimde ifade eder.

E. HAZIRLIK

Öğrencilerinize, insanların zaman zaman birtakım sıra dışı olaylara tanık olduklarını, bunların bazen doğada bazen de günlük yaşamımızda gerçekleştiğini söyleyiniz. Son dönemde yaşanan bilimsel gelişmelerin sıra dışı olarak nitelendirilen bu olayların büyük çoğunluğunu aydınlattığını ve artlarında yatan gerçek nedenleri ortaya çıkardığını belirtiniz. Onlara, yine de bazı insanlar için hâlâ cevaplanmayı bekleyen sorular olduğunu, bu bölümde bu sıra dışı ve gizemli olaylardan birkaçından söz edildiğini söyleyiniz.

Kazanımlar

Okuma

1. Metindeki anahtar kavram ve ifadeleri belirler.
2. Metnin ana konusunu belirler.
3. Metnin ana ve alt başlıkları ile konusu arasındaki ilişkiyi belirler.

1. Okuyalım, boşlukları dolduralım.

1. Öğrencilerinize, görsellerdeki ilginç doğa olaylarını gösteriniz ve aşağıdaki soruları sorarak kısaca konuşmalarını sağlayınız.
   - Televizyonda dünyanın herhangi bir ülkesinde meydana gelen ilginç ya da ürkütücü doğa olaylarını seyrettiniz mi? (Öğrencilerin akıllarına böyle bir doğa olayı gelmiyorsa Amerika'da meydana gelen kasırgaları, tornado ya da hortumları örnek verebilirsiniz)
   - Gökkuşağı nedir? Nasıl meydana gelir? Gökkuşağının ülkenizde farklı bir anlamı var mı? (Türkiye'de, gökkuşağının altından geçilebilirse kişilerin dileklerinin gerçekleşeceğine inanıldığı örneğini verebilirsiniz.)
   - Ülkenizde de ilginç doğa olayları oluyor mu?
2. Sonra metni okutunuz ve etkinlikleri yaptırınız.

Üniteye Hazırlık

- Doğa olayları sözünden ne anlıyorsunuz?
- Sizi diğer insanlardan ayıran en önemli özelliğiniz nedir?
- Hangi doğa olaylarına şahit oldunuz?

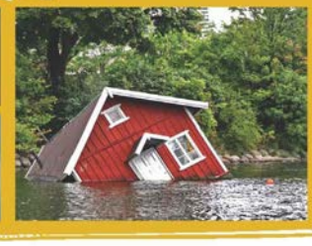

A. İLGİNÇ DOĞA OLAYLARI

1. Okuyalım, boşlukları dolduralım.

İlginç Olaylar

1 milyon 176 bin kez elektrik boşalması

buz parçalarının küre şeklini almasına

kese ya da hayvan memesine benzeyen uzantılar

gök gürültülü sağanak yağışın

sahili süsleyen beyaz inciler gibi

saatte ortalama 280 kez çakması

Catatumbo Şimşekleri

Venezuela'da, Catatumbo Nehri ile Marakaibo Gölü'nün buluştuğu yerin 5 kilometre ilerisinde, yılın 160 günü şimşekler çakıyor. Şimşek çakması, doğal bir meteorolojik durum olduğu hâlde, bu şimşeklerin aynı yerde, on saat boyunca, *saatte ortalama 280 kez çakması*, bu durumu ilginç hâle getiriyor. Bölgede, şiddeti 400 bin amper olmak üzere, yılda ortalama *1 milyan176 bin kez elektrik boşalması* meydana geliyor. Bu nedenle bölge, dünyada ozon oluşturan tek yer olarak geçiyor. İnanılmaz "şimşek fırtınası", 400 km mesafeden izlenebiliyor. Gemiciler, yön tayin etmek için bu şimşekleri kullanıyor.

Bu konuda farklı açıklamalar olmasına rağmen bilim insanları şu düşüncede birleşiyorlar: And Dağları'ndan gelen hava, gölün üstündeki sıcak havayla birleşerek bir elektrik alanı oluşturuyor, bunun sonucunda da bu kadar yoğun şimşek çakması meydana geliyor.

Mammatus Bulutları

Özellikle yaz ve bahar aylarında şiddetli fırtınalardan sonra ortaya çıkan bulutlardır. Şimşek ve *gök gürültülü sağnak yağışın* habercisidirler. Kümülonimbus bulutlarının altında, *kese ya da hayvan memesine benzeyen uzantılar* oluştuğu için bu adı alırlar. Avustralya ve Amerika kıyılarında daha çok görülürler. Çok merak edilmesine rağmen şu ana kadar hiçbir Mammatus bulutunun içi görüntülenememiş, sadece radarlar sayesinde bilgi sahibi olunabilmiştir.

Buz Topları

Amerika'da Michigan gölünün kıyısında her kış ilginç bir doğa olayı meydana geliyor ve dondurucu hava, dalgalar, göldeki büyük kütlelerden kopan *buz parçalarının küre şeklini almasına* neden oluyor ve gölün kıyısı çok sayıda buzdan top ile doluyor. Buz toplarının bazıları basketbol topu büyüklüğünde olup ağırlıkları neredeyse 23 kilogramı buluyor. Bu toplar, uzaktan bakıldığında *sahili süsleyen inciler gibi* görünüyor.

2. Okuyalım, inceleyelim.

- Hiçbir eğitim almadı ama çok güzel resim yapıyor.
  - Hiçbir eğitim almadığı hâlde çok güzel resim yapıyor.
- Birazdan arkadaşın gelecek ama sen hâlâ uyuyorsun.
  - Birazdan arkadaşın geleceği hâlde sen hâlâ uyuyorsun.
- Buzlu su içiyorum ama boğazım ağrımıyor.
  - Buzlu su içtiğim hâlde boğazım ağrımıyor.
- Birbirimizi seviyoruz ama ayrılmak zorundayız.
  - Birbirimizi sevmemize rağmen ayrılmak zorundayız.
- Birazdan yolculuğa çıkacaksın ama valizin hazır değil.
  - Birazdan yola çıkacağın hâlde valizin hazır değil.
- Trafik sıkışık ama yine de işe geç kalmadı.
  - Sıkışık trafiğe rağmen işe geç kalmadı.
- Ondan özür diledim ama beni affetmedi.

- Dığl hâlde
- MAsInA rağmen
- AcAğl hâlde
- A rağmen

2. Okuyalım, inceleyelim.

1. Tahtaya yan taraftaki dil bilgisi kutusunda yer alan ekleri yazınız. Bu ulacın kullanıldığı cümlelerde, ana cümlenin eyleminin yan cümlede aktarılan işe, oluşa ya da duruma rağmen gerçekleştiğini anlatınız.
2. 3 ve 4. etkinlikleri yaptırın.
3. -DIğl hâlde ve -mAsInA rağmen kalıplarının anlam olarak aynı olduğunu ancak -A rağmen kalıbının isimlerle diğerlerinin fiillerle kullanıldığını belirtiniz.

3. Yeniden yazalım.

1. Öğrencilerinizden öğrendikleri zarf fiil eklerini kullanarak cümleleri yeniden yazmalarını isteyiniz.

3. Yeniden yazalım.

1. On beş gün sonra evleneceğiz ama henüz davetiyeleri bastırmadık.
   On beş gün sonra evleneceğimiz hâlde henüz davetiyeleri bastırmadık.
2. Film bitti ama seyirciler salonu terk etmediler.
   Film bittiği halde seyirciler salonu terk etmediler.
3. Haksızsın ama özür dilemiyorsun.
   Haksız olduğun hâlde özür dilemiyorsun.
4. İş buldunuz ama çalışmak istemiyorsunuz.
   İş bulduğunuz hâlde çalışmak istemiyorsunuz.
5. Gençlerin arasında bir anlaşmazlık var ama bana söylemiyorlar.
   Gençlerin arasında bir anlaşmazlık olduğu hâlde bana söylemiyorlar.
6. O beni kırdı ama ben onu affettim.
   Beni kırdığı hâlde onu affettim.

4. Boşlukları dolduralım.

1. Öğrencilerinizden öğrendikleri zarf fiil eklerini kullanarak cümledeki boşlukları doldurmalarını isteyiniz.

4. Boşlukları dolduralım.

1. Beni görmesine rağmen selam vermedi.
2. Birbirimizi sev*sevmemize rağmen* ayrıldık.
3. Çok çalış*çalışmasına rağmen* sınavlarda başarılı olamadı.
4. Dün gece geç ya*yatmana rağmen* niçin erkenden kalktın?
5. Israr et*etmeme rağmen* satıcı indirim yapmadı.
6. Annemi üzmemek için et yemeğini sev*sevmememe rağmen* yiyeceğim.
7. Sabahtan beri yağan kar *yağmasına rağmen* yollar kapanmadı.
8. Sıkışık trafik *trafiğe rağmen* randevuma zamanında geldim.
9. Yakıcı güneş *güneşe rağmen* akşama kadar güneşlendi.

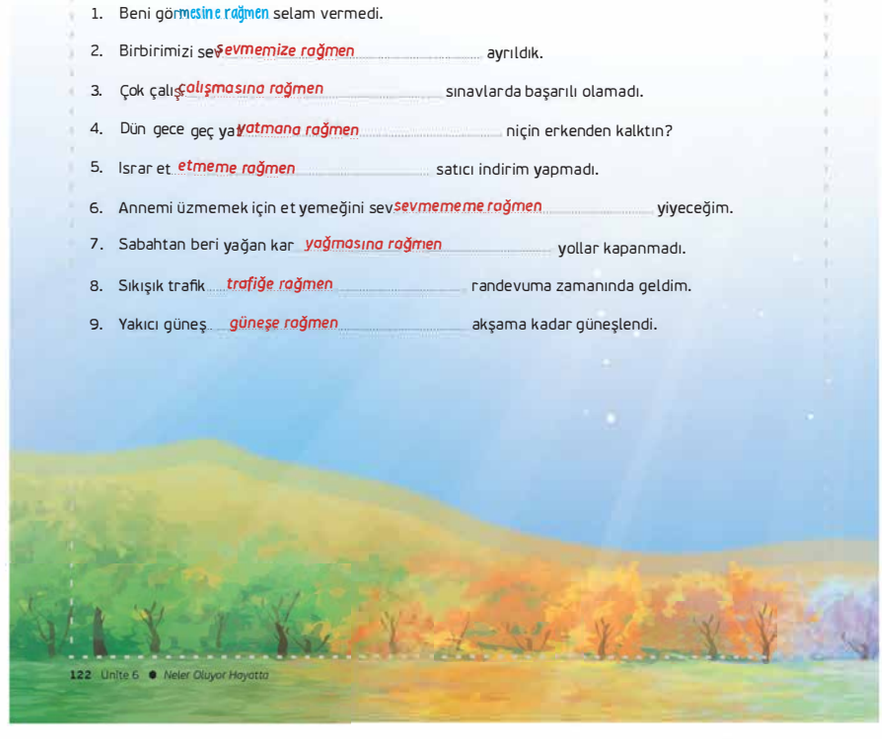

Kazanımlar

Dinleme

1. Bir uzmanlık alanıyla ilgili temel terim ve kalıpları anlar.
2. Dinlediği konuşmalardaki konuyu ve ana iletiyi anlar.

Dinleme metni ünitenin sonundadır.

5. Dinleyelim, işaretleyelim.
Hava Durumu

Hepimizin yakın çevresinde, gökyüzüne bakıp ertesi gün havanın nasıl olacağını şıp diye anlayan kişiler vardır. Genellikle yaşları kemale ermiş olan bu kişilerin bazıları, eklem yerlerinin sızlama oranına göre yakında yağmur yağıp yağmayacağını ya da yağacaksa ne zaman yağacağını da tahmin edebilirler. Eğer hava tahmini sizin de ilginizi çekiyorsa yaşlanmayı beklemenize gerek yok. Lise çağlarında coğrafya dersleriyle ilgilenen herkes hava durumuyla ilgili kolayca tahminlerde bulunabilir.

Bulutlar, çiçekler, kuşlar, havanın sakinliği veya rüzgârlı olması... Bunların her biri kendi içinde anlamlıdır ve hepsi bize bir şeyler anlatmaya çalışır. Doğadaki işaretleri iyi okumak, doğru hava tahmini sağlar. Bu işaretleri merak mı ettiniz? Gelin hep birlikte bu işaretlere bir göz atalım:

	Yağmur yağacak.	Rüzgâr esecek. / Fırtına kopacak.	Hava soğuk olacak.	Hava sıcak olacak.
1. Kışın bulutsuz hava			●	
2. Kuşların elektrik tellerine konması		●		
3. Havadaki nemin yükselmesi	●			
4. Kırmızı gökyüzü				●
5. Ateş ve dumanın girdap şeklinde yükselmesi		●		
6. Çimlerin kuru olması		●		

5. Dinleyelim, işaretleyelim.

1. Öğrencilere parçayı dinletmeden önce televizyonda ya da radyoda hava durumunu dinlemeden ertesi gün havanın nasıl olduğunu tahmin edip edemeyeceklerini sorun. Ailelerinde ya da yakın çevrelerinde hava tahmini yapan kişilerin olup olmadığını da sorun. Varsa öğrencileri konuyla ilgili konuşturun ve etkinlikleri yaptırın.
2. 5 ve 6. etkinliği yaptırın. Cevapları kontrol edin. Yanlış cevapları düzeltin.

7. Eşleştirelim.

1. Öğrencilerinize kelimelerle anlamlarını eşleştirmelerini söyleyiniz.
2. Cevapları kontrol edin, yanlış cevapları düzeltiniz.
3. 8. etkinliği yaptırıp kontrol ediniz.

6. Boşlukları dolduralım.

1. Martılar, *genel olarak fırtına öncesinde* uçmayı bırakır ve sahile konarlar.
2. Karıncalar, *yağmur damlaları düşmeden önce* yuvalarının girişini yükseltirler.
3. Kuşlar, *fırtına öncesinde* seslerini tamamen keserler.
4. İnekler, *fırtına öncesinde* yere uzanırlar.
5. Bitkiler, *alçak hava basıncı altında atıklarını dışarı salarak* gübremsi bir koku salarlar.

7. Eşleştirelim.

Kelimelerle açıklamalarını eşleştirelim.

A) çiy

B) nem

C) alçak basınç

D) yüksek basınç

E) fırtına

F) kuru hava

a. Barometrede 760 milimetre altında bulunan, kötü havayı işaret eden hava durumu

b. Basınç ölçerde 760 milimetre üstünde bulunan ve güzel havayı işaret eden hava durumu

c. Akşamın ve gecenin serinliğiyle yerde veya bitkilerde toplanan küçük su damlaları

d. Yağmur ve kasırga getiren çok güçlü rüzgâr

e. Havada bulunan su buharı

f. Nemi çok az olan hava

8. Hangileriyle hava durumu tahmini yapılır, işaretleyelim.

- [x] bulutlar
- [x] hayvanlar
- [ ] güneş
- [x] ateş
- [ ] dağlar
- [ ] ağaçlar
- [x] nem
- [x] çiy
- [ ] koku

Kazanımlar

Konuşma

1. Bir olayın veya durumun nedenleri/sonuçlarıyla ilgili görüşleri ifade eder.
2. Doğal bir biçimde ve rahatlıkla konuşma konusuna giriş yapar.

9. Eşleştirelim.

a) Yuvarlanan taş yosun tutmaz.

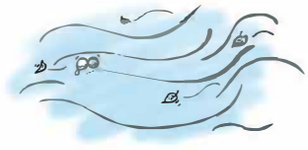

b) Lodosun gözü yaşlı olur.

c) Sel gider, kum kalır.

ç) Her ağacın meyvesi olmaz.

d) Rüzgâr eken fırtına biçer.

e) Rüzgâr esmeyince yaprak kıpırdamaz.

f) Ağacı kurt, insanı dert yer.

g) Zora dağlar dayanmaz.

d) Kişi bir kötülük yaparsa yaptığı kötülüğün çok daha kötüsü ile karşılaşır, büyük felaketlere uğrar, zarar görür.

b) Güneyden veya güney batıdan esen rüzgâr çoğunlukla yağış getirir.

e) Meydana gelen her olayın, her durumun bir sebebi vardır.

f) Ağaç kurdu, içine girdiği ağacı, tahtayı nasıl yiyip kurutursa sıkıntı, dert, tasa da insanı öyle perişan eder, yıpratır.

ğ) Sürekli çalışan insan dinç kalır, başarılı olur

c) Geçici olanlara değil, kalıcı olanlara önem vermek gereklidir.

ç) İnsanı insan yapan görünüşü değil, taşıdığı meziyetleridir. Bundan dolayı dıştan verimli gibi görünen herkes verimli olmaz.

g) En zor sorunlar, insanın teknik gücü ve azmi sonunda çözüme kavuşturulur.

10. Konuşalım.

Büyük Tahmin

Sizin de ailenizde ya da yakın çevrenizde, doğadaki belirtilere bakarak havanın nasıl olacağını bilenler var mı? Bu kişilerin hava tahmin yöntemleri nelerdir?

9. Eşleştirelim.

1. Öğrencilere atasözleri ile bu atasözlerinin açıklamalarını eşleştirmelerini söyleyin.
2. Atasözlerindeki kelimelerin bazılarının gerçek anlamda bazılarının ise söz sanatlarıyla süslenerek kullanıldığını anlatınız.

10. Konuşalım

1. Öğrencilerinizden etkinlikteki konuya uygun bir konuşma yapmalarını isteyiniz.
2. Konuşmaların nezaket kuralları çerçevesinde gerçekleşmesini sağlayınız.

Kazanımlar

Okuma

1. Metnin ana ve alt başlıkları ile konusu arasındaki ilişkiyi belirler.
2. Metindeki anahtar kavram ve ifadeleri belirler.

11. Okuyalım, yerleştirelim.

1. Öğrencilerinize, insanlara zarar veren doğa felaketleri olduğundan söz ediniz ve öğrencilerinizden bunların neler olduğunu söylemelerini isteyiniz (deprem, çığ, sel, kasırga, tornado, hortum vb). Tahtaya tornado resmi çizerek ya da akıllı tahtadan göstererek bu şeklin ne olduğunu tahmin etmelerini isteyiniz. Öğrencilerin tahminlerinden sonra onlara birazdan tornadolar ve verdiği zararlardan söz eden bir metin okuyacağımızı söyleyiniz ve aşağıdaki soruları sorarak bir konuşma ortamı yaratınız:
   - Tornadoların daha çok nerelerde görüldüğünü biliyor musunuz?
   - Tornadoların nasıl oluştuğunu biliyor musunuz?
   - Tornado ile hortum arasında ne fark vardır? (Hortumlar tornadolardan daha küçük ve zayıftırlar.)
   - Gazetelerde ya da TV kanallarında tornadoların verdiği zararlarla ilgili bir habere rastladınız mı?
2. Öğrencilerinizi yeterince konuşturduktan sonra metni okutunuz ve etkinliklerini yaptırınız.

11. Okuyalım, başlıkları uygun bölümlere yerleştirelim.

Tornado

Hangi Mevsimde, Nerelerde Görülür?

Nasıl Oluşur?

Tornado Nedir?

Hızı ve Süresi Nedir?

Tarihte Etrafına Büyük Hasar Veren Tornadolar Hangileridir?

Tornadolar Sırasında Hangi İlginç Olaylar Yaşanmıştır?

Tornado Nedir?

Tornado, kümülüs bulutları ile bağlantılı olarak silindir şeklinde dönerek gezen rüzgâr türüdür. Bulutlardan yere kadar uzanan tahrip gücü yüksek bir doğa felâketidir. Uzaktan dondurma külahına benzer. Tornadolar genellikle bir saatten az sürer ancak birkaç dakika ya da saatlerce süren tornadolar da vardır.

Nasıl Oluşur?

Tornadonun oluşmasını sağlayan 3 etken vardır:

1. Yer seviyesinden atmosferin orta seviyelerine kadar nemli hava.
2. Sürekli yükselen sıcak hava.
3. Kaldırma Gücü.

Havanın yükselmesi için bir kaldırma gücüne ihtiyaç vardır. Bu güç genellikle zeminin yakınındaki havanın ısınmasıyla oluşur. Hava, ısındığı zaman daha hafif hale gelir ve yükselmeye başlar. Yükselen sıcak hava, üzerindeki soğuk havayı yukarıya doğru iter. Sıcaklık ve basınçtaki ani değişiklik şiddetli bir rüzgâr oluşturur. Hava yükseldikçe rüzgârın hızı artar ve girdap halini alır. Hızla yükselen sıcak hava soğuduğunda içindeki su buharı yoğunlaşır. Bu da ortası gri renkte hava kütlesinin tornado görünümü almasına neden olur.

Hangi Mevsimde Nerelerde Görülür?

Tornadolar yeryüzünde yılın herhangi bir zamanında ve herhangi bir yerinde çeşitli şiddetlerde ve şekillerde meydana gelebilir. Ancak, tornado mevsimi ilkbahardan sonbahara kadardır. Tornadoların en sık görüldüğü mevsim genellikle yazdır. Sıklıkla Kuzey Amerika'nın iç, doğu ve kuzey doğusunda, zaman zaman da Avustralya, Japonya, Orta Asya, İngiltere, İtalya'da görülür. Küçük boyutlu olanlarına Türkiye'de de rastlanır.

126 Ünite 6 ● Neler Oluyor Hayatta

Hızı ve Süresi Nedir?

Çoğu tornado kuzey doğuya doğru 16 - 32 km/saat hızla hareket eder. Tornadolar genellikle bir saatten daha az sürerler. Ancak bir kaç dakika sürerek 7 km yol alan veya saatlerce sürerek 100 km'den fazla yol alanları da gözlenmiştir.

Tarihte Etrafına Büyük Hasar Veren Tornadolar Hangileridir?

Bugüne kadar en büyük can ve mal kaybına yol açan tornado, Amerika Birleşik Devletleri'nde Mart 1925'de olanıdır. Bu olayda 695 kişi hayatını kaybetmiş, 2000'den fazla kişi yaralanmış ve dördü tamamen haritadan silinecek derecede olmak üzere 6 kasaba hasar görmüştür. 5 Nisan 1936 tarihinde Tupelo ve Mississippi'de 216 kişi, 6 Nisan 1936'da ise Gainesville ve GA'da 203 kişi ölmüştür. 3-4 Nisan 1974'te ABD'de 13 eyaletten geçen tornadolar 307 kişinin ölümüne, 6000'den fazlasının yaralanmasına ve 600 milyon $ maddi hasara yol açmıştır. 1 Mart 1983'te Los Angeles yakınlarındaki bir tornado ise kasabanın tamamen yıkılmasına ve 33 kişinin de hayatını kaybetmesine neden olmuştur.

Tornadolar Sırasında Hangi İlginç Olaylar Yaşanmıştır?

Kuvvetli bir tornado ile yıkılan ahırdaki gaz lambası 1/3 mil (0.536 km) kadar yukarıya fırlatılmış, yere düştüğünde ise hâlâ sağlam ve yanar durumda olduğu görülmüştür.

Bir koyun sürüsü, tornadoyla birlikte 800 m uzağa taşınmış, olaydan sonra hayvanların hiç zarar görmemesi hayretle karşılanmıştır.

1955 yılında, Boudle South Dakota'da küçük kızının midilliye binmesini seyreden bir anne, çocuğu ve midillinin aniden tornado tarafından çekildiklerini görmüştür. Peşlerine düşen anne, kızını ve midilliyi 800 m ötede bulmuştur. Kızında ve midillide ufak tefek çiziklerin dışında herhangi bir zarar yoktur.

Kazanımlar

Yazma

1. Çeşitli kaynaklardan ve medyadan aldığı bilgileri, gereksiz ayrıntıları ve tekrarlanan ifadeleri ayıklayarak özetler.
2. Kompozisyonun genel kurallarına uyar.

12. Okuyalım, bulalım.

1. Öğrencilerinizden okudukları metinden hareketle yandaki etkinliği yapmalarını isteyiniz.
2. Bu kelimeleri bir cümle içerisinde kullanmalarını sağlayınız.
3. Cümleleri kontrol ediniz.
4. Beğenilenleri tahtaya yazınız.

13. İşaretleyelim.

1. Öğrencilere okudukları metne göre 13 ve 14. etkinliği yapmalarını isteyiniz.
2. Cevapları kontrol ediniz.

15. Yazalım.

1. Öğrencilerinize, doğada, tornado gibi çeşitli doğal felaketlerin yaşandığını söyleyiniz.
2. Onlardan, bu felaketlerden birini seçmelerini, genel ağ (internet) ya da ansiklopedilerde konuyla ilgili araştırma yapmalarını isteyiniz.
3. Onlara, buldukları bilgilerde bulunan gereksiz ayrıntıları ve tekrarları ayıklamalarını söyleyiniz.
4. Onlardan konuyla ilgili bilgileri okudukları metindeki ara başlıkları da kullanarak bir metin hâline getirmelerini söyleyiniz.

12. Okuyalım, bulalım.

Okuduğumuz metinde, aşağıdaki kelimelerin eş anlamlılarını bulalım.

yıkma →	kırıp dökme	tabiat →	doğa
şekil →	biçim	düzey →	seviye
devamlı →	sürekli	gereksinim →	ihtiyaç
kuvvet →	güç	ebat →	boyut

13. İşaretleyelim.

Aşağıdakilerden hangileri tornadonun dış görünüşünü nitelendirir?

1.	Silindir şeklindedir.	■
2.	Dondurma külahına benzer.	■
3.	Ortası gri renklidir.	■
4.	Birkaç parça halindedir.	☐
5.	Kenarları sarıdır.	☐
6.	Uzun bir dikdörtgene benzer.	☐

14. İşaretleyelim.

Aşağıdaki tornadoların özelliklerinden hangileri metinde <u>yoktur?</u>

		Var	Yok
1.	süresi	■	☐
2.	dönüş yönü	☐	■
3.	şekli	■	☐
4.	meydana geldiği yerler	■	☐
5.	yüksekliği	☐	☐
6.	uzunluğu	☐	☐

15. Yazalım.

Doğal Afet

Bir doğal afet belirleyelim (deprem, heyelan, sel, yanardağ patlaması vb.) ve araştıralım. Okuduğumuz parçadaki ara başlıkları da kullanarak metin hâline getirelim.

Kazanımlar

Okuma

1. Metnin ana ve alt başlıkları ile konusu arasındaki ilişkiyi belirler.
2. Bir uzmanlık alanıyla ilgili metinlerde kullanılan temel yapı ve ifadeleri anlar.

16. Okuyalım, işaretleyelim.
Bunları Biliyor musunuz?

1. Tornadonun mevsimi var mı?

Tornadolar yeryüzünde yılın herhangi bir zamanında ve herhangi bir yerinde çeşitli şiddetlerde ve şekillerde meydana gelebilir. Ancak, tornado mevsimi ilkbahardan sonbaharın başlarına kadardır. Tornadoların en sık görüldüğü mevsim de genellikle yazdır.

2. Tornadolar gece olabilir mi?

Evet, olabilir. Genellikle birçok yerde öğleden sonraları tornado gelişmeye başladığından gece, hatta gece yarısına kadar da görülebilmektedir.

3. Tornadonun belirgin bir sesi var mıdır?

Evet, vardır. Bir şelale sesi ya da yakından tren geçiyormuş gibi bir ses duyulmaktadır.

4. Tornadoların geliş yönü belli midir?

Tornadolar herhangi bir yönden gelebilir. Ama çoğu güneybatıdan kuzeydoğuya doğru ya da batıdan doğuya doğru hareket etmektedir. Tornado üreten belli hava yapılarından gözlenen sıklıklar bunu göstermektedir.

5. Tornadonun belirli bir dönme yönü var mıdır?

Dünyanın kuzey yarımküresinde oluşan hortumlar saat yönünün tersinde, güney yarımkürede oluşanlar ise saat yönünde dönmektedir.

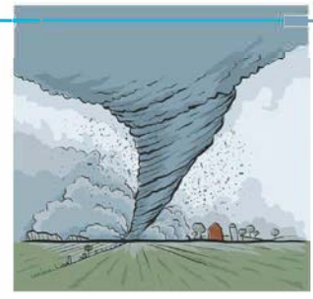

Okuduğunuz metne göre;

1. "Tornado" ile ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?
A) Tornadolar yılın herhangi bir ayında meydana gelebilir.
B) Dünyanın herhangi bir yerinde olabilir.
C) En çok yaz aylarında görülür.
D) Tornado mevsimi ilkbahardan sonbaharın sonuna kadardır.

2. Tornado genellikle günün hangi zamanında meydana gelir?
A) sabah
B) öğle
C) öğleden sonra
D) akşam

3. "Tornado" ile ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi doğrudur?
A) Kuzey ve güney yarımküredeki dönme yönü farklıdır.
B) Genellikle güneyden kuzeye doğru hareket ederler.
C) Gece başlayan tornadolar birkaç dakika sürmektedir.
D) Deniz dalgası gibi ses çıkmakta.

Konuşalım. / Aşağıdaki kelimeleri kullanarak, ülkenizdeki doğa olaylarını anlatınız.

Kelime Dünyası

* kütle
* eklem
* nem
* gözlem
* basınç
* afet
* hasar
* kasırga
* girdap
* çiy
* sızlamak
* konmak

16. Okuyalım, işaretleyelim.

1. Öğrencilerinize, bu metinde, tornadolarla ilgili küçük ve ilginç bilgiler okuyacaklarını söyleyiniz. Eğer kendilerinde de daha önce öğrendikleri konuyla ilgili bilgiler varsa arkadaşlarıyla paylaşmalarını söyleyiniz.

Kelime Dünyası

1. Öğrencilerinizden Kelime Dünyasındaki kelimeleri kullanarak ülkelerindeki doğa olaylarını anlatmalarını isteyiniz.

Kazanımlar

Okuma

1. Öznel ve nesnel yargıları anlar.
2. Metindeki sebep-sonuç, amaç-sonuç, şart, varsayım, olasılık, onaylama, genelleme, karşı çıkma gibi durumları ifade eden yapıları anlar.

B. SIRA DIŞI DENEYİMLER

1. Bölümün adından hareketle bölümü tanıtınız ve öğrencilerinizin üniteyle ilgili kendi kültürlerinden gelen birikimlerini harekete geçiriniz.
2. Ünitenin adını (Sıra Dışı Deneyimler) yazı tahtasının sol üst ya da sağ üst köşesine büyükçe yazınız.
3. Öğrencilere görselleri gösterin ve onlardan bu kişilerin nasıl bir sıra dışı deneyim yaşamış olabileceklerini tahmin etmelerini isteyin.
4. Onlara, aşağıdaki soruları sorarak öğrencilerin konuyla ilgili kısaca konuşmalarını sağlayınız.

- Yazılı ya da görsel medyada böyle sıra dışı insanların haberleriyle karşılaştınız mı?
- Sizin de ailenizde ya da yakın çevrenizde sıra dışı deneyimler yaşamış kişiler var mı?

1. Okuyalım, işaretleyelim.

1. Söze aşağıdaki gibi başlayınız ve onlara metinde okuyacakları ile ilgili kısaca bilgi veriniz.

İnsanlar aynı şartlarda ve aynı karakterlerde doğmazlar. Her insanın sevdiği sevmediği, başardığı başaramadığı vs. durumlar farklıdır. Bazı insanlar adrenalin tutkunudur ve bu duyguyu yaşayabilmek için herkesin yapmaya cesaret edemediği şeyleri yaparlar. Bazı insanlar da bir takım engellerle doğmuşlardır ancak bu engellerini hiçe sayıp hayatlarını engelsiz insanlar gibi yaşamaya çalışırlar.

2. Bu metinde, amaçladıklarını elde eden üç sıra dışı kişinin tanıtıldığını belirtiniz. Üç öğrenci seçiniz ve her öğrenciye farklı kişinin tanıtıldığı bölümü okutunuz. Konunun anlaşıldığından emin olduktan sonra etkinlikleri yaptırınız.

B. SIRA DIŞI DENEYİMLER

1. Okuyalım, işaretleyelim.

Sıra Dışı Başarılar

Yüksek lisans yapan büyükanne tarihe geçti.

Phyllis Turner, Avustralya'nın Adelaide Üniversitesinde 90 yaşında başladığı yüksek lisans programını 94 yaşında tamamladı. Bir baston yardımıyla yürüyen Turner, basına yaptığı açıklamada "4 yıllık çalışmadan sonra kendimi çok mutlu hissetmeme rağmen hareket kabiliyetimi biraz yitirdiğim için üzülüyorum." dedi.

Turner'in danışman hocası da Turner'ın enerjisi ve çalışmaya olan azmi karşısında çok heyecanlandığını ifade etti. "Turner'in çok canlı bir zihni var. İlgilendiği konular 25 yaşındaki birinden farklı değil." diyerek öğrencisinin dünyada, lisansüstü eğitimini tamamlayan en yaşlı kişi olduğunu belirtti.

Avustralyalı 16 yaşındaki Jessica Watson, tekneyle çıktığı dünya turunu tamamlayarak "dünyayı tek başına, durmadan ve yardımsız dolaşan en genç kişi" oldu.

Sidney'den 18 Ekim'de hareket eden Watson, Büyük Okyanus'un güneyinden yola çıktı. Güney Amerika'nın ucundaki Cape Horn'un güneyine geçti, Atlas Okyanusu'ndan Güney Afrika'yı aşıp Hint Okyanusu'na ve Avustralya'nın güneyine ulaştı. Bu yaşta tek başına dünya turuna çıkması tepkilere neden olan Watson, 12 metreyi bulan dalgalarla mücadele etti.

Watson, 10 metrelik pembe teknesiyle 18 Ekim 2009'da yola çıktığı Sydney Limanı'na 210 gün sonra dönüşünde, binlerce kişinin coşkulu alkışlarıyla karşılandı. Watson'ı karşılamaya gelenler arasında 1999'da 18 yaşındayken dünya turunu tamamlayarak "dünyayı tek başına dolaşan en genç insan" rekorunu kıran Avustralyalı Jesse Martin de bulunuyordu.

Watson, 17 yaşına girmesine üç gün kala tamamladığı bu turla tarihe geçmesine rağmen "Dünya Hızlı Deniz Yolculuğu Rekoru Konseyi"nin, "en genç" kategorisini kaldırması nedeniyle bu başarısı resmî olarak dünya rekoru kabul edilmedi.

Ses ve Yankı ile Yönünü Bulabilen Çocuk, Dünyayı Gezecek.

Ben Underwood'un gözleri kanser nedeniyle 3 yaşında iken alınmasına rağmen Ben, basketbol oynamaya, bisiklete binmeye devam etti ve hayatını normal bir şekilde sürdürdü. Dünya seyahatlerine tek başına çıkabilmek için sesle yer belirleme tekniğini öğrendi. Şu anda, rehber köpekler olmadan, hatta ellerini kullanmaya bile ihtiyaç duymadan yön bulabiliyor. Kısa bir tıklatma sesi çıkarıyor ve sesin yankısını dinleyerek nesnelerin nerede olduğunu algılıyor. Ben Underwood, tıpkı bir yunus veya bir denizaltı dinleme cihazı gibi yankı ile yönünü bulabilen dünya üzerindeki tek insan.

	Ben Underwood	Jessica Watson	Phyllis Turner
1. azimli	●	●	●
2. şanslı			
3. cesur	●	●	
4. fırsatçı			
5. yaratıcı	●		
6. başarılı		●	●
7. mücadeleci	●	●	
8. yetenekli	●	●	
9. sabırlı	●		

Kazanımlar

Yazma

1. Herhangi bir konu hakkındaki olumlu veya olumsuz görüşlerini, sebepleriyle birlikte ilgili kişilere yazılı olarak ifade eder.
2. Bir konu hakkındaki düşüncesini örnek, kanıt ve gerekçeler göstererek, önemli noktalarına vurgu yaparak ve ayrıntılarına değinerek yazılı biçimde ifade eder.

2. Yazalım.

1. Öğrencilerinizden okudukları metne göre bu kişileri tanıtıcı birkaç cümle yazmalarını isteyiniz.

2. Yazalım.
İşin Sırrı

Metinde okuduğunuz kişilerin dünyaca tanınmalarının sebepleri nelerdir?

Phyllis Turner: *Lisansüstü eğitimini tamamlayan en yaşlı kişi olması.*

Jessica Watson: *Dünyayı tek başına dolaşan en genç insan olması.*

Ben Underwood: *Görme engelli olup ses ve yankı ile yön bulup dünyayı gezmesi.*

3. Eşleştirelim.

1. Öğrencilerinize, bu etkinlikte, üç metinde geçen bazı kelimelerin ve bu kelimelerin eş anlamlarının verildiğini söyleyiniz ve onlardan bu kelimeleri eşleştirmelerini isteyiniz.

3. Eşleştirelim.

1. kabiliyet	6	a. kör	
2. müşavir	3	b. düzey	
3. seviye	7	c. yitirmek	
4. seyahat	5	d. çok az	
5. ender	1	e. yetenek	
6. görme engelli	4	f. yolculuk	
7. kaybetmek	2	g. danışman	

4. Yazalım.

1. Yukarıdaki kutularda, ünitenin ilk üç metniyle ilgili bir takım yargılar verilmiştir. Öğrencilerden, bu yargılardan birini seçip yargıyla ilgili düşüncelerini yazmalarını isteyiniz.

4. Yazalım.
Sana Göre, Bana Göre

1. Bu kadar yaşlı bir insanın dinlenmesi ve kendine zaman ayırması gereken bir dönemde yüksek lisans yapması gereksizdir.
2. Bu kadar yaşlı bir insanın hâlâ öğrenmeye açık olması, takdir edilmesi gereken bir davranıştır.
3. Yaşı küçük ve tecrübesiz bir çocuğun okyanusu tek başına geçmeye çalışması tehlikelidir.
4. Bunlar, gençlerin tecrübe kazanabilmeleri için gerekli olan etkinliklerdir.
5. Engelli bir insanın dağa tırmanmak gibi tehlikeli bir sporu yapması doğru değildir.
6. Gerekli tedbirler alındığında engellilerin sporun her türünü yapmasında sakınca yoktur.

Ben ..... numaralı düşünceyi destekliyorum. Çünkü, ...

Kazanımlar

Konuşma

1. Verdiği bilgilerin doğruluğunu kontrol etmek için söyleşi yaptığı kişiye sorular sorar.
2. Söyleşi yaptığı kişiden aldığı cevapları, elindeki bilgilerle sentezleyerek duruma uygun yeni sorular sorar.

5. Dinleyelim, seçelim.

1. Öğrencilerinize günde kaç saat TV izlediklerini, ne tarz programları tercih ettiklerini sorunuz.
2. Daha sonra etkinlikte dinlediklerinin hangi konuyla ilgili olduklarını işaretlemelerini söyleyiniz.

6. Konuşalım.

1. Öğrencilerinizi ikişerli gruplayınız ve konuyu vererek bir soru-cevap metni hazırlamalarını isteyiniz. Cep telefonları ya da akıllı tahta arayıcılığıyla genel ağda konuyla ilgili araştırma yapabileceklerini hatırlatınız.
2. Bir öğrenci yamaç paraşütü yetkilisi diğeri de soru soran kişi olsun. Sonra onlardan soruları (yamaç paraşütünü yapabilecek en erken yaş kaçtır? Yamaç paraşütü yapmak isteyen kişi en az/en fazla kaç kilo olmalıdır? Bu sporun yapılabileceği en uygun yerler nereleridir? vs) ve hazırladıkları soru cevap metnini sınıftaki arkadaşlarına okumalarını isteyiniz.

Kelime Dünyası

1. Öğrencilerinizden Kelime Dünyasındaki kelimeleri kullanarak yakınları arasında olağanüstü işler başaran insanların olup olmadığını sorarak bir konuşma ortamı sağlayınız.
2. Konuşmalarda herkese eşit konuşma hakkı veriniz.

! Dinleme metni ünitenin sonundadır.

5. Dinleyelim, seçelim.
Ne İzliyoruz?

spor | reklam | magazin | belgesel | haber | yarışma | sağlık

1. programın türü: *reklam*
2. programın türü: *haber*
3. programın türü: *spor*
4. programın türü: *sağlık*
5. programın türü: *belgesel*
6. programın türü: *magazin*
7. programın türü: *yarışmalar*

6. Konuşalım.
Yamaç Paraşütü

Babanız, 14 yaşındaki kardeşinizin yamaç paraşütü yapıp yapamayacağı ile ilgili bir yetkiliden bilgi almanızı rica etti. Genel ağda araştırma yapalım ve yetkiliye sorulması gereken sorular ile yetkilinin cevaplarını içeren bir konuşma metni hazırlayalım ve sınıfta canlandıralım.

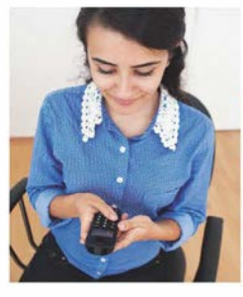

Konuşalım. / Yakınlarınız arasında olağanüstü işler başaran insanlar var mı?

Kelime Dünyası

* hayvanlar âlemi
* fırsat
* antrenman
* ana haber
* son dakika
* kampanya
* canlı yayın
* yenilgi
* mikrop
* su altı kamerası
* ameliyat
* kist

Kazanımlar

Okuma

1. Metnin ana ve alt başlıkları ile konusu arasındaki ilişkiyi belirler.
2. Metnin ana konusunu belirler.

C. SIRLAR DÜNYASI

1. Okuyalım, sıraya koyalım.

4 1970 yılında otoyolda giderken arabası aniden yanmaya başladı. Kendini dışarıya attıktan kısa bir süre sonra arabanın benzin deposu infilak etti.

1 'Dünyanın en şanslı insanı' olarak nitelendirilen Hırvat müzik öğretmeni 81 yaşındaki Frano Selak, ilk kazasını Saraybosna'dan Dubrovnik'e gitmek üzere bindiği tren raydan çıkıp nehre düştüğünde yaşadı. On yedi kişi boğularak yaşamını yitirirken o kıyıya çıkıp kurtulmayı başardı.

4 1973 yılında bozuk bir benzin pompası Selak'ın otomobilinin motoruna benzin akıttı, araç alev aldı, Selak bu kazadan da kurtuldu ancak saçlarının büyük bir kısmı yandı. Ertesi yıl arabasıyla uçuruma yuvarlandı.

6 Başına gelen bu kazalardan sonra araba kullanmayı bırakan ve ulaşım araçlarından uzak durmaya karar veren Selak'a bu kez yolda yürürken otobüs çarptı. Selak, kazayı yine hafif yaralarla atlattı.

3 Uçak kazasından kurtulduktan bir süre sonra içinde bulunduğu otobüs nehre yuvarlandı. Dört kişi boğuldu, o yine hayatta kaldı.

7 Şanssızlığı, aldığı bir piyango biletiyle değişti. 900 bin dolar kazandı. Selak şimdi hiç bu kadar mutlu olmadığını söylüyor, bütün felaketlerin son bulacağına ve artık şansının döndüğüne inanıyor.

2 Bu kazadan bir yıl sonra, 1963'te bindiği uçak düştü. Bu kez on dokuz kişi öldü ama o hayatta kalmayı başardı.

En Uygun Başlığı Seçelim.

a) Ulaşım Araçları ve Şanssız Adam
b) Dünyanın En Şanssız Şanslısı
c) Kaderine Küsen Yaşlı Adam
ç) Piyango Biletiyle Gelen Mutluluk

1. Okuyalım, sıraya koyalım.

1. Öğrencilere, metinde, bir kişinin başına gelen ilginç olaylardan bahsedildiğini ancak olayların meydana geliş sırasının değiştirildiğini söyleyin. Onlardan, ipuçlarından yararlanarak metni düzenlemelerini ve aşağıdaki başlıklardan birini seçerek metne başlık koymalarını isteyin.
2. Cevapları kontrol ediniz, yanlış cevapları düzeltiniz.

Kazanımlar

Dinleme

1. Konuşmadaki anahtar kavramlardan hareketle metnin konusunu anlar.
2. Metni seçici dinleme yoluyla dinler.
3. Uzmanlık alanıyla ilgili terimleri tespit eder.
4. Standart Türkçenin kullanıldığı konuşmaları anlar.

Dinleme metni ünitenin sonundadır.

2. Dinleyelim, işaretleyelim.

1. Öğrencilerinize, bazen insanların sağlıklarıyla ilgili çeşitli olumsuzluklar yaşadıklarını ve uzun bir süre hastanelerin yoğun bakım ünitelerinde tedavi edilmeye çalışıldıklarından söz ediniz. Komaya giren hastaların hayatlarından zaman zaman ümit kesildiğini belirtiniz. Ancak, koma süresini hiçbir şeyden habersiz olarak geçirdikleri düşünülen bazı hastaların seneler sonra hayata dönebildiklerini belirterek metni dinletiniz ve etkinliklerini yaptırınız.

3. Yazalım.

1. Öğrencilerinizden metinde geçen terimleri yazmalarını isteyiniz ve cevapları kontrol ediniz.
2. Bu kelimelerin anlamlarını bilip bilmediklerini sorunuz. Bilmedikleri kelimeleri açıklayınız.
3. Bu kelimeleri cümle içerisinde kullanmalarını sağlayınız.

4. İnceleyelim.

1. Öğrencilerinizden görsellerle cümleleri incelemelerini söyleyiniz.
2. Çatılarla ilgili bilgilerini yoklayınız. Çatı eklerini birlikte kullanımlarına dikkat çekiniz.
3. Öğrencilerinizden yeni örnek cümleler isteyiniz ve bunları tahtaya yazınız.

2. Dinleyelim, işaretleyelim.

23 Yıllık Bekleyiş

	Var	Yok
1. Yirmi üç yıl boyunca etrafında olanların farkında olması.	■	□
2. Vücudunu kontrol edememesi.	■	□
3. Yaşamını evinde sürdürmesi.	□	■
4. Etrafıyla yardımsız iletişim kurabilmesi.	□	■
5. Bundan sonra hayatın tadını çıkarmak istemesi.	■	□
6. Bilimsel bir makalede örnek olay olarak ele alınması.	■	□
7. Houben gibi olan hastaların sayısı.	■	□

3. Yazalım.

Tıbbî Terimler

Metindeki sağlıkla ilgili terimleri bulalım, bu terimleri kullanarak bir gazete haberi yazalım.

felç

bitkisel hayat

4. İnceleyelim.

-tlr- /-lr-/-t-/-Ar-+ll-
-(I)ş+tlr+(I)l-

Meryem, pilavı arkadaşlarına paylaştırdı.

Anneannem ile büyükbabam büyüklerince tanıştırılmış.

Dondurulmuş gıdalar, -18 C'de saklanmalı.

5. Boşlukları dolduralım.

1. Büro, temizlik şirketine temizle**tildi.**

2. Toplantının öğleden önce bit**irilmesi** lazım.

3. Seyirciler, stadyumun önünde saatlerce bekle..**beklетildi**.....

4. Eşimin ev işlerinde yardım etmesi hayatımı kolayla**koloylaştırdı**.....

5. Sınav soruları öğretmenler tarafından okuldaki sekretere yaz..**yazdırıldı**.....

6. Halılar, her zaman temizlik firmasına yıka..**yıkatılır**.....

7. Pastırma Kayseri'den, kaşar peyniri Kars'tan getir..**getirilir**.....

6. Boşlukları dolduralım.

1. Yeni görevler müdür tarafından paylaş**tırıldı.** .....
2. Hükûmet tarafından memur maaşlarına %5 zam yapılması karar **kararlaştırıldı** .....
3. Genç kız ile delikanlı, arkadaşları tarafından tanı **tanıştırıldı** .....
4. Para, kardeşlere eşit olarak böl **bölüştürüldü** .....
5. Ekrem Bey, sekreter tarafından insan kaynakları müdürüyle gör **görüştürüldü** .....

5. Boşlukları dolduralım.

1. Öğrencilerinize hatırlattıkları bilgilerle cümleleri tamamlamalarını isteyiniz.
2. Cevapları kontrol ederek yanlış cevapları düzeltiniz.
3. 6. etkinliği yapmalarını sağlayınız.
4. Eksik gördüğünüz yerlerle ilgili ek çalışmalar hazırlayınız.

7. Okuyalım, işaretleyelim.

1. Öğrencilerinize şans oyunlarıyla ilgili neler düşündüklerini sorunuz.
2. Şans oyunları oynayıp oynamadıklarını sorunuz.
3. "Kendinizi şanslı buluyor musunuz?" sorusunu öğrencilerinize yöneltiniz.
4. Daha sonra metni okutunuz ve metne göre öğrencilerinizden tabloyu işaretlemelerini isteyiniz.

7. Okuyalım, işaretleyelim.
Şans Oyunları

Şans Oyunlarının Algoritmasını Çözmüş Olabilir mi?

Altmış üç yaşındaki Joan Ginther, aldığı biletlerle yirmi yıl içinde dört kez büyük ikramiyeyi kazandı. Uzmanlar, yirmi yılda dört defa büyük ikramiye kazanmanın on sekiz septilyonda bir ihtimal olduğunu ve böyle bir olasılığın da bir katrilyon yılda bir meydana geleceğini açıkladılar.

Yapılan araştırmalar, milyoner olan talihlinin geçmişte bir üniversitede istatistik doktorası yaptığını ve sonra aynı üniversitede akademisyen olarak görev aldığını ortaya çıkardı. Uzmanlara göre Joan Ginther, talihli şans oyunlarının algoritmasını (problemin çözümünde izlenecek yol) çözmüş olabilir.

Talih kuşu onlara kondu ama...

Bütün dünya ülkelerinde olduğu gibi Türkiye'de de kısa yoldan zengin olmak isteyenler şans oyunlarına bel bağlıyorlar. Daha önce bu şansı yakalayanlar ise paranın kendilerine mutluluk getirmediğini belirtiyorlar.

136 Ünite 6 ● Neler Oluyor Hayatta

Bu durum, bir gazete muhabiri tarafından yazı dizisi hâline getirildi ve yılbaşı çekilişlerinde büyük ikramiyeyi kazanan talihlilerin hayatlarına nasıl devam ettikleri araştırıldı. Yazı dizisinde, bir talihlinin piyangodan kazandığı paranın çoğunu, "Belki daha çok kazanırım." diye yine biletlere yatırdığı ama şu anda iki büyük ikramiye kazanmış bir ayakkabı boyacısı olarak hayatını sürdürdüğü, başka bir talihlinin yeni paralar kazanmak ümidiyle oyun bayilerini mesken tuttuğu, her gün evden çıkıp oyun bayisine gittiği, bayi kapanana kadar oynadığı ve şu anda hayatını emekli maaşı ile sürdürmeye çalıştığı, Diğer bir talihlinin de para çıkınca bankadan istifa ederek kendine bir iş kurduğu, hiç bilmediği bir iş kolunda başarılı olamayıp iflas ettiği, bütün mal varlığına haciz geldiği ve şu anda belediyede çay ocağı işlettiği örnek olarak yer aldı.

Aşağıdakilerin hangisine metinde değinilmiştir?

	Var	Yok
1. Yirmi yıl içinde dört kez büyük ikramiye kazanmanın olasılığına	■	□
2. Joan Ginther'in eğitim durumuna	■	□
3. Talihlilerin hangi şans oyunlarından para kazandıklarına	□	■
4. Talihlilerin kazandığı para miktarına	□	■
5. Talihlilerin kazandıkları paralarla neler yaptıklarına	■	□

8. Konuşalım, işaretleyelim.
Benim Fikrim

	Hiç	Bazen	Her zaman
1. Doğadaki inanılmaz olayların arka planında bir gizem olduğunu düşünürüm.			
2. Doğada meydana gelen olayların mutlaka bilimsel bir açıklamasının olduğuna inanırım.			
3. Şansın insan yaşamında önemli bir etken olduğunu savunurum.			
4. Şans oyunlarıyla zengin olunabileceğine inanırım.			
5. İnsanların ideallerini gerçekleştirmek için belirli yaşlarda olmaları gerektiğini düşünürüm.			
6. İnsan yaşamında yapılması imkânsız hiçbir şey olamayacağına inanırım.			

Yukarıdaki fikirlerden hangisine katılıyorsunuz? Niçin?

8. Konuşalım, işaretleyelim.

1. Öğrencilerinize "Daha önce size hiç büyük ikramiye çıktı mı?" sorusunu sorunuz.
2. Öğrencilerinizden yan taraftaki cümleleri okuyarak tabloda gerekli yerleri işaretlemelerini ve bu konu hakkında konuşmalarını sağlayınız.

Serbest Okuma

Takma Kanatlarla Uçmayı Başardı

Hezarfen Ahmet Çelebi, kendi geliştirdiği takma kanatlarla uçmayı başaran ilk Türk'tür. On yedinci yüzyılda yaşamıştır. Fen alanındaki geniş bilgisinden dolayı halk arasında, "bin fenli/bilgili insan" anlamına gelen "Hezarfen" olarak anılmıştır.

İlk uçma denemelerinde, 10. yüzyıl Türk âlimlerinden İsmail Cevheri'den ilham almıştır. Kuşların uçuşunu da inceleyerek hazırladığı kanatların dayanıklılık derecesini ölçmek için İstanbul Okmeydanı'nda denemeler yapmıştır. 1632 yılında, lodoslu bir havada, kuşlarınkine benzer bir kanat takıp Galata Kulesi'nden kendini boşluğa bırakmıştır. Uçarak İstanbul Boğazı'nı geçip 3.358 m ötedeki Üsküdar'a inmiştir. Evliya Çelebi'nin "Seyahatname" adlı eserinde de bu uçuşla ilgili bilgiler vardır.

Okyanusu Kas Gücüyle Geçti

Erden Eruç, sekiz metrelik teknesiyle kürek çekerek Atlas Okyanusu'nu aştı. O, sadece kas gücüyle üç okyanusu (Atlas, Pasifik, Hint) kürekle geçen ilk ve tek kişidir. Okyanuslarda geçirdiği toplam gün sayısı 632'dir. Eruç'un amacı, kas gücüyle yapılan yolculukların öykülerini paylaşarak öğrencilere dünyayı tanıtmak ve onlara yeni bir bakış açısı kazandırmak.

Kutup Çizgisini Bisikletle Geçti

Gürkan Genç, dünya tur bisikletçiliğinde nadir seçilen güzergâh ve mevsim koşullarında 6310 km pedal çevirip kutup çizgisini geçen ilk Türk'tür. Genç'in amacı, doğayı korumak, bisikletin yaşama en saygılı ulaşım aracı olduğunu göstermek ve dünyadaki kaynakların tüketilmemesi için çaba göstermek.

Konuşalım. / Şanslı olduğunuzu düşünüyor musunuz?

Kelime Dünyası

- * piyango
- * talihli
- * ikramiye
- * olasılık
- * şans oyunları
- * yılbaşı çekilişi
- * bayi
- * iflas etmek
- * haciz
- * mal varlığı
- * felç
- * talih kuşu

138 Ünite 6 ● Neler Oluyor Hayatta

Kelime Dünyası

1. Öğrencilerinizin Kelime Dünyasındaki kelimeleri kullanarak kendilerini şanslı bulup bulmadıklarını sorunuz.
2. Bu şekilde bir konuşma ortamı hazırlayınız.

Değerlendirme

1. Üniteyi bitirdikten sonra aşağıdaki değerlendirme sorularını öğrencilerinize ödev olarak veriniz veya sınıfta yapınız.
2. Öğrencileriniz soruları cevapladıktan sonra sınıfta birlikte çözünüz ve yanlış yapan öğrencileri bilgilendiriniz.
3. Öğretiminde eksiklik gördüğünüz konularla ilgili ek çalışmalar yaparak sınıfınız hazır olduğunda bir sonraki üniteye geçiniz.

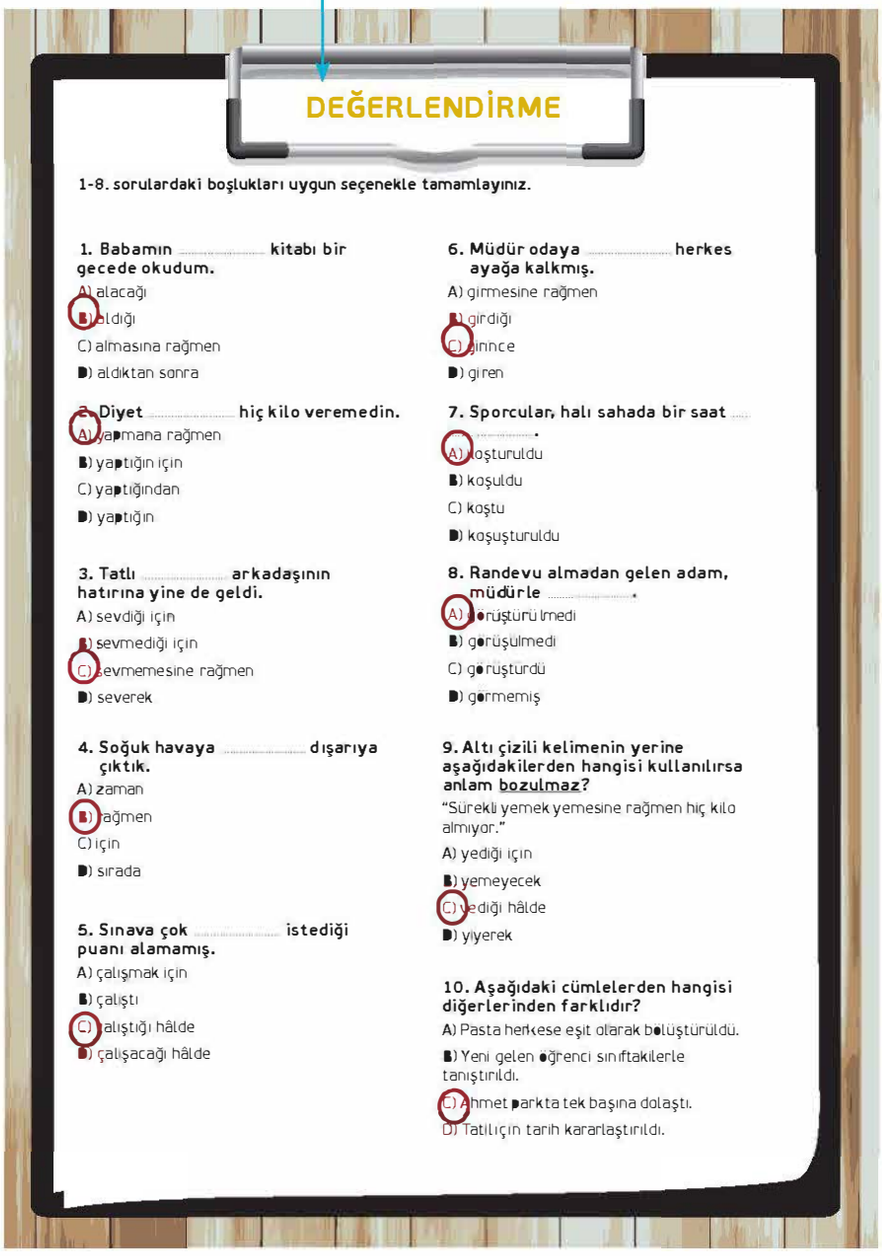

DEĞERLENDİRME

1-8. sorulardaki boşlukları uygun seçenekle tamamlayınız.

1. Babamın ..... kitabı bir gecede okudum.
A) alacağı
B) aldığı
C) almasına rağmen
D) aldıktan sonra

2. Diyet ..... hiç kilo veremedin.
A) yapmana rağmen
B) yaptığın için
C) yaptığından
D) yaptığın

3. Tatlı ..... arkadaşının hatırına yine de geldi.
A) sevdiği için
B) sevmediği için
C) sevmemesine rağmen
D) severek

4. Soğuk havaya ..... dışarıya çıktık.
A) zaman
B) rağmen
C) için
D) sırada

5. Sınava çok ..... istediği puanı alamamış.
A) çalışmak için
B) çalıştı
C) çalıştığı hâlde
D) çalışacağı hâlde

6. Müdür odaya ..... herkes ayağa kalkmış.
A) girmesine rağmen
B) girdiği
C) girince
D) giren

7. Sporcular, halı sahada bir saat ..... .
A) koşturuldu
B) koşuldu
C) koştu
D) koşuşturuldu

8. Randevu almadan gelen adam, müdürle ..... .
A) görüştürülmedi
B) görüşülmedi
C) görüştürdü
D) görmemiş

9. Altı çizili kelimenin yerine aşağıdakilerden hangisi kullanılırsa anlam <u>bozulmaz</u>?
"Sürekli yemek yemesine rağmen hiç kilo almıyor."
A) yediği için
B) yemeyecek
C) yediği hâlde
D) yiyerek

10. Aşağıdaki cümlelerden hangisi diğerlerinden farklıdır?
A) Pasta herkese eşit olarak bölüştürüldü.
B) Yeni gelen öğrenci sınıftakilerle tanıştırıldı.
C) Ahmet parkta tek başına dolaştı.
D) Tatil için tarih kararlaştırıldı.

Kendimi Değerlendiriyorum

Bu bölümde;

Öğrencilerinizden değerlendirme cümlelerini sözlük yardımıyla anlamaya çalışmalarını isteyiniz. Zorlandıkları yeterlikle ilgili ek çalışma ve ödev istemelerini söyleyiniz. Öğrencilerin kişisel farklılıklarına göre ayrı ayrı ödevler vermeniz gerekir. Verdiğiniz her ödevi de mutlaka kontrol edip öğrenciye dönüş vermelisiniz.

DİNLEME METİNLERİ

A. İLGİNÇ DOĞA OLAYLARI

5. Hava Durumu

Hepimizin yakın çevresinde, gökyüzüne bakıp ertesi gün havanın nasıl olacağını şıp diye anlayan kişiler vardır. Genellikle yaşları kemale ermiş olan bu kişilerin bazıları, eklem yerlerinin sızlama oranına göre yakında yağmur yağıp yağmayacağını ya da yağacaksa ne zaman yağacağını da tahmin edebilirler. Eğer hava tahmini sizin de ilginizi çekiyorsa yaşlanmayı beklemenize gerek yok. Lise çağlarında coğrafya dersleriyle ilgilenen herkes hava durumuyla ilgili kolayca tahminlerde bulunabilir.

Bulutlar, çiçekler, kuşlar, havanın sakinliği veya rüzgârlı olması... Bunların her biri kendi içinde anlamlıdır ve hepsi bize bir şeyler anlatmaya çalışır. Doğadaki işaretleri iyi okumak, doğru hava tahmini sağlar. Bu işaretleri merak mı ettiniz? Gelin hep birlikte bu işaretlere bir göz atalım:

Bulutlar

Bize havanın nasıl olacağı konusunda en büyük yardım öncelikle bulutlardan gelir. Örneğin bir kış akşamında gökyüzünde bulutların olması, havanın çok soğuk olmayacağına işaret eder. Çünkü bulutlarla kaplı gökyüzü, yeryüzündeki ısının yükselip kaybolmasını engeller. Hava bulutsuz olduğu zaman da bunun tam tersi olur.

Nem

Eğer yüksek nem içermeyen bir iklimde yaşıyorsanız havada bulunan nem oranındaki artış, yakın zamanda yağmur yağacağının habercisidir.

Hayvanlar

Hayvanları gözlemlemek, hava durumunun tespitinde çok önemlidir. Zira onlar, hava basıncındaki değişimlere bizden daha fazla duyarlıdır.

Örneğin kuşlar eğer yüksek irtifada uçuyorlarsa bu iyi bir havanın yaşanacağını gösterir. Yaklaşan bir fırtınanın yol açtığı alçak basınç, kuşların kulaklarını rahatsız eder. Yüksek gerilim tellerine konmuş sıra sıra kuşlar, alçak hava basıncının varlığını gösterir.

Martılar, genel olarak fırtına öncesinde uçmayı bırakır ve sahile konarlar. Hayvanlar, özellikle de kuşlar, yağmur damlaları düşmeden önce seslerini tamamen keserler.

İnekler, fırtına öncesinde yere uzanırlar. Kötü havanın yaklaştığını hissettikleri zaman ise birbirlerine sokulurlar.

Karıncalar, yuvalarının girişi olan tepecikleri yağmur öncesinde yükseltirler.

Kırmızıya Çalan Gökyüzü

Kuru havayla birlikte yükselen basınç merkezi, yerdeki toz parçacıklarını savurarak göğe çıkarır ve gökyüzünde kırmızımsı bir görüntüye sebep olur. Gün batarken kırmızıya yakın bir gökyüzüne şahit olmuşsanız kuru ve sıcak havanın geleceğini tahmin edebilirsiniz.

Soluduğumuz Hava

Derin bir nefes alın, gözlerinizi kapatıp havanın kokusunu içinize çekin. Bitkiler, alçak hava basıncı altında atıklarını dışarı salarak gübremsi bir kokunun yayılmasına sebep olurlar. Bu da gelen yağışlı havanın habercisidir. Eğer aldığınız koku bu türdense yağmura hazırlıklı olun.

Rüzgâr

Güçlü rüzgârlar büyük basınç farklarını gösterir, bu da fırtınanın yakınlarda olduğuna işaret eder.

Kamp Ateşi

Ateş ve duman normal seyrinde yükseliyorsa hava güzeldir. Ancak girdap şeklinde ve alçalıp yükselen bir şekilde tütüyorsa alçak basınç etkisindedir, yağmurun habercisi olabilir.

Bitkilerin Üzerindeki Çiy

Çimler kuruysa bu, rüzgârın habercisidir ve yağmur yağabilir. Ancak yapraklar üzerine çiy düşmüşse yüksek ihtimalle o gün yağmur yağmayacaktır.

Gördüğünüz üzere çevremizde olup biteni gözlemlediğimiz zaman yağmurun veya güneşli havanın bize ne kadar yakın olduğunu daha kolay bir şekilde anlayabiliriz. Bu örnekler daha da çoğaltılabilir.

B. SIRADIŞI DENEYİMLER
5. Ne İzliyoruz?

Reklam

İlkbaharda yeşilin, son baharda kahverenginin ve sarının her tonunu görmek istiyorsanız Manyas Kuş Cenneti'ndeki beş yıldızlı otelimize gelin. 266 kuş, 118 bitki ve 23 balık türü keşfedilmek üzere sizi bekliyor.

Haber

Sayın dinleyiciler, Van'da 4.7 büyüklüğünde bir deprem meydana geldi. Yerin 5 km altında meydana gelen depremde ilk belirlemelere göre 10 kişi yaralandı.

Spor

Türkiye ve Hollanda millî takımlarının oynadığı hazırlık maçı, 43. dakikada sahaya yabancı maddeler atılması sebebiyle hakem tarafından iptal edildi.

Sağlık

Hava şartlarındaki ani değişiklikler bazı kişileri olumsuz etkiler. Eklem hastalıkları olan kişiler havadan en çok etkilenen hastalar arasındadır. Konuğumuz, romatoloji anabilim dalı profesörü Sedat Gürel'le bu hastaların neler yapmaları gerektiğini konuşacağız.

Belgesel

Moğolistan'daki Altay Dağları, yeryüzünün en ücra yerleri arasındadır. Bu kıraç arazide yaşayan insanlar için birinden yardım almadan avlanmak neredeyse imkânsızdır. Şimdi, günlük yaşamlarını, avlanma ile ilgili yaşadıkları zorlukları kendi seslerinden dinleyelim.

Magazin

Ünlü sanatçı Türkan Şoray "Acı Hayat" adlı filmiyle en iyi kadın oyuncu ödülünü aldı.

Yarışma

Dünyada iklimlerin değişmesiyle ortaya çıkan genel sorun aşağıdakilerden hangisidir?

A) küresel ısınma

B) ozon tabakasının incelmesi

C) deprem olması

D) toprak kayması

C. SIRLAR DÜNYASI
2. 23 Yıllık Bekleyiş

1983'te, Belçika'da geçirdiği kaza yüzünden felç olan ve bitkisel hayata giren Rom Houben'in, yirmi üç yıl boyunca bilincinin açık olduğu ve konuşulan her şeyi duyduğu anlaşıldı.

Kazadan sonra doktorlar tarafından bir dizi nörolojik testten geçirilen Houben, bilinç kaybı teşhisiyle yoğun bakım ünitesine yatırıldı.

Yıllar sonra bitkisel hayattaki Houben'e bir dizi test uygulandı ve vücudunu kontrol edememesine rağmen beyninin normale çok yakın bir şekilde faaliyet gösterdiği belirlendi. Houben, durumunun anlaşılmasından sonra hastaneden çıkamasa da artık uzandığı yerden özel bir cihaz ve bilgisayar yardımıyla kitap okuyabiliyor ve çevresindekilerle iletişim kurabiliyor.

Şu anda çok mutlu olduğunu söyleyen Houben, "Hakkımda bildikleri şeyin yanlış olduğunu keşfettikleri anı asla unutmayacağım. O gün ben ikinci kez doğdum. Bundan sonra bilgisayarımı kullanarak arkadaşlarımla sohbet etmek, okumak ve hayatın tadını çıkarmak istiyorum." diyor.

Houben'in yaşadıkları, doktoru tarafından bilimsel bir makalede örnek olay olarak ele alındı. Makalede, dünyada benzer pek çok "yanlış koma" vakasının olabileceği öne sürüldü. Sadece Almanya'da, her yıl yüz bin kişinin travmaya bağlı beyin kanaması ya da yaralanması geçirdiği belirtildi. Bunlardan yirmi bininin kısa ya da uzun süreli komaya girdiği, yılda tahmini üç ila beş bin hastanın durumunun Houben'e benzediği açıklandı.

Türk Edebiyatı Vakfı

7 Öğrendim, Çalıştım, Başardım

Bölümler
A) Nasıl Öğreniyorum?
B) Nasıl Çalışıyorum?
C) Nasıl Başardılar?

Beceriler
- Eğitim Hayatıyla İlgili Kalıp Ifadeler

Dil Bilgisi
- Zarf fiil ekleri:
-mAk yerine,
-mAktAnsA,
-AcAğInA / mAsI hâlinde,
-AcAğI yerde,
-DIğI takdirde,
-mAsI durumunda.

Kelimeler
- başarı
- çalışkan
- eğitim

7
Öğrendim, Çalıştım, Başardım

A. ALT KONULAR

A) Nasıl Öğreniyorum?
B) Nasıl Çalışıyorum?
C) Nasıl Başardılar?

B. SÖZ VARLIĞI

- denetlemek, dinleyerek öğrenme, dokunarak öğrenme, görerek öğrenme, kişilik, öğrenme, öğrenme süreci, öğrenme şekilleri, öğrenme yöntemleri, etkili çalışma, ev ödevi, düzen, referans mektubu
- başarılı olmak, ders çalışmak, etkili, hedef, hedefe ulaşmak, odaklanmak, pekiştirmek, sınava hazırlanmak, soru çözmek, test çözmek, test sonucu, yol göstermek
- başarı, beyin hücresi, beyin jimnastiği, boş zaman, çalışma saatleri, doğru beslenmek, mazeret, yazma alışkanlığı, zamanı iyi kullanmak, program, sosyal faaliyet

C. DİL BİLGİSİ

- Zarf fiil ekleri:-mAk yerine,
- -mAktAnsA,
- -AcAğInA / mAsI hâlinde,
- -AcAğI yerde,
- -DIğI takdirde,
- -mAsI durumunda.

D. KAZANIMLAR

DİNLEME

1. Standart Türkçenin kullanıldığı konuşmaları anlar.
2. Dinlediği konuşmadaki ana konuyu ve iletiyi anlar.
3. Konuşmaları seçici dinleme metoduyla dinleyerek anlar.
4. Metnin ana düşüncesini ve yardımcı düşüncelerini anlar.
5. Metindeki neden-sonuç, amaç-sonuç, şart, varsayım, olasılık, onaylama, genelleme, karşı çıkma gibi durumları ifade eden yapıları anlar.
6. Konuşmalarda verilmek istenen ana iletiyi anlar.

DİNLEME

1. Metindeki anahtar kavram ve ifadeleri belirler.
2. Metnin ana konusunu belirler.
3. Metindeki neden-sonuç, amaç-sonuç, varsayım, olasılık, onaylama, genelleme, karşı çıkma gibi durumları ifade eden yapıları anlar.
4. Metindeki öznel ve nesnel yargıları anlar.

5. Metindeki ana düşünceyi ve yardımcı düşünceleri anlar.
6. Metnin ana ve alt başlıkları ile konusu arasındaki ilişkiyi belirler.

KONUŞMA

1. Doğal bir biçimde ve rahatlıkla konuşma konusuna giriş yapar.
2. Fikirlerini mantıklı bir şekilde sıralayarak neden-sonuç ilişkisine dayalı bir tez halinde tutarlı ve belirli bir düzen içinde aktarır.
3. İlgi alanına giren konularda rahat ve ayrıntılı olarak konuşur.
4. Bir olay veya durumla ilgili çıkarımda bulunur.
5. Bir olayın veya durumun nedenleri/sonuçlarıyla ilgili görüşlerini ifade eder.

YAZMA

1. Kişisel yorum bildiren ifade ve kalıpları kullanır.
2. Olaylar, deneyimler, tasarılar ve hayallerle ilgili ayrıntılı metinler yazar.
3. Bir konuyu önemli noktalarına vurgu yaparak ve destekleyici ayrıntılara yer vererek yazılı bir metin haline getirir.

● E. HAZIRLIK

Öğrencilerinize okuldayken en sevdikleri dersi sorarak bir giriş yapabilirsiniz. Onlara okul hayatları hakkında çeşitli sorular sorarak konuşmayı genişletebilirsiniz.

"Yetenek nedir?", "Herkes her şeyi yapabilir mi?", "Niçin bazı insanlar bazı konularda çok başarılı?" vs gibi sorular sorarak öğrencilerinizi konuya hazırlayabilirsiniz.

Kazanımlar

Okuma

1. Metindeki anahtar kavram ve ifadeleri belirler.
2. Metnin ana konusunu belirler.
3. Metindeki neden-sonuç, amaç-sonuç, varsayım, olasılık, onaylama, genelleme, karşı çıkma gibi durumları ifade eden yapıları anlar.

Üniteye Hazırlık

Ünitenin adından ve hazırlık görsellerinden hareketle öğrencilerinize üniteyi tanıtınız. Öğrencilerinize öğrenmenin çeşitleri ile ilgili sorular sorunuz. Öğrencilerinize görerek mi duyarak mı dokunarak mı daha etkili öğrendiklerini sorabilirsiniz.

A. NASIL ÖĞRENİYORUM?

1. Okuyalım, tamamlayalım, işaretleyelim.

Öğrenme Devam Ediyor

Öğretmenimiz sınıfa girer girmez bugün "öğrenme" üzerinde duracağımızı, öğrenmenin hayatımızın her alanında etkili ve önemli olduğunu söyledi. Çok şaşırmıştık. Yıllardır bir şeyler öğreniyorduk. O kadar çok şey öğrenmiştik ki öğrenmenin bu denli önemli olduğunu unutmuştuk. Her şeyi biliyorduk ve artık öğrenmek yerine öğretecektik. Buna rağmen öğretmenimiz bizi başa döndürmüş, öğrenmenin ne olduğunu anlatıyordu.

"Yürürken, koşarken, otururken, düşünürken yaptıklarımız hep öğrenme sonucudur. Hatta nasıl öğrendiğimiz bile hayatımız ve kişiliğimiz üzerinde etkili olmaktadır. Bunun, kişiler arasında farklılıklar gösterdiğini de öğrenmiştik. Tahmin ettiğiniz gibi biz öğretmen yetiştiren bir fakülteden mezun olmak üzereyiz. Bir ay sonra genç bir öğretmen olarak üniversiteyi bitireceğiz ama öğrenme sürecimiz hayat boyu devam edecek."

Öğretmenimiz tahtaya bir şeyler yazmaya başladı. Öğrenme çeşitlerini şema hâlinde göstermek istiyordu. Üniversite, biteceği yerde âdeta yeniden başlamıştı, öğrencilik devam ediyordu. Aniden bize döndü ve kendi öğrenme şeklimizi bilip bilmediğimizi sordu. Sahi, bizim öğrenme yöntemimiz neydi?

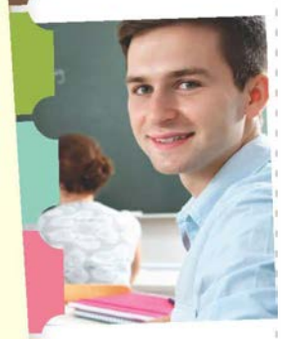

142 Ünite 7 ● Öğrendim, Çalıştım, Başardım

1. Okuyalım, tamamlayalım, işaretleyelim.

1. Metni öğrencilerinize okutunuz. Ardından etkinliklerini yaptırınız. Öğrencilerinizin bilmediği kelimeleri açıklayınız.

Aşağıdaki cümleleri metne göre tamamlayınız.

1. Öğretmenleri, "öğrenme" üzerinde duracağını söylediği zaman öğrenciler çok şaşırmışlardı.

Çünkü *öğretmeye başlayacakken öğretmen onları başa döndürmüştü.*

2. Öğrenciler, öğrenmenin nasıl gerçekleştiğini biliyorlardı. Çünkü onlar,

öğretmen yetiştiren bir fakülteden mezun olmak üzereler

3. Öğrenciler bilgilerini öğretmeye başlayacaklar. Çünkü onlar,

öğretmen olmak üzereler

4. Öğretmen, öğrencileri başa döndürdü. Çünkü onlara,

öğrenmenin önemini hatırlatmak istedi

Metinde var mı?	Var	Yok
1. Öğretmen, öğrencilere öğrenmeyi öğretiyor.	●	
2. Öğrenme, kişilik ve hayat üzerinde etkilidir.	●	
3. Öğretmenler, öğretmen yetiştiren fakülteleri bitirirler.	●	
4. Öğrenme, eğitimle birlikte sona erer.		●
5. Kişilerin öğrenme yöntemleri farklıdır.	●	
6. Öğrenme, ömür boyu sürmektedir.	●	

2. Okuyalım, tamamlayalım.
Nasıl Öğreniyoruz?

Ben nasıl öğreniyorum? Sen nasıl öğreniyorsun? O nasıl öğreniyor? Kısacası insanlar nasıl öğreniyor?

Öğrenme sürecinin henüz başındayken bu sorulara cevap verilmesi durumunda, daha sonra yaşanabilecek bazı öğrenme güçlükleri ortadan kalkacaktır. Belki de "başarı" veya "başarısızlık" bunlara bağlıdır.

Bu konuda yapılan araştırmalar öğrenmenin üç ana grupta toplandığını göstermektedir:

a) Görmeye dayalı öğrenme

b) Dinlemeye dayalı öğrenme

c) Dokunmaya dayalı öğrenme

Bir insan bunların birine, ikisine veya üçüne sahip olabilir. Eğer siz üçüne de sahipseniz öğrenme konusunda herhangi bir sorun yaşamazsınız. Ama bunlardan sadece birinde başarılıysanız çeşitli zorluklarla karşılaşabilirsiniz. Mesela öğrenme şekliniz dokunmaya dayalı olduğu takdirde sorunlar yaşarsınız. Sürekli hareket edersiniz, başkaları bundan rahatsız olur ve şikâyet eder. Sizin için haritaları, grafikleri, tabloları, laboratuvar malzemelerini görmeniz önemli değildir. Bunlara mutlaka dokunmak istersiniz. Dokunduğunuz takdirde ise bu malzemeler bozulur, kırılır, düşer, çizilir... Yani dokunarak öğreniyorsanız öğrenmenin merkezinde siz olmalısınız. Buna uygun bir eğitim almanız durumunda, hayatta çok başarılı olursunuz. Bunu yapmak yerine, görmeye veya dinlemeye dayalı öğrenme becerileriyle donatılmış kişilerle aynı eğitime tabi tutulursanız okul hayatı sizin için çok zor olur.

2. Okuyalım, tamamlayalım.

1. Metni öğrencilerinize okutunuz. Ardından etkinliklerini yaptırınız. Öğrencilerinizin bilmediği kelimeleri açıklayınız.

3. İnceleyelim, yeniden yazalım.

1. Öğrencilerinizden cümleleri incelemelerini isteyiniz. Ardından cümleleri tahtaya yazarak "-mAk yerine, -AcAğına –AcAğI yerde"nin aynı işlevi yerine getirdiğini, bunlardan herhangi birinin kullanılabileceğini anlatınız. Öğrencilerinizden cümleleri birinci örnektekine uygun bir şekilde yeniden yazmalarını isteyiniz. Ardından yazdıklarını okutunuz.
2. Yanlışları düzeltiniz.
3. Siz de öğrencilerinizden benzer cümleler kurmalarını isteyiniz ve bunları tahtaya yazınız.

1. Öğrenme şekillerinin önceden belirlenmesi, bireyin eğitim sürecini etkiler mi?

a) Etkiler. Çünkü *insanlar öğrenme şekillerine göre özel eğitim olmalıdır.*

b) Etkilemez. Çünkü .....

3. İnceleyelim, yeniden yazalım.

-mAk yerine / -AcAğInA -AcAğI yerde -mAktAnsA

Ahmet, ödevini yapmak yerine uyudu.
Ahmet, ödevini yapacağına uyudu.
Ahmet, ödevini yapacağı yerde uyudu.
Ahmet, ödevini yapmaktansa uyumayı tercih etti.
} Ahmet'in ödevini yapması gerekiyordu ama uyudu.

Ders çalışmıyor. Mutfakta yemek yapıyor.
- Ders çalışmak yerine mutfakta yemek yapıyor.
- Ders çalışacağına mutfakta yemek yapıyor.
- Ders çalışacağı yerde mutfakta yemek yapıyor.
- Ders çalışmaktansa mutfakta yemek yapmayı tercih ediyor.

Annesine yardım etmiyor. Arkadaşlarıyla gezmeye gidiyor.
- *Annesine yardım etmek yerine arkadaşlarıyla gezmeye gidiyor.*
- *Annesine yardım edeceğine arkadaşlarıyla gezmeye gidiyor.*
- *Annesine yardım edeceği yerde arkadaşlarıyla gezmeye gidiyor.*
- *Annesine yardım etmektense arkadaşlarıyla gezmeye gidiyor.*

Onu telefonla aramadı. Onu ziyarete gitti.
- *Onu telefonla aramak yerine onu ziyarete gitti.*
- *Onu telefonla arayacağına onu ziyarete gitti.*
- *Onu telefonla arayacağı yerde onu ziyarete gitti.*
- *Onu telefonla aramaktansa onu ziyarete gitti.*

Kazanımlar

Okuma

1. Standart Türkçenin kullanıldığı konuşmaları anlar.
2. Dinlediği konuşmadaki ana konuyu ve iletiyi anlar.
3. Konuşmaları seçici dinleme metoduyla dinleyerek anlar

Beni dinlemedi. Odadan çıkıp gitti.

- *Beni dinlemek yerine odadan çıkıp gitti.*
- *Beni dinleyeceğine odadan çıkıp gitti.*
- *Beni dinleyeceği yerde odadan çıkıp gitti.*
- *Beni dinlemektense odadan çıkıp gitti.*

Otobüse binmedi. Taksiyle işe gitti.

- *Otobüse binmek yerine taksiyle işe gitti.*
- *Otobüse bineceğine taksiyle işe gitti.*
- *Otobüse bineceği yerde taksiyle işe gitti.*
- *Otobüse binmektense taksiyle işe gitti.*

4. Dinleyelim, işaretleyelim.
Farklı Öğrenenler Farklı Davranırlar

	Görerek	Duyarak	Dokunarak
1. Ben çabuk sıkılıyorum.	●	☐	☐
2. Ben eşyanın biçimine dikkat ediyorum.	☐	☐	●
3. Ben hızlı konuşuyorum.	●	☐	☐
4. Kitap okumak beni bunaltıyor.	☐	☐	●
5. Ben yavaş konuşuyorum.	☐	☐	●
6. Sık sık hayal kurarım.	●	☐	☐
7. Ben hislerime göre konuşuyorum.	☐	☐	●
8. Yerimde duramıyorum.	☐	☐	●
9. Ben seslerden çabuk etkileniyorum.	☐	●	☐

4. Dinleyelim, işaretleyelim.

1. Parçayı öğrencilerinize dinletiniz. Ardından hangi öğrenme türüne ait olduğuna dair etkinlikleri işaretlemelerini isteyiniz.

Kazanımlar

Konuşma

1. Bir olay veya durumla ilgili çıkarımda bulunur.
2. Bir olayın veya durumun nedenleri/sonuçlarıyla ilgili görüşlerini ifade eder.

5. Yerleştirelim.

1. Öğrencilerinizden boşluklara uygun olan sözcükleri yerleştirmelerini isteyiniz.

5. Yerleştirelim.

dokunarak | düzgün | sakarlık | düzenli | unutmazlar | duygusaldır

1. *Düzenli* oldukları için yazıları da düzgündür.
2. Dokunmaya alışmadıkları için sık sık *sakarlık* yaparlar.
3. Dinleyerek öğrenenler hem çok hem *düzgün* konuşur.
4. Konuşulanları *unutmazlar.*
5. Konuşmaları canlı değildir, yavaş ve *duygusaldır.*
6. Karşılarındakini sık sık *dokunarak* uyarırlar.

6. Konuşalım.

1. Ders kitabındaki konuşma konusu hakkında öğrencilerinizi konuşturunuz.

6. Konuşalım.
Ne Dersiniz?

"Çocuğunuz ya da kardeşiniz ders çalışmak istemiyor. Ona ders çalışmak yerine ne yapmak istediğini soralım. Eğer ders çalışmazsa ileride neler kaybedeceğini, ama ders çalışırsa neler kazanacağını ona anlatalım."

7. Yazalım.

1. Yazma etkinliği yaptırmadan önce öğrencilerinize çalışma masalarında neler olduğunu sorunuz. Ardından yazma etkinliğini yaptırınız. Öğrencilerinizin yazdıklarını okutunuz.

7. Yazalım.
Çalışma Ortamı

- Sizin ders çalışma ortamınız nasıl?
- Ders çalışırken gürültülü bir ortam sizi etkiler mi?
- Çalışma masanızın üzerinde neler var?

Konuşalım. / Derslerle ilgili sorumluluklarınızı yerine getiriyor musunuz?

Kelime Dünyası

1. Öğrencilerinizin derslerle ilgili sorumlulukları hakkında kelime dünyasındaki kelimeleri kullanarak bir konuşma yapmalarını sağlayınız.

Kelime Dünyası

- denetlemek
- dinleyerek öğrenme
- dokunarak öğrenme
- görerek öğrenme
- kişilik
- öğrenme
- öğrenme süreci
- öğrenme şekilleri
- öğrenme yöntemleri
- etkili çalışma
- ev ödevi
- düzen
- referans mektubu

Kazanımlar

Dinleme

1. Metnin ana düşüncesini ve yardımcı düşüncelerini anlar.
2. Metindeki neden-sonuç, amaç-sonuç, şart, varsayım, olasılık, onaylama, genelleme, karşı çıkma gibi durumları ifade eden yapıları anlar.

B. NASIL ÇALIŞIYORUM?

1. Dinleyelim, işaretleyelim.
Neler Yapılmamalı?

	Var	Yok
1. Çalışmaların, çalışma masasında yapılması dikkatinizi toplamanıza yardımcı olur.	●	
2. Gürültülü ortamlarda ders çalışmanız durumunda dikkatiniz dağılacak ve veriminiz düşecektir.	●	
3. Ders çalışırken bir yandan da müzik dinlemek motivasyonunuzu artıracaktır.		●
4. Televizyon ve radyoyu sürekli açık tuttuğunuz takdirde dikkatiniz dağılacaktır.	●	
5. Çalışma odanızın duvarlarının ses geçirmez nitelikte olması dikkatinizin dağılmasını engelleyecektir.		●
6. Telefonu amacı dışında kullanmak yerine ihtiyacınız için kullanmanız daha doğru olacaktır.	●	
7. Arkadaşlarınızla daha önceden planladığınız bir program varsa o programı ders programınıza uygun bir şekilde hazırlamanız çalışmanız için daha verimli olacaktır.		●
8. Sosyal faaliyetlerde bulunmak en çok zaman harcanan ve vakit kaybettiren alanlardan biridir. Bu yüzden ders çalışırken sosyal hayatınızdan ödün vermek sizin için zaman kazanımı olacaktır.		●
9. Gündelik yaşantı içinde en çok zaman alan faktörlerden biri de İnternette yazışmalardır. İnternette arkadaşlarınızla yazışırken ne kadar zaman kaybettiğinizin farkına varamayacağınız için zaman kaybetme açısından sizi olumsuz etkileyecektir.		●
10. Çalışma masanızın üzerini çalışmaya başlamadan önce topladığınız takdirde sadece çalışacağınız ders ile ilgili materyali bırakırsanız çalışma sırasında dikkatiniz dağılmaz.		●

B. NASIL ÇALIŞIYORUM?

1. Öğrencilerinize nasıl bir ortamda ders çalıştıklarını sorunuz. Ders çalışırken sesten etkilenip etkilenmediklerini sorunuz.

1. Dinleyelim, işaretleyelim.

1. Parçayı öğrencilerinize dinletiniz. Metne göre etkinliği işaretlemelerini isteyiniz.

2. İnceleyelim, yeniden yazalım.

1. Öğrencilerinizden cümleleri okumalarını ve incelemelerini isteyiniz. Ardından cümleleri tahtaya yazarak "-dığı halde, -ması durumunda, -ması hâlinde"nin işlevinin aynı olduğunu açıklayınız. Ve iki cümlenin birbirine bağlı bir şekilde gerçekleşeceğini açıklayınız. Şart anlamının olduğunu da anlatınız. Örnektekine benzer bir şekilde diğer cümleleri de öğrencilerinizden yeniden yazmalarını isteyiniz.

2. İnceleyelim, yeniden yazalım.

Kar yağdığı takdirde gece yola çıkmayınız.
Karın yağması durumunda gece yola çıkmayınız.
Karın yağması hâlinde gece yola çıkmayınız.
} Şu anda karın yağmasını beklemiyoruz ama yağarsa gece yola çıkmayınız.

Üniversiteye giriş sınavında başarılı oldu. Tatile gidecek.
- Üniversiteye giriş sınavında başarılı olduğu takdirde tatile gidecek.
- Üniversiteye giriş sınavında başarılı olması durumunda tatile gidecek.
- Üniversiteye giriş sınavında başarılı olması hâlinde tatile gidecek.

Para biriktirdi. Ev alacak.
- Para biriktirdiği takdirde ev alacak.
- Para biriktirmesi durumunda tatile gidecek.
- Para biriktirmesi hâlinde ev alacak.

İşyerinde çok çalıştı. Terfi edecek.
- İş yerinde çok çalıştığı takdirde terfi edecek.
- İş yerinde çok çalışması durumunda terfi edecek.
- İş yerinde çok çalışması durumunda terfi edecek.

Yabancı dil öğrendi. Yurtdışına gidecek.
- Yabancı dil öğrendiği takdirde yurt dışına gidecek.
- Yabancı dil öğrenmesi durumunda yurt dışına gidecek.
- Yabancı dil öğrenmesi hâlinde yurt dışına gidecek.

Üniversiteden mezun oldu. Babası ona araba alacak.
- Üniversiteden mezun olduğu takdirde babası ona araba alacak.
- Üniversiteden mezun olması durumunda babası ona araba alacak.
- Üniversiteden mezun olması durumunda babası ona araba alacak.

Dengeli besleniyor. Sağlıklı olacak.
- Dengeli beslendiği takdirde sağlıklı olacak.
- Dengeli beslenmesi durumunda sağlıklı olacak.
- Dengeli beslenmesi hâlinde sağlıklı olacak.

Kazanımlar

Okuma

1. Metindeki öznel ve nesnel yargıları anlar.
2. Metindeki ana düşünceyi ve yardımcı düşünceleri anlar.

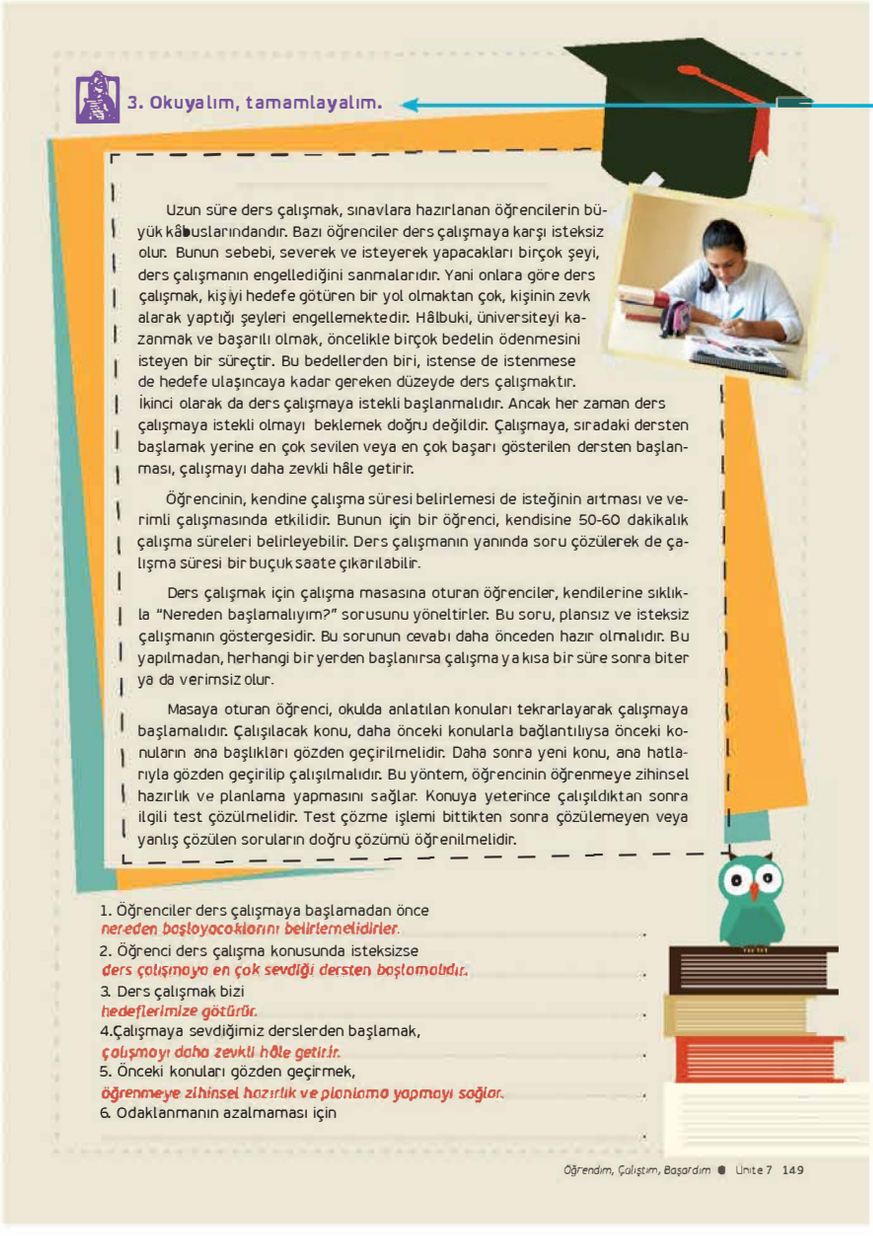

3. Okuyalım, tamamlayalım.

Uzun süre ders çalışmak, sınavlara hazırlanan öğrencilerin büyük kâbuslarındandır. Bazı öğrenciler ders çalışmaya karşı isteksiz olur. Bunun sebebi, severek ve isteyerek yapacakları birçok şeyi, ders çalışmanın engellediğini sanmalarıdır. Yani onlara göre ders çalışmak, kişiyi hedefe götüren bir yol olmaktan çok, kişinin zevk alarak yaptığı şeyleri engellemektedir. Hâlbuki, üniversiteyi kazanmak ve başarılı olmak, öncelikle birçok bedelin ödenmesini isteyen bir süreçtir. Bu bedellerden biri, istense de istenmese de hedefe ulaşıncaya kadar gereken düzeyde ders çalışmaktır.
İkinci olarak da ders çalışmaya istekli başlanmalıdır. Ancak her zaman ders çalışmaya istekli olmayı beklemek doğru değildir. Çalışmaya, sıradaki dersten başlamak yerine en çok sevilen veya en çok başarı gösterilen dersten başlanması, çalışmayı daha zevkli hâle getirir.

Öğrencinin, kendine çalışma süresi belirlemesi de isteğinin artması ve verimli çalışmasında etkilidir. Bunun için bir öğrenci, kendisine 50-60 dakikalık çalışma süreleri belirleyebilir. Ders çalışmanın yanında soru çözülerek de çalışma süresi bir buçuk saate çıkarılabilir.

Ders çalışmak için çalışma masasına oturan öğrenciler, kendilerine sıklıkla "Nereden başlamalıyım?" sorusunu yöneltirler. Bu soru, plansız ve isteksiz çalışmanın göstergesidir. Bu sorunun cevabı daha önceden hazır olmalıdır. Bu yapılmadan, herhangi bir yerden başlanırsa çalışma ya kısa bir süre sonra biter ya da verimsiz olur.

Masaya oturan öğrenci, okulda anlatılan konuları tekrarlayarak çalışmaya başlamalıdır. Çalışılacak konu, daha önceki konularla bağlantılıysa önceki konuların ana başlıkları gözden geçirilmelidir. Daha sonra yeni konu, ana hatlarıyla gözden geçirilip çalışılmalıdır. Bu yöntem, öğrencinin öğrenmeye zihinsel hazırlık ve planlama yapmasını sağlar. Konuya yeterince çalışıldıktan sonra ilgili test çözülmelidir. Test çözme işlemi bittikten sonra çözülemeyen veya yanlış çözülen soruların doğru çözümü öğrenilmelidir.

1. Öğrenciler ders çalışmaya başlamadan önce
nereden başlayacaklarını belirlemelidirler.
2. Öğrenci ders çalışma konusunda isteksizse
ders çalışmaya en çok sevdiği dersten başlamalıdır.
3. Ders çalışmak bizi
hedeflerimize götürür.
4. Çalışmaya sevdiğimiz derslerden başlamak,
çalışmayı daha zevkli hâle getirir.
5. Önceki konuları gözden geçirmek,
öğrenmeye zihinsel hazırlık ve planlama yapmayı sağlar.
6. Odaklanmanın azalmaması için

Öğrendim, Çalıştım, Başardım ● Ünite 7 149

3. Okuyalım, tamamlayalım.

1. Öğrencilerinize metni okutunuz. Ardından bilinmeyen kelimeler varsa açıklayınız. Öğrencilerinizden metnin sonundaki soruları cevaplamalarını isteyiniz.

Kazanımlar

Yazma

1. Kişisel yorum bildiren ifade ve kalıpları kullanır.
2. Olaylar, deneyimler, tasarılar ve hayallerle ilgili ayrıntılı metinler yazar.

4. Yazalım, açıklayalım.

1. Öğrencilerinizden cümlelerin devamını yazmalarını isteyiniz. Öğrencilerinize yazdıklarını okutunuz. En beğendiğiniz birkaç cümleyi tahtaya yazınız.

Okuduğunuz metnin başlığı aşağıdakilerden hangisi olabilir?

( ) Üniversiteyi Kazanmanın Yolları

(●) Nasıl Ders Çalışmalıyız?

( ) Hayatta Nasıl Başarılı Olunur?

( ) Nasıl Zengin Olunur?

( ) Öğrenme Yöntemleri

4. Yazalım, açıklayalım.
Sence Nasıl Olmalı?

1. Ders çalışmamı engelleyen sorunlarım çok fazla. Ne yapayım?
Sence .....

2. Başarılı olmak için ders çalışmasak da olur, öyle değil mi?
Sence değil, çünkü .....

3. Bana göre ders çalışma süresi önemli değildir. Bu konuda sen ne düşünüyorsun?
Sence önemli, çünkü .....

4. Ders çalışmayı nasıl zevkli hâle getirebilirim?
Sence .....

5. Ders çalışmak yerine başka şeylerle ilgileniyorum? Bu isteksizliğimi nasıl giderebilirim?
Bu sorunu gidermek için .....

150 Ünite 7 ● Öğrendim, Çalıştım, Başardım

5. Yazalım.

"Yapabileceğinize de inansanız yapamayacağınıza da inansanız, haklı çıkarsınız."

a) Bu sözü söyleyen başarılı bir insandır. Sebebi .....

b) Bu sözü söyleyen başarısız bir insandır. Sebebi .....

6. Okuyalım, işaretleyelim.
Öğrenme Çeşitleri Testi

Sizi en iyi tanımlayan etkinlikleri işaretleyin. İçinde en fazla işaret bulunan bölüm sizin en belirgin öğrenme yönteminizi belirler. Farklı bölümlerde aynı sayıda işaretlenmiş etkinlik bulunabilir. Bu da davranışlarınızda ya da öğrenme ortamlarında her üç öğrenme çeşidini de eşit ağırlıklı olarak kullandığınızı gösterir.

☐	Boş bir kâğıda sütunlar çizmem istendiğinde kâğıdı katlarım.	☐	Genellikle hiperaktif olduğum söylenir.
☐	Sandalyede otururken sallanırım.	☐	Eşyaları biriktirmeyi severim.
☐	Bacağımı sallarım.	☐	Kürdanları, kibritleri küçük küçük parçalara kırarım.
☐	Kalemimi elimde döndürürüm, masada tempo tutarım.	☐	Aletleri söküp dağıtır sonra yine bir araya getiririm.
☐	Her şeye dokunmak isterim.	☐	Genellikle hızlı konuşurken ellerimi kullanırım.
☐	Kapının üst çerçevesine asılarak odaya atlamak isterim.	☐	Başkalarının sözünü keserim.

5. Yazalım.

1. Öğrencilerinize iki farklı görüşü sebebiyle yazmalarını isteyiniz. Yazma çalışması bittikten sonra yazdıklarını okutunuz.

6. Okuyalım, işaretleyelim.

1. Öğrencilerinizden onları en iyi tanımlayan cümleleri işaretlemelerini isteyiniz.
2. Bunun sonucunda öğrenme çeşitlerini öğrenebileceklerini söyleyiniz.

☐	Konuşmayı severim.	☐	Genellikle diyagram, grafik ve haritalarla aram iyi değildir.
☐	Dinlemeyi severim.	☐	Yazılı karikatürleri tercih ederim.
☐	Kendi kendime konuşurum.	☐	Görsel ve sözcük hatırlama hafızam iyi değildir.
☐	Yüksek sesle okurum.	☐	Kopyalanacak bir şey olmadan kolay çizemem.
☐	Okurken parmağımla takip ederim.	☐	Sembol ve simgelerle aram iyi değildir.
☐	Gözlerimi ellerime dayarım.	☐	Sessizliğe dayanamam. Konuşulmasını isterim.

☐	Duyduğum yönergelere dikkat etmem.	☐	Başkalarının ne yaptığını gözlerim.
☐	Sözel tariflerin tekrarlanmasını isterim.	☐	Radyo ve televizyonu yüksek sesle dinlerim.
☐	Sözcükleri hatasız yazarım.	☐	Diyagram ve grafikleri kolay algılarım.
☐	Konuşmacının ağzını izlerim.	☐	Telefonda konuşmayı sevmem.
☐	Şarkı sözlerini hatırlamada zorlanırım.	☐	Biri bana ders verir gibi bir şeyler anlatırsa başka dünyalara dalarım.
☐	Çok not tutarım.	☐	Sözel yönergeleri kullanamam, haritaya gereksinim duyarım.

7. Kendinizi anlatınız.

1. Öğrencilerinizden bir önceki etkinlikteki testin sonucuna göre kendilerini anlatmalarını isteyiniz.

7. Yukarıdaki testin sonucuna göre kendinizi anlatınız.

a) Ben, bu testin sonucuna göre .....

.....

.....

b) Ben .....

sanıyordum ama ..... öğreniyormuşum.

c) Bu testin sonucuna göre arkadaşlarımın ....

..... düşünüyorum.

ç) Ben bu testlere güveniyorum, çünkü .....

.....

.....

d) Ben bu testlere güvenmiyorum, çünkü .....

.....

.....

.....

Kazanımlar

Konuşma

1. Doğal bir biçimde ve rahatlıkla konuşma konusuna giriş yapar.
2. Fikirlerini mantıklı bir şekilde sıralayarak neden-sonuç ilişkisine dayalı bir tez halinde tutarlı ve belirli bir düzen içinde aktarır.

Yazma

1. Kişisel yorum bildiren ifade ve kalıpları kullanır.
2. Olaylar, deneyimler, tasarılar ve hayallerle ilgili ayrıntılı metinler yazar.

8. Konuşalım. ***Mesleğim***

Testin sonucuna göre kendinizi, aşağıdaki mesleklerden hangisine daha yatkın görüyorsunuz?

	Sebebi
Aşçılık :	.....
Doktorluk :	.....
Mühendislik :	.....
Oyunculuk :	.....
Öğretmenlik :	.....
Pilotluk :	.....
Polislik :	.....
Sunuculuk :	.....
Şoförlük :	.....
Yazarlık :	.....

Yazalım. / Derste öğrendiklerinizi unutmamak için neler yapıyorsunuz?

Kelime Dünyası

- başarılı olmak
- ders çalışmak
- etkili
- hedef
- hedefe ulaşmak
- odaklanmak
- pekiştirmek
- sınava hazırlanmak
- soru çözmek
- test çözmek
- test sonucu
- yol göstermek

8. Konuşalım

1. Öğrencilerinize çocukken ne olmak istediklerini sorunuz. Aile bireylerindeki kişilerin mesleklerini sorunuz. Ardından etkinlikteki testin sonucuna göre kendilerine en uygun mesleği niçin seçtiklerini anlatmalarını sağlayınız.

Kelime Dünyası

1. Öğrencilerinize dersten sonra öğrendiklerini unutmamaları için neler yaptıklarını sorunuz. Yazma etkinliği yapmalarını isteyiniz.

Kazanımlar

Dinleme

1. Konuşmaları seçici dinleme metoduyla dinleyerek anlar.
2. Konuşmalarda verilmek istenen ana iletiyi anlar.

C. NASIL BAŞARDILAR?

1. Öğrencilerinize başarılı oldukları alanları sorunuz. Onlara başarmak için neler yaptıkları gibi sorular yöneltiniz.

1. Dinleyelim, işaretleyelim.

1. Öğrencilerinize metni dinletiniz. Ardından etkinliği yaptırınız.

2. Yazalım, konuşalım.

1. Öğrencilerinizden dinledikleri metne göre başlıkları önemlerine göre sıralarken sebeplerini de açıklamalarını isteyiniz.

C. NASIL BAŞARDILAR?

1. Dinleyelim, işaretleyelim.
Nasıl Başardıklarını Merak Ediyorum

	Doğru	Yanlış
1. Kuru üzüm ve ceviz, oksijen almak için önemlidir.	●	
2. Sigara, zihnin algılamasını düşürür.	●	
3. Kan, pıhtılaşınca beyne daha az oksijen gidiyor.	●	
4. Sabah çalışıp öğleden sonra tekrarlamak gerekir.	●	
5. Beyin, 80 yaşına kadar yeni hücreler yapıyor.		●
6. Endişeli insanların beyinleri sağlıklı değildir.	●	
7. Düşündürücü eserler beyni geliştirir.	●	

2. Yazalım, konuşalım.

1. Yukarıdaki dinleme metninin alt başlıklarını sıralayınız.

( ) Zamanlarını iyi kullandılar. ( ) Doğru beslendiler. ( ) Beyin jimnastiği yaptılar.

2. Sıralamanızın sebeplerini açıklayınız.

3. Siz, yukarıdaki üç konuyu yapılması gerekenler bakımından yeterli görüyor musunuz? Niçin?

154 Ünite 7 ● Öğrendim, Çalıştım, Başardım

Kazanımlar

Okuma

1. Metnin ana ve alt başlıkları ile konusu arasındaki ilişkiyi belirler.
2. Metnin ana konusunu belirler.

3. Okuyalım, tamamlayalım.
Onlar Çalıştılar ve Başarılı Oldular

Bizim "yapmayı düşündüklerimiz" ve "yapmak zorunda olduklarımız" ile dolu bir günümüz vardır. İstediklerimizi yapamadığımız zaman, bunu niçin yapamadığımızı düşünmek yerine çoğu zaman bahaneler uydururuz. Birçoğumuzun ağzından şöyle cümleler dökülmüştür: "Yazmak istiyorum ama imkânım yok. Kitap okumaya zaman bulamıyorum." Başarılı olmuş kişilerin hayatına baktığımız zaman bu türden mazeretlere sığınmadıklarını görürüz.

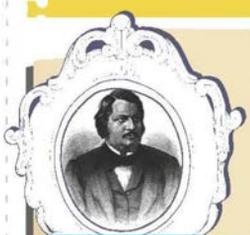

Honore de Balzac

Honore de Balzac'ın yazma süreci hayli zorlu ve sıkıntılıydı. Saat 18.00 sularında yediği akşam yemeğinden hemen sonra yatıp uyuyan Balzac, gece yarısından sonra uyanır ve sabaha kadar ara vermeden çalışırdı. Bir buçuk saatlik bir dinlenmenin ardından kaldığı yerden devam ederdi. Akşama kadar bu şekilde çalışan yazarın, kahve üstüne kahve içtiği, bazı günler elli bardağa yaklaştığı söyleniyor. Akşamüstü 16.00 civarında çalışmayı bırakan yazar, iki saatlik sürede duş alır, yemek yer, ziyaretçileriyle sohbet ederdi.

William Faulkner, sabahları daha rahat yazdığını söylemiştir. O her ne kadar öyle söylese de yazma alışkanlığı, çalıştığı işlere bağlı olarak zamanla değişmiştir. *"Döşeğimde Ölürken"* adlı romanını yazdığı sırada bir üniversitede gece denetçiliği yapan Faulkner, sabahları uyuyup öğleden sonraları yazarmış. İşe giderken kahve içmek üzere annesine uğrayan yazar, görevinin başına buradan geçermiş. İlhamın gelip kendisini bulmasını beklemediğini söyleyen Faulkner, "İlham perim geldiğinde yazarım ve ilham perim her gün yanıma uğrar." dermiş.

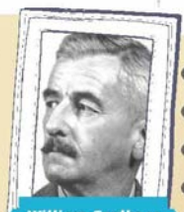

William Faulkner

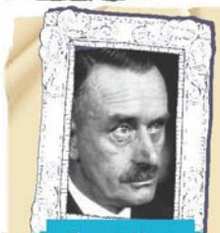

Thomas Mann

Thomas Mann, her sabah saat sekizde uyanır, bir fincan kahvesini içer, duşunu alıp giyindikten sonra eşiyle kahvaltı eder ve ardından odasına çekilip çalışmaya başlarmış. Çalışma saatleri boyunca evde çıt çıkmadığı gibi çocukları da babalarını görebilmek için beklermiş. Mann, o gün iyi bir şeyler yazamadığını düşünürse bu durumu sorun hâline getirmez, ertesi gün kaldığı yerden devam edermiş.

3. Okuyalım, tamamlayalım.

1. Metni okumadan önce metindeki kişiler hakkında öğrencilerinize kim olduklarına dair sorular sorunuz. Ardından metni okutunuz. Etkinlikleri yaptırınız.

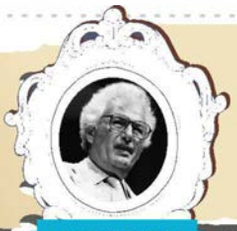

Joseph Heller

Joseph Heller, Madde 22 adlı romanını, Manhattan'daki dairesinde, işten döndüğü zamanlarda yazmış. Sekiz yıl boyunca her gece en az iki üç saatini bu romana ayırdığını, yalnızca bir gece yazmayıp eşiyle oturup televizyon seyrettiklerini söylemiş. Ancak yazar, o gece bile romanıyla ilgilenmekten kendini alıkoyamamış.

Ayn Rand

Ayn Rand, 1942 yılında, romanı "Hayatın Kaynağı"nı yazarken yoğun bir baskı hisseder. Yazar, aşırı yorgunluk şikâyetiyle doktora başvurmuş. Doktorunun verdiği ilaç sayesinde kendini daha dinç hisseden yazar, üçte biri için yıllarını harcadığı romanını on iki ay içinde bitirivermiş. Her hafta bir bölüm yazmaya başlayan Rand'ın günler boyunca uyumadığı, üzerindeki kıyafetleriyle birkaç saatlik kestirmelerle idare ettiği biliniyor.

Cemil Meriç

Cemil Meriç, 1940'ta, 24 yaşında ama çok olgun bir delikanlıdır. Zihni çakmak çakmak... İstanbul'da Yabancı Diller Yüksek Okuluna kaydolur ama hocalarının bilgi eksikliklerini yüzlerine vuracak kadar donanımlı olduğu için burası onu tatmin etmez. Bir gün hocası onu çağırır ve "Evladım, senin bu derslere ihtiyacın yok ki, sen artık okula gelme." der. O da hocasının bu sözleri üzerine okula gitmek yerine gecesiyle gündüzüyle kitaplara sığınır. Ondaki kitap tutkusunu arkadaşları şöyle anlatıyor: "Gece gündüz okurdu. Bu yüzden gözlerinin gücünü her gün biraz daha yitirir, ne yazık ki o buna hiç aldırmazdı. Odasında, masasının üstüne sandalyeyi koyar, kendi de sandalyeye çıkar ve kitabını ampule 30 cm uzaklıkta okurdu. Bunu, lambayı aşağıya iletecek elektrik kordonuna verecek parası olmadığı için yapardı. Bunca parasız oluşunun sebebiyse eline geçen bütün parayı kitaba yatırmasıydı."

Hüsnü Özyeğin

Türkiye'nin en zenginlerinden olan Hüsnü Özyeğin'in cebinde, yarı burslu olarak üniversitede okumak için ABD'ye gittiğinde 100 doları vardı. Akşamları bir lokantada komilik yaparak harçlığını çıkarttı. Hayatı boyunca çalışarak bir yerlere geldiğini ifade eden Özyeğin, başarısının sırrını "çalışmak, çalışmak, çalışmak" olarak açıkladı.

Kemer'de, dedesinin iş yerinde 6 yaşında iken haftalık 2,5 liraya çığırtkanlık yaparak iş hayatına başladığını ifade eden Özyeğin, "Dedem biraz eli sıkı idi. Meğer annem, dedeme, beni yanında tutması için 2,5 lira veriyormuş. Dedem de onu bana haftalık olarak veriyormuş. Dedem ve babamın, evin masraflarını birlikte karşıladıklarını hatırlıyorum. Annem hafta sonları bana 75 kuruş vererek sinemaya gönderirdi. Bir filmi iki kere seyreder, bir müddet evden uzaklaşmış olurdum. Annemin başı da dinlenirdi." dedi.

Kazanımlar

Konuşma

1. Fikirlerini mantıklı bir şekilde sıralayarak neden-sonuç ilişkisine dayalı bir tez hâlinde tutarlı ve belirli bir düzen içinde aktarır.
2. İlgi alanına giren konularda rahat ve ayrıntılı olarak konuşur

Yazma

1. Kişisel yorum bildiren ifade ve kalıpları kullanır.
2. Olaylar, deneyimler, tasarılar ve hayallerle ilgili ayrıntılı metinler yazar.
3. Bir konuyu önemli noktalarına vurgu yaparak ve destekleyici ayrıntılara yer vererek yazılı bir metin haline getirir.

1. Yukarıdaki kişiler hangi alanlarda başarılı olmuşlardır?

Yazarlık ve ticaret

2. Yukarıdaki kişiler arasında çalışma yöntemi benzeyenler var mı? Varsa nelerdir?

Balzac, Mann ve Heller sistemli ve düzenli yazıyorlar.

Heller ve Faulkner iş çıkışı yazıyorlar.

3. Yukarıdaki kişiler arasında çalışması farklı olanların farklılıkları nelerdir?

Rand ilaç kullanarak enerji toplamış ve öyle yazmış.

C. Meriç akula gitmeyip gece gündüz okumuş. Özyeğin hem çalışmış hem okumuş.

4. Kendinizi, yukarıdakilerden en çok hangisine yakın hissettiniz? Niçin?

4. Dolduralım.

arkadaş canlısı	●						
azimli	●	●	●	●	●	●	●
çalışkan	●	●	●	●	●	●	●
düzenli	●	●	●	●	●	●	●
inatçı	●	●	●	●	●	●	●
kahveye düşkün	●	●					
sinirli							
titiz			●				
yemeğe düşkün							
zevkli							
zengin							●
aşırı yorgun					●		

5. Konuşalım.

Ünlüler

Kendinize örnek aldığınız başarılı ve ünlü birisi var mı? Kim? Neden örnek alıyorsunuz? Örnek aldığınız bu ünlünün özelliklerini anlatalım.

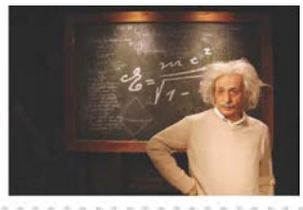

4. Dolduralım.

1. Öğrencilerinizden okuma metnine göre etkinliği yapmalarını isteyiniz.

5. Konuşalım.

1. Öğrencilerinizden ders kitabındaki konuşma etkinliğini yapmalarını isteyiniz.

6. Yazalım, konuşalım.

1. Öğrencilerinizden yazma etkinliğindeki soruların cevaplarını kompozisyon şeklinde yazmalarını isteyiniz.

6. Yazalım, konuşalım.

Boş Vaktim

Aşağıdaki soruların cevaplarını kompozisyon şeklinde yazınız.

1. "Vakit bulursam yapmayı düşünüyorum." dediğiniz neler var?
2. Bunları yapmak için niçin bekliyorsunuz?
3. Şimdi değilse ne zaman yapacaksınız?

Pişmanlığınızın sebebi neler olabilir?

.....

.....

.....

Serbest Okuma

1. Metni öğrencilerinize okutunuz. Bilinmeyen kelimeleri açıklayınız.
2. Öğrencilerinize Kültür Çağlayanında olduğu gibi ülkelerinde eskiden de var olan ve zamanla ismi ve içeriği değişen mesleklerin olup olmadığını sorunuz.

Serbest Okuma

Geçmişten Günümüze Meslekler

Eskiden de var olan meslekler zamanla bazı değişikliklere uğrayıp günümüzde de devam etmektedir. Bu değişiklerden bazıları ismen bazıları da muhteva olarak değişmiştir. Bunlardan birkaçına örnek:

Zerzevatçı

Zerzevat sebze anlamına geliyor. Zerzevatçı ise bugünün maydanoz, dereotu, salatalık, turp ve marul gibi sebzelerde uzmanlaşmış manavıydı. Kent dokularının bir parçası olan bostanlar Osmanlı insanının sebze ihtiyacını karşılardı. Zamanla halden civar ve semt bahçe ya da bostanlarından pazar yerlerinden tedarik edilir oldu.

Celep

Kentlere koyun ve sığır getirip satan esnafa celep denirdi. Celeplik büyük sermaye işiydi. Sürüler çobanlar tarafından uzak mesafelerden kente yaya getirilir; sürü yolda kısmen telef olurdu. İstanbul'un et ihtiyacı önceleri Balkanlardan sonraları Erzurum yaylasından karşılanmıştı. Sürüler İstanbul'a büyük ölçüde Trabzon üzerinden sevk edilirdi.

Nalbur

Dünün hırdavatçıları nalburlardı. Çivi kilit menteşe vb. inşaat işlerinde kullanılan temel girdilerin satışı pazar ekonomisinin gelişimiyle daha da önem kazandı. Nalburlar kent ve kasaba ekonomilerinin ayrılmaz parçasıydı. Çoğu nalbur eşyası yurtdışından gelirdi.

Konuşalım. / Boş vakitlerinizi nasıl değerlendiriyorsunuz?
Sosyal faaliyetler için ne kadar zaman ayırıyorsunuz?

Kelime Dünyası

1. Öğrencilerinizden boş vakitlerini nasıl değerlendirdiklerine yönelik Kelime Dünyasındaki kelimeleri kullanarak bir konuşma yapmalarını isteyiniz.

Kelime Dünyası

- başarı
- beyin hücresi
- beyin jimnastiği
- boş zaman
- çalışma saatleri
- doğru beslenmek
- mazeret
- yazma alışkanlığı
- zamanı iyi kullanmak
- program
- sosyal faaliyet
- plan

158 Ünite 7 ● Öğrendim, Çalıştım, Başardım

Değerlendirme

1. Üniteyi bitirdikten sonra aşağıdaki değerlendirme sorularını öğrencilerinize ödev olarak veriniz veya sınıfta yapınız.
2. Öğrencileriniz soruları cevapladıktan sonra sınıfta birlikte çözünüz ve yanlış yapan öğrencileri bilgilendiriniz.
3. Öğretiminde eksiklik gördüğünüz konularla ilgili ek çalışmalar yaparak sınıfınız hazır olduğunda bir sonraki üniteye geçiniz.

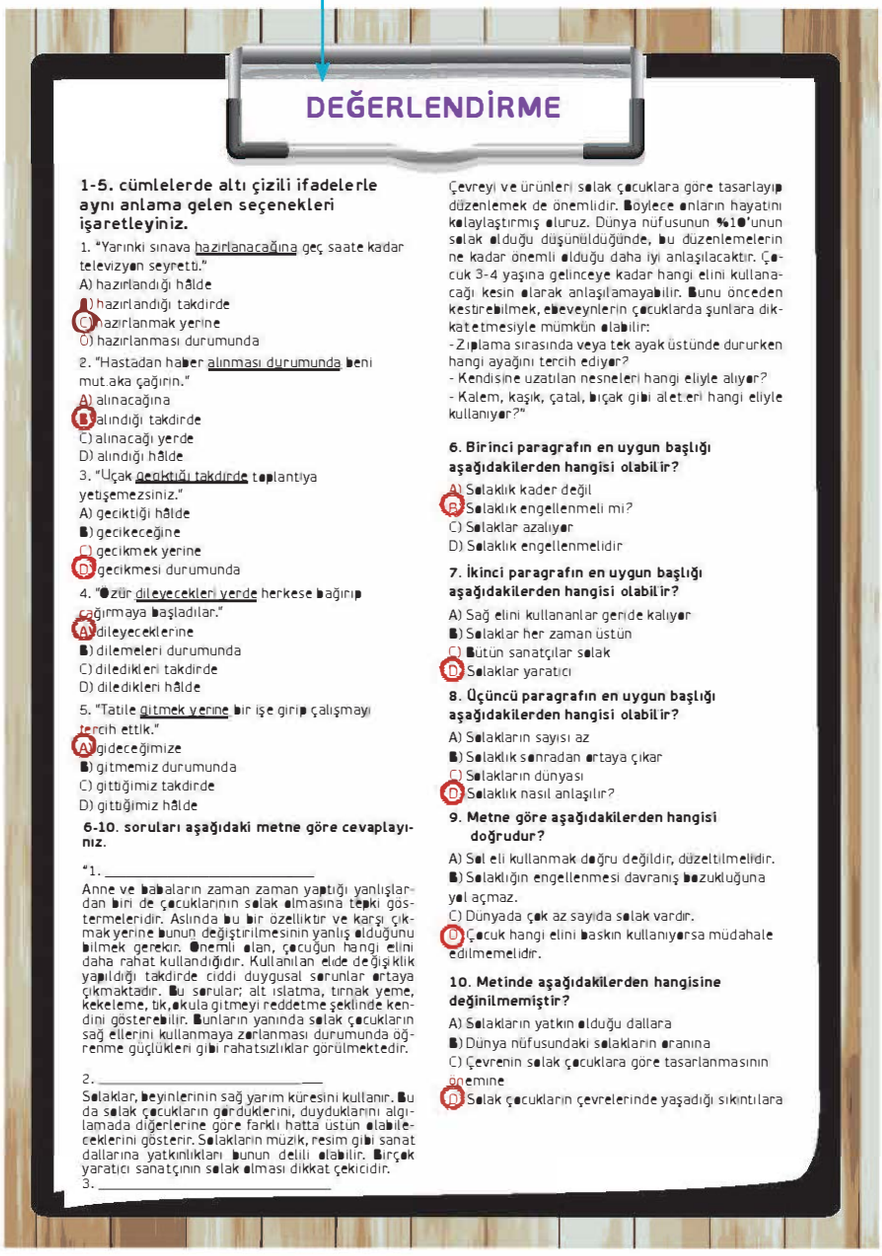

DEĞERLENDİRME

1-5. cümlelerde altı çizili ifadelerle aynı anlama gelen seçenekleri işaretleyiniz.

1. "Yarınki sınava hazırlanacağına geç saate kadar televizyon seyretti."
A) hazırlandığı hâlde
B) hazırlandığı takdirde
C) hazırlanmak yerine
D) hazırlanması durumunda

2. "Hastadan haber alınması durumunda beni mutlaka çağırın."
A) alınacağına
B) alındığı takdirde
C) alınacağı yerde
D) alındığı hâlde

3. "Uçak geciktiği takdirde toplantıya yetişemezsiniz."
A) geciktiği hâlde
B) gecikeceğine
C) gecikmek yerine
D) gecikmesi durumunda

4. "Özür dileyecekleri yerde herkese bağırıp çağırmaya başladılar."
A) dileyeceklerine
B) dilemeleri durumunda
C) diledikleri takdirde
D) diledikleri hâlde

5. "Tatile gitmek yerine bir işe girip çalışmayı tercih ettik."
A) gideceğimize
B) gitmemiz durumunda
C) gittiğimiz takdirde
D) gittiğimiz hâlde

6-10. soruları aşağıdaki metne göre cevaplayınız.

"1. _____

Anne ve babaların zaman zaman yaptığı yanlışlardan biri de çocuklarının solak olmasına tepki göstermeleridir. Aslında bu bir özelliktir ve karşı çıkmak yerine bunun değiştirilmesinin yanlış olduğunu bilmek gerekir. Önemli olan, çocuğun hangi elini daha rahat kullandığıdır. Kullanılan elde değişiklik yapıldığı takdirde ciddi duygusal sorunlar ortaya çıkmaktadır. Bu sorular; alt ıslatma, tırnak yeme, kekeleme, tik, okula gitmeyi reddetme şeklinde kendini gösterebilir. Bunların yanında solak çocukların sağ ellerini kullanmaya zorlanması durumunda öğrenme güçlükleri gibi rahatsızlıklar görülmektedir.

2. _____

Solaklar, beyinlerinin sağ yarım küresini kullanır. Bu da solak çocukların gördüklerini, duyduklarını algılamada diğerlerine göre farklı hatta üstün olabileceklerini gösterir. Solakların müzik, resim gibi sanat dallarına yatkınlıkları bunun delili olabilir. Birçok yaratıcı sanatçının solak olması dikkat çekicidir.

3. _____

Çevreyi ve ürünleri solak çocuklara göre tasarlayıp düzenlemek de önemlidir. Böylece onların hayatını kolaylaştırmış oluruz. Dünya nüfusunun %10'unun solak olduğu düşünüldüğünde, bu düzenlemelerin ne kadar önemli olduğu daha iyi anlaşılacaktır. Çocuk 3-4 yaşına gelinceye kadar hangi elini kullanacağı kesin olarak anlaşılamayabilir. Bunu önceden kestirebilmek, ebeveynlerin çocuklarda şunlara dikkat etmesiyle mümkün olabilir:
- Zıplama sırasında veya tek ayak üstünde dururken hangi ayağını tercih ediyor?
- Kendisine uzatılan nesneleri hangi eliyle alıyor?
- Kalem, kaşık, çatal, bıçak gibi aletleri hangi eliyle kullanıyor?"

6. Birinci paragrafın en uygun başlığı aşağıdakilerden hangisi olabilir?
A) Solaklık kader değil
B) Solaklık engellenmeli mi?
C) Solaklar azalıyor
D) Solaklık engellenmelidir

7. İkinci paragrafın en uygun başlığı aşağıdakilerden hangisi olabilir?
A) Sağ elini kullananlar geride kalıyor
B) Solaklar her zaman üstün
C) Bütün sanatçılar solak
D) Solaklar yaratıcı

8. Üçüncü paragrafın en uygun başlığı aşağıdakilerden hangisi olabilir?
A) Solakların sayısı az
B) Solaklık sonradan ortaya çıkar
C) Solakların dünyası
D) Solaklık nasıl anlaşılır?

9. Metne göre aşağıdakilerden hangisi doğrudur?
A) Sol eli kullanmak doğru değildir, düzeltilmelidir.
B) Solaklığın engellenmesi davranış bozukluğuna yol açmaz.
C) Dünyada çok az sayıda solak vardır.
D) Çocuk hangi elini baskın kullanıyorsa müdahale edilmemelidir.

10. Metinde aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?
A) Solakların yatkın olduğu dallara
B) Dünya nüfusundaki solakların oranına
C) Çevrenin solak çocuklara göre tasarlanmasının önemine
D) Solak çocukların çevrelerinde yaşadığı sıkıntılara

Kendimi Değerlendiriyorum

Bu bölümde;

Öğrencilerinizden değerlendirme cümlelerini sözlük yardımıyla anlamaya çalışmalarını isteyiniz. Zorlandıkları yeterlikle ilgili ek çalışma ve ödev istemelerini söyleyiniz. Öğrencilerin kişisel farklılıklarına göre ayrı ayrı ödevler vermeniz gerekir. Verdiğiniz her ödevi de mutlaka kontrol edip öğrenciye dönüş vermelisiniz.

DİNLEME METİNLERİ

A) NASIL ÖĞRENIYORUM?

4. Farklı Öğrenenler Farklı Davranırlar

Öğrenme farklılığı, beraberinde davranış farklılığını da getirir.

Görerek öğrenenler neler yaparlar?

Bunlar hızlı konuşurlar ve dolayısıyla konudan konuya geçerler. Hızlı oldukları için de çabuk sıkılırlar. Şekilleri ve renkleri çok iyi algılar, dolayısıyla bunları tanımlamaları da üst düzeydedir. Düzenli oldukları için yazıları da düzgündür. Hayale dalmaktan hoşlanan bu kişiler, dokunmaya alışmadıkları için sık sık sakarlık yaparlar.

Dinleyerek öğrenenler neler yaparlar?

Bunlar hem çok hem düzgün konuşur. Dinleme yetenekleri geliştiği için konuşulanları unutmazlar. Buna karşılık ses, konuşma ve gürültüden aşırı etkilendiklerinden dikkatleri çabuk dağılır.

Dokunarak öğrenenler neler yaparlar?

Daha önce de söylendiği gibi, bunlar çok hareketlidirler. Dolayısıyla hareketsiz durmayı gerektiren etkinliklerde, işlerde çabuk sıkıldıkları görülür. Kitap okumayı bunun içinde saymak mümkündür. Konuşmaları canlı değildir, yavaş ve duygusaldır. Bu esnada karşılarındakini sık sık dokunarak uyarırlar. Oturdukları yerin, kullandıkları eşyanın sertliği veya yumuşaklığı bile onları çok etkiler.

B) NASIL ÇALIŞIYORUM?

1. Neler Yapılmamalı?

Yatarak-Uzanarak Çalışma

Çalışmadan verim alabilmek için dikkati yoğunlaştırmak gereklidir. Çalışmaların çalışma masasında yapılması dikkatinizi toplamanıza yardımcı olur. Yatarak veya uzanarak bir materyali okumaya başladıktan bir süre sonra gevşemeye başlarsınız ve dikkatiniz dağılır.

Gürültülü Ortamda Çalışma

Müzik dinlenen, radyo veya televizyonun açık bulunduğu veya çevreden çok fazla gürültünün geldiği bir ortamda dikkati derse yoğunlaştırmak çok güçtür. Böyle gürültülü ortamlarda ders çalışmanız durumunda dikkatiniz dağılacak ve veriminiz düşecektir.

Dağınık Ortamda Çalışma

Çalışma odanızın havadar, masanızın temiz ve düzenli olması çalışma veriminizi yükseltecektir. Çalışma masanızın üzerini çalışmaya başlamadan önce topladığınız takdirde sadece çalışacağınız ders ile ilgili materyali bırakırsanız çalışma sırasında dikkatiniz dağılmaz.

Televizyon-Radyo

Televizyon ve radyo en çok zaman harcanan ve dikkati dağıtan faktörlerden biridir. Televizyon ve radyoda izlemenizin ve dinlemenizin yararlı olduğuna inandığınız programlar ile izlemek istediğiniz programlara ders çalışma programlarınızda da mutlaka yer veriniz.

Televizyon ve radyoyu sürekli açık tuttuğunuz takdirde dikkatiniz dağılacaktır. Bu yüzden sürekli açık tutmayınız.

Telefon Konuşmaları

Gündelik yaşantı içinde en çok zaman alan faktörlerden biri de telefon konuşmalarıdır. Telefonu amacı dışında kullanmak yerine ihtiyacınız için kullanmanız daha doğru olur. Aramak istediğiniz tüm arkadaşlarınızı arka arkaya arayın ve görüşmek istediğiniz konuyu kısa bir şekilde anlatıp konuşmayı bitirin. Daha sonra özellikle ders çalışırken telefon görüşmesi yapmak için derse ara vermeyin.

C) NASIL BAŞARDILAR?

1. Nasıl Başardıklarını Merak Ediyorum

Doğru beslendiler

Beynin daha iyi çalışması, glikoz ve oksijene bağlıdır. Bu bakımdan özellikle kuru üzüm, ceviz, bal gibi gıdaları düzenli olarak tükettiler ve temiz havalı mekânlarda bulunmaya özen gösterdiler. Zihnin algılamasını yükseltmek yerine düşürdüğünü bildikleri için sigara içmediler. Sigaradaki nikotinin aynı zamanda kanı pıhtılaştırma etkisini de biliyorlardı. Çünkü kan pıhtılaşınca kanın beyne giden miktarında da azalma oluyor. İyi beslendiler ama midelerini tıka basa doldurmadılar, çünkü bu durumda kan midede toplanıyor ve yine beyne daha az gidiyor.

Zamanlarını iyi kullandılar

Sabah çalışılan derslerin daha kolay, öğleden sonra çalışılanların ise daha zor öğrenildiğini biliyorlardı. Sabah öğrenilenlerin kısa süreli hafızaya, öğleden sonra öğrenilenlerin ise uzun süreli hafızaya yerleştirildiğinden haberdardılar. Bunları birleştirip ilk çalışmaları sabahları veya gecenin sabaha yakın vakitlerinde, tekrarı ise öğleden sonra yaptılar. Akşamdan hemen sonra ve gece ders çalışmanın verimsiz olduğunu bildiklerinden, bu vakitlerde daha kolay konuları çalışmayı veya tekrarlamayı tercih ettiler. Genellikle de saat 22.00 – 23.00 civarında yattılar.

Beyin jimnastiği yaptılar

İnsan beyninin, düşündürücü eserler okundukça 18 veya 25 yaşına kadar yeni hücreler yaptığını, 25 yaşından sonra ise beyin hücrelerinin sürekli olarak öldüğünü biliyorlardı. Beyin hücreleri 25 yaşına kadar ne kadar arttırılırsa o kadar iyiydi. Böylece 80 yaşlarında dahi genç bir zihne sahip olmak mümkündü. Aksi durumda erken yaşlarda bunamaya maruz kalabilirlerdi. Bunu bildiklerinden sürekli olarak beyin jimnastiği yaptılar. Endişenin de hücreler arasındaki sinirleri tahrip etmesi bilgileri dâhilindeydi. Bunun için sürekli olarak morallerini yüksek tutmaya çalıştılar.

8 Misafir Sever misiniz?

Bölümler
- A. Misafirimiz Gelecek
- B. İş Yeri Ziyareti
- C. Köylerde Misafirlik

Beceriler
- Samimi Ortamlarda Söylenen Söz Kalıplarını Bilme
- Türkiye'de İş Yeri Açabilme

Dil Bilgisi
- -I vermek
- -Ip durmak
- -Ip kalmak
- -I yazmak
- -A kalmak
- -A gelmek

Kelimeler
- ziyaretçi
- konuk
- iş yeri
- esnaf

8 Misafir Sever misiniz?

A. ALT KONULAR

A) Misafirimiz Gelecek
B) İş Yeri Ziyareti
C) Köylerde Misafirlik

B. SÖZ VARLIĞI

- fincan, kahve, kültür, ikram etmek, önem, özgü, ağırlamak, konuk, müsade etmek, Tanrı misafiri, bereket, köpük
- gönül vermek, bakakalmak, donakalmak, atölye, iş yeri, el sanatları, ticaret, vergi, dükkân, girişimci, özel sektör, esnaf
- köy odası, gelenek, modern, değer, olumsuzluk, bayramlaşmak, ev sahibi, anlayış, düzenlemek, hissetmek, yöresel, sohbet

C. DİL BİLGİSİ

- -I vermek
- -Ip durmak
- -Ip kalmak
- -I yazmak
- -A kalmak

D. KAZANIMLAR

DİNLEME

1. Konuşmalardaki soyut kullanımlar ile alana yönelik terim ve kalıpları kullanır.
2. Standart Türkçenin kullanıldığı metinleri anlar.
3. Konuşmada verilmek istenen ana iletiyi anlar.
4. Konuşmadaki anahtar kavramlardan hareketle metnin konusunu anlar.

OKUMA

1. Metindeki anahtar kavram ve ifadeleri belirler.
2. Sanat ve kültürel etkinliklerle ilgili bir metindeki temel terim ve kalıpları anlar.
3. Metnin ana ve alt başlıkları ile konusu arasındaki ilişkiyi belirler.
4. Herhangi bir uzmanlık alanında yazılmış metinlerin ana düşüncesini ve yardımcı düşüncelerini anlar.
5. Metnin ana konusunu anlar.
6. Kültürle ilgili bir metindeki terimleri diğer kelimelerden ayırt eder.
7. Okuduğu bir metni özetleyecek kadar iyi anlar.

KONUŞMA

1. Kültürle ilgili terim ve kalıpları bilir.
2. Deneyimlerini anlatır.
3. Olaylarla ilgili duygu ve düşüncelerini belirtir.
4. Doğal bir biçimde ve rahatlıkla konuşma konusuna giriş yapar.
5. Doğal bir dille konuşmayı sonlandırır.
6. Olaya ve duruma uygun konuşmalar yapar.
7. Ayrıntılı bir bilgiyi doğru bilgiyi doğru bir biçiminde aktarır.
8. Duygu ve düşüncelerini aktarır.

YAZMA

1. Okuduğu bir kitap ya da izlediği bir filmi özetler.
2. Duygu ve düşüncelerini yazılı olarak ifade eder.
3. Hayallerini anlatır.
4. Anahtar kelimeleri verilen bir konuyla ilgili yazılar yazar.

● E. HAZIRLIK

Öğrencilerinize ünitenin adını okumalarını ve bu soruya cevap vermelerini isteyebilirsiniz.

Türkiye'de misafirlerin ev sahipleri için çok önemli olduğunu belirterek misafirlere neler ikram ettiğimizden bahsedebilir onların da kendi ülkelerinde ne tür uygulamalar yaptıklarını sorabilirsiniz.

Ünitenin sonunda konuların iyi anlaşılıp anlaşılmadığını ölçen ek çalışmalar hazırlayabilirsiniz. Bunlar B2 kitabındaki dil bilgisi kurallarını ya da kelime dünyasındaki kelimelerin öğrenilip öğrenilmediğini ölçen çalışmalar olabilir.

Kazanımlar

Dinleme

1. Konuşmalardaki soyut kullanımlar ile alana yönelik terim ve kalıpları kullanır.
2. Standart Türkçenin kullanıldığı metinleri anlar.
3. Konuşmada verilmek istenen ana iletiyi anlar.

A. MİSAFİRİMİZ GELECEK

Ünitenin adından ve hazırlık görsellerinden hareketle öğrencilerinize üniteyi tanıtınız. Konukseverlikle ilgili öğrencilerinize sorular sorunuz. Onların, kültürlerini anlatmalarını isteyiniz. Misafirlerine neler ikram ettiklerini sorabilirsiniz?

! Dinleme metni ünitenin sonundadır.

1. Dinleyelim, işaretleyelim, cevaplayalım.

1. Metni dinletmeden önce öğrencilerinize "Türk kahvesini içen var mı?" diye sorunuz. "Bir fincan kahvenin kırk yıl hatırı vardır." sözünün ne anlama geldiğini sorunuz. Öğrencilerinize kahve kültürlerinin olup olmadığını sorunuz. Ardından metni dinletip etkinlikleri yaptırınız.

A. MİSAFİRİMİZ GELECEK

1. Dinleyelim, işaretleyelim, cevaplayalım.
Türk Kahvesi

	D	Y
1. Avrupalılar kahveyle Araplar sayesinde tanışmıştır.		●
2. Türk kahvesinin kendine özgü bir pişirme şekli vardır.	●	
3. Türk kahvesi bardaklarla servis edilir.		●
4. Türk kahvesinde köpük bulunmaz.		●
5. Kahve içilmeden önce kaşıkla karıştırılır.		●
6. Kız isteme geleneğinde kahvenin özel bir yeri vardır.	●	

Kazanımlar

Okuma

1. Metindeki anahtar kavram ve ifadeleri belirler.
2. Sanat ve kültürel etkinliklerle ilgili bir metindeki temel terim ve kalıpları anlar.

1. Aşağıdaki cümleler, dinlediğiniz metinde verilmek istenen mesajlardır. Sizce bu metni en iyi ifade eden cümle hangisidir?

1. Türk kahvesinin Türk kültüründe ve geleneğinde özel bir yeri vardır.	●
2. Türk kahvesi her gün içildiği için sıradanlaşmış ve eski önemini yitirmiştir.	
3. Kız isteme geleneğinde konuklara tuzlu kahve ikram edilir.	
4. Türk kahvesinin kendine özgü hazırlanışı ve sunuluşu vardır.	
5. Kahve, Türklerin misafirlerine ikram ettiği özel içeceklerden biridir.	

2. "Bir fincan kahvenin kırk yıl hatırı vardır." sözünün anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

A. Kahve kırk yıl bekletilirse tadı güzelleşir.
B. Küçük de olsa yapılan iyilikler unutulmamalıdır.
C. Herkese kahve ikram edilmez.
D. Kahve saygınlığı artırır.

2. Okuyalım.

Türkiye'de Misafirperverlik

Her milletin kendine özgü misafir ağırlama geleneği vardır. Örneğin İngiltere'de "çat kapı" gelen birine misafirperverliğin işareti olarak bir fincan çay sunulur. Orta Asya'da eve gelen konuklar çay, tatlı, kuruyemiş ve yemekle ağırlanır. Japonya'da misafire çay ikram edilmesi artık kalkma vaktinin geldiğini gösterir.

Türklerde misafir önemlidir. Misafir, ev sahibine Allah'ın bir lütfudur, hiçbir zaman kendini yabancı hissetmez. Çünkü Türkler için misafir ağırlamak bir şereftir. Türkiye'de evlerin en güzel odası konuklar için ayrılır. Onlara en iyi yemekler ikram edilir. Ev sahibi, misafirinin bütün ihtiyaçlarını giderir, onu el üstünde tutar. Kendi ailesinden asla ayırmaz, hatta onun için daha iyisini yapmaya çalışır. Türk kültüründe misafirlikle ilgili birçok atasözü, deyim ve anane bulunmaktadır. Bunlardan bazıları şunlardır:

Misafir odası: Genellikle evlerin bir odası misafirler için ayrılır. Oda en güzel şekilde düzenlenir. Misafir dışında kullanılmasına pek müsaade edilmez.

Tanrı misafiri: Gelen kişinin kim olduğu önemli değildir. Çünkü o, Allah tarafından gönderilmiş bir emanettir. Misafire hizmet Allah'a hizmettir. Bundan dolayı misafir asla geri çevrilmez.

Misafir bereketi ile gelir: Misafir sıkıntı getirmez. Misafir ev halkını zor duruma sokmaz. Çünkü o kendi bereketi ile gelir.

Misafirin on nasibi vardır; birini alır, dokuzunu bırakır: Misafir bereket getirir, yiyip içtikleriyle konuk olduğu evde bir şeyi eksiltmez, aksine misafirin geldiği evde bolluk ve bereket artar.

2. Okuyalım.

1. Metni okumadan önce öğrencilerinizden misafirlik kültürlerini anlatmalarını isteyiniz. Ardından metni okutunuz ve etkinlikleri yaptırınız. Metinde geçen atasözlerine benzer atasözleri olup olmadığını sorunuz.

3. Eşleştirelim.

1. Öğrencilerinizden deyimlerle anlamlarını doğru bir şekilde eşleştirmesini isteyiniz.

3. Eşleştirelim.

Misafir gibi oturmak.

Misafir umduğunu değil bulduğunu yer.

Misafir ağırlamak.

Misafir kısmeti ile gelir.

1. Konuğa gerekli ilgiyi göstermek, ikramda bulunmak.
2. Misafirin geldiği eve beklenmedik bir yerden o sırada yiyecek gelir.
3. Konuk, ev sahibinin kendisine çok şeyler ikram etmesini bekleyebilir ama ev sahibi ancak evinde olanları ikram edebilir.
4. Oturduğu yerden her an ayrılacakmış gibi eğreti, üstünkörü oturmak.

4. Bulmacayı çözelim.

1. Öğrencilerinizden kelimelerin eş anlamlarını metinden bularak bulmacadaki kutucuklara yazmalarını isteyiniz.

4. Aşağıdaki sözcüklerin eşanlamlılarını metinden bularak bulmacaya yerleştirelim.

1- Bolluk
2- Müsaade
3- Onur
4- Konuksever
5- Gelenek

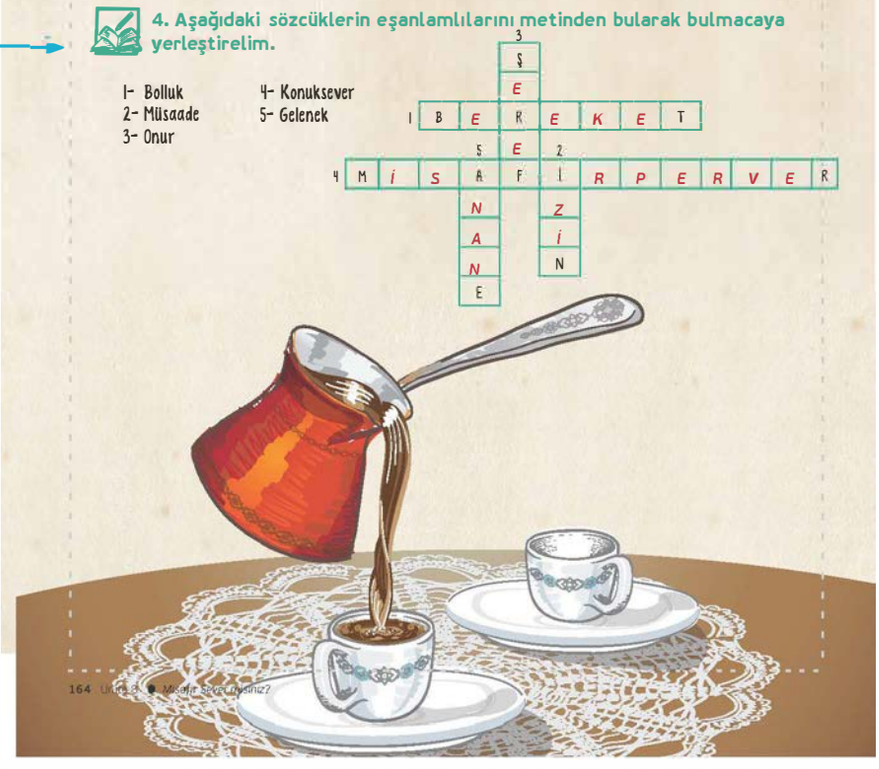

Kazanımlar

Okuma

1. Metnin ana ve alt başlıkları ile konusu arasındaki ilişkiyi belirler.

5. Sıralayalım.

a. Sabah, bayram namazından sonra çok güzel bir kahvaltı ettik. Kahvaltı ederken kapı çaldı. Bayram şekeri toplayan çocuklar geldi. Hepsine şeker verip, bayramlaştık.

b. Bayramın bir gün öncesine "Arefe Günü" denir. Arefe günü arkadaşımla beraber onun evine gittik. Evde bayram hazırlıkları için tatlı bir telaş vardı. Kadınlar bir araya gelmiş Ramazan Bayramında misafirlere ikram etmek için tatlılar ve yemekler yapıyorlardı.

c. Bayram boyunca Türk kültürüne ait yaşadıklarım beni şaşırttı ve heyecanlandırdı. Anladım ki Türkler çok misafirperverler ve geleneklerine bağlı insanlar. Böyle bir deneyim yaşadığım için çok mutlu oldum.

d. Kahvaltı ettikten sonra bayramlaşmak için önce ailenin büyüklerini ziyaret ettik. Arkadaşımın anneannesi hoş sohbet bir kadındı. Benimle çok ilgilendi. Nereli olduğumu ve Türkiye'ye niçin geldiğimi sordu. Gittiğimiz her yerde bize "Hoş geldiniz." dedikten sonra kolonya ve şeker tuttular. Daha sonra çayın yanında baklava ve yaprak sarması ikram ettiler. Baklava çok lezzetli bir tatlıydı.

e. Türkçe öğrenmek için Türkiye'ye gelmiştir. Bir Türk arkadaşım Ramazan Bayramında beni evine davet etti. Türk kültürünü daha yakından tanımak için bu iyi bir fırsattı.

6. Okuyalım.

İki Orta, Bir Sade

Ayşe Hanım Hoş geldiniz buyurun. Ev biraz dağınık kusura bakmayın.

Ayfer Hanım Ay efendim olur mu öyle şey? Hoş bulduk. Biz de çat kapı geldik. Yeni eviniz hayırlı uğurlu olsun. Bu küçük hediye de sizin için.

Ayşe Hanım Aşk olsun, ne diye zahmet ettiniz. Daha iyisi sizlere nasip olsun.

Leyla Hanım Hem güle güle oturun hem de hoş geldiniz.

Ayşe Hanım Çok teşekkür ederim, ne iyi ettiniz de geldiniz. Şöyle salona buyurun. Bir yandan sohbet edip bir yandan kahvelerimizi içelim. Kahvelerinizi nasıl alırsınız?

Ayfer Hanım Benimki orta olsun.

Hülya Hanım Benimki de orta olsun.

Leyla Hanım Size zahmet olacak ama benimki sade olsun.

Ayşe Hanım Pınar, haydi kızım kahveleri yap içelim.

Pınar Peki, anneciğim.

Ayfer Hanım Pınar okuyor mu? Bir de oğlunuz var galiba!

Ayşe Hanım Pınar, Hukuk Fakültesi son sınıfta okuyor, oğlumuz Kerem de lise üçüncü sınıfta.

Hülya Hanım Burayı ne kadara aldınız?

Ayşe Hanım İki yüz bin liraya aldık. Bankadan elli bin lira kredi çektik.

5. Sıralayalım.

1. Öğrencilerinizden önce paragrafları okumalarını ardından anlamlı bir şekilde sıraya koymalarını isteyiniz.

6. Okuyalım.

1. Diyalogu öğrencilerinize okutunuz. Metinde geçen deyimlerin anlamlarını açıklayınız.

Leyla Hanım Biz de geçen sene yüz seksen bine almıştık. Seksen bin lira kredi çektik. Hâlâ ödüyoruz. Ne yaparsın, kiracı olmaktan daha iyi.

Hülya Hanım Darısı bizim başımıza. İnşallah bir gün biz de ev sahibi oluruz. Bu devirde kiracı olmak zor.

Pınar Buyurun, sizinki sade miydi?

Leyla Hanım Evet, benimki sade.

Pınar Ayfer Teyze, sizinki orta şekerli olan, soldaki. Anne seninki de her zamanki gibi.

Ayşe Hanım Sağol kızım, ellerine sağlık.

Pınar Ziyade olsun.

Hülya Hanım Ellerine sağlık kızım, gelin kahveni de içeriz inşallah. Ufukta evlilik var mı?

Pınar Yok, Hülya Teyze henüz evlenmeyi düşünmüyorum.

Leyla Hanım Ayşe Hanım kocanız ne işle meşgul?

Ayşe Hanım Kocam karayollarında memur. Sizin eşiniz nerede çalışıyor?

Leyla Hanım Benim eşim serbest çalışıyor, kendi yağımızda kavruluyoruz.

Ayfer Hanım Ayşe Hanım aslen nerelisiniz?

Ayşe Hanım Ben doğma büyüme Ankaralıyım, eşim Balıkesirli. Çocukların ikisi de Ankara'da doğdu.

Hülya Hanım Fal bakmayı bilir misiniz, fincanı kapatalım mı?

Ayşe Hanım Ben hiç beceremem fal bakmayı.

Ayfer Hanım Vakit geç oldu, bize müsade.

Ayşe Hanım Bunu saymam. Yine beklerim oturmaya.

Leyla Hanım Bize de bekleriz. Sağlıcakla kalın.

Ayşe Hanım Güle güle, tekrar bekleriz.

7. Nerede Kullanırız?

1. Kalıp ifadeleri okuyunuz.
2. Öğrencilerinizden bu ifadelerin nerelerde kullanıldığını tahmin etmelerini ve uygun olan cümlelerin altına yazmalarını isteyiniz.

7. Nerede kullanırız?

Hoş geldiniz!	Sağlıcakla kalınız!	Ziyade olsun!	Ellerinize sağlık!
Hoş bulduk!	Niye zahmet ettiniz?	Güle güle oturunuz!	Darısı başınıza!
	Aşk olsun!	Daha iyisi sizlere nasip olsun!	

1. Başarı ve mutluluğun başkası için istendiğinde söylenen söz.
   Daha iyisi sizlere nasip olsun.
2. Yemekte bulunanlara, yemeğe buyurun diyenlere veya içecek ikram edenlere "artsın, çoğalsın" anlamında söylenen bir nezaket sözü.
   ziyade olsun.
3. Bir eve ziyarete gidildiğinde ev sahibinin gelenlere söylediği karşılama sözü.
   Hoş geldiniz!
4. Yeni bir eve yerleşildiğinde oturanlara söylenen nezaket sözü.
   güle güle oturunuz.
5. El emeği ile güzel bir şey yapıldığında söylenen iyi dilek sözü.
   Ellerinize sağlık!
6. "Bir şeyin daha iyisini Allah size versin." anlamında kullanılan iyi dilek sözü.
   Darısı başınıza!
7. Bir yerden ayrılanların geride kalanlara "Sağlıklı kalın." anlamında kullandıkları iyi dilek sözü.
   Sağlıcakla kalınız!
8. Bir şey ikram edildiğinde veya hediye edildiğinde söylenen nezaket sözü.
   Niye zahmet ettiniz?

Kazanımlar

Konuşma

1. Kültürle ilgili terim ve kalıpları bilir.
2. Deneyimlerini anlatır.
3. Olaylarla ilgili duygu ve düşüncelerini belirtir.
4. Doğal bir biçimde ve rahatlıkla konuşma konusuna giriş yapar.

8. Konuşalım
Misafir Geldi

1. Sizin ülkenizde misafirlerin karşılanması ve uğurlanmasında neler söylenir?
2. Ülkenizde köy ve şehir hayatında misafirleri ağırlamada farklılıklar var mı?
3. Evinize bir misafir geldiğini düşününüz. Yukarıdaki okuma metninden de yararlanarak onunla karşılıklı sohbet ediniz.

9. Eşleştirelim.

a	1. Bir fincan kahvenin	a. kırk yıl hatırı vardır
e	2. Kahve, tütün	b. ama yüz ağartır
b	3. Kahvenin yüzü kara	c. bulduğunu yer
f	4. Misafir	d. birini yer dokuzunu bırakır
d	5. Misafir on kısmetle gelir	e. keyifler oldu bütün
c	6. Misafir umduğunu değil	f. kısmetiyle gelir

10. İnceleyelim.

fiil+i(ı,u,ü)+ver- Yemekleri hemen bitiriverdi.
Bir şeyi hızlıca yapmak.

fiil+e(a)+kal- Kavga edenlerin haline bakakaldı.
Eylemin bir süre devam ettiğini gösterir.

fiil+e(a)+dur- Siz kitabı okuyadurun ben kahve alıp geleyim.
Eylemin bir süre devam ettiğini gösterir.

fiil+e(a)+yaz- Çocuk merdivenlerden düşeyazdı.
Bir şeyin olmasına çok yaklaşılmasını gösterir.

fiil+e(a)+gel- Bu hikâye yüzyıllardır anlatılageliyor.
Bir eylemin uzun süredir devam ettiğini gösterir.

8. Konuşalım.

1. Öğrencilerinize ders kitabındaki konuşma etkinliğini yaptırınız.

9. Eşleştirelim.

1. Öğrencilerinizden etkinlikteki eşleştirmeleri doğru bir şekilde yapmalarını isteyiniz. Ardından yaptıklarını okutunuz. Yanlışlarını düzelterek cümlelerin anlamlarını açıklayınız.

10. İnceleyelim.

1. Öğrencilerinizden cümleleri okumalarını isteyiniz. Ardından cümleleri tahtaya yazıp anlamlarını açıklayınız.
2. Cümleye "-Abilir; yeterlik, -ivermek; Tezlik, -akalmak; sürerlik, -ayazmak; yaklaşma" anlamı kattığını anlatınız.

Kazanımlar

Yazma

1. Okuduğu bir kitap ya da izlediği bir filmi özetler.

11. Tamamlayalım.

1. Öğrencilerinizden cümlelerdeki boşlukları uygun fiillerle tamamlamalarını isteyiniz.

11. Tamamlayalım.

1. Yaşlı adam, hırsızın arkasından *bakakaldı*.
2. Su, nefes boruma kaçtı, *öleyazdım*.
3. Kızım, haydi bana marketten bir ekmek *alıver*.
4. Matematik problemini yarım saatte *çözebildim*.
5. Sen burada *bekleyedur*, ben az sonra gelirim.

çözebildim · öleyazdım · alıver · bekleyedur · bakakaldı

12. Yazalım.

1. Öğrencilerinizden ders kitabındaki yazma etkinliğini yapmalarını isteyiniz.

12. Yazalım.
Okudum, Yazıyorum

İki Orta Bir Sade" isimli metni tekrar okuyunuz ve bu metni öyküleyici bir biçimde yeniden yazınız.

Yazalım. / Ülkenizdeki misafirlikle ilgili birkaç atasözü söyleyiniz.

Kelime Dünyası

1. Öğrencilerinize Kelime Dünyasındaki kelimelerin anlamlarını bilip bilmediklerini sorunuz.
2. Kelimelerin anlamlarını bilen öğrencileri ödüllendiriniz.
3. Öğrencilerinize ülkelerinde misafirlikle ilgili atasözlerinin olup olmadığını sorunuz, onlara bu atasözlerini söyletiniz.

Kelime Dünyası

- fincan
- kahve
- kültür
- ikram etmek
- önem
- özgü
- ağırlamak
- konuk
- müsade etmek
- Tanrı misafiri
- bereket
- köpük

B. İŞ YERİ ZİYARETİ

1. Tamamlayalım.

uyuyakalmak | süregelmek | donakalmak | çıkagelmek | düşünüp durmak

Dün sinemada film izlerken patlama sahnesine bakakaldık.

Dün akşam yorgunluktan televizyonun karşısında ..uyuyakaldı.. .

Patron, faturaları görünce ..donakaldı.. .

Öğretmen, öğrenci notlarını doğru hesaplamak için *düşünüp durdu*. .

Yüz yıldır *süregelen mücadelede* mücadele Fenerbahçe bir adım önde.

Kız arkadaşına sürpriz yapmak isteyen Ahmet, ansızın ..çıkageldi.. .

2. İnceleyelim.

"Bir iş için çok fazla gayret göstermek"

Dedem, yeşil bir dünya için **kendini adamış.**

"Bir işi severek, isteyerek yapmak, zaman ayırmak."

Ayten, sokak hayvanlarına **gönül vermiş**, boş zamanlarında onları besliyor.

"Kendi seviyesine göre..."

Depremzedelere herkes **kendi çapında** yardım ediyor.

1. Tamamlayalım.

1. Öğrencilerinizden görsellerden hareketle cümleleri uygun fiillerle tamamlamalarını isteyiniz.

2. İnceleyelim.

1. Öğrencilerinizden cümleleri okuyup incelemelerini isteyiniz. Onlara cümlelerden ne anladıklarını sorunuz.
2. Daha sonra cümlelerde yer alan deyimleri açıklayınız ve onların bu deyimleri cümle içerisinde kullanmalarını isteyiniz.

Kazanımlar

Okuma

1. Herhangi bir uzmanlık alanında yazılmış metinlerin ana düşüncesini ve yardımcı düşüncelerini anlar.
2. Metnin ana konusunu anlar.

3. Okuyalım, sıralayalım.

1. Öğrencilerinize okuyacakları metnin sıralamasının karışık olduğunu söyleyiniz.
2. Onlardan paragrafları doğru şekilde sıralamalarını isteyiniz.
3. Daha sonra metni okumalarını sağlayınız.

3. Okuyalım, sıralayalım.

Ticaret Hayatı

3 Bazı insanlar kamu kurumlarında çalışırken bazı insanlar özel sektörde çalışır. Özel sektörler, şahısların kurduğu işyerlerinden oluşmaktadır. Ticaret yapmak isteyen insanlar bir iş yeri açarlar. Bu iş yerinde bazen kendi ürettikleri bazen de satın aldıkları ürünleri pazarlayarak para kazanırlar. Bir iş yerinde, iş yeri sahibine işveren o iş yerinde çalışanlara da işçi denir.

2 Yüzyıllardır süregelen ticaret hayatı, toplumsal yaşamın en önemli parçasıdır. Teknolojinin, üretimin, sanayinin bu kadar hızlı gelişmesini sağlayan ticarettir. İnsanlar ihtiyaçlarını ya üreterek ya da satın alarak karşılar.

5 Bir iş yerinde ahlak en önemli kuraldır. İş ahlakından sonra da en önemli kural ürünü övmek değil, ihtiyaç hissettirmektir. Örneğin bir kalemi nasıl satarsınız?

- Ağabeylerim, ablalarım, elimde görmüş olduğunuz bu kalem; 24 ayar altından yapılmıştır. Çok güzel yazı yazar, size uğurlu gelir. Bu kalemi kesinlikle almalısınız.

Böyle diyen bir esnaf düşünün. Sizce bu kalemi ihtiyacı olmayan birine satabilir mi? Kalemi övmek yerine müşteriye ihtiyacı olduğunu söylerse;

- Beyefendi/Hanımefendi, bana bir imzanızı verebilir misiniz?

- Maalesef üzerimde kalem yok.

- Buyurun, bu kalemle çok güzel imzalar atabilirsiniz.

Gördüğünüz gibi önemli olan ihtiyacı olmayan kişiye kalem satmak değil insanları kaleme ihtiyacı olduğuna ikna etmektir.

1 İnsanlığın varoluşundan beri üretim ve tüketim faaliyetleri süregelmektedir. Üretilen ürünlerin topluma sunulması ticaretin görevidir. Ticaret sayesinde insanlar ihtiyaçlarına ulaşır. Birçok kişi ticaret sayesinde iş bulur. Büyük mağazalarda, şirketlerde çalışırlar. Kazandıkları parayla alışveriş yapar ve ihtiyaçlarını giderirler.

4 Türkiye'de bir iş yeri açmak için bazı devlet dairelerine başvurmak gereklidir. İlk olarak Vergi Dairesine başvurarak bir vergi numarası almalısınız. Sonra belediyeye başvurarak iş yeri açtığınızı bildirmelisiniz. Daha sonra belediye ekipleri sizin iş yerinize gelerek birtakım incelemelerde bulunurlar ve iş yeriniz uygunsa size "İş yeri Açma Ruhsatı" verirler. Bu belgeyi aldıktan sonra ticaret yapmaya başlayabilirsiniz. Daha sonrası size kalmış... Maalesef bir ürünü nasıl satacağınızı öğreten bir okul yok. Bu sizin ticaretteki tecrübe ve yeteneklerinize bağlı.

Kazanımlar

Dinleme

1. Konuşmalardaki soyut kullanımlar ile alana yönelik terim ve kalıpları kullanır.
2. Konuşmadaki anahtar kavramlardan hareketle metnin konusunu anlar.

Konuşma

1. Duygu ve düşüncelerini aktarır.

Dinleme metni ünitenin sonundadır.

4. Dinleyelim, cevaplayalım, işaretleyelim.

Atölye Ziyareti

	D	Y
1. Telkâri ustası altından çok gümüş üzerinde çalışmaktadır.		●
2. Telkâri sanatını yaşatmak için çok uğraşılmaktadır.	●	
3. Usta, telkâriyi Avrupa'ya tanıtmak için çalışmalar yapmaktadır.	●	
4. İspanya devlet televizyonu Mardin yemeklerini tanıtmak için Mardin'e gelmiştir.		●

Röportajın ana temasını yazalım.

Telkâri sanatının yapımı, zorlukları ve dünyaya tanıtılması

5. Yazalım.

Benim Dükkânım

Siz bir iş yeri açacak olsaydınız neyle ilgili bir iş yeri açardınız? Niçin?

4. Dinleyelim, cevaplayalım, işaretleyelim.

1. Öğrencilerinize metni dinletiniz. Ardından etkinlikleri yaptırınız.

5. Yazalım.

1. Öğrencilerinizden ders kitabındaki yazma etkinliğini yapmalarını isteyiniz.
2. Yazılanları kontrol ediniz.

Kazanımlar

Konuşma

1. Doğal bir biçimde ve rahatlıkla konuşma konusuna giriş yapar.
2. Doğal bir dille konuşmayı sonlandırır.
3. Olaya ve duruma uygun konuşmalar yapar.

6. Konuşalım.

1. Öğrencilerinize metni okutunuz. Öğrencilerinizin bilmediği kelimeler varsa açıklayınız. Ardından konuşma etkinliğini yaptırınız.

6. Konuşalım
Hangisi Senin İşin?

Türkiye girişimcilere özel teşvikler uyguluyor. Bu teşviklerle amaç, özellikle ülkenin dışarıdan ithal ettiği ürün gruplarını yurt içi sermaye ile üretime dahil edip kaliteli ürünleri ucuza mal etmek. Teşvik gruplarından birkaçına örnek;

1. Bombus Arıları

Bombus arıları, seralarda yetişen sebze ve meyvelerin döllenmesinde kullanılıyor. Seracılık yapan insanların hormon kullanımını azaltmak için devlet bu arıları yetiştiren insanlara teşvik ödemesi yapıyor. Bir kovan arı, iki bin metrekare serada dölleme yapabiliyor. Geçtiğimiz beş yılda devlet tarafından toplam 6 milyon TL teşvik ödemesi yapıldı.

2. Solucan Gübresi

Solucan gübresi, solucanın evsel atık, her türlü bitki ve bazı organik maddeleri yemesiyle elde edilen gübredir. Bitkilerin yetiştirilmesinde kullanılan bu gübre, verimliliği artırmakla kalmıyor yetiştirilen ürünün kalitesini de artırıyor.

3. Agave Şurubu

Son zamanlarda yemeklerde ve özellikle tatlılarda kullanılan Agave Şurubu, Agave Kaktüsünden üretilmektedir. Agave şurubu, normal şekerden %25 oranında daha tatlıdır. Aynı zamanda kan şekerini daha az yükseltir. Aktarlarda kilosu 19 TL ile 195 TL arasında değişen Agave Şurubu, üretimini yapmak için iyi bir ürün.

4. Saanen Keçisi

Anavatanı İsviçre'nin Saanen Vadisi olan bu keçi türü, erken yaşta bol süt vermesiyle ünlüdür. Keçi sütü dondurmanın da hammaddesidir. Bu sebeple geniş bir pazar alanı vardır. Saanen keçisinin en önemli özelliği her türlü ortama çok kolay ayak uydurabilmesidir. Kapalı mekânlarda bile yetiştirilebilen bu keçinin fiyatı 400-500 TL arasındadır.

Siz olsaydınız bu sektörlerden hangisini tercih ederdiniz? Niçin?

Anlatalım. / Hangi sektörde çalışıyorsunuz? İşinizi seviyor musunuz?

Kelime Dünyası

1. Öğrencilerinize hangi sektörde çalıştıklarını ve işlerini sevip sevmediklerini sorunuz. Sebepleriyle anlatmalarını isteyiniz.

Kelime Dünyası

* gönül vermek	* ticaret
* bakakalmak	* vergi
* donakalmak	* dükkân
* atölye	* girişimci
* iş yeri	* özel sektör
* el sanatları	* esnaf

Kazanımlar

Okuma

1. Metnin ana konusunu anlar.
2. Kültürle ilgili bir metindeki terimleri diğer kelimelerden ayırt eder.
3. Okuduğu bir metni özetleyecek kadar iyi anlar.

C. KÖYLERE ZİYARET

1. Okuyalım.
Köy Odaları

Köy odaları geleneği, Türk konukseverliğinin en iyi örnekleri arasındadır. Köy odaları, özellikle kalacak misafirler için hazırlanmıştır. Köy odalarının konukları yolcular olduğu gibi, köye ticaret amacı ile gelen zanaat sahibi insanlar da olabilir. Çerçiler, hallaçlar, kalaycılar, orakçılar, istedikleri kadar bu köy odalarında konuk olarak kalabilirler.

Eskiden Anadolu'nun birçok köyünde neredeyse her sülalenin köy odası vardı. Bu köy odaları ya o sülalelerin ya da önde gelen büyüğünün adıyla anılırdı. Gelen konukların ihtiyaçları da bu sülalelere mensup aileler tarafından karşılanırdı. Bu hizmetlerin kesinlikle maddi bir karşılığı yoktu. Köy odaları genellikle iki katlı yapılırdı. Bazen birden fazla konuk ağırlanırdı. Eğer köye gelen konuklar fazla sayıda ise diğer odalara pay edilirdi. Bunun için konuğun tercihi önemliydi. Zaten köy halkı, gelen konukları odalarında ağırlamak için âdeta birbiriyle yarışırdı.

Köy odalarının başka bir işlevi de köylerdeki dayanışmayı, kaynaşmayı artırmak, bu yönüyle sosyal hayatı geliştirmek ve ayakta tutmaktı. Buralarda özellikle kış günlerinde bir araya gelinir, memleket meseleleri konuşulurdu. Gençler, köy odalarında büyüklerden sonraki yerlerini alır, konuşmaları sessizce dinler ve söz verilmeden konuşmazlardı. Büyüklere saygı esastı. Ayrıca, köy odalarında özellikle geceleri oyunlar oynanır, hoşça vakit geçirilirdi. Kimi zaman anılar tazelenir, sohbetler koyulaşırdı.

Köy odalarının konukları bazen diyar diyar gezen halk ozanları olurdu. Sazlarını çalar, yanık yanık türkü söylerlerdi. Bayram ve düğünlerde köy halkı odalarda toplanır, kutlamalar yapılır ve topluca yemek yenirdi. Buralarda dargınlar, küskünler varsa barıştırılırdı. Köy odaları sosyal yaşantının gerçekleştiği, kültürün yaşatıldığı yerlerdi. Modern yaşantının getirdiği tüm olumsuzluklar bu güzelim geleneğimizi de etkilemiştir.

Köy odaları geleneği, Türklerin insana verdiği değerin her zaman göstergesi olacaktır. Bu geleneğimiz, Türk konukseverliğine bir örnek olarak hep var olacaktır.

Mümtaz Başkaya
(Düzenlenmiştir.)

C. KÖYLERE ZİYARET

1. Öğrencilerinize köyde yaşamın nasıl olduğunu sorunuz. Köylerde misafirler nasıl ağırlanır? Şehirle köy arasındaki misafir ağırlamanın farkı var mıdır? Niçin?

1. Okuyalım.

1. Öğrencilerinize metni okutunuz. Ardından okuduklarını özetlemelerini isteyiniz.

2. İşaretleyelim, anlatalım.

1. Öğrencilerinizden okuma metnine göre soruları cevaplamalarını isteyiniz.

2. İşaretleyelim, anlatalım.

Aşağıdaki cümlelerden hangilerinde yazar kendi düşüncelerini yansıtmaktadır? Niçin?

●	1. Modern yaşantının getirdiği tüm olumsuzluklar bu güzelim geleneğimizi de etkilemiştir.
✓	2. Ayrıca, köy odalarında özellikle geceleri oyunlar oynanır, hoşça vakit geçirilirdi.
●	3. Köy odalarının başka bir işlevi de köylerdeki dayanışmayı, kaynaşmayı artırmak, bu yönüyle sosyal hayatı geliştirmek ve ayakta tutmaktı.
	4. Köy odaları genellikle iki katlı yapılıyordu.
●	5. Köy odaları geleneği, Türk konukseverliğinin en iyi örnekleri arasındadır.
	6. Eskiden Anadolu'nun birçok köyünde neredeyse her sülalenin köy odası vardı.
	7. Köy odaları, özellikle misafir geldiğinde kalınan misafir için hazırlanmış odalardır.

3. Eşleştirelim.

1. Öğrencilerinizden cümledeki boşluklara uygun sözcükleri yerleştirmelerini isteyiniz.

3. Eşleştirelim.

sebep-sonuç | koşul (şart) | tanımlama | amaç-sonuç | ihtimal | karşılaştırma

1. Köy odalarının konukları yolcular olduğu gibi, ticaret ile uğraşan kişiler de olabilirdi. (ihtimal)
2. Köy odaları, genellikle misafirlerin kalması için hazırlanmış odalardır. (tanımlama)
3. Bayramlarda darginlik ayıp ve günah karşılandığı için darginlar barıştırılırdı. (sebep-sonuç)
4. Gençler; söz verilmeden konuşursa büyükler tarafından ayıplanırdı. (koşul(şart))
5. Modern hayattaki misafirlik anlayışı köy odalarındaki misafirlik anlayışı gibi değildir. (karşılaştırma)
6. Köye gelen yolcuları misafir olarak ağırlamak için ev sahipleri yarışırlardı. (amaç-sonuç)

174 Ünite 8 ● Misafir Sever misiniz?

Kazanımlar

Dinleme

1. Konuşmalardaki soyut kullanımlar ile alana yönelik terim ve kalıpları kullanır.
2. Standart Türkçenin kullanıldığı metinleri anlar.
3. Konuşmadaki anahtar kavramlardan hareketle metnin konusunu anlar.

Dinleme metni ünitenin sonundadır.

4. Tamamlayalım.

memleket meseleleri konuşulurdu. | diğer odalara pay edilirdi.

bu güzelim geleneğimizi de etkilemiştir. | âdeta birbiriyle yarışırdı.

1. Eğer köye gelen konuklar fazla sayıda ise *diğer odalara pay edilirdi.*.
2. Köy ahalisi, gelen konukları odalarında ağırlamak için *âdeta birbiriyle yarışırdı.*.
3. Köy odalarında, özellikle kış günlerinde bir araya gelinir, *memleket meseleleri konuşulurdu.*.
4. Modern yaşantının getirdiği tüm olumsuzluklar *bu güzelim geleneğimizi de etkilemiştir.*.

5. Dinleyelim, cevaplayalım.

Avrupalı Öğrenciler Türk Kültürünü Öğreniyor

1. Projenin amacı nedir?

   Avrupalı öğrencilere Türk kültürünü tanıtmak

2. Proje kapsamında gelen öğrencilere nerede misafir ediliyor?

   Sakarya'da

3. Öğrencilere Türk kültürünü tanıtmak için ne gibi faaliyetler yaptırılıyor?

   Doğa yürüyüşü, köylülerle buluşma, Türk yemeklerini tatma, mendil kapmaca, kaşıkla yumurta taşımaca, körebe oynamak, köy gezileri.

4. Sulkowski'ye göre insanların saygıyla bir arada yaşaması neye bağlıdır?

   Farklılıklara saygı duymaktadır.

Misafir Sever misiniz? ● Ünite 8 **175**

4. Tamamlayalım.

1. Öğrencilerinizden cümleleri devamına uygun bir şekilde tamamlamalarını isteyiniz.

5. Dinleyelim, cevaplayalım.

1. Öğrencilerinize parçayı dinletiniz. Ardından soruları cevaplamalarını isteyiniz.

Kazanımlar

Konuşma

1. Ayrıntılı bir bilgiyi doğru bilgiyi doğru bir biçiminde aktarır.
2. Duygu ve düşüncelerini aktarır.
3. Deneyimlerini anlatır.

6. Hatırlayalım

1. Öğrencilerinizden daha önceki ünitelerde geçen dil bilgisi kurallarını hatırlatmak için cümledeki boşluklara uygun olan kelimeleri yerleştirmelerini isteyiniz. B bölümünde 1. örnektekine uygun bir şekilde diğer cümleleri yeniden yazmalarını isteyiniz.

6. Hatırlayalım.

A) Tamamlayalım.

- yayımlanınca
- geçtikçe
- kaçırdı
- çalışacağı zaman
- görüştürülmedi
- görür görmez
- bitirseymiş
- inansaydı
- sevseydi
- ütülenmemiş
- boyunca
- hissediyordu
- rağmen
- inanmazmış
- tutacaktı
- etmezdi
- ütülenmiş
- yapmış
- uyuyana kadar
- açıklanacağı için

1. Onu *görür görmez* tanıdım.
2. Annesi çocuğun yanında *uyuyana kadar* bekledi.
3. Kaleci biraz daha dikkati olsa topu *tutacaktı* ama elindeki topu *kaçırdı*.
4. Eğer onu *sevseydi*, terk *etmezdi*.
5. Bence o sana inanmamış şayet *inansaydı*, sana böyle davranmazdı.
6. *Ütülenmiş* gömlekleri ütü masasına koyduktan sonra *ütülenmiş* gömlekleri dolaba astı.
7. *çalışacağı zaman* kütüphaneye gider ve gün *boyunca* yorulmasına başını kaldırmadan ders çalışırdı.
8. Anlatılanların hiçbirine *inanmazmış* ancak inanır gibi *yapmış*.
9. Akşama kadar uyuyacağına işlerini *bitirseymiş*.
10. Günler *geçtikçe* kendini daha iyi *hissediyordu*.
11. Makalesi *yayımlanınca* çok mutlu oldu.
12. Sınav sonuçları yakında *açıklanacağı için* çok heyecanlıydı.
13. Hasta yoğun bakımda olduğu için yakınlarıyla *görüştürülmedi*

B) Örnekteki gibi yeniden yazalım.

1. Galiba biraz ateşim var, dedi.
   Biraz ateşinin olduğunu söyledi.
2. Herhalde bugün biraz hastasın, dedi.
   Bugün biraz hasta olduğunu söyledi.
3. Bekle, bir gün geleceğim, dedi.
   Bir gün geleceğini söyledi.
4. Doktor, şimdi uyuyor, lütfen rahatsız etmeyin, dedi.
   Doktor şimdi uyuduğunu, rahatsız etmemenizi söyledi.
5. Gecenin bu saatinde ben şimdi orayı nasıl bulayım, dedi.
   Gecenin bu saatinde oraya nasıl bulacağını söyledi.
6. Erkenden uyuyacak mısın, dedi.
   Erkenden uyuyacağını söyledi.
7. Öğretmenim, eğer başarılı olmak istiyorsan daha çok çalışmalısın, dedi.
   Öğretmeni, eğer başarılı olmak istiyorsa daha çok çalışması gerektiğini söyledi.

Dinleme metni ünitenin sonundadır.

7. Dinleyelim, yazalım.
Damdan Düştüm

Hangisi metnin ana fikrini vermektedir?

- Düşenin dostu olmaz.
- Gülme komşuna gelir başına.
- Damdan düşenin hâlinden damdan düşen anlar.
- El elin eşeğini türkü çağırarak ararmış.

Yukarıdaki atasözlerinden birini seçerek kısaca açıklayınız.

8. Konuşalım
Sohbet

1. Aşağıdaki resimler size ne anlatıyor?

2. Sizin köylerinizde misafirler nasıl ağırlanır ve nerede kalırlar?
3. Bildiğiniz bir fıkrayı ya da gülünç bir olayı anlatınız.

9. Yeniden yazalım.

Aşağıdaki paragrafı yazım yanlışlarını düzelterek yeniden yazınız.

Herşey aniden olmuşdu. En son başının döndükünü hatırlayordu. Zaten ne olduise ondan sonra olmuştu. Birden yere düşmüş ve başını kaldırıma çarpmışdı. Başı kanler içinde kalmıştı. Gözlerini açtığıda kendini hastane buldu. Acaba ailesinin haberini varmıydı? Peki, şimdi ne olcakdı? Ya kötü bir şey olduysa, ya buradan çıkamassa çocuklarına kim bakacaktı? Sorular aklını kemirip duruyordu...

8. Konuşalım.

1. Öğrencilerinizden görselleri incelemelerini isteyiniz. Ardından konuşma etkinliği yaptırınız.

9. Yeniden yazalım.

1. Öğrencilerinizden paragrafı okumalarını isteyiniz. Ardından paragraftaki yanlışları bulup düzeltmelerini isteyiniz.

Kazanımlar

Yazma

1. Anahtar kelimeleri verilen bir konuyla ilgili yazılar yazar.

10. Yeniden yazalım.

1. Öğrencilerinizden kelimelerle komşuluk ilişkisini anlatan bir hikâye yazmalarını ya da diğer türlerde bir metin yazmalarını isteyiniz.

10. Yeniden yazalım.
Benim Komşularım

Aşağıdaki kelimeleri kullanarak bir metin (hikâye, deneme, vb.) yazınız.

- konuk
- hayat
- temizlik
- duvar
- sohbet
- müzik
- sülale
- ev
- bahçe
- hizmet
- gelenek
- yolcu
- mahalle
- komşu
- heyecanlanmak
- hatırlamak
- yaşamak
- sevinmek
- düşünmek
- kabul etmek
- üzülmek
- teklif etmek
- paylaşmak
- arzu etmek
- telafi etmek
- görüşmek
- tedirgin olmak
- tuhaf bulmak

Bizim mahallemizde komşuluk ilişkileri çok önemlidir. Biz komşularımızla bir arada ve mutlu bir şekilde yaşıyoruz. ...

Serbest Okuma

Metni öğrencilerinize okutunuz. Öğrencilerinize metni özetletiniz.

Serbest Okuma

Tanrı Misafiri

Yurt dışından gelen yabancı turistlerden herhangi birine, "Türkiye'yi nasıl buldunuz?" diye sorun. Sorunuzun cevabı her zaman "Türkiye'de insanlar sıcakkanlı. Çok misafirperver, çok cana yakınlar, burada hiç yalnızlık hissetmiyoruz." olacaktır. Hepimiz çocukluğumuzdan beri yaşadığımız köy, kasaba, şehir evlerinin düzenleniş biçimini biliriz. "Misafir odası, misafir salonu" evin en özel yeridir. Evin o özel alanında sadece misafire açılan mobilyalar özenle düzenlenir. Her zaman temiz, her zaman misafir kabule hazırdır ve evin de en geniş odası orasıdır. Bizim Türk adetlerinde misafir salonları çok önemli bir geleneğin simgesidir.

Yeme, içme kültürümüze baktığımızda misafire için özenle hazırlanan ağırlama âdetlerimiz de bu geleneğin bir parçasıdır. Sofralar açılır, belki de evin mutfağına girmeyen, bütçeyi zorlayan yiyecekler misafir için satın alınır, çeşit çeşit yemekler hazırlanır. İkramda asla kusur olmaz. Hiç tanımadığın insanlar için sofralar açılır. Türk insanı kendine dahi bazen göstermediği o özeni, komşusuna, misafirine, yabancıya, birlikte yaşadığı insanlara gösterir. Böyle de bir tokluk vardır, ruhunda...

Anlatalım. / Bu kelimeleri kullanarak ülkenizdeki misafir kültürünüz hakkında bilgi veriniz. Arkadaşlarınıza anlatınız.

Kelime Dünyası

Öğrencilerinizden kelime dünyasındaki kelimeleri kullanarak ülkelerindeki misafir kültürü hakkında konuşmalarını isteyiniz.

Kelime Dünyası

- köy odası
- gelenek
- modern
- değer
- olumsuzluk
- bayramlaşmak
- ev sahibi
- anlayış
- düzenlemek
- hissetmek
- yöresel
- sohbet

178 Ünite 8 ● *Misafir Sever misiniz?*

Değerlendirme

1. Üniteyi bitirdikten sonra aşağıdaki değerlendirme sorularını öğrencilerinize ödev olarak veriniz veya sınıfta yapınız.
2. Öğrencileriniz soruları cevapladıktan sonra sınıfta birlikte çözünüz ve yanlış yapan öğrencileri bilgilendiriniz.
3. Öğretiminde eksiklik gördüğünüz konularla ilgili ek çalışmalar yaparak sınıfınız hazır olduğunda bir sonraki üniteye geçiniz.

DEĞERLENDİRME

1. Aşağıdakilerden hangisi zaman bakımından diğerlerinden farklıdır?

A) Kültür dersinden neredeyse kalıyordu.

B) Adresini bulmak için çok aramıştım.

C) Çiçekli bahçelerde gezmeyi çok severdi.

D) Yeni bir kitap yazmak için evine çekildi.

2. "Misafir gel _____ evi temizlememiz gerekiyor." cümlesinde boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

A) -ene kadar

B) -mesine rağmen

C) -dikçe

D) -diği hâlde

3. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde dolaylı anlatım vardır?

A) "Her baharda buraya gelirim," dedi.

B) Öğretmenin derse geç geleceğini söylüyor.

C) Yarın kitaplarınızı yanınızda getirin, demiş.

D) "Kitaplarımı deniz kenarında yazıyorum." demişti.

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde dolaylı anlatım <u>yoktur?</u>

A) Başbakan ekonomide yeni gelişmeler olduğunu kaydetti.

B) "Bu yıl ki ödül töreninin Malatya'da yapılacağını belirtti.

C) TEMA başkanı, bu yıl on bin fidan diktik, dedi.

D) Müdür; kütüphanesinde üç bin kitap olduğunu söyledi.

5. Aşağıdakilerden hangisi ile konuşma tamamlanamaz?

A) Hoş geldiniz.

B) Hoşça kalın.

C) İyi günler.

D) Güle güle.

6. Aşağıdakilerden hangisi "nakit" sözcüğünün tanımıdır?

A) Satın alınmış eşya

B) Peşin para

C) Ödemesi yapılmış ürün

D) Taksitle alışveriş

7. Aşağıdakilerden hangisinde "-mez" eki "tükenmez kalem" örneğindeki gibi kullanılmıştır?

A) Taşınmaz eşyaya gayrimenkul denir.

B) Bu, makinede dikilmez, demedim mi?

C) kimse böyle bir olaya üzülmez.

D) Bu meyve, yemekten sonra yenmez.

8. "Gece geç yat _____ sabah geç kalk _____ derse yetişemiyorum."

Yukarıdaki boşluklara aşağıdaki seçeneklerden hangisi getirilmelidir?

A) -madan/-ıp

B) -ıp/-ınca

C) -ınca/-ıp

D) -tıktan sonra/-madan önce

9. "Çocuk sabah erken kalktı. Yüzünü yıkadı. Kahvaltı yaptı. _____ giyindi. Sokağa çıktı. Bakkalarca bekledi _____ otobüs bir türlü gelmedi."

Yukarıdaki boşluklara aşağıdaki seçeneklerden hangisi getirilmelidir?

A) Yemekten önce/böylece

B) Kahvaltıdan sonra/ama

C) Bundan sonra/sadece

D) Bundan sonra/ancak

10. "Rağmen" sözcüğünün kullanılışı aşağıdakilerden hangisinde <u>yanlıştır?</u>

A) Her şeye rağmen çok çalıştı.

B) Kazanmasına rağmen çok sevindi.

C) Hastalanmasına rağmen soğuk su içiyordu.

D) Uykusu gelmesine rağmen ders çalıştı.

Kendimi Değerlendiriyorum

Bu bölümde;

Öğrencilerinizden değerlendirme cümlelerini sözlük yardımıyla anlamaya çalışmalarını isteyiniz. Zorlandıkları yeterlikle ilgili ek çalışma ve ödev istemelerini söyleyiniz. Öğrencilerin kişisel farklılıklarına göre ayrı ayrı ödevler vermeniz gerekir. Verdiğiniz her ödevi de mutlaka kontrol edip öğrenciye dönüş vermelisiniz.

DİNLEME METİNLERİ

A. MİSAFİRİMİZ GELECEK

1. Türk Kahvesi

Değerli Dinleyicilerimiz,

Sizlere bugün kırk yıl hatırı olan bir içeceğimizden söz edeceğiz. Tabii hemen tahmin edeceğiniz üzere Türk kahvesinden bahsediyoruz. Türk kahvesi, hazırlama ve pişirme yöntemi Türkler tarafından geliştirilen bir içecektir. Özel bir pişirilişi, tadı, köpüğü, kokusu ve ikramıyla kendine özgü bir kimliği ve geleneği vardır.

Önceleri Arap Yarımadası'nda kahve ağacının tohumunun kaynatılması ile elde edilen içecek, bu yepyeni hazırlama ve pişirme şekliyle gerçek lezzetine ve eşsiz aromasına kavuşmuştur. Kahveyi Türkler sayesinde tanıyan Avrupalılar, uzun yıllar bu içeceği günümüzden farklı olarak Türkler gibi hazırlayıp tüketmişlerdir.

Yüksek kaliteli kahve çekirdeklerinden harmanlanan ve titizlikle kavrulan Türk kahvesi, çok ince öğütülür. Su ve isteğe göre şeker ilave edilerek cezvede pişirilir. Küçük fincanlarla servis yapılır. İçilmeden önce telvesinin dibe çökmesi için kısa bir süre beklenir.

Kahve, toplumumuzda özel bir içecek olarak kabul edilir. Hazırlanışı, cezvesi, fincanları, sunumu ve içilişi de özeldir. Bir öğünün adı da kahve kelimesin dengelmektedir. Günün ilk öğünü anlamına gelen "kahvaltı" sözcüğü, kahve içiminden önce olduğu için bu adı almıştır.

Evlerde kahve bulundurulmasına özen gösterilir ve misafirlere mutlaka kahve ikram edilir. Bayramlar ve özel günler kahvesiz olmaz. Kız isteme geleneğinin de en önemli kısmını kahve ikramı oluşturur. Evin kızı, kendini istemeye gelen dünürlere kahve ikram eder. Damat adayının kahvesine ise şeker yerine tuz koyar ve onun sabrını dener. Kahveler içildikten sonra ailenin büyüğü "Allah'ın emri, Peygamber'in kavliyle kızınızı oğlumuza istiyoruz." der. Belki de bunun için "Bir fincan kahvenin kırk yıl hatırı vardır."

B. İŞ YERİ ZİYARETİ

4. Atölye Ziyareti

Sunucu Sayın seyirciler, bugünkü söyleşimizin konusu telkâri sanatı ve incelikleri. Sizler için şu anda bu sanatın ustalarından biriyle beraberiz. Merhaba ustam, sabrın sanatı olarak bilinen telkâriye başlamanız nasıl oldu ve ustalarınız kimlerdi?

Usta Abimden öğrendim. İlkokula başlamamıştım daha ve günümüze kadar devam ettirdim. 1960'larda gaz lambası ışığında bile telkâri çalıştım. Altın üzerinde çalışarak öğrenmeye başladım. Gümüşten daha çok altın üzerinde çalıştım. Şöyle söyleyeyim, 15 sene gümüş üzerinde çalıştım geri kalan 30 sene de altın üzerinde çalıştım.

Sunucu Telkâri çalışmalarınızda ağırlık şu an hangisinin üzerinde?

Usta Şimdilik ağırlık gümüş üzerinde.

Sunucu Kaç yılında başladınız?

Usta 57 seneyi geçti bu meslekteyim. 15 yıldır da Halk Eğitim Merkezi'nde usta öğretici olarak çalışıyorum. Tabii kendi atölye çalışmalarım dışında.

Sunucu Sanatla birlikte nice senelere deyip sohbetimize yine sanatla devam ediyoruz: Efendim, sanatın cilvesi nedir ki etki alanı bu kadar geniş?

Usta Şimdi Telkâri sanatı, ressamla sanat arası bir şey. Ressam yaptığı resmi satamaz ama biz satarız. Bu noktada şunu belirtmeliyim, sanat başka ticaret başka. Her zaman arkadaşlara da söylüyorum halde domates satan, marul satan yahut karpuz satan benden daha fazla para kazanır. Ama bu kültür, bu sanat başka bir şeye benzemez. Biz sanatı kıt kanaat olsa da yaşatmaya çalışıyoruz. Bakın Arapça 'da bir söz var: "Sanat aslanın! Kahvaltıyı vermezse öğle yemeği verir. Öğle yemeği vermezse akşam yemeği verir." Yani üç öğün yok ama iki öğünle idare et.

Sunucu Mardin özelinde sanatınızın yaygınlaşması ve yaşatılması için yaptığınız çalışmalarınızı anlatır mısınız?

Usta 1974'te Mardin'den Avrupa'ya gittim. 1997'de geldim. Sebebi Telkâri' yi Avrupa'ya tanıtıp satmak. Bu vesileyle de Mardin 'in kültürünü tanıtmak sanatıyla. Dikkat edin sabit bir taş işçiliği var ve bunu siz alıp götüremezsiniz uzaklara. Ben, kendimi sanatımı yaşatmaya adadığım için gittim. Eskiden internet mi vardı? Şimdi açın türlü siteleri Mardin'e dair birçok bilgiye eksiksiz ulaşabiliyorsunuz. Ama şöyle de bir gerçek var: Telkâriyi, dünyaya herhangi bir kuruluş benden fazla tanıtamadı. Mesela geçenlerde İspanya devlet televizyonundan Mardin kültürünü araştırmaya geldiler. Mardin, Telkâri ve sanat üzerine bir çekim gerçekleştirdik. Bana sanatımı Avrupa'da yapmaya dair çeşitli teklifler sundular. Ben kabul etmedim.

C. KÖYLERE ZİYARET
5. Avrupalı Öğrenciler Türk Kültürünü Öğreniyor

Avrupa Birliği'nce (AB) desteklenen Comenius Projesi kapsamında Türkiye'ye gelen Polonyalı ve Almanyalı öğrenciler, Sakarya'daki etnik kültürleri inceliyor.

Proje kapsamında 6 gün önce kente gelen 13 misafir öğrenci ve 7 öğretmen, Serdivan ve Geyve ilçelerinde doğa yürüyüşü yaparak, köy sakinleriyle buluştu. Daha sonra Kayalar Reşitbey köyüne geçen misafir grup, Abhaz kültürüne özgü yemeklerden tadarak, mendil kapmaca, kaşıkla yumurta taşımaca ve körebe oynadı.

Projenin Türkiye Koordinatörü Merada Ayan, Comenius Projesi'nin 2012 temmuz ayında başladığını, 2014 temmuz ayına kadar süreceğini belirtti. Ayan, koordinatörlüğünü Polonya'nın yaptığı projeye Türkiye'den ve Almanya'dan çeşitli okulların ortak olduğunu söyledi.

Tüm giderlerin Ulusal Ajans tarafından karşılandığını anlatan Ayan, projenin birbirini anlamak, tanımak ve saygı duymak, tolerans, misafirperverlik, komşulukları güçlendirmek gibi alt başlıklarının ve amaçlarının bulunduğunu söyledi.

Proje kapsamında kendilerinin daha önce Polonya ve Almanya'ya 20 öğrenci götürdüğünü dile getiren Ayan, misafirleriyle gazete, anket ve resim çalışmaları yaptıklarını, bunun yanında Türk kültürünü tanıtmak için köyleri gezdiklerini belirtti.

Polonya Koordinatörü Jacek Sulkowski de Türkiye'ye ikinci gelişleri olduğunu, Türkleri daha iyi tanıma fırsatı bulduklarını söyledi. Sulkowski, projenin en anlamlı ve faydalı kısmının Türkiye ziyareti olduğunu belirtti.

Comenius Projesi ile farklı kültürlerle diyaloğa geçilmesinin mutluluk verici olduğunu dile getiren Sulkowski, "İnsanların birbiriyle uyum içinde yaşaması için farklı ülkelerden, kültürlerden gelmesi önemli değil. Önemli olan farklılıklara saygı duymak" şeklinde konuştu.

Alman öğrenci Marina Voiglander de Sakarya'nın doğasının ve yemeklerinin çok güzel olduğunu, Türk öğretmenlerin kendilerine yöresel çocuk oyunlarını öğrettiğini dile getirdi.

Alman öğrenci Lena Wulf ise Türkiye'yi, özellikle de Sakarya'yı çok sevdiğini, arkadaşlarıyla daha önce Almanya'ya geldiklerinde tanıştıklarını, o yüzden yabancılık çekmediklerini söyledi.

C. KÖYLERE ZİYARET
7. Damdan Düştüm

Nasreddin Hoca evinin damında biriken diz boyu karları sabah namazı sonrası küremeye başlamış. Bir ara dengesini kaybederek damdan düşüp bayılmış.

Komşuları koşmuşlar;

Birisi: "Çabuk bir doktor çağıralım ." demiş.

Diğeri: "Aman bir kırıkçı bulalım." demiş

Öbürü: "Sırtlanıp doktora götürelim" derken, kargaşada ayılan Hoca, acıyan belini tutarak;

- Bırakın münakaşayı. Çabuk bana daha önce damdan düşmüş birini bulun, demiş.

B2 DİL BİLGİSİ

1. ÜNİTE

Sıfat-Fiil Ekleri:

- -Ar: Çalar saatin zili bozulmuş.
- -Ir: Gelir vergisini ödedin mi?
- -r: Okuryazar olmak önemli.
- -mAz: Görünmez kaza işte!
- -Ası: Eli öpülesi bir anne o!

Zarf-fiil Ekleri:

- -AnA kadar/-IncAyA kadar:

Anne uyuyana kadar bebeğin yanında bekledi.

Anne uyuyuncaya kadar bebeğin yanında bekledi.

- -mAksIzIn: Uyumaksızın ders çalışmış.

Bütün Zamanların Hikâyeleri:

- Dün okuldan çıkmış eve gidiyordum, Ayşe'yi gördüm.
- Eve gidecektim ama sonra vazgeçtim.
- Eve gitseydim temizlik yapacaktım.
- Sen beni aradığında ben çoktan eve gitmiştim.
- Eğer önceden haber verseydin eve daha erken giderdim.
- Misafir geleceği için erkenden eve gitmeliydim.

2. ÜNİTE

Sıfat fiil eki

- -mIş: Patlamış mısır alalım mı?

Zarf fiil ekleri:

- -DIğI sırada: Beni aradığın sırada eve girmek üzereydim.
- -DIğIndA: İşten çıktığında hava çoktan kararmıştı.
- -DIğI zaman: Ayşe'yi gördüğüm zaman çok heyecanlanıyorum.
- -AcAğI zaman: Yemek yapacağı zaman hemen mutfağı temizler.
- -AcAğI sırada: Telefonu açacağı sırada yere düşürdü.

Bütün zamanların rivayetleri

- Dün okuldan çıkmış eve gidiyormuş Ayşe'yi görmüş.
- Eve gidecekmiş ama sonra vazgeçmiş.
- Eve gitseymiş temizlik yapacakmış.
- Eğer önceden haber verseymişsin eve daha erken gidermiş.
- Misafiri geleceği için erkenden eve gitmeliymiş.

3. ÜNİTE

Dolaylı Anlatım:

İsimlerin Dolaylı Anlatımı:

- Emre: "Ben öğretmenim."
- Emre öğretmen olduğunu söyledi.

Fiillerin Dolaylı Anlatımı:

- Emre: "Ben şimdi alışveriş yapıyorum."
- Emre şimdi alışveriş yaptığını söyledi.

Emir Kipinin Dolaylı Anlatımı:

- Emre: "Alışveriş yap."
- Emre bana alışveriş yapmamı söyledi.

İstek Kipinin Dolaylı Anlatımı:

- Emre "Birlikte alışveriş yapalım."
- Emre birlikte alışveriş yapmayı teklif etti.

Soruların Dolaylı Anlatımı:

- Zeynep: "Yarın ne yapacaksın?"
- Zeynep bana yarın ne yapacağımı sordu.

4. ÜNİTE

Zarf Fiil Ekleri:

- Boyunca: Tatil boyunca çok eğlendik.
- Süresince: Tatil süresince çok eğlendik.
- -DIğI sürece: Derslerine çalıştığın sürece sınavlardan yüksek puanlar alırsın.
- -DIğI zaman: Fazla uyuduğum zaman başım ağrıyor.
- -DIkçA: Bebeğini mutlu gördükçe annesi de mutlu oluyordu.
- -IncA: Okuldan çıkınca evine gider.
- -Ar....-mAz: Uçaktan iner inmez annesini aradı.

B2 DİL BİLGİSİ

- -AcAğI sırada: Banyoya gireceği sırada telefonu çaldı.

5. ÜNİTE

Gereklilik Kipinin Dolaylı Anlatımı:

- Serkan: "Ders çalışmalıyım."
- Serkan ders çalışması gerektiğini söyledi.

Zarf-fiil ekleri:

- -DIğI için: Eve geç geldiğim için annem kızdı.
- -DIğIndan: Eve geç geldiğimden annem kızdı.
- -AcAğI için: Maria, Türkiye'de yaşayacağı için Türkçe öğreniyor.
- -AcAğIndAn: Maria, Türkiye'de yaşayacağından Türkçe öğreniyor.

6. ÜNİTE

Birleşik Çatı:

- Müdür tarafından yazı sekretere yazdırıldı.
- Ayşe, Zeynep ve Elif'i tanıştırmış.
- Dondurulmuş gıdalar -18 C'de saklanmalı.
- Ablamın ödevlerime yardım etmesi işimi kolaylaştırıyor.
- Bu lokantada bulaşıklar her zaman bulaşık makinesinde yıkatılır.
- Anne çocuklarına pastayı eşit olarak paylaştırdı.

Zarf-fiil Ekleri:

- -DIğI hâlde: Hiç okula gitmediği hâlde okuma yazma biliyor.
- -mAsIna rağmen: Spor yapmamasına rağmen kilo vermiş.
- -AcAğI halde: Kızılay'a gideceği halde Ulus'a gitmiş.
- -E rağmen: Yağmura rağmen pikniğe gittik.

7. ÜNİTE

Zarf fiil ekleri:

- -mAk yerine: Ders çalışmak yerine oyun oynuyor.
- -AcAğInA: Ders çalışacağına oyun oynuyor.
- -AcAğI yerde: Ders çalışacağı yerde oyun oynuyor.
- -mAktAnsA: Ders çalışmaktansa oyun oynamayı tercih ediyor.
- -DIğI takdirde: Babası başarılı olduğu takdirde ona telefon alacakmış.
- -mAsI durumunda: Babası başarılı olması durumunda ona telefon alacakmış.
- -mAsI hâlinde: Babası başarılı olması hâlinde ona telefon alacakmış.

8. ÜNİTE

- -I vermek: Projeyi bir günde bitiriverdi.
- -A kalmak: Adam kadının arkasından bakakaldı.
- -A durmak: Siz salatayı yapadurun, ben ekmek alıp geleceğim.
- -A yazmak: Çocuk merdivenlerden düşeyazdı.
- -A gelmek: Bu masal yıllardan beri anlatılagelir.

Seviyeler	
A1 A2	TEMEL
B1 B2	ORTA
C1 C2	İLERİ

Yunus Emre Enstitüsü

www.yee.org.tr

Yunus Emre Enstitüsünün yazılı izni olmadan tamamen veya kısmen kopyalanamaz, çoğaltılamaz.
Dağıtım: Karbey Yayıncılık Eğitim ve Dan. Hiz. San. Tic. Ltd. Şti.
Tel: 0 212 512 56 33 - 0 212 511 68 28

ISBN 978-605-87010-2-1